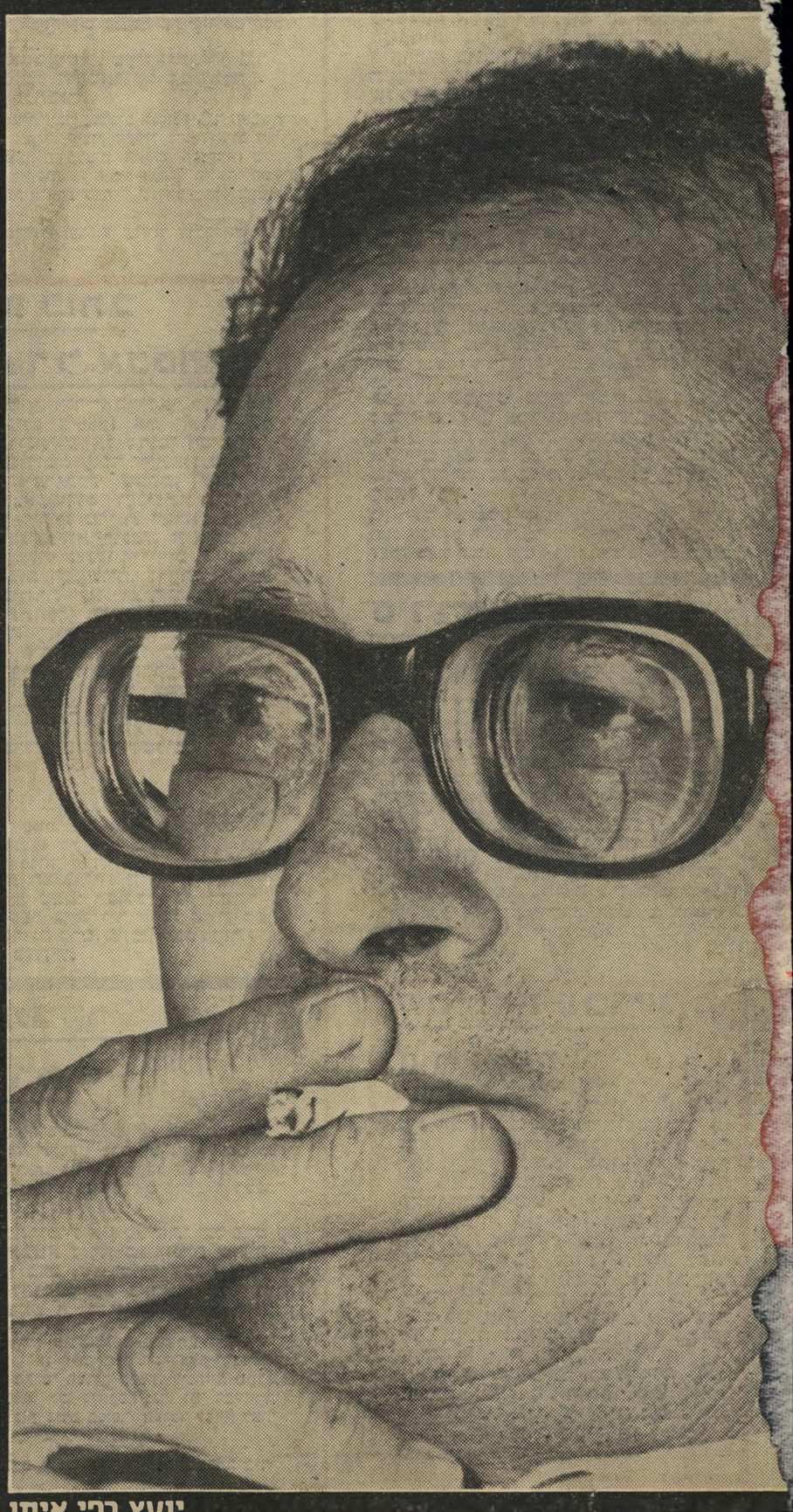
מספר 2132 המחיר : 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) שנה 42 12.7.78

העולם הזה

איש המיסתורין

שהפך יועץ ראש־הממשלה למילחמה בטרור

מי אתה רפי?

יועץ רפי איתן

תשקיף

מרידור ימונה

כיועץ־כלכלי לבגין

איש־העסקים יעקב מרידור יתמנה, ככל הנראה, כיועץ מיוחד לראש־הממשלה, שתפקידו יהיה בעיקר לייעץ לבגין בנושאים כלכליים. מרידור, שהיה מפקד האצ"ל בין השנים 1943—1941 לפני מנחם בגין, שימש כח"כ מטעם תנועת החרות לפני שפרש לעסקים חפך אל־ספנות בקנה־מידה בינלאומי.

במינויו הצפוי כיועץ־כלכלי לראש־הממשלה, רואים מתן ביטוי למורת רוחו של בגין מהמדיניות הכלכלית של שר־האוצר שימחה ארליך. היחסים בין בגין לארליך הצטננו באחרונה, אחרי שבגין מתח ביקורת על כמה נושאים כלכליים וביחוד על ההחלטה שגובשה בוועדת־הכספים של הכנסת להעלות את שכר השרים בכ־80%.

מרידור הוא, באחרונה, מראשי המבקרים את המדיניות הכלכלית של ארליך, ואם אומנם ייצא מינויו אל הפועל, עלולים להתעורר חיכוכים תכופים בינו לבין שר־האוצר.

מוסים לסכסך בין

וייצמן לבגין

אל תתייחס באמון לכמה ידיעות שהופיעו בשבוע האחרון בעיתונות הישראלית, ושכל כוונתן, ככל הנראה, להוסיף שמן על מדורת היחסים בין ראש־הממשלה מנחם בגין לשר־הביטחון עזר וייצמן. המדובר בידיעות כאילו הציע וייצמן לשימעון פרס לכהן כשר־ביטחון בממשלה שיקים, או כאילו גייס וייצמן את האלוף־במילואים שמואל ("גורודיש") גונן לתנועת החרות, כדי שיסייע לו במאבקיו באריק שרון ובמשה דיין.

מקורבי וייצמן חושדים כי יד מכוונת עומדת מאחרי פירסומים אלה, במטרה להחריף את היחסים המתוחים בלאו־הכי השוררים בינו לבין בגין. לעזר וייצמן נודע על הצטרפותו של גונן לתנועת החרות מהידיעה שפורסמה על כך בעיתונים.

הוועדה

לביטחון־הפנים

טרם התכנסה

למרות שחלפו ארבעה חודשים מאז החליטה הממשלה על כינונה של ועדת שרים מיוחדת לבדיקת בעיות ביטחון־הפנים כמדינה, טרם התכנסה ועדה זו אפילו לישיבה אחת.

הוועדה הוקמה מייד אחרי הטבח באוטובוס בכביש־החוף, בישיבה שבראשה ישב סגן־ראש־הממשלה ייגאל ידין, בהיעדרו של בגין מהארץ. תחילה המתינה הוועדה לתוצאות ועדות הבדיקה והחקירה, שהוקמו על־ידי צה"ל והמישטרה לבדיקת האירועים המחדלים סביב פרשת האוטובוס. אולם גם אחרי שמסקנות ועדות אלה סוכמו, לא התכנסה הוועדה. על מזכיר הממשלה, אריה נאור, הוטל להכין מיסמך־עבודה בהסתמך על המלצות הוועדות כדי שיהיה לוועדה במה לדון. הנייר עדיין לא הוכן.

עובדה זו מעוררת ביקורת נגד סגן־ראש־הממשלה ייגאל ידין, העומד בראש הוועדה, אחרי שבעבר היה הוא עצמו המתריע העיקרי נגד הסחבת והסרת־המעש בוועדות ובגופים שהיו מופקדים על בעיות ביטחון.

יוסף הרמלין

למשרד־החוץ

יוסף (יוסקה") הרמלין, מי שהיה עד לפני שנים אחדות ראש שירותי־הביטחון (השב"כ), עומד להצטרף למשרד־החוץ ולקבל מינוי של שגריר ישראל בפועל באחת המדינות שעימן מקיימת ישראל קשרים מסועפים.

הקיבוצים יתארגנו

נגד חיסול הנח"ל

למרות ההכחשות, מסתמנת במישרד־הביטחון מגמה לקצץ במיספר המתגייסים לעשות את שירותם הצבאי במיסגרת הנח"ל.

צעד זה הוא, בעיקרו, פעולת־תגמול נגד ההסתערות של השמאל על הממשלה בפרשת גיוס הכנות.

בתנועה הקיבוצית כבר נערכים למאבק נגד האפשרות שיוצע לקצץ בנח"ל, קיצוץ העלול להוות איום ישיר על עתיד התנועה הקיבוצית. המטרה העיקרית של המאבק תהיה להוכיח כי חיסול הנח"ל מיועד להשלים את המחסור בבוח־אדם בצה"ל שנגרם בגלל הפסטור הנרחב לבנות.

כל הטענות שהועלו השבוע על־ידי דוברי הממשלה

יורים כותב

המשך ל„אכסודוס"

הסופר היהודי־אמריקאי ליאון יו־ריס, שגולל ב־1960 את הסיפור של לידת מדינת־ישראל ברומן רב־התפו־צה „אכסודוס", עומד להתחיל בחיבור יצירה סיפרותית נוספת, שתהווה המשך ל„אכסודוס" ועלילתה תתרחש על רקע קורות מדינת ישראל בשני־שים השנים האחרונות. היצירה ה־חדשה, שלה מתכוון יורים להקדיש שני כרכים ושעשויה, לדעתו, להיות גולת־הכותרת של יצירתו הסיפרו־תית, תתחיל בדיוק במקום שבו מסתיימת עלילת „אכסודוס".

יורים שוהה בישראל כבר כחודש, לצורך ריכוז חומר־הרקע ליצירתו, ועומד לשהות בארץ במשך כשנה נוספת יחד עם אשתו הצלמת. את שהותם בירושלים ינצלו גם להכנת אלבום צילומים על ירושלים.

בפרשת גיוס הבנות, וההאשמות כאילו הפרשה התעוררה מטעמים פוליטיים בכוונה לנגח את הממשלה, מחוסרות יסוד.

ההתעוררות הציבורית החיה רק אחרי שכתוך צה"ל עצמו הסתבר, כי הפטור שניתן למיספר גדול יותר של בנות כבר בשנה האחרונה גרם מחסור משמעותי בכוח־אדם בצה"ל.

רבין מבקר

את פרס

הביקורת החריפה ביותר לגבי פגישתו של יו"ר מיפלגת העבודה שימעון פרס עם נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת, בווינה, נמתחה השבוע דווקא מפי חבר מיפלגתו של פרס, ראש־הממשלה לשעבר יצחק רבין.

רבין שלל בחריפות את פגישתו של פרס עם סאדאת, התכבדא נגדה בפורומים שונים ואף טען כי פרס היה שולל מבנין את האפשרות להיפגש עם סאדאת, אילו היה הוא ראש־ממשלה ובנין מנהיג האופוזיציה.

מקורביו של רבין מודאגים מהתקפותיו על פרס, סבורים כי ביקורתו עליו בנושא זה בלתי־רציונאלית, נובעת מיחסו האישי המריר כלפיו. בינתיים מתכננים שימעון פרס ואבא אבן מיתקפת־נגד, נגד הביקורת שעלול רבין לכוון נגדם בסיפרו העומד לצאת לאור בקרוב.

נראה כי השניים יעמדו מאחרי ספר שייכתב בידי עיתונאים, ושיסקור את דרכו של רבי... האחרונות, בתקופות היותו רמטכ"ל, ש... בוואשינגטון, שר וראש־ממשלה.

מחכונים הפיכה

במיפלגה הליברלית

מעמדו של שר־האוצר שימחה ארליך במיפלגה הליברלית שבליכוד, עלול להתערער אחרי שחוגים שונים במיפלגה מתארגנים לשיתוף־פעולה לקראת ועידת המיפלגה העומדת להיערך בסוף הקיץ. כנגד מנהיגותו של ארליך עומדת להתייצב חזית רחבה שתכלול את שלמה („צ'י־צ'") להט, ראש עיריית תל־אביב, סגנו דוד שיפמן וראש עיריית רמת־גן ישראל פלד מצד אחד, ומצד שני השרים גידעון פת, יצחק מודעי וסגן־השר יחזקאל פלומין.

ההפיכה המתוכננת מושפעת מהתערכה שלקראת אמצע הקדנציה של הממשלה הנוכחית, בעוד כשנה, עשויה להיווצר היערכות כוחות חדשה במדינה, שבה תעמוד המיפלגה הליברלית בפני אפשרות של הצטרפות לממשלה חדשה יחד עם המערך ועזר וייצמן, כדי חרות ומשה דיין.

האשמות הדדיות

בסיעות ד"ש

בעיקבות הבחירות הפנימיות שנערכו לפני שבועיים בד"ש התעוררו ויכוחים פנימיים נוקבים בין הסיעות השונות על התוצאות. בעיקר אמורים הדברים לגבי סיעת מאיר עמית שנחלה, בניגוד למצופה, כישלון חרוץ. אנשי הסיעה מאשימים איש את רעהו באחריות לכישלון.

בדיונים שנערכו בקרב חברי הסיעה היו כאלה שהביעו צער וחרטה שנטשו בשעתם את מיפלגת העבודה, ונשמעו אף קולות אומרים שמוטב לפרוש עתה מד"ש לפני שהסיעה תתפלג כליל, או תבודד על־ידי ייגאל ידין.

בין ראשי המושכים החוצה נמצא ח"כ דוד גולומב, ותומך בו גם האלוף (מיל.) צבי זמיר. מנהיג הסיעה עצמו, מאיר עמית, טרם אמר דברים ברורים בנושא זה.

סידרת טלוויזיה

על חטיפת אייכמן

רשת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי עומדת להתחיל בקרוב בהסרטת סידרת־טלוויזיה חדשה שתהיה מבוססת כולה על מיבצע חטיפתו של אדולף אייכמן.

הסידרה התעודית תהיה מבוססת על סיפורו של אחד מראשי המוסד למודיעין לשעבר, שנטל חלק פעיל במיבצע, המכיל גילויים חדשים שטרם פורסמו על כך ושחקלקם אף עומדים בסתירה לפרטי המיבצע כפי שתוארו בסיפרו של איסר הראל על הפרשה, „חבית ברחוב גריבאלדי".

אנשי הטלוויזיה האמריקאית העוסקים בהכנת הסידרה טוענים, כי היא עשויה להיות סנסציונית.

מהדורה עברית

של „גאו"

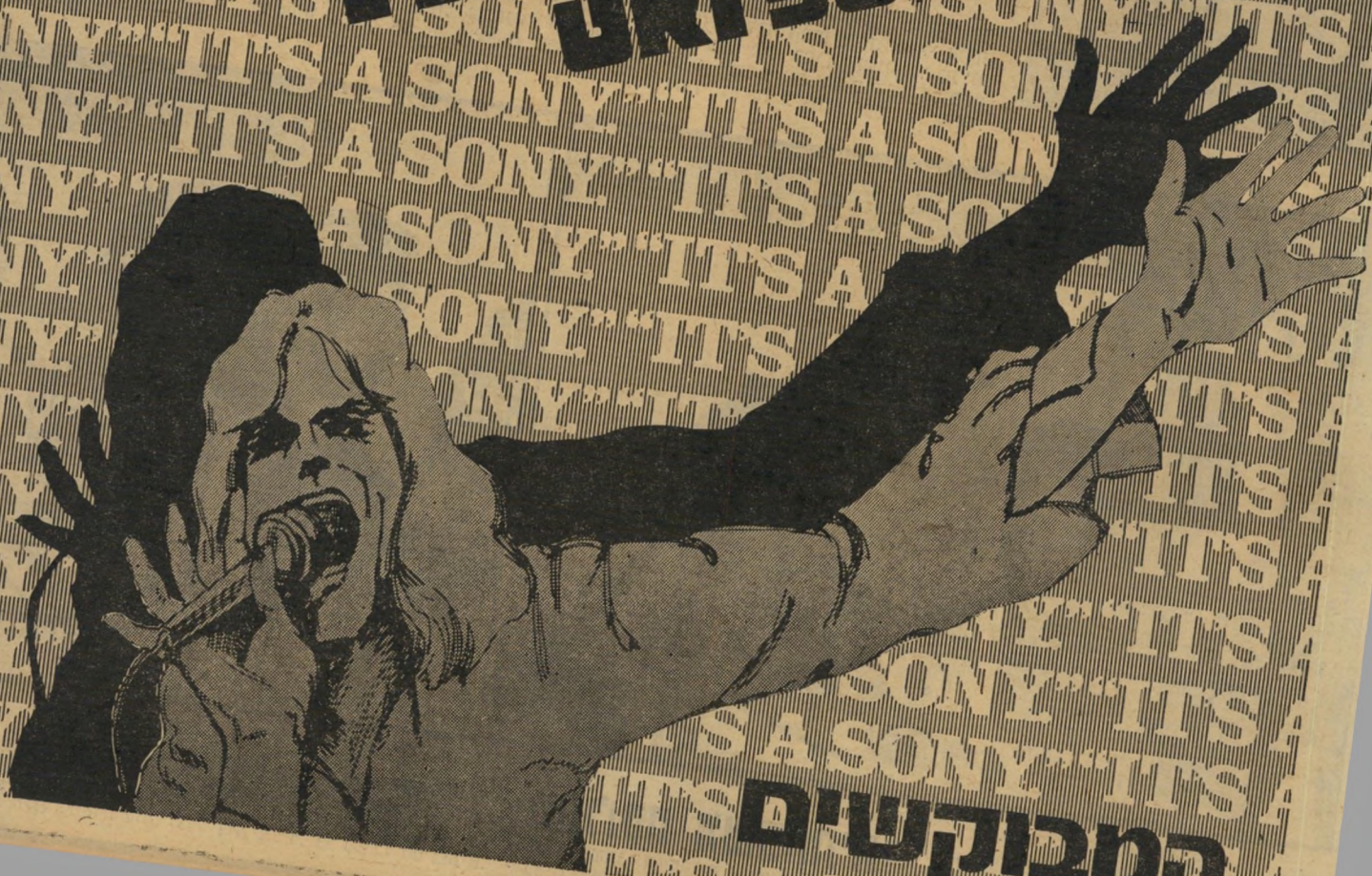
סיפור־ההצלחה האחרון של העיתו־נות הבינלאומית עומד לזכות כמל ה־נראה במהדורה עיברית. המדובר הוא בירחון הגרמני „גאו" שהוא גיר־סה מודרנית ומפוארת יותר של ה־ירחון האמריקאי הוותיק "נשיונאל ג'יאוגרפיק מאגאזין" העוסק בעיקר בכתבות פולקלור, מבע וגיאוגרפיה מרחבי העולם. „גאו", שהוצא לאור על־ידי השבועון הגרמני „שטרן" לפני כשנה וחצי, הצליח תוך זמן קצר לר־כוש בגרמניה בלבד כ־400 אלף מנו־יים, ועתה הוא עומד להופיע גם ב־גירסה אנגלית בארצות־הברית.

החברה המוציאה את הירחון לאור מנהלת עתה משא־ומתן עם חברת מו"לות ישראלית גדולה להוצאתו של הירחון גם בגירסה עיברית.

!SONY® הכל יכול...

HMK-419
UNI 50

המבוקשים

ברסום מגזיק/רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אבי־גדור • הפצה: „גד" בע"מ • גזופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שגיא • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קוראים כתבים

הנערה התמירה, בביקיני הקצרצר, פסעה לאורכו של אחד מאולמות מלון רמאדה בתל־אביב. מעבר לשולחן ארוך, שהוצב בצידו האחד של האולם, ישבו 15 חברי ועדת־המיון, שהתכנסו כדי למיין מיון ראשוני את הנערות שהציגו השנה את מועמדותן לתחרות מלכת־המים 78'. כל אחת מהמועמדות נקראה להתייצב ב־אופן אישי בפני חברי הוועדה, כדי ש־יוכלו לעמוד מקרוב על הופעתה, נתוני גופה ואישיותה ולבחור את 15 המועמדות הסופיות שיטלו חלק בשלב האחרון של התחרות.

כל מי שביקשה להרשם לתחרות הוזמנה להופיע בפני הוועדה. כמו תמיד לא חסרו גם הפעם הפתעות. כך, למשל, נכנסה לחדר נערה חייכנית נמוכת־קומה ועגלגלה, ש־חפגינה ביטחון־עצמי רב בהופעתה וב־צעידתה. אבל הנוכחים באולם הצליחו רק בקושי לכבוש את צחוקם. כמה מהם נשכו את שפתותיהם. אחרים הפנו את ראשיהם לאחור כדי להסתיר את חיוכיהם. כי אותה נערה בעלת השיער הבלונדי הקצוץ היתה יכולה בשקט לזכות בתואר מלכת־השומן של ישראל.

„מה הביא אותך לתחרות?" אזר אומץ לשאול אחד מחברי הוועדה.

„התערבתי עם החברים שלי," חייכה השמנמונת, „הם לא האמינו לי שיהיה לי קה לה סיכוי להיבחר בין המועמדות ה־סופיות בתחרות. אלא שכאשר החלה לה־שיב לשאלותיהם של חברי הוועדה הם נשארו פעורי־פה.

„האם שירתת כבר בצה"ל?" היא נש־אלה.

„לא!" השיבה הנערה בפסקנות.

„למה?" התעניין אחד השופטים.

„הצהרתי..." השיבה הנערה קצרות.

לא היה צורך בפרשנות נוספת. ברגע זה קיבלו כל הנוכחים בחדר את ההוכחה המוחשית ביותר לאבסורד, שבאחד הנוש־אים הבוערים ביותר העומד על סדר־היום הלאומי. אותה צעירה חינגית לא היססה כלל להודות, במילה פשוטה אחת אך רבת משמעות, כי השתחררה משירות־צבאי ב־צה"ל אחרי שהצהירה כי סיבות של אמונה דתית ומצפון מונעות ממנה להתגייס. אלא שאמונתה ומצפונה לא הפריעו לה כלל לבקש להשתתף בתחרות מלכת־המים, ה־מחייבת בין השאר גם הופעה פומבית בבגדי־ים בפני קהל.

אין שום סעיף בתקנון תחרות מלכת־המים האוסר השתתפות בנות דתיות ב־תחרות זו. להיפך. מארגני התחרות, ה־נערכת מטעם העולם הזה זו השנה ה־עשרים, אינם סבורים כי יש קשר כלשהו בין אמונתה הדתית של נערה לבין צורת לבושה, או שהשתתפותה בתחרות־יופי עלולה לפגוע בתומתה. אבל אם אותה אמונה דתית מחייבת אותה להשתמט מ־שירות בצה"ל יש יותר מסתירה בולטת לעין בנכונותה ליטול חלק בתחרות מעין זו. זאת צביעות פשוטה. דוגמא מובהקת לכך ניתנה לפני שנה, כאשר נבחרה כ־מלכת־היופי של ישראל לשנת 1977 נערה דם להופיע בבגדי־ים ולהציע את מועמדותי לתחרות."

היא זכתה, כמובן, בהתערבות. אבל חברתה התמירה בביקיני הפתיעה עוד יותר. ממדי גופה החטוב היו בהחלט מר־שימים. גם צורתה הנאה והמטופחת העני־

חיוך של התרגשות נסוך על פניה של אורנה, אחת המועמדות, בעת הראיון. למטה: מירי זיכרוני, מארג־נת מיבצע מלכת־המים, ואחת המועמדות.

מלכות בדימוס

שתי מלכות־מים לשעבר, מלכת־המים לשנת 1977, חלי ביינר (משמאל); ומלכת המים 1976, אורלי חידה, השתתפו בוועדת־המיון, שבחנה את המועמדות לרשת את כתרן השנה. השתיים, שבשעתו ניצבו אף הן נרגשות בפני חבר־השופטים הבוחר את המועמדות הסופיות לתחרות, גילו מציאו השני של המיתרס ביטחון וחוש ביקורת מפותח מאוד.

הבוררים

בראש ועדת השיפוט, שראיינה ובחנה את כל הנרשמות לתחרות מלכת־המים, ישבו שוש ארדי (מימין), נציגת חברת מוצרי־היופי מרי קוואנט שבחסותה נערכת התחרות; לאה פלסנר, מדריכת הדוגמניות והמורה לטיפוח החן (במרכז) ודב אודנץ, מנהל מלון רמאדה קונטיננטל בתל־אביב, בו נערכו המיבחנים.

מחלוקת משפחתית

השחקן־זמר אריק לביא מצביע לאישור הכללתה של אחת המועמדות בתחרות, בעוד אשתו, השחקנית שושיק שני, מסתייגת. זוג האמנים השתתף בחבר השופטים במיון המוקדם. חוויותיהם ממעמד זה יספקו להם ככל הנראה חומר למערכון חדש.

שקיבלה פטור משירות בצה"ל בגלל דתיותה. זה לא יקרה בתחרות מלכת־המים השנה. אותה מילה אחת ויחידה, שבה נימקה המועמדת הנאה את סיבת אי שירותה בצה"ל, הספיקה לוועדת־המיון כדי להחליט בשלילה על שיתופה בנשפי תחרות מלכת־המים.

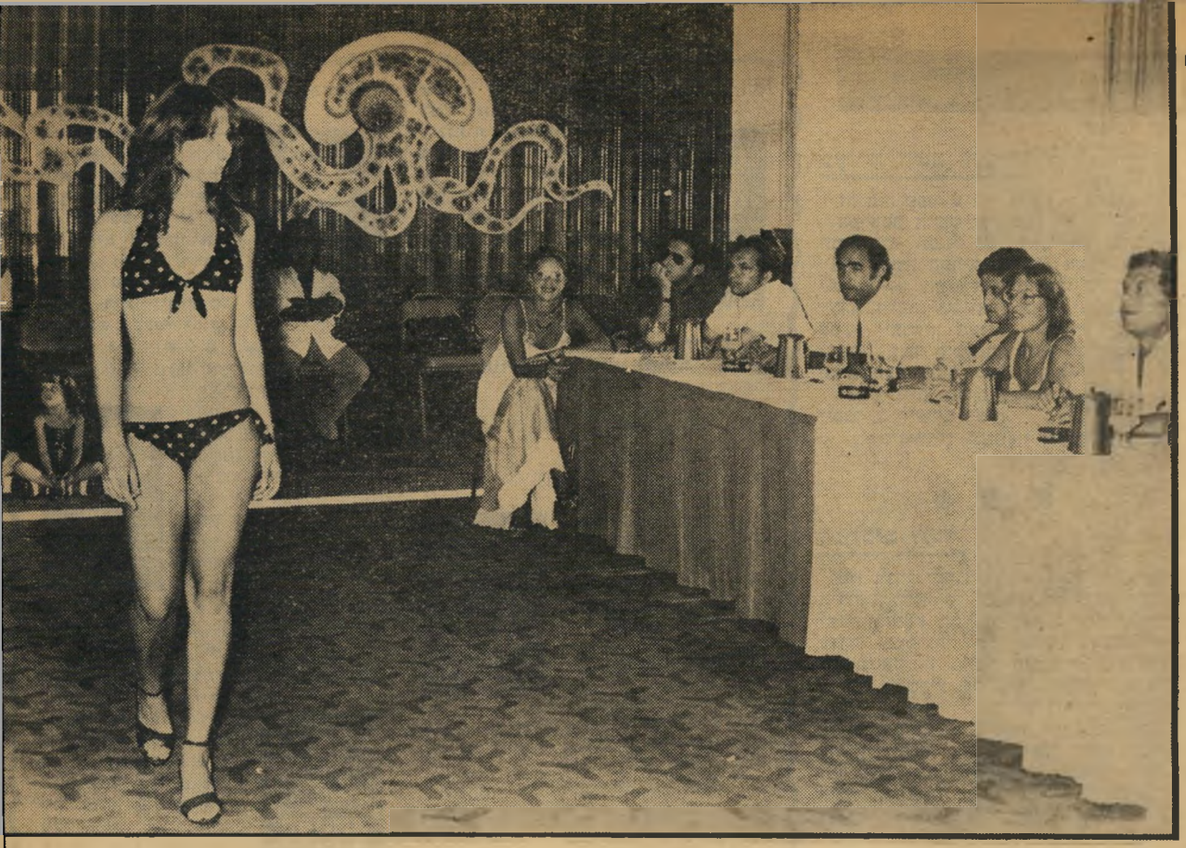
■ ■ ■

יעדת המיון המוקדם היא חידוש, שהונהג בתחרות מלכת־המים בשנתה העשרים. כמו בעבר, כך גם השנה תהיה תחרות מלכת־המים המסורתית של העולם הזה תחרות־היופי היחידה הנערכת בארץ, בה ניתנת זכות הבחירה הבלעדית לקהל. בתחרות הסופית שתיערך בהיכל־התרבות בתל־אביב ב־13 באוגוסט, תזכנה בתואר המועמדות שתקבלנה את מספר פתקי־ההצבעה הרב ביותר.

עד כה נעשה המיון הראשוני בקרב המתייצבות לתחרות על־ידי מארגניה בלבד. השנה הוטל התפקיד על ועדה ציבורית, שנבחרה במיוחד למטרה זו. בראשה

המתחרות ההופעה בפני ועדת־המיון היוותה מיפגש ראשון בין המתחרות על תואר מלכת המים 78', אי־פשרה להן להכיר לראשונה.

עיניים בוחנות

נועצים השופטים, שבחנו את כל הנרשמות לתחרות מלכת־המים וערכו ביניהן מיון מוקדם לשם קביעת המועמדות הסופיות, באחת המועמדות העוברת על פניהם בבגדי־ים. ליד שולחן השופטים נראים (מימין לשמאל): השחקן והזמר אריק לביא, עופרה פרנק מעצבת האופנה של בית־האופנה מ.ב., משה בכר ורמי לפין, מנהלי בית־האופנה מ.ב., שדגמיו יוצגו בנשפי התחרות, והקבלן אברהם גינדי שיתן 30 אלף לירות הנחה לדירה למלכה הנבחרת.

ניצבה לאה פלטשר, המורה הוותיקה לטיפוח החן שהעמידה כמה דורות של תלמידות, שהפכו לדוגמניות־צמרת ולבולטות שביפהפיות ישראל.

בוועדה השתתפו כמה מנציגי החברות המסחריות, שבחסותן נערכת התחרות, כמו שוש ארזי, נציגת חברת הקוסמטיקה מרי קוואנט; מוטי אורון, סמנכ"ל סנדלי גלי, גדול מפעלי ייצור הנעליים והסנדלים בארץ; מעצבת האופנה עופרה פרנק מבית־האופנה .M.B, שאת דגמיו תצגנה המועמדות בנשפי התחרות וכן משה בכר ורמי לפין ממנהלי בית־אופנה זה והקבלן אברהם גינדי. נוסף להם נכללו בוועדה צמד השחקנים הנודע שושיק ואריק לביא, מנהל מלון רמאדה דב אודנץ, שתי מלכות־המים האחרונות לשנים 1976 ו־1977, אורלי חידה ותלי ביינר, מארגני התחרות מירי ורפי זכרוני והאמרגן לופו, המופקד על ארגון נשפי התחרות.

בפניהם התייצבו 37 המועמדות והם שבחרו מתוכן את 15 המועמדות הסופיות, שתתחרנה על התוארים והפרסים שיחולקו במיסגרת התחרות. כמובן שהתואר הנכסף הוא זה של מלכת־המים לשנת 1978, המעניק לזוכה בו מלבד את הכתר גם טיסה ליוון וללונדון בחברת אולימפיק, טיול ביוון ואירוח בלונדון מטעם חברת מוצרי־היופי הבריטית הנודעת, מרי קוואנט.

ייחודה של תחרות מלכת־המים הוא בכך שאין היא תחרות־יופי בלבד. במהותה היא יותר חגיגת־קייץ עליזה, הסובבת סביב אחד הביטויים המובהקים והמצודדים ביותר של שמחת־החיים ועליזות־הנעורים: חן בנות הארץ. זהו מפעל עממי הבא לציין ולהדגיש את היפה והמהנה המצוי בחופי־הארץ מדי קייץ. לגבי הנערות הנוטלות בו חלק הוא מהווה מעין מסע של הצגת־בכורה חברתית הכולל טיולים מהנים על פני המדינה וחוויה אישית בלתי נשכחת בשלהי תקופת הנעורים שלהן.

עממיותו וססגוניותו של המיבצע היא אחת הסיבות לכך שחברות מסחריות גדולות וידועות נוטלות בו חלק ומעניקות לו את חסותן — שבלעדיה לא ניתן היה לקיימו. השנה נטלו את תחרות מלכת־המים תחת חסותן מפעלי הסיגריות הישראליות דובק, חברת הקוסמטיקה מרי קוואנט, ויצרנית תכשירי־השיער, חברת וולה, מפעלים אחרים המעניקים את חסותם לאירועי המיבצע הם מיפעל יצרני הנעליים גלי, חברת ייצור בגדי־ים גוטקס, ויצרני האופנה העילית .M.B. חברות אלה, בשיתוף עם חברת התעופה היוונית אולימפיק וחברת אגד־תיור מבטיחות את הצלחת המיבצע ואת הנאתם של הצופים שישתתפו באירועיו השונים.

האירוע הראשון במיסגרת תחרויות מלכת־המים ייערך כבר ב־29 בחודש זה במלון גני שולמית באשקלון, שם תבחרנה נסיכת הים־התיכון וסגניותיה. לאחריה יתקיימו נשפים נוספים במלון חוף־התמרים בעכו, בחוף השקט בטבריה ובמלון מלכת־שבא המשופץ באילת. כל אלה יקדימו את התחרות הסופית שתיערך בהיכל־התרבות בתל־אביב. הנשפים כולם יונחו בידי מני פאר, ומלבד המתחרות על התוארים יופיעו בהם אמנים כמו טוביה צפיר, להקת האחים והאחיות להקת הכל עובר חביבי והזמר ג'ימי לויד. את הפרטים המלאים על מועדי המופעים במקומות השונים תוכל למצוא במודעות המתפרסמות מדי שבוע בעתון זה.

נכון שוועדת חגיגות השלושים למדינה לא כללה נשפים אלה במיסגרת החגיגות הרשמיות אבל ניסיון העבר מוכיח שהם עשויים להיות עליזים ומשובבי־נפש הרבה יותר מהאירועים הרשמיים המכופתרים. לתחרויות מלכת־המים יש מסורת של קארנבל קייץ מענג שמקומות־יישוב שלמים נוטלים בו חלק. הם מבטיחים להיות כאלה גם השנה.

ציפיה מתוחה

37 נערות מתוך אלה שנרשמו למתחרות מלכת־המים 78' הוזמנו לראיון ובחינות־מיון, על מנת לקבוע את 15 המועמדות הסופיות לתחרות. אחרי שהופיעו בפני חבר השופטים בבגדי־ים, המתינו המועמדות בחדר סמוך במלון רמאדה קונטיננטל לתוצאות החלטת השופטים. כמה מהן הגיעו למיבחן בלוויית חבריהן. הבחירה היתה קשה וכמה מהמועמדות נקראו להופיע פעמיים בפני השופטים. למרות המתח וההתרגשות האווירה בין הבנות היתה טובה.

מכתבים

בעזרת השם ותמיר

זה היה צפוי שיבוא וזה בא, ב"ה.

המישטר החדש של בגין ושות' שמואל תמיר וכו' תכננו זאת לאט־לאט ובחכמה רבה. עכשיו התחיל הביצוע. הצרת צעדיו של העולם הזה. הזמנים של בלי מורא עברו חלפו. שר־המישפטים ינקום בכם עכשיו ובמלוא העוז! התמורה החלה. ורמזים כבר קיבלתם. בתור שר־המישפטים פטים הכל פתוח לפניו וד"ל.

יש סיכויים טובים עכשיו שהעולם הזה ייסגר סוף־סוף. בע"ה.

הארגון הצבאי הלאומי־דתי בישראל, ירושלים

● ● ●

מכתבים לעזר

מון ג'נרל יקר, שהכל סולחים לו, אלוף חידודי־הלשון של הממשלה. בשנת 1974 יצאת באומץ רב נגד יצחק רבין, שהתי מודד במפלגתו על ראשות־הממשלה. לבשת אז את גלימת האחריות הלאומית וניסית להשפיע על חברי מיפלגה אחרת משלך שלא לבחור ברבין כראש־ממשלה. אז שיתפת אותנו בלבטיך, עד כמה קשה היה לך לספר לנו את האמת המרה וכמה זמן עצרת את הדברים בקרבך, עד שה־חובה המצפונית גברה לבסוף והאחריות לגורל האומה זעקה מגרונך.

ואנו שואלים, מון ג'נרל, מה נשתנה? רק ארבע שנים עברו מאז. האין המ־דינה נמצאת עתה במצב קריטי? האם תפקיד ראש־הממשלה פחות קשה מבעבר? האין הוא צריך לעמוד במצבי־לחץ כבעבר? ו־העיקר: האם מנחם בגין מסוגל לעמוד במצבים כאלה? האם הוא שולט בכל חושיו ובזכרונו?

האם לא הגיעה השעה לעמוד לפני העם הזה ולומר לו את אשר אמרת לשרים? האם לנו לא מגיע לדעת? האם אין זה הזמן לומר בפומבי מה שמתלחשים רבים. לקום ולהגיד: בגין חולה (גם אם לא למדנו מדיצינה) ואינו מסוגל לתפקד יותר — לא במהלך ענייניים שוטף ובוודאי שלא ב־מצבי־לחץ!

הגושא חשוב מדי מכדי שנפטור אותו בבדיחות במסיבות קוקטייל. הוא גורלי מדי למדינתנו מכדי שיסתירוהו מהעם. מי שיש לו משהו לומר — שיקום!

מנחם שיזף, תל־אביב

חיים וייצמן בגיל 27
תכונות בירושה

שלום מר וייצמן. שמי יוסי. אינך מכיר אותי, אם כי פעם, כשעברתי ליד מצודת זאב, שבועות מספר אחרי ה־בחירות, יצאת במקרה ממכוניתך וחלפת לידי. לשניות מיספר הופתעתי ובהיתי אליך. אתה חייכת אלי חיוך שובב ו־נעלמת אל תוך הבניין. לא שכחתי את החיוך הזה. חיוך של תיקווה — של סיפוק. האם היום אתה עדיין מחייך כך?

אני איתך מר וייצמן. אני ועוד רבים כמוני. אני איתך, משום שאתה צודק ואני יודע שקשה לך מול האנשים הנמצ־אים גבוה ממך והמקשים עליך את מילוי תפקידך. אני איתך משום שאני מאמין באמונה שלמה שאתה רוצה בטובתנו וכי אתה מרגיש בגודל השעה. לכן אסור לך להתפטר, מר וייצמן, משום שאתה שר־הביטחון הטוב ביותר שהיה לישראל אי־פעם.

לפני כשבוע כתבתי את בחינת־הבגרות שלי בהיסטוריה. באחת השאלות נשאלתי על אודות דמות של יהודי בעל זקן בת־חילת המאה. אדם אמין מעין כמוהו. מדי־נאי דגול — חיים וייצמן שמו — שנאבק במדיניות הספר־הלבן של הבריטים, איים ואף צעק (!) על ראשי ממשלה בריטיים בבקשו מהם שיבינו את בעיית העם היהו־די. אדם עם ראש פתוח, מדינאי שהיה דודך, עזר. ונשאלת השאלה, אם תכונות נעלות עוברות בירושה? אולם זהו כבר עניין לגנטיקאים. אולי כדאי שתחשוב לפעמים על דודך ושתשאב אומץ־רוח ממנו.

לא אגזים אם אומר שאתה, עזר, מש־מש כיום קרן אור יחידה בתוך מם־שלתנו. בוודאי קשה לך לעמוד מול בגין. אולם אתה תצליח. את בחינת־הבגרות שלי כתבתי השבוע. בעוד שנים, כשנכדי יכתוב את בחינת־הבגרות שלו, הוא ייתקל בוודאי בספריו המאובקים בדמות יוצאת־דופן: שר־הביטחון בממשלת ישראל — עזר וייצמן שמו. הוא יקרא על מאבקיך ועל הישגיך. אני אספר לו על אישיותך, על כנותך שובת־הלב, על חמימותך וטובך. אני תיקווה שיחוש אז כלפיך את מה שאני חש כיום.

יוסי זרטר, תל־אביב

● ● ●

לא לשתוק!

בנובמבר אשתקד חזיתי בארצות־הברית בדרמה על־אנושית לקוחה מספרי הספרים של האי־אשערי: ראיתי בשידור טלוויזיה חי מבניין הכנסת בירושלים את הראיס אנוואר אל־סאדאת בכבודו ובעצמו מדבר בערבית קלאסית ומאיץ במנחם בגין ובמוסדות השילטון הישראלי להס־כים עמו ולעשות שלום נצחי, בכדי לזרוע את שתילי האחווה, האהבה והשכנות ה־טובה בין עמו לבין ישראל.

תשובתו של בגין לא היססה לבוא. ב־ג'סטה של „עליהום" ובאכזריות נתן מיס־טר בגין סטירת־לחי לשר־החוץ המצרי, שצלצלה בעולם הערבי והמערבי. ראש־ממשלת ישראל תחב שיניו ביד המושטת אליו מנשיא מצריים. הוא הפחיד את המצרים, בלבל את האמריקאים וזעזע את השלווה היח־סית שנפלה על הבית־הלבן ועל האדמיניסט־רציה האמריקאית. עתה צועק בגין חמס. אחרי תרועות החצוצרות וכל התהור־ובוהו של הדיפ־לומטיה, קם בגין והכריז שהגדה המערבית היא חלק בל־יוחזר מישראל התנ"כית. נוסף לכך הוא הורה לצה"ל לתפוס אד־מה ערבית בסביבות רמאללה ורפיח ולנטוע מושבות ונקודות צבאיות כפרק נוסף במדיניות מיפלגתו.

אני תמה ומחפש תשו־בות: מאז נוסדה ישראל לא היה צ'אנס לשלום כמו עכשיו. הדרמה העל־אנושית שנתגלגלה בנו־במבר 1977 חייבת להימ־שך, כדי לשחרר את ה־מיזרח־התיכון מסיוטי ה־מילחמה והכיליון. אבל ראו האזינו למה שקו־רה עכשיו: מילחמת ה־מילים הולכת ונמשכת ובגין עומד על דעתו ההרפתקנית, הטומנת בתוכה תזה מילחמתית ואנוואר אל־סאדאת הולך בדרכו לוועידת פיסגה ערבית, העומ־דת להיערך בשידוכו של המלך הסעודי חאלד ונשיא סודאן נומיירי. אם סאדאת ישתתף בפיסגה זו, יהיה זה הסוף למסע השלום האומלל. מצב זה עלול לדחוף כל מיני אלמנטים מיזרח־תיכוניים לאכז־ריות „אד אינפיניטום", ועלול לגלגל את המזרח־התיכון לרעידת אדמה נון־סטופ כתוצאה מעקשנות בגין וחוסר אמונתו בשלום. אם לא נאחז את מאמצנו עתה, לקטוף את פרי המיסטיקה של מסע סא־דאת לשלום, אנחנו עלולים לעבור על כל יסודות הקיום של העולם האנושי.

אם ימשיך בגין בחזיון התנ"ך שלו לגבי גבולות ושטחים כבושים, הערבים והיהו־דים כאחד יספדו מהלומה נצחית ויישלמו כולם מחיר גבוה, מפני שהחכמים בארץ־הקודש הבליגו במסע שתיקה. העם היהודי מנוסה במסע־שתיקה ויודע יותר מכל עמי העולם מהו מחיר השתיקה. עתה על עם זה לדבר, לזעוק, ולא לשתוק. עליו לאלץ את בגין ליזום שלום ולא לדחותו לנצח.

עברי־סלאם יוסף מצרוואה,
פלורידה, ארצות־הברית

● ● ●

לא לשתוק!

בנובמבר אשתקד חזיתי בארצות־הברית בדרמה על־אנושית לקוחה מספרי הספרים של האי־אשערי: ראיתי בשידור טלוויזיה חי מבניין הכנסת בירושלים את הראיס אנוואר אל־סאדאת בכבודו ובעצמו מדבר בערבית קלאסית ומאיץ במנחם בגין ובמוסדות השילטון הישראלי להס־כים עמו ולעשות שלום נצחי, בכדי לזרוע את שתילי האחווה, האהבה והשכנות ה־טובה בין עמו לבין ישראל.

תשובתו של בגין לא היססה לבוא. ב־ג'סטה של „עליהום" ובאכזריות נתן מיס־טר בגין סטירת־לחי לשר־החוץ המצרי, שצלצלה בעולם הערבי והמערבי. ראש־ממשלת ישראל תחב שיניו ביד המושטת אליו מנשיא מצריים. הוא הפחיד את המצרים, בלבל את האמריקאים וזעזע את השלווה היח־סית שנפלה על הבית־הלבן ועל האדמיניסט־רציה האמריקאית. עתה צועק בגין חמס. אחרי תרועות החצוצרות וכל התהור־ובוהו של הדיפ־לומטיה, קם בגין והכריז שהגדה המערבית היא חלק בל־יוחזר מישראל התנ"כית. נוסף לכך הוא הורה לצה"ל לתפוס אד־מה ערבית בסביבות רמאללה ורפיח ולנטוע מושבות ונקודות צבאיות כפרק נוסף במדיניות מיפלגתו.

אני תמה ומחפש תשו־בות: מאז נוסדה ישראל לא היה צ'אנס לשלום כמו עכשיו. הדרמה העל־אנושית שנתגלגלה בנו־במבר 1977 חייבת להימ־שך, כדי לשחרר את ה־מיזרח־התיכון מסיוטי ה־מילחמה והכיליון. אבל ראו האזינו למה שקו־רה עכשיו: מילחמת ה־מילים הולכת ונמשכת ובגין עומד על דעתו ההרפתקנית, הטומנת בתוכה תזה מילחמתית ואנוואר אל־סאדאת הולך בדרכו לוועידת פיסגה ערבית, העומ־דת להיערך בשידוכו של המלך הסעודי חאלד ונשיא סודאן נומיירי. אם סאדאת ישתתף בפיסגה זו, יהיה זה הסוף למסע השלום האומלל. מצב זה עלול לדחוף כל מיני אלמנטים מיזרח־תיכוניים לאכז־ריות „אד אינפיניטום", ועלול לגלגל את המזרח־התיכון לרעידת אדמה נון־סטופ כתוצאה מעקשנות בגין וחוסר אמונתו בשלום. אם לא נאחז את מאמצנו עתה, לקטוף את פרי המיסטיקה של מסע סא־דאת לשלום, אנחנו עלולים לעבור על כל יסודות הקיום של העולם האנושי.

אם ימשיך בגין בחזיון התנ"ך שלו לגבי גבולות ושטחים כבושים, הערבים והיהו־דים כאחד יספדו מהלומה נצחית ויישלמו כולם מחיר גבוה, מפני שהחכמים בארץ־הקודש הבליגו במסע שתיקה. העם היהודי מנוסה במסע־שתיקה ויודע יותר מכל עמי העולם מהו מחיר השתיקה. עתה על עם זה לדבר, לזעוק, ולא לשתוק. עליו לאלץ את בגין ליזום שלום ולא לדחותו לנצח.

עברי־סלאם יוסף מצרוואה,
פלורידה, ארצות־הברית

● ● ●

לחפתעתך, ואולי למורת־רוחך הסמוייה מתחילים העניינים ח־עיסקיים להסתדר — להפליא. אתה חייב לשאול בדעתה של בת־זוגך, ואם גם לא תק־בל את כל דבריה — דע שהיא שוחרת את טובתך, ורואה הרבה דברים שאינך רואה מתוך ריתחת־חושים. בת טלה: לבשי ירוק.

* * *

המתח ההולך וגובר אצלך, הוא הרה־אסון. מצב־רוח קרבי הולך ואופף אותך בימים אלה. דומה, שכבר שאת משתדלת לצאת מה־ביצה הסמיכה הזאת, כן את שוקעת יותר. מה שמרגיז אותך הוא שהכישלון הקורה לך השבוע אירע לך בהז־דמנויות קודמות. נסי להיות אדיבה לסובבים אותך. נצלי את הכסף שקיבלת לקניות.

* * *

במישור חיי האהבה שלך, בת תאומים, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך ה־נלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן תאומים, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות פרועות אשר תגרום־נה לך נזקים רבים יותר מאשר תועלת.

זוהי תקופה מייגעת ואפילו משעממת. או־לם אל תוותר ואל תפ־קיר את האינטרסים שלך. עשה הכל במז־ידך. אל תסתנוור. מו־טב שתיזום דברים חד־שים ובעלי עתיד. בסוף השבוע תפגוש את ה־אדם לו ציפית. אתה אישיות רומנטית, אל תחמיץ את ההזדמנות. הקפד להחזיק בדיאטה, זה יהפוך אותך לבן־אדם חדש. אל תתל־בש ברישול ונהג באדיבות. לבש צהוב.

* * *

יהירותך הטבעית, הכרוכה בחוסר־ביט־חון משווע, תוריד או־תך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ולהוסיף להם מידה מור, שהוא אחת מ־תכונותיך היפות ביו־תר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: זה ש־הוא בטוח שאת לא רוצה אותו. אז — קדימה! גלי לו את האמת כולה. בת אריה לבשי אדום.

* * *

השבוע גדלים הסיכויים שלך להיות מאו־שרת. זה תלוי ביכולתך לשלוט בעצבייך ובמצ־בי הרוח שלך. אתה מתרגז במקום עבודתך, אולם לא בשל סיבה הגיונית. אל תתני לד־תך לצדדים השליליים הסובבים אותך. החום האנושי של הידיד ה־אמיתי הקרוב לך יעזור לך לאזן את המיפנה לטובה בדרך חייך. שימרי על מראך, והקפידי על לבוש תואם ומסודר.

אם יש לך חזדמנות בחיים, השבוע הזמן לנצל אותה. במישור האמנות — אתה מר־גיש בצורה מסויימת, אך השינוי תלוי בך. אם אתה רוצה בהיש־גים, שנה את קו ה־יצירה. אל תחליט שום דבר בחפזון. כושר השיפוט שלך הולך ו־משתפר לקראת סוף השבוע. אתה אוהב, אולם לא נותן לה את תשומת־הלב ש־היא ראוייה לה. היא זקוקה לפינוק.

* * *

המריבה הטיפשית בה הסתבכת, אינה מועילה לאף אחד, ו־מקלקלת את מצב־רוחך. נסי להקדיש זמן לטי־פוח יופייך, ולעיסוק בתחביביך, במקום ל־שאת על כתפייך את כל בעיות העולם הזה. לקראת סוף השבוע את עלולה לנתק קשר אי־שי חשוב. בעיקבות בדיחה מעשית שהוש־מעה באוזניך, בנוכחות אלה שלדעתך יפרשו אותה אחרת. אל תעשי זאת.

* * *

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער הן מ־בחינה פינאנסית והן מבחינה רומאנטית. אפשר שתעשו כסף ב־עזרת או כתוצאה מ־קשר רומאנטי ואפשר שהרפתקה רומאנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא ל־צורך, כי אתה עלול להגרר להוצאות רבות.

* * *

אם את חושבת עליו ברצינות, מוטב שתדחי את ההחלטות ואת המעשים — למועד מאוחר יותר. ככלות הכל, מה יש לך להפ־סיד, יש הרבה דגים בים. השבוע הזמן ה־מתאים לבילויים, שע־שועים ותענוגות. עם זאת עזרי לבן־זוגך להפיג את המתח בו הוא שרוי עקב עבודתו. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו, העמידי פנים לא אכפתיות. הסבירי לו פנים.

* * *

השתדל לא להציק לחבריך לעבודה, כי בעתיד הקרוב מאוד תזדקק לכל רצונם ה־טוב. היחסים המתו־חים עם בן זוגך יש־תפרו בעקבות פגישה בלתי צפויה עם ידיד קרוב, אותו לא פגשת זמן רב. אל תיקח על עצמך סיכונים מיות־רים בענייני כספים, ואל תיכנס להרפתק־אות פיננסיות. בן דלי לבש ירוק או לבן.

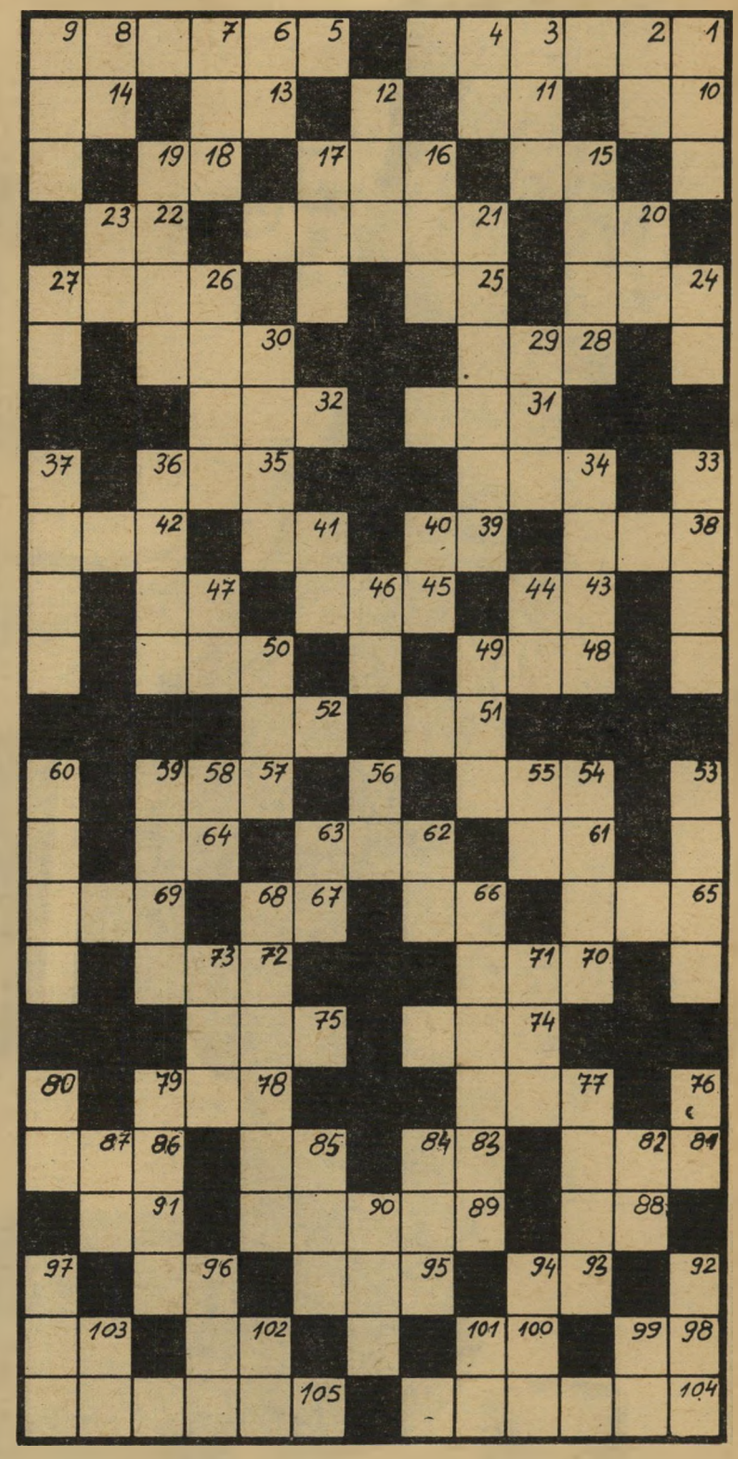
* * *

המשך לשמור על שיווי המשקל שלך ועל ההכנסה הכספית הבל־תי צפוייה בה זכית השבוע — היא תביא לך פירות בבוא הזמן. עצתו של אדם מבוגר עשוייה לעזור לך. ליל שבת ושבת הם הימים הטובים ביותר לרומנ־טיקה ולפגישות מענייי־נות. אתה עשוי להיתקל בהופעה נשית חזקה שעלולה להשפיע עליך במרוצת השנה.

קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
עלית
18
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר
"כצינית שלג ביום קיץ"
עלית
18 קראט קפה קר לקיץ

תשבץ העולם הזה 2132

מאוזן:

1. טרוריסטים; 5. עושה רושם רב; 10. כלי־קיבול גדול; 11. מזון אבותינו במידבר; 13. בגלל ש־; 14. תרופה; 15. אולם; 16. שוטר־חרש; 18. מן ההורים; 20. תבואה; 21. תואר־אצולה איי־רופי; 22. ריקבון; 24. א־פרופו; 25. נישא; 26. סמוך; 28. נווד; 30. באוזר; 31. כיבשן; 32. נמוך־קומה; 34. המון של צופים; 35. בואו ונעשה; 38. משקה דבש; 41. נוזל החיים; 42. בוץ; 43. מונח בתורת החשמל; 45. הסתיר; 47. פקודה מפורשת; 48. אשד; 50. בד; 51. קידומת הולנדית; 52. מילת־שאלה לזיהוי; 54. החי הגדול ביותר. 57. מטרופולין; 61. בוא מלמעלה למטה! 62. שיר־לכת צבאי; 64. ישן; 65. שדה ירוק; 66. מעדנות; 67. לא קר; 69. צמית; 70. נתיב; 72. מ־, מטעם; 74. כי־אז; 75. יפעה, הוד; 77. האזנה דרוכה; 78. מחול אצילי; 81. צלקת; 83. נהר באפריקה; 85. מינסטר; 86. מסימני הכתיב העברי; 88. אות בא"ב האנגלי; 89. הידהוד; 91. ודי בלי סוף; 93. מישש; 95. מישקל האריזה; 96. אילו; 98. מגופה; 100. רטוב במיקצת; 102. חי איטי; 103. אם הפנינה; 104. תמונה ציבעונית שקופה; 105. דגמים.

מאונך:

1. אליגוריה; 2. דין; 3. בהשאלה: עלוב־נפש; 4. מטבע יפאני; 6. לא קשה; 7. פיסגה; 8. מושת על כל אורח; 9. הם (סיפרותית); 12. מגילגולי הארבה; 13. כלי־שיט קטן; 16. זאולם; 17. מיזמור; 19. מצחצח; 20. פרוסה; 21. סחורה; 23. הדרך הקצרה בין 2 נקודות; 24. הקלף הגבוה ביותר; 26. מושתל לעיתים בלב; 27. צאצאה; 29. חומר־ציפוי שקוף; 30. מאבני החושן; 33. מקום שלם בגוף; 34. ארכאי; 36. חלל; 37. פצע; 40. מכשף; 41. מן השבטים; 44. צאן־קדושים; 46. הכניס בברית אברהם; 47. אוייב; 49. מישכן התרנגולות; 50. כיצד; 53. הגעה; 54. קיבוץ בגליל התחתון; 55. מצב־זיכרון; 56. מידת־שטח; 58. מזמר; 59. מיספר; 60. בהשאלה: מטומטם; 62. מהלך בשחמת; 63. אומר; 66. תיסכולים; 68. אסם גדול; 71. מחלקי הגוף; 73. ברם; 76. מיכסה הבית; 77. חמסין; 79. מין סופה חמה; 80. מועך בעקבו; 82. כמו 40 מאונך; 84. חום גדול; 85. חלקת־אדמה; 87. משתחווה; 90. סופר צרפתי (ש"מ); 92. מילא עד גדותיו; 94. הוציא במהירות; 96. הלך לאיבוד; 97. עצם; 99. לא עבה; 101. שנשמה באפו; 102. כמו 47 מאונן; 103. מספיק.

מכתבים

כמעט רובע־עוני

ברצוני להסב את תשומת ליבכם לקיפוח הרובע שבו אנו גרים בחיפה. מתוך סיבות הידועות לעיריית חיפה בלבד נחשב הרובע שלנו, רובע 84 — כרמל מערבי — רובע „עשיר" או יוקרתי, למרות שרוב האנשים שגרים בו הם בעלי הכנסה בינונית — בעלי מקצועות (שכירים) שהכנסתם החודשית עולה רק במיקצת על הממוצע השנתי.

מתוך מדיניות מכוונת, מקופחים רבעים אלה בהשוואה לרבעים „עניים" — כגון שער־העלייה או קריית־שפרינצק בחיפה בכל הנוגע לשירותים עירוניים ובעיקר בתחום החינוך.

ברובע שלנו יש ילדים רבים בגיל הגן, ועתה התבשרנו שהשנה לא יתקבלו כ־40 (!) ילדים גילאי טרום־חובה לגן מפאת חוסר בגנים עירוניים, וזה שעה שהגנים הפרטיים הם באיכות ירודה בהרבה מהגנים העירוניים. בבית־הספר היסודי, המשמש את הרובע, חסר אולם־ספורט, חסרים מיבנים ובשנה הבאה (מספטמבר 1978) מתוכננים בו כ־53 (!) תלמידים בכיתה א' — מתוך חוסר מקום. קשה להאמין שבתנאים אלה תוכל רמת־הלימוד להיות משביעת רצון.

נוסף על כך, אין לשבט הצופים המקומי אילנות מקום להתאסף ולהתארגן לפעילותיו השונות, דבר הגורם פעילות מוגבלת ברחוב על כל המשתמע מכך. ברובע קיים ועד־רובע שקיבל פרס בסך 4,000 ל"י כוועד מצטיין. מעניין לדעת על שם מה, אירגון מדורת ל"ג בעומר, או משהו חסר־חשיבות כגון זה? לדעתי, קיפוח זה יביא לכך שרובעים כאלה יידלדלו מבחינה איכותית, ומחוסר חינוך טוב יהפכו רובעים עניים באמת.

ד"ר י. שוכינסקי,
הכרמל המערבי, חיפה

● ● ●

לפחות פק"ש

פחות משנה עברה מאז השתחררתי מצה"ל וכבר חזרתי בשמחה לשיגרה הצבאית, בעזרתו השנונה של סחבאק (יאיר כספי). מייד עם הופעת הטור זיהיתי את הרעיון המופלא כמיבצע מוצלח נוסף של הרמטכ"ל רפול, אשר נועד לשמור על הכושר הצבאי של העם גם כאשר הוא באזרחי.

בשבועות האחרונים אני עוקב בדאגה גוברת אחר התאזרחות הטור, ומצב הכוננות שלי הולך ויורד. למען שמירת המוראל הלאומי והצבאי שלי ושל רבים כמוני אני פונה לסחבאק בבקשה נואשת, לחזור ולהעלות את מוראלנו הירוד אם לא בטור שלם הרי לפחות בפקודות־שיגרה שבועיות.

כי מה כבר נשאר לו לאזרח האפור, חוץ מקרן־האור הזו של סיפורי הצבא (או, בעצם, גם אריה נאור?)

יובל לוי, תל־אביב

● ● ●

מישחקים אסורים

כאחד שנכח במישחקי הגביע העולמי בכדורגל בארגנטינה אני חולק על המאמר שפורסם בעיתונכם במדור העם (העולם הזה 2130). ראשית: אין כל דמיון בין מישחקי הגביע העולמי בו נוטלות חלק 16 נבחרות לאומיות לבין אולימפיאדת ברלין 1936, הידועה לשימצה כיוון שכבר באותה אולימפיאדה היתה נהוגה אפלייה גזענית — לא כל המדינות הוזמנו להשתתף בה וכוונותיו של המישטר הנאצי השפל היו כבר ידועות.

אומנם בארגנטינה שולטת כת צבאית זה כשנתיים, אך אין בארגנטינה אפלייה גזענית וכל הנבחרות שהגיעו לשלב הגמר הוזמנו להשתתף במישחקים. דבר נוסף: המישחקים המוקדמים במיסגרת הגביע העולמי החלו רק אחרי עלייתה לשלטון של הכת הצבאית בארגנטינה לשלטון, ונטלו בהם חלק 132 נבחרות לאומיות, ביניהן נבחרות מהגוש המזרחי, הגוש האפרו־אסיאני ואחרות. לכולן היתה ידועה העובדה שמישחקי הגמר ייערכו בארגנטינה ואף אחת מהמדינות המשתתפות במיפעל לא החרימה אף מישחק. היו מדינות שאף הודיעו לארגנטינה שאין לערב ספורט בפוליטיקה, אלא אם כן נהוגה באותה מדינה אפלייה גזענית.

המישחקים בארגנטינה היו שיא של הכדורגל העולמי ואיחדו למשך חודש אחד את העולם כולו. ואפילו מתנגדי המישטר בארגנטינה עצמה, לא עשו דבר באותה תקופה — ובצדק — להכשלת המישחקים. זה מוכיח כי הספורט הוא מאחד וריבוי מיפגשי ספורט עשוי רק להעמיק את הסולידריות של העמים למען השלום.

נכון כי הכת הצבאית בארגנטינה זכתה בפירסום בינלאומי, אך קשה לומר כי ניצלה זאת על מנת להאדיר את שמה. הוכח פעם נוספת כי פוליטיקה לחוד וספורט לחוד. למרות כל הפגמים שאפשר למצוא במישטר בארגנטינה, צריך לציין כי פגמים מסוג זה יש בהרבה מישטרים בעולם.

עובדת היא שמדינות הגוש המזרחי מקיימות קשרים עם הכת השלטת בארגנטינה ואפילו סין הקומוניסטית שידרה את מישחק הגמר ששודר מארץ זו.

נתן שרעבי, חיפה

...טעותכם כי היה צורך להחרים את מישחקי הגביע העולמי בכדורגל בארגנטינה, בגלל המישטר השולט במדינה זו, נותנת הצדקה בדיעבד לכל המחרימים את ישראל ונמנעים לשתפה באירועי ספורט בינלאומיים בגלל מדיניות המישטר כאן. על פי אותו היגיון צריך להחרים גם את המישחקים האולימפיים שייערכו במוסקבה ב־1980. הדיכוי והעריצות בברית־המועצות אינם נופלים מאלה של ארגנטינה. גם שם נעלמים אנשים ומוגלים ברבבותיהם ל־מחנות־ריכוז.

איין ארזי, פתח־תקווה

● ● ●

הכל למען הכיסא

כבוד ויקר לשר החינוך זבולון המר. הוא היחיד שהבחין בפוטנציאל הגדול הטמון בתיקון חוק שירות הבנות בצה"ל, כפי שתובעת אותו אגודת־ישראל, ומייד הציע הצעה מקורית משלו: להכיר רק בדתיותן של אלה השומרות שבת וכשרות, ושלמדו בבית־ספר דתי. עכשיו כבר לא יהיה צורך לנהל תעמולה למען הזרם הדתי בחינוך. אלה שהפסידו — הפסידו. אבל הצעירות יותר, שטרם הגיעו לגיל גיוס, תוכלנה לתכנן מראש, אולי מגיל גן, את השתמטותן מצה"ל. כל מה שיהיה עליהן לעשות הוא ללכת לבית־ספר דתי. ואל נתפלא אם בשנים הקרובות ניווכח שזרם החינוך הדתי הופך לזרם החינוכי הגדול ביותר.

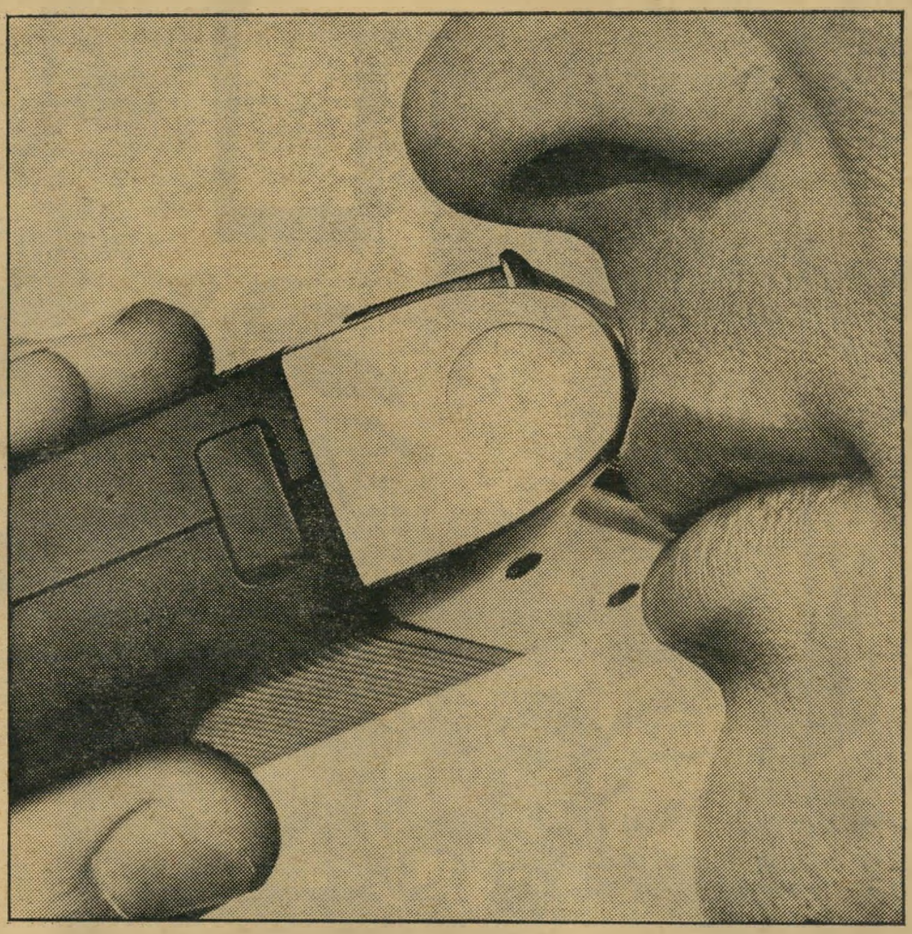
השאלה היא רק מה יעשו הבנים, שלימודיהם בבית־ספר דתי עדיין אינם מבטיחים את שיחרורם משירות צבאי? אולי לזה חותר שר־החינוך, שסוף־סוף נגיע לכך שיהיו בתי־ספר נפרדים לבנים ולבנות.

צבי אדימך, תל־אביב

יש מספר סעיפים רפואיים על פיהם משחררות ועדות רפואיות צעירים משרות צבאי. סעיפים אלה נרשמים בתעודת־הפטור שלהם וכתוצאה מכך הם אינם זכאים לקבל, למשל, רישיון־נהיגה או להתקבל לעבודות מסויימות. הייתי מציע להנהיג מספר גם לסעיף השחרור של בנות מצה"ל מטעמי דת, כביכול. על פי מספר סעיף זה יוכל כל המעיין בתעודת־הפטור שלהן לדעת, כי השתמטו משירות צבאי ביגלל דתיותן. ואם בחורה דתית אינה יכולה לשרת בצה"ל בטח שהיא

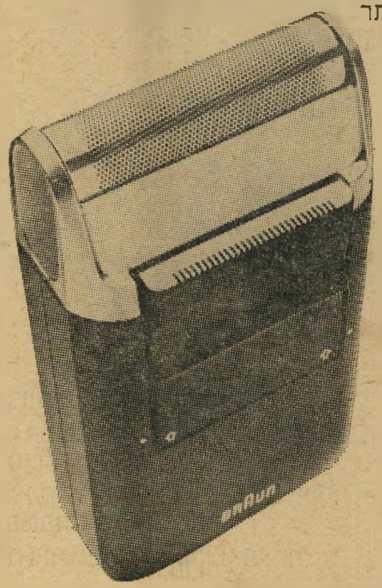
(המשך בעמוד 11)

בראון, מכונת הגילוח הרשתית, מגיעה למקומות שמכונות אחרות אינן מגיעות.

החודש מבצע הנחות מיוחד למכונת־גילוח "ספרינט"!

עם בראון תגיע. לסנטר. לצואר. מעל לשפה. מתחת לשפה. בראון מכירה כל תו בפניך. היא מלטפת אותם בכל הכיוונים, בזמן גילוח קצר ביותר

שיטת הרשת עושה זאת!

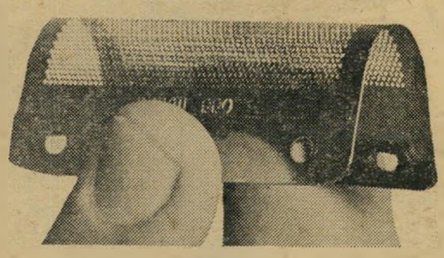
שיטת הרשת (FOIL) של בראון מגיעה לכל מקום בפניך, מחליקה עליהן ואינה נותנת לאף שערה לחמוק. שיטת הרשת בלעדית לבראון והיא שעשתה אותה למכונת הגילוח מס' 1 באירופה.

3 סוגי מכונות־גילוח.

את מס' 1 באירופה תוכל להשיג גם בישראל. ב־3 סוגים:

* מכונת־גילוח חשמלית רגילה (מיקרון וסינקרון פלוס).
* מכונת־גילוח נטענת (אינטרקונטיננטל ואינטרסיטי).
* מכונת־גילוח הפועלת באמצעות סוללות (ספרינט).

בחר לך אחת מן השלוש של בראון ועשה אותה מס' 1 גם אצלך. בוקר־בוקר.

BRAUN

בראון מס' 1 באירופה

מפיצים בלעדיים של מוצרי בראון בישראל – דל־תה מוצרי איכות חשמליים בע"מ, רח' ה' באייר (ככר המדינה) 40, תל־אביב, טל': 260774
להשיג ברשתות השיווק – שקם, המשביר לצרכן, כל בו שלום ובחנויות החשמל המובחרות.
תחנות שרות: תל־אביב: דל־תה מוצרי איכות חשמליים בע"מ, רח' ה' באייר (ככר המדינה) 40. **ירושלים:** קאליש, רח' בן הלל 5.
חיפה: בן קיקי (מיקס), רח' עמק הזיתים 17.

"כשנגמר לנו הקריסטל אנחנו מפעילים את המזגן".

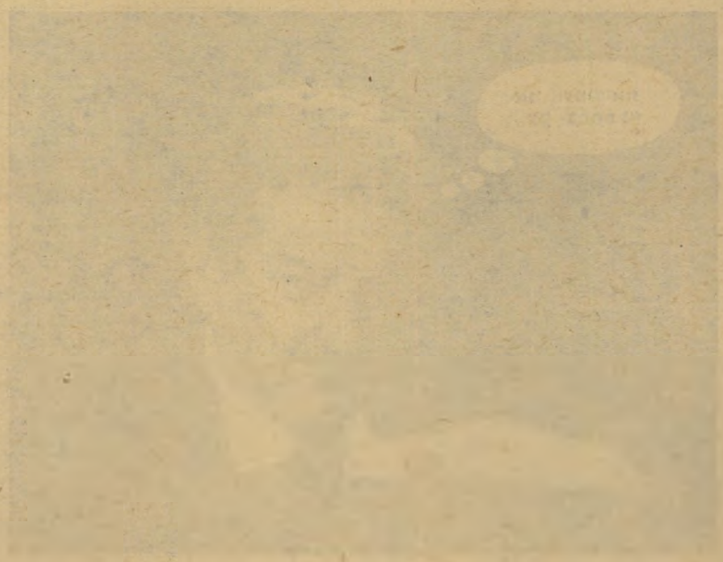
אנשים שאוהבים רעננות אוהבים קריסטל.
קריסטל - הבקבוק המשפחתי הנמכר ביותר בישראל.
הרוח החיה בכל ארוחה, בן בית בכל בית.
אם גם את רוצה קיץ קריר יותר, מרענן וטעים יותר,
אל תשאירי את המשפחה בלי קריסטל.
הוא אולי לא עושה רוח, אבל הוא מרענן באמת.

קריסטל.
*המרענן המשפחתי **מס' 1** בישראל.*

ילד פלא

היהודי הקשיש, בעל מבנה הגוף הפדגוגי, שנטפל אלי ברחוב, נראה מוכר לי מאיזה שהוא מקום.

— חפצתי להזכירך — הוא אמר — כי אנו עדיין ממתינים לתשובתך! איש כבן שבעים, בעל תווי־פנים של מנהל בית־ספר עממי, היכן יכול סאחבק להיפגש עם טיפוס כזה?

— תסלח לי — שח סאחבק — האם נפגשנו במסיבה אצל שולה?

— זה חמישים וחמש שנה שאיני הולך למסיבות — אמר הקשיש.

— אם כך, מאיפה אתה מכיר אותי?

— אני מנהל בית־הספר העממי! — אמר האיש — אנו עדיין ממתינים לתשובתך!

ברור היה לי שהאיש טועה. לאיזה תשובה הוא ממתין ממני? האם שכחתי להחזיר את חוברת העבודה העצמית בחשבון שניתנה לתלמידים בחופש הגדול של כיתה גימל? לא הגיוני! אמנם החוברת עדיין אצלי, אבל זה לא הגיוני!

— אדוני המנהל — שחתי — לא זכור לי שלמדתי בבית־הספר שלך!

— בוודאי שלא למדת! — אמר המנהל — משום כך אנו ממתינים לתשובתך!

— אינני מבין. לאיזה תשובה אתם מצפים ממני? מהי השאלה של התשובה?

— אתה הבטחת! — הדגיש האיש — אתה הבטחת שתתקשר ותיתן לנו תשובה!

— באיזה עניין?!

— אתה הבטחת להתקשר ולהודיע לנו אם אתה מסכים ללמוד אצלנו!

— אם גם אתה חושב שסאחבק צריך ללמוד באוניברסיטה אין לנו על מה לדבר!

— אוניברסיטה! — התפלא האיש הקשיש — לנו יש כיתות מאלף עד זין בילבד!

— הבנתי, אתה מנסה לרמוז שסאחבק זקוק לחינוך עממי! האיש שתק רגע. נבוך משהו או איכשהו. ציפיתי להתנצלות.

— יתכן שאיחרת את המועד — הוא אמר — אך אני עדיין סבור שאתה חייב לי תשובה.

מתוך תיק עור קטן ומשופשף הוא שלף יומן מישרדי גדול, יומן שהייתי מגדיר אותו כאופייני במיוחד למנהלי בתי־ספר עממיים.

— הנה! — הוא קרא בשימחה — הראשון ביולי אלף־תשע־מאות־שישים־ואחת. קרא במו עיניך!

הוא הגיש לי את היומן. בשעה תשע ורבע של אותו יום קיץ, בתחילת שנות השישים המאושרות, מופיע ביומנו של מנהל בית־הספר העממי הכתוב: „נפגשתי לשיחה עם נער צעיר העושה רושם נבון. הצעתי לו ללמוד בבית־ספרנו. הוא הבטיח להתקשר כשתהיה בידו תשובה."

מול האותיות הדוהות, ביומנו מלפני ח"י שנים של מנהל בית־הספר, בא לי פלאש־בק, הנקרא גם בשם „זיכרונות". נזכרתי בסאחבק בן השש, ילד שרירי וגברי, הנכנס בצעד בוטח לחדרו של מנהל בית־הספר העממי. לוחץ את ידו של המנהל ומציע לו את מועמדותי לכיתה אלף.

— האם הבאת עמך תעודות המעידות על השכלה קודמת? — התעניין המנהל לדעת.

— הבאתי תעודת־סיום גן פרטי ותעודת־סיום גן־חובה, בצירוף המלצות חמות של כל הגננות.

— ומדוע אתה מבקש להתקבל דווקא לבית־הספר העממי שלנו?

שאלתו הגלויה של המנהל מצאה חן בעיני ואיפשרה לי להשיב בכנות:

— מאז שסיימתי את גן החובה הסתובבתי בחוסר מעש. ביליתי אמנם שבועות מספר מן הקיץ בים ובטיולים, אך לא מצאתי עיסוק שימלא את חיי בתוכן של ממש. (אבקש לשים לב לכושר הביטוי המחוספס כבר אז של סאחבק בן השש).

— ומה הביאך לחשוב על לימודים דווקא? — התעניין המנהל.

— שאלתי את החבר'ה בשכונה מה הולך והם דיווחו לי על בית־הספר העממי שלכם ואמרו שכדאי לנסות. אז אמרתי לעצמי — למה לא בעצם?

— אני שמח לשמוע שמספרים דברים טובים על בית־ספרנו — שמח המנהל — נראה לי כי ישנו סיכוי טוב שנוכל לקבל אותך.

— האמת היא — הודיתי — כי עדיין לא הגעתי להחלטה סופית אם להירשם אצלכם. אני זקוק למידע נוסף. הייתי רוצה לדעת מה יצא לי מבית־הספר העממי הזה?

— בית־הספר העממי שלנו — פתח המנהל בהסבר השיגרתי — שהוא מן הטובים מסוגו בעולם, יעניק לך את כל החינוך היסודי לו אתה זקוק, נלמד אותך חשבון ויסודות מדעי הטבע. נכיר לך את עולם התנ"ך. מורינו ידריכו אותך בנבכי הגיאוגרפיה וההיסטוריה. תזכה בשיעורי התעמלות לפיתוח גוף בריא. וכמובן — קריאה וכתיבה, ציור ומוסיקה.

— אינני מזלזל, חלילה, בחשיבותם של המקצועות שהזכרת — ציינתי ביובש שהיה אופייני לי באותו הגיל — אך הרשה לי לשאול, כמה שווה היום בשוק תעודת־סיום של בית־ספר עממי? אילו אפשרויות לקאריירה היא פותחת לפני?

— סיום שמונה כיתות עממי סולל בפניך את הדרך לקאריירה במישטרה. מאפשר לך להתקבל לעבודה במכבי האש. מספיק כדי להיות חבר־כנסת, ואינו נדרש כלל במישרות מיניסטריאליות מסויימות.

— ומה יקרה אם בשלב כלשהו של לימודי אצלכם — זרקתי באדישות — אחליט להיות היפי זרוק?

— בבית־ספרנו — אמר המנהל — נקוטות שיטות חינוך מתקדמות ביותר!

— אתה מתכוון שלא מרביצים?

— בוודאי שלא! אנו מתייחסים בכבוד רב לתלמידינו! והרשה לי לציין — ההסקות אצלנו ארוכות במיוחד!

— שאלה נוספת לי אליך — היתה לסאחבק הקטן שאלה נוספת אליו — שאמנם אינה מטרידה אותי בשלב זה של חיי, אך אומרים לי כי חיא בעלת חשיבות מכרעת בגיל מאוחר יותר — יש בנות?

— המון! שחורות וזהובות־שיער! מתולתלות וחלקות! ג'ינג'יות! וכולן תישמחנה אם תבוא ללמוד אצלנו.

— באופן כללי הצעתך נראית לי...

— בנתוני השכלה כמו שלך לא תוכל לקבל הצעה טובה יותר!

— מכל מקום, אני זקוק לכמה ימים כדי לשקול את הצעתך.

— אז מה אנחנו מסכמים?

— כשתהיה לי תשובה, אני אתקשר אתכם, שחתי ויצאתי מחדרו.

ח"י שנים לאחר אותו אירוע, כלומר עכשיו, ממתין המנהל לתשובתי.

— צר לי שחמתנת כל כך הרבה שנים — שח סאחבק — אך תשובתי חיא שלילית.

לדעתי זהו קצת מטורף מצידך להציע לבוגר סיירת בגילי להירשם לכיתה אלף.

ורמזתי לו בעדינות כי לדעתי עליו לבקש טיפול מתאים.

דברי חנמים

עזר וייצמן באסיפה

תתחדש!

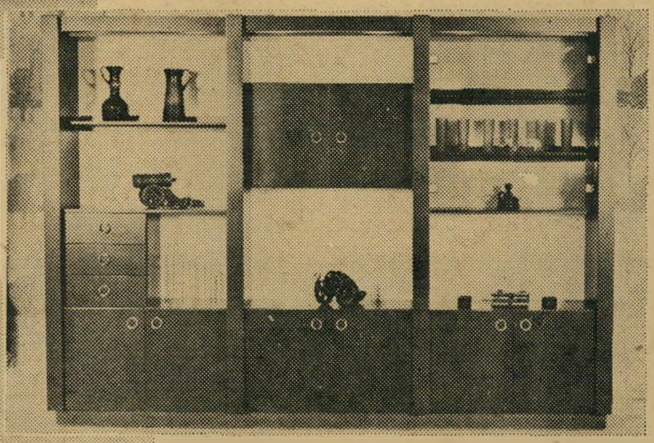
1928 – 1978
50
שנות נסיון
ערובה לאיכות

אנו חוגגים 50 שנות יצור רהיטים
לכבוד זה אנו מוכרים במחירים ללא מתחרים

מערכת ישיבה וֶרדוֹ

6 כורסאות נהדרות
מודולריות הנתנות להפרדה
במבחר בדי רפוד

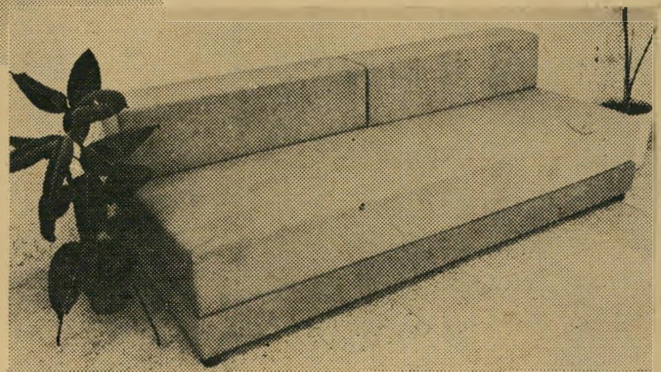
מערכת קיר בריסל

המילה האחרונה ברהוט הארופאי

חדר שינה צמרת

וכן מבחר עצום
של חדרי שינה

"סַפָּמִיטָה"

ביום ספה
בלילה מיטה

מתאימה לחדרי נוער ולסובלים מחוסר מקום. ניתן להוסיף לצידה כורסאות וחצאי כורסאות תואמות.

400 מ"ר תצוגה מרהיבה * חדרי שינה * מערכות סלון * מזנונים ועוד.
מעוצבים מתוכננים ומיוצרים בידע בינלאומי במפעלי האחים שמי.

הסלון המרכזי לרהוט-האחים שמי

תל-אביב, רח' פלורנטין 48 טל. 823812 פתוח מ- 8 עד 19

הקפה
והחיוך
מחכים
לך...

(המשך מעמוד 15)

ההצעות, ל„פשרה טריטוריאלית" „ולאוטונומיה", אין בהן להבטיח את השלמת תלבותנו ובוודאי שאין בהן ערובה של ממש לביטחונה וקיומה של ישראל.

■ ■ ■

הפשרה הטריטוריאלית ביהודה, שומרון ועזה, תבטיח לפרק זמן קצר חלוקת השטח בין ישראל וממלכת ירדן, אך אין היא יכולה למנוע הקמת מדינה פלשתינאית.

כאשר השטח מחולק אין לנו זכות באשר לשטח שאיננו בריבונותנו. ואם יווצר לחץ על ירדן מצד פלשתינאים ומדינות ערב האחרות, ירדן תנער חוצנה מיהודה ושומרון ובלבד שתצליח לשמור על קיומה כממלכתו של חוסיין.

הפשרה הטריטוריאלית איננה מונעת דרישה לשיבה לגבולות החלוקה של 1947, אומנם לא מייד, אך הדבר אפשרי בטווח של מספר שנים, בעיקר עם גבור התלות של העולם המערבי וארצות־הברית בנפט ובממון הערבי־סעודי. על ערכן של הבטחות וערבויות מוטב שלא להרחיב את הדיבור.

תוכנית האוטונומיה נותנת פסק־זמן של כמה שנים, אך מי שחושב שנוכל ליצור עובדות ביהודה ושומרון מבלי שהדבר יעורר דעת־קהל עולמית נגדנו, טועה ומטעה. היתרון שבאוטונומיה, שהיא מאפשרת גיבוש מינהל ערבי בשטחי יהודה, שומרון ועזה, בצד נסיון ליצירת הווי של חיים משותפים. יתרונה יהיה בכך, אם במהלך חמש השנים יווצרו בירדן עובדות שיאפשרו את מיזוגה בדרך מדינית עם ערביי ארץ־ישראל ויוסר האיום של הקמת מדינה פלשתינאית נוספת. (ואינני נכנס לסוגיית הריבונות בשטח.

מעבר לזה חוששני שאין האוטונומיה יכולה למנוע הסדר מדיני שיביא לחלוקת ארץ־ישראל, דרישה לחזרה לגבולות 1947, הקמת מדינה פלשתינאית.

גורם נוסף שיש להביאו בחשבון הוא ערביי ישראל בגבולות הקו הירוק. התת־עוררות הלאומית איננה פוסחת גם עליהם. ודברים שעכשיו נרמזים, ישמעו בריש גלי בעוד מספר חודשים או שנים — תלוי בקצב האירועים. בל נופתע אם בשלב מסויים מספר ישובים ערבים בגליל או בלב ארצנו יכריזו על הינתקותם מריבונות ישראל והסתפחותם לאוטונומיה או למדינה פלשתינאית־ירדנית.

■ ■ ■

כאן אנו חוזרים לאותה שאלת יסוד — באיזה סוג מדינה אנו חפצים? ולמען האמת לא ענינו על שאלה זו כלפי עצמנו ובוודאי שלא במגעינו עם מדינות ערב.

התוכנית הערבית היא לאפשר לנו לחיות במדינה שהיא ספק מדינה ספק שמורת טבע — גיטו יהודי. מאידך אפשר לרצות לראות את ישראל כמדינה המשתלבת באיזור והמוצאת אינטרסים משותפים לדו־קיום בשלום בינה לבין מדינות ערב. ישראל כזו איננו יכולה לשבת בגבולות צרים המפתים לחיסולה, אך תביעתה להתפשטות טריטוריאלית תתקל בהתנגדות.

מכאן שיש למצוא את המיסגרת שתיתן ביטוי לשאיפות העמים שבשטח, בין היתר למדבר, לשמור על זהותם העצמית, על לאומיותם ומולדתם, ועם זאת שתהיה זו מיסגרת מאחדת.

נראה שעלינו לחתור להקמת פדרציה, שבה הריבונות המדינית של המדינות החברות בה תהיה על מחזיקי אזרחות ולא על שטחים. גבולות הפדרציה יתנו סיפוק לתביעות ולשאיפות לאומיות, יאפשרו התנחלות מבוקרת והשיתוף בנושאי כלכלה, חוץ וביטחון יתן את האינטרס המשותף.

מדינות ערב ספק עם תקבלנה היום תוכנית זו, אך בדחותן אותה תחשופנה קבל עם ועולם כוונותיהן האמיתיות. מאידך, גישה כזו, המדברת על שילוב, יכולה להתקבל כסבירה במדינות המערב וארצות־הברית בראשן, תרחיק מאתנו לחצים ותאלץ את מדינות ערב להתמודד עם בעייה שעד כה ניסו לטייח אותה במילים יפות, כסף ונפט. נביא אולי בכך את ירדן ומצרים אל שעת האמת שלהן.

צבי קוסטרינסקי,
תל־אביב

למען התענוג...

דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

הירש השחור

תן מיר נעים לראות אדם החוזר בתשובה. קל וחומר כאשר הוא מקדיש את מרצו לגאולת נפשו של הזולת. השיכור הכרוני, שנגמל מן התלות בטיפה המרה והמטיף לשתיית מים. הזונה בדימוס, המצטרפת למיסדר־נזירות, והמחנכת את בנות הדור הבא לחיים של מוסר.

מנהיג המאפיה, הנוטש את חיי־הפשע אחרי קאריירה ארוכה ומגוונת, והתורם מכספו למיפעלי צדקה וחסד.

את כל אלה הנציחה הוליווד במיטב סוחטי־הדמעות שלה, וכולנו עקבנו אחרי עלילותיהם בדבקות ובאהדה.

אמנם, הציניקאים טענו כי ה־שיכור הפסיק לשתות רק כאשר הכבד שלו כשל, שהזונה נישאה לאזוהים רק כאשר גברים בשר־ודם מאסו בה, שראש הפשע־המאורגן הפך פינקטרוף רק אחרי שצעירים השתלטו על עסקיו. אך מה לנו ולציניקאים?

המסורת שלנו אומרת שצדיק גמור אינו יכול לעמוד במקום שעומדים בעלי־תשובה. ורק הציניקאים טוענים שזה ביגלל הריח.

■ ■ ■

מי שמוקיר ומעריך בעלי־תשובה אמיתיים, אינו יכול שלא לקלס ולשבח את שר־מישפטינו, שמואל תמיר. סוף־סוף ניתנת לנו ההזדמנות לומר עליו מילה טובה, בלב שלם ובלי הסתייגות.

במה דברים אמורים? ביחסו החדש ל־מישפטי־דיבה.

הנה הוא החליט לצאת להגנת האזרח התמים, הנופל טרף בידי עדת בני־בליעל, משמיצים, עיתונאים ושאר מנוולים.

מה קורה כאשר אזרח טוב כזה מנסה להתגונן ומגיש מישפט נגד משמיצו נטולי־המצפון? אלה שוכרים עורך־דין ממולח, וזה משתולל בבית־המישפט כמו פר בזירה, נוגח בלי רחמים את כל הנקרה בדרכו. והסוף — המושמץ יוצא מושמץ עוד יותר, המשמיץ יוצא מנצח, ועורך־הדין — הה, עורך־הדין! — גם גורף הון, גם רוכש פירסום ותהילה וגם עושה קא־ריירה.

שמואל תמיר החליט לשים קץ למצב מביש ומחפיר זה.

ואיך יודע שמואל תמיר שהמצב זה הוא מחפיר ומביש?

הנה כי כן — זהו המיפעל.

■ ■ ■

הן היה עורך־דין צעיר, מתחיל, ובלבו בערה התשוקה הלוהטת לפיר־סום ולתהילה.

הוא חיפש קפנדריה אל ההצלחה ה־מיוחלת. חיפש ומצא את מישפט־הדיבה.

שמו היה שמואל מ. תמיר (כצ־נלסון).

אחרי שניים־שלושה מישפטים צנועים יותר, בא המישפט הגדול הראשון — מישפט קסטנר.

יהודי זקן אחד, דתי ותימהוני, בשם מלכיאל גרינוואלד, היה מוציא עלוני־הש־מצה משוכפלים, ובהם השמיץ עולם ומלו־או, ובעיקר את חבריו במיפלגת המיזרחי (היא המפד"ל דהיום). ביום בהיר טען כי אחד ממנהיגי יהדות הונגריה, ד"ר יש־ראל רודולף קסטנר, שהפך לימים פקיד בכיר במישרד המיסחר־והתעשיה, היה משתף־פעולה עם הנאצים בהשמדת יהו־די מולדתו.

היועץ המישפטי לממשלה, חיים כהן, הגיש על כך מישפט על הוצאת־דיבה. הנאשם שכר את עורך־הדין הצעיר והשא־פתן, שמואל תמיר.

מישפט־גרינוואלד הפך מישפט־קסטנר, וזמעשה היה מישפט־תמיר. הוא עשה בו ככתוב שזו־אולם בית־המישפט היה זירת־קרב נפערת. בעזרת "העולם הזה" הפך תמיר את המדינה על ראשה. אפילו ממשלת־ישראל התפרקה, ברגע האחרון, ביגלל ה־מישפט.

השופט בנימין הלוי קבע כי קסטנר „מכר את נישמתו לשטן," והנחיל לתמיר ניצחון מזהיר. (לאחר מכן הפך הלוי לנר־אחי־כליו הפוליטי של תמיר, וגם עכשיו הוא משרת אותו בנאמנות). בית־המיש־פט העליון אמנם ביטל את חלק־הארי של פסק־הדין זה, וכך נחל תמיר בסופו של דבר תבוסה. אך איש לא שם לב לכך. תהילתו של עורך־הדין הצעיר, אמן יחסי־הציבור, כבר זרחה. קסטנר נרצח.

מישפט־הדיבה של קסטנר היה הסיכוב הראשון בקאריירה של תמיר. הוא פתח לפניו את שערי ההצלחה.

■ ■ ■

הן סיבוב השני היה אף הוא מיש־פט־דיבה גדול, סנסציוני, מסעיר. שוב ייצג שמואל תמיר את ה־נתבעים. ושוב הפך את בית־המישפט לזירה של מאבק פוליטי ויחסי־ציבור.

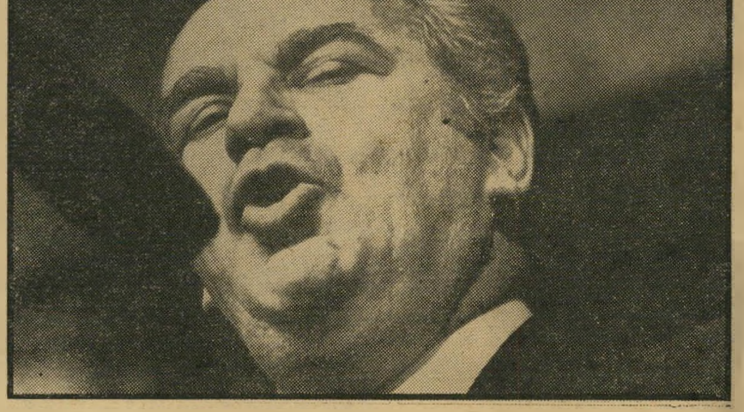
אחרי שהצליח במישחק, מיהר להחליף את האסימונים למטבע פוליטית קשה. ב־1959 ייסד את תנועת „המישטר החדש", ומשם עבר לחרות, ומשם למרכז החופשי, ומשם לליכוד, ומשם לד"ש, ומשם...

קאריירה מזהירה ומגוונת, שי־היתה כל־כולה מבוססת על ניהול ההגנה במישפטי־דיבה סנסציו־ניים.

■ ■ ■

תמיר יכול, על כן, להיחשב כמומחה הלאומי מס' 1 לנושא זה. הוא יכול היה לשמש כמרצה הראשי בקורס לפרק־ליטים צעירים ושאפתניים, על הנושא: „איך לרכוש תהילה ולעשות קאריירה כפרקליטכם של נאשמים במישפטי־דיבה." **בקורס הזה היה מקדיש, בוי־דאי, פרק מיוחד לנושא „שאלו־נים".**

במישפט־דיבה יכול כל צד להציג לצד השני שאלות בכתב, עוד לפני פתיחת המישפט עצמו, כדי לקצר את הדיונים.

השר תמיר: בעל השאלות חוזר בתשובה

סגן המפקח הכללי של המישטרה. עמוס בן־גוריון, בנו של ראש־הממשלה, הגיש מישפט־דיבה נגד אירגון קטן שנקרא שורת המתנדבים. אירגון זה היה מורכב מקבוצת צעירים אידיאליסטים, שאחדים מהם הגיעו ברבות הימים אל הימין הקי־צוני, והאחרים אל השמאל הקיצוני.

שורת המתנדבים הוציאה חוברת, שבה הטיחה האשמות חמורות בפני בן־גוריון הצעיר. אמנם, העולם הזה פירסם האשמות חמורות עוד יותר נגדו, אך בן־גוריון העדיף לתבוע לדין את המתנדבים, שנראו לו אגוז פחות קשה לפיצוח. הוא לא לקח בחשבון את שמואל תמיר.

תמיר ניצל כל אפשרות שניתנה לו בחוק, כל הזדמנות החבויה בי־נוהל המישפטי. הוא ניהל הגנה תוקפנית.

בעזרת העולם הזה, שעימו שיתף פעולה בצורה הדוקה ביותר, הוא הפך את מישפט־שורת־המתנדבים למישפט־עמוס־בן־גוריון, ולאחר מכן למישפט כל צמרת המישטרה.

תמיר הפסיד גם את המישפט הזה. אך איש לא שם לב לכך. צמרת־המישטרה התמוטטה. המפכ"ל, יחזקאל סהר, הורשע בעוון שבועת־שקר במישפט זה. כל פיקוד המישטרה התחלף. וגם שורת־המתנדבים התמוטטה ביגלל המישפט והתפרקה.

אך התוצאה העיקרית נגעה ל־שמואל תמיר עצמו. בעזרת ה־מישפט הזה הגיע לשיא התהיליה. הוא נתגלה כאלוף של יחסי־צי־בור, כגאון של פירסומת אישית, כאמן במישחק של הפיכת אולם בית־המישפט לזירה של מאבקים ציבוריים.

פרקליט ממולח יכול לנצל אפשרות זו למטרות שונות.

במישפט עמוס בן־גוריון נגד „שורת המתנדבים" הגיש פרק־ליט הנתבעים, שמואל תמיר, שא־יון של 400 שאלות לתובע.

הן פורסמו בגיליון העולם הזה (962), ב־22 במארס 1956, ועד היום אפשר ל־קראן תוך התפעלות מכישרונו של הפרק־ליט הממולח. הנה כמה שאלות לדוגמה: „כמה פעמים תוך ארבע השנים האחרו־נות בילית בבארים, בחברת אנשים מן העולם התחתון?"

„האם קיבלת אי־פעם שלמונים או שוחד, מאז היותך קצין במישטרת־ישראל?"

„האם היה אי־פעם ברשותך רכוש ש־שנלקח מיפו בשנת 1948 או 1949?"

„האם נכון הדבר שמר סהר, המפכ"ל, טילפן מתל־אביב לפאריס אל (פלוני) כדי לקבל את הסכמתו כי תתגורר בווילה שלו?"

„האם נכון הדבר שאתה וקציו נוסף בילית בבאר הירש השחור בכפר־שמריהו בחברת אנשים מסויימים, ביניהם אנשים הידועים למישטרה כמבריחים?"

וכן הלאה. 400 שאלות. השם „הירש השחור" הפך פיסמה, סמל של שיטה שלמה — שיטת השא־לונים של תמיר.

■ ■ ■

ב ינתיים חלפו שנים. אחרי שעבר דרך־התחתים ארוכה הגיע תמיר אל הכסא הנכסף ליד שולחן־הממשלה. כשר־המישפטים יש לו השפעה מכרעת על הח־קיקה.

ובמה עוסק השר תמיר? מה עומד בראש דאגותיו?

מובן מאליו: מישפטי־דיבה.

השר תמיר החליט לשים קץ לשערורזה זו של פרקליטים צעי־רים, המנצלים את מישפטי־הדיבה כדי לעשות קאריירה.

הוא החליט שהתנהגותם של הנתבעים במישפטי־דיבה, המשחירים את פניהם של תובעיהם, צריכה להיפסק.

באופן מיוחד, ומעל לכך, הוא החליט להיחיתם בנוהג הנפסד של הגשת שאלונים משמיצים ותובי־עים במישפטים אלה.

לכן החליט שמואל תמיר כי יש להח־ריף את החוק לאיסור לשון־הרע. אמנם, חוק זה, בנוסח הקיים, הוא כה דראקוני, עד שאין לו אח ורע בספרי־החוקים של המדינות הדמוקרטיות. גם עתה הוא מהווה סכנה חמורה ביותר לקיומה של עיתונות חופשית ולוחמת.

אבל שמואל תמיר החליט שלא די בנו־סח הקיים של החוק. יש להחמיר אותו. יש להגביל בצורה דראסטית את כושר־ההגנה של הנאשמים והנתבעים במיש־טים של לשון־הרע. יש לסתום את פיה של העיתונות, המדווחת על מישפטים כא־לה. ובראש וראשונה יש למנוע ממנה לדווח על השאלונים, המוגשים לתובע במישפט כזה.

ציניקן יכול היה לטעון כי שמו־אל תמיר דומה לאיש שטיפס ב־סולם אל ראש החומה, והבועט ב־רגלו בסולם, כדי שאחרים לא יטפסו אחריו.

מי שאינו ציניקן יכול לחשוב כי השר תמיר הביט אחורה, אל מעשיו של הפרק־ליט תמיר, והחליט: לא יכירנו מקומן של שיטות כאלה במדינה מתוקנת, שאני מנצח על מישפטיה. אצלי לא יהיה עוד הירש שחור!

אילו היה זה כך, אפשר היה לב־רך את תמיר על התעלותו המוס־רית הנעלה.

■ ■ ■

אבל יני ציניקן, וגם איני מאמין בסגו־לותיו המוסריות המופלגות של שמו־אל תמיר. אני נאלץ להסתפק בהסבר שלישי, לגילגול נישמתו.

בהגיעו סוף־סוף אל השרירה, סיגל לעצמו שמואל תמיר במהי־רות־שיא את דרך־המחשבה של איש־שרירה, המגן על אנשי־שרירה אחרים.

איני יודע מה היו מניעיו האישיים של הפרקליט הצעיר, שניהל את ההגנה במיש־פטי קסטנר ובן־גורין. אבל אני יודע שמישפט קסטנר חשף פרשה חבוייה וח־שובה, למען ההיסטוריונים של מחר, וש־מישפט בן־גוריון היה תמרור במילחמה נגד השחיתות במדינה. השיטות שבהן השתמש תמיר במישפטים אלה, אפילו הגזים פה ושם, שרתו מטרה חיובית ביותר.

איני רוצה להתייחס למישפטים תלויים ועומדים בבית־המישפט — כגון מישפט־הדיבה של בצלאל מיזרחי נגד העיתון הארץ, או מישפט־הדיבה של ייגאל ידין, שותפו הפוליטי של תמיר, נגד העולם הזה, שבו הגשנו לידיעי שאלון ארוך ומ־פורט, שטרם נענה. העיקרון חשוב מכל מישפט מסויים.

העיקרון אומר: האינטרס של החברה הדמוקרטית, הזקוקה ל־עיתונות חופשית, לוחמת וחושי־פת, חשוב לאין שיעור יותר מ־אשר האינטרס של בעלי־שרירה, החוששים מפני מישפט פומבי.

החוק הקיים נותן למושמץ הגנה מלאה, ויותר מזה. ולראייה: שמואל תמיר עצמו הגיש על פיו מישפט נגדנו, וזכה בפשרה שבה התנצלנו על ביטוי מסויים. עבדו הנרצע של תמיר, עקיבא נוף, הגיש נג־דנו מישפט וזכה בערכאה ראשונה. אני עצמי הגשתי מישפט נגד מוסד שכינה אותי כ„אנטי־ציוני", וזכיתי במישפט בכל הערכאות, עד לבית־המישפט העליון. מש־מע: כולנו היינו משוכנעים כי אין לתובע מה לחשוש במישפט־דיבה.

מה שרוצה תמיר להשיג עתה הוא הרבה מעבר למתן הגנה הוגי־נת כזאת. התיקון עתיד לסתום את פי הביקורת העיתונאית, ובכך לשמש סימן־דרך נוסף בתהליך ה־הסתאבות של השיטתון, הנמשך אחרי „המהפך".

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת תשכ"ז

מה מקבל יפת מבל"ל?

התשקיף האחרון של בנק־לאומי, ש־פורסם ב־25 במאי, כולל הערה מעניינת (בעמוד 36). תחת הכותרת „בעלי עניין בבנק" נכתב כך: „הסכום הכולל של שכר הדירקטורים, משכורת יו"ר הדירק־טוריון ומנהלים־כלליים משותפים של הבנק והוצאות נילוות, כולל הוצאות סוציאליות והפרשות לפיצויי פיטורין ו/או לתשלומי פנסיה, אשר אינן חורגות מן המקובל, ששולם על־ידי הבנק וחברות־בנות שלו בשנתיים האחרונות, היה 1.92 מיליון לירות בשנת 1976, ו־4.2 מיליון לירות בגין 1977. בשנת 1977 הסכים הבנק למכור ליו"ר הדירקטוריון את כל זכויות הבנק בבית שישמש לו למגורין, במחיר שנקבע לפי הערכת שמאי מוסמך."

הבית האמור נמצא בשכונת צמרת בתל־אביב, ומחירו כיום כ־5 מיליון ל"י. אין התשקיף מוסר בכמה מכר הבנק ליו"ר הדירקטוריון שלו, **ארנסט יפת**, את הבית ומה היו תנאי השכירות עד כה. כן לא נמסר שם השמאי, ולא פור־סמה הערכתו. כל אלה הם פרטים שחובה היה לפרסמם בתשקיף.

כאשר מכרה חברת „כלל" בתנאים מקבילים בית למנהלה הכללי, **אהרון דוברת**, ניתנו הפרטים הללו בתשקיף. כאשר מדובר בבנק לאומי, נאלמת הרשות לניירות־ערך דום, ואינה מעזה לכפות על בנק־לאומי פירסום פומבי בדבר ההסדר שעשה עם יפת.

גם הפרטים על השכר ששילם הבנק למנהליו חסרים, ולא ניתן ללמוד כמה מקבלים ארנסט יפת ועוד שלושה מנה־לים־כלליים. הסיבה לכך: התשקיף מוסר סכום כולל של מה ששולם ליפת וחבריו ולחברי מועצת המנהלים עבור ישיבות דירקטוריון. אולם מידע פנימי שהגיע, אישר לעשות את ההפרדה ולפרסם את גובה התמורה של יפת מבנק־לאומי בשנים האחרונות.

בשנת 1975 קיבלו הכל 1.017 מיליון לירות. מזה קיבלו הדירקטורים 140 אלף ויפת והמנהלים הכלליים קיבלו 877 אלף לירות. יפת קיבל כמחצית הסכום.

הווילה ברחוב דנין 20
בלי פירוט

בשנת 1976 קיבלו הכל 1.928 מיליון לירות, מזה הדירקטורים 227 אלף ויפת והמנהלים 1.7 מיליון לירות. כמחצית הסכום האחרון שולמה ליפת.

בשנת 1977 קיבלו הכל 4.2 מיליון, מזה הדירקטורים 299 אלף ויפת ומנהליו הכלליים (שלושה) 3.9 מיליון. חלקו של יפת: כ־2 מיליון לירות.

למעשה התמורה היא גבוהה יותר, שכן בבל"ל נהוג לשלם את השכר השנתי כולו מראש, בתחילת השנה. השכר מופ־קד בבנק ונושא רבית נאה במשך השנה, וכך מגדילים את השכר בעוד 33% לפ־חות. מנתונים אלה יוצא כי יפת ומנהליו מגדילים לעצמם מדי שנה את התמורה בשיעור של לפחות מאה אחוזים.

בנק־לאומי הוא בנק ציבורי השייך לעם היהודי. השליטה בבנק היא בידי חברת „אוצר התיישבות היהודים", השייכת ל־סוכנות היהודית. פורמלית שלטת הסוכ־נות היהודית בבנק. למעשה עושה יפת בבנק השייך לעם היהודי כבתוך שלו, ואין מי שיעז לבקר או לשאול, האם מוצדק ששליטי הבנק יחלקו לעצמם הטבות כאלה על חשבון העם היהודי?!

אגב, דובר הבנק טען כי לא נחוץ לפרסם יותר ממה שפורסם בתשקיף.

גניבות מחשב

כל מי שנאבק עם מחשב והפסיד, יהנה לקרוא את ספרו החדש של **תומס וויטסייד** „קומפיוטרס קריפרס", (ב־אנגלית, הוצאת קרוול). הספר פותח ב־תיאור אחד שידע משהו על מחשבים, ביקש וקיבל הלוואה מבנק, שאותה היה עליו להחזיר ב־12 תשלומים חודשיים. יחד עם ההלוואה קיבל גם פינקס החזר־הלוואה, עם תלושים חודשיים. מה עשה? תלש את התלוש האחרון, במקום את הראשון, ושלחו לבנק. הוא קיבל מיכתב־מחשב שהודה לו על פרעון ההלוואה והציע לו להשתמש שוב בשרותי ההלוואה של הבנק.

או, למשל, המיקרה בו הגיע בחור צעיר לעיר גדולה במזרח ארצות־הברית ופתח חשבון בבנק ידוע והודיע כי הוא מצפה להעברה בנקאית גדולה. כעבור כמה ימים הגיעה במחשב העברה של 2 מיליון דולר לזכות חשבונו. הוא משך את הכסף ונעלם. רק כעבור כמה חודשים התגלתה התרמית: עובדת בבנק ששלח את הוראת התשלום גילתה, כי תאהבה בצעיר, ששיכנע אותה להשתתף בתעלול שיעורר שימחה אצל חבר שלו, בעיר אחרת, ולשלוח הוראה במחשב לשלם לצעיר בו התאהבה 2 מיליון דולר. היא סיפרה כי נאמר לה שזו בדיחה, וכי החבר של החבר, שהוא מנהל הסניף בבנק שקיבל את ההוראה, רק יצחק עד כדי דמעות. כאשר שמע מנהל הסניף ששילם את הכסף את תיאורו של ממציא הבדיחה הוא לא צחק. שכן היה זה אותו אדם שפתח את החשבון ולקח את ה־כסף.

בארצות־הברית השלל הממוצע של שוד בנק הוא 10 אלפים דולר. בגניבות־מחשב הממוצע הוא פי עשרות ומאות, ולפי הערכת מחבר הספר גניבות המחשב עולות על 300 מיליון דולר לשנה. חלק ניכר מהן לא מתגלה כלל. אנשי־עסקים רבים, שלא עוזבים את מישרדם בלי לנעול את הכספת ואת כל המנעולים, לא שמים לב למסוף המחשב ולא טורחים להכניס לתוכניות המחשב אמצעי זהירות וביטחון.

למישטרת ישראל, אגב, אין אף מומחה למחשבים.

מישרד התעשייה והאשכוליות

במדינת ישראל קיימים כמה אנאכ־רוניזמים, ואחד מהם הוא האשכולית. לפני שנים רבות החליט מישרד התיירות כי יש לעודד הדרכת תיירים וכי המוניות הרגילות אינן מצויידות בנהג שהוא גם מדריך מוסמך. הוחלט לאפשר למורי־דרך לרכוש רכב מונית עם פטור ממס, כמו מונית, בתנאי שיעסוק רק בהובלת תיירים ולא יעבוד כמונית. רכב זה נקרא „אש־כולית", שכן על דלתותיו הודבק סמל מישרד התיירות: אשכול ענבים הנישא בידי שני אנשים. יש כיום כ־200 אשכו־ליות בארץ.

איש לא חשב כי ישראל היא המדינה היחידה בעולם שבה פטרו סוג רכב כזה ממס. איש גם לא בדק מאז, אם הדבר נחוץ. העסק רץ מאז. עשרות אשכוליות פועלות כל שנה ואינן יכולות לחדש את רשיון הרכב בלי אישור מחלקת האשכו־ליות במישרד התיירות ומחלקה מקבילה במישרד התחבורה. עשרות פקידים שוק־דים על טפסי האשכוליות ויש פרנסה ליהודים.

החברות המפעילות את האשכוליות, בניגוד לנהגי מוניות רגילים, חייבות למלא שורה של טפסים. יש להגיש דו"חות של רואה־חשבון ופקידים, ולקיים הנהלה מסודרת של הניירות לשימוש אנשי מיש־רד התחבורה בראשות יצחק שדמי, עוזר ראשי לרכב ותיירות. כל הניירת המיוחדת לאשכולית מייקרת את השרות לתייר ב־30%. כך, לפחות, גורסים ראשי החב־רות בעלות האשכוליות. להערכתם, כל נהג אשכולית משלם 1500 לירות לשנה כהוצאות ניירת־אשכולית.

השוואת מחירים מראה, כי באירופה שכירת מכונית עם נהג ב„הרץ", ל־150 ק"מ, עולה 70 דולר. בארץ עולה מכו־נית כזו בשרותי האשכולית 110 דולר.

מישרד התחבורה מאשר רשיונות אש־כולית רק לחברה בע"מ, בעוד שרשיון מונית ניתן לפרטי. הדבר מחייב שוב הוצאות ניהול חברה. למעשה אין הבדל במיסוי ברכישת מונית או אשכולית. כל נהג מונית יכול להוביל תיירים, אך לנהג אשכולית אסור להוביל נוסעים ישראלים. הדבר המתבקש הוא: ביטול מעמד האש־כוליות וחזרה למצב הקיים בכל העולם, בו נהגי מוניות מובילים תיירים. הדבר יוזיל אמנם את השרות לתייר אולם יגדיל את ממדי האבטלה הסמויה במישרדי הממשלה.

הבשר הארגנטיני היה רומני

ביום השני שעבר ערכה שגרירות אר־גנטינה תצוגת בשר ל־300 מוזמנים, לרגל יום ארגנטינה בגני־התערוכה בתל־אביב. כאשר ניגשו להכנה התברר כי לא ניתן להציג סטייק ארגנטיני עשוי כהלכתו, שכן הבשר הארגנטיני המיובא לישראל מובא ללא עצמות, כשהוא מפורק. סטייק ארגנ־טיני בלי עצם בריאה אינו סטייק. לא היה מנוס מקניית בשר רומני, המיובא ארצה ברבעי־בקר על עצמותיהם, כדי להכין ממנו „סטייק ארגנטיני".

עיקולי מס־הכנסה

שלטונות מס־הכנסה נוהגים לעיתים לעקל חשבונות של חייבים. כאשר מוצא צו־עיקול, נשלח מיכתב אל הנהלת הבנק עם העתק ללקוח ובו הוראה לעקל את החשבון. מאותו הרגע אין לגעת בחשבון. מה שקורה בפועל הוא, שהמיכתב מגיע בו בזמן הן ללקוח והן להנהלה הראשית. אולם עד שהוא מגיע לסניף שבו מצוי החשבון עוברים כמה ימים. ללקוח יש זמן למכביר כדי להכין את חשבונו ל־עיקול. לרוב גם דואג הסניף המקבל את המיכתב להודיע ללקוח, כי הגיע מיכתב והוא מעכב את חציצוע עד שחלקוח מספיק לרוקן את החשבון.

לקוח שהוצא נגדו צו־עיקול כזה, יכול לא לשלם חובות במשך כמה חודשים, בנימוק כי חשבונו עוקל. התוצאה: הוא יוצא ברווח אודות לעיקול שהוצא נגדו.

סאדאת ושרי ישראל

שרי ממשלת ישראל כתבו עד כה ספ־רים רבים. הספרים יצאו לאור, נמכרו וכל ההכנסות זרמו לכיסם הפרטי של השרים, למרות שהחומר הדרוש לכתיבת הספרים הגיע לשרים בתוקף תפקידם הממלכתי. לרוב הם גם נעזרו בפועל בשרותים ממלכתיים לכתיבת הספר.

בימים אלה הופיע בעברית ספרו של נשיא מצרים, **אנואר אל־סאדאת**. בעמוד הראשון של הספר נכתב, כי כל ההכנסות ממכירת הספר ברחבי העולם ובמצרים הוקדשו על־ידי המחבר לפיתוח כפר הולדתו.

שווילי רוכב שוב

המפיק והיזם הזריז **מיכאל שווילי** פועל שוב. ברחבי הארץ מוצג עתה הסרט „הגשש בשכונה שלנו", כאילו זה סרט צבעוני חדש של „הגשש החיוור". האמת היא, שזהו הסרט הישן של „הגשש" „השכונה שלנו", שצולם בשחור־לבן.

שווילי רכש את הזכויות להקרנה מחו־דשת מן המפיק **אברהם דשא**, בסכום של כ־75 אלף לירות. הוא העתיק את הסרט על פילם צהבהב, העושה רושם של צבע, והדפיס את כותרות הפתיחה בפילם צבעוני. גם המודעות לסרט הישן חדש הן בצבע. הוא השקיע סכום כולל של 200 אלף לירות, כולל פירסום, ומצי־את הסרט ברחבי הארץ. לפי מספ־רי הצופים עד כה, יש לשער כי שווילי יגרו־חצי מיליון לירות תוך חודש.

מחסור חמור בבשר לסטייקים

אין להשיג בשר לסטייקים מבקר ח־פילה. בעלי מיסעדות רבים התלוננו כי הם משלמים 190 לירות לקילו סטייק־פילה וגם במחיר זה קשה להשיג. התאחדות בתי־המלון הקלה על המצ־כשהביאה למלונות סטייקים ומכרה אות־ב־145 לירות הקילו, אולם הכמות נגמר־תיש מהר. הסיבה למחסור היא ריבוי התיירים הצורכים בעיקר סטייקים.

בימים הקרובים יתייקר שוב הבש־הקפוא. עד כה מכרה הממשלה בש־קפוא (רומני) ב־19 לירות הקילו, בק־מע"מ, ועתה היא מעלה את מחי־ל־26 לירות הקולו.

„הרץ" ותקנות הערבויות

חברת „הרץ" להשכרת רכב מציע ללקוחותיה הסדר של כרטיסי־אשרא לפיו ישלם הלקוח בחו"ל בכרטיסי־אשר של „הרץ" תמורת מכונית של „הרץ".

הלקוח נדרש להציג מכתב של בנ־שבו מתחייב הבנק לנכות מחשבון הלק כל סכום לפי הוראותיה של „הרץ" הלקוח שנתן הוראה לבנק להוציא מיכ כזה אינו יכול התחרט ולחזור בו.

כמה בנקים סירבו לנהוג לפי ההס־הזה ולא הוציאו מיכתבים כנ"ל. לפיו, כי הסידור הזה כמותו כחוצ־כתבי־ערבויות בנקאיות שיש עליהם בלה מטעם בנק־ישראל לגבי נפח ער־יות המוצא.

מן הראוי כי בנק־ישראל יבדוק ההסדר שמציעה „הרץ" ללקוחותיה.

פול ס״ימון שכח את המונה שהביא לבגין,

ופלאטו־שרון לקח הביתה את כל הפרחים שנשלחו לבית־החולים

■ יומו הגדול של יו״ר סיעת הליכוד בכנסת ח״כ **אברהם שריר**, הגיע: לפני הצבעת אי־האמון בממשלה, בגלל פרשת אי־גיוס הבנות לצה״ל, ניגש אליו שר־החוץ **משה דיין** ואמר לו שאינו יכול להישאר להצבעה, וביקש רשות להיעדר. שריר סרב לאשר לו היעדרות. לאחר־מכן הלך במיזנון בגאווה רבה, ורסיפר לכל מי שניקרה בדרכו, כיצד סירב למשה דיין.

■ שיעור בניומוסים לימד שר־הביטחון **עזר וייצמן** את כתב רשת־הטלוויזיה האמריקאית או־בי־סי בבית־הלבן, **דוג קייקר**. מייד לאחר שנפגש עם סגן־נשיא ארצות־הברית, **וולטר מונדייל**, במלון המלך דויד בירושלים, ירד עזר לבאר של המלון והקשיב לזימרתה של זמרת שייוותה עצמה בפסנתר. רעייתו, **רות**, היתה עימו. השר כתב ניגש אליו והציג את עצמו, אך עזר פנה אליו בשאגה ואמר לו: „אתה לא רואה שאני מקשיב לזמרת?״

■ תקרית נעימה יותר אירעה לשר־הביטחון עם הכתבת היפה של אותה רשת, **הילארי בראון**, שניגשה אליו ואמרה לו: „הייתי רוצה לדעת מה אתה...״ בראון לא סיימה את המישפט. עזר נכנס לדבריה ואמר: „ואני הייתי רוצה לדעת מה את עושה הערב.״

■ אחד מראשי התנועה לשלום עכשיו, המישפטן **גיי וייטנר**, אמר כי יש לבדוק אם קיים שיתוף־פעולה בין ח״כ **רוני מילוא** ובין מנהיג לוב, **מועמר קוואפי**. כשנשאל מדוע, השיב: „כי שניהם מעוניינים לטרפד את השלום.״

■ הרחיק לכת יותר מ־לייטנר העיתונאי **נחום ברנע**, שפתח קטע על מילוא במדורו הקבוע בדבר השבוע במילים אלה: „האם חבריות בחבר־כנסת רוני מילוא (ליכוד) נטיות הומו־סכסואליות? גורמים המחבבים את הח״כ הצעיר טוענים שיש להם יסוד סביר להניח שיש לח״כ הנכבד נטייה מסויימת למשהו.״ היתה זאת, כמובן, הערה סאטירית, שבאה לגנות את הח״כ על כי החשיד את שלום עכשיו בקשרים עם הסי־איי־אי, מבלי להביא לכך הוכחה כלשהי.

■ בישיבת ועדת־החוץ והביטחון פנה משה דיין אל איש האופוזיציה, **שימעון פרס**, ושאל אותו: „על־סמך מה אתה הולך לדבר עם נשיא מצריים?״ השיב לו פרס: „על־סמך המצע, שעל פיו נבחרנו גם אתה וגם אני לכנסת הנוכחית.״

■ יום לפני נסיעתו לווינה נסע פרס לסיור בכפרים הערביים בגליל. בכל כפר סיפר משל ערבי, שבו המשיל את האופוזיציה לגמל הנושא סוכר על גבו למכה, ובדרך הוא מוכרח להזין את עצמו בקוצים. הנכבדים הערביים הינהנו בנימוס למשמע המשל.

■ ח״כ **חייקה גרוסמן** טוענת כי אין זה פלא שדיין מתנגד לפגישת פרס עם **אנוואר אלסאדאת**. „אחרי הכל,״ אומרת גרוסמן, „פרס הולך להיפגש עם הבוס, ואילו דיין הולך להיפגש עם השמש.״ היא מתכוונת לפגישתו הצפוייה של דיין עם שר־החוץ המצרי.

■ בעת הדיון על גיוס הבנות צעקה ח״כ **שולמית אלוני** לעבר חברי־הכנסת מטעם אגודת־ישראל: „אתם אנטי ציונים! אתם לא ממלאים את חובותיכם למדינה!״ ענה לה ח״כ **שלמה גרוס**: „ועוד איך אנחנו ממלאים את החובות! בואי לבני־ברק ותראי את אלפי הילדים המסתובבים ברחובות!״ התערב ח״כ **לובה אליאב** והעיר: „מה, בני־ברק זו מיזרעה מיניציפלית?״

■ ח״כ **מאיר פעיל** טוען כי נוסח ההצהרה של הבנות, שתרצנה לקבל פטור מ־שרות צבאי מטעמי דת, יהיה: „אני התחומה למטה.״

■ הח״כ מעתלית, **פסח גרופר** („פסי״), הולך ותופס לעצמו מקום בטוח כליצן הכנסת. בעת הדיון על שיחרור הבנות עמד על דוכן־הנואמים ודיבר בקול מלודרמאתי, כשהוא מציע את סיירת הביקיני שתאחר משתמטות מצה״ל בחופי־הים. למשמע ההצעה הפנטסטית לא יכול היה ח״כ **דני רוזוליו** להתאפק וצעק לעברו: „עוד הפעם, עוד הפעם!״ גם ח״כ **מרדכי ויר־שובסקי** מד״ש דרש מפסח גרופר: „רוצים ביס, רוצים ביס!״ אל השניים הצטרפה מקהלת ח״כים בצעקות. גרופר פנה אל היושב־ראש ואמר לו בנחת: „אדוני היושב־ראש, אולי אני יכול רגע לשבת, עד שהחברים יגמרו לצעוק?״

■ חידוש הונהג השבוע בחיי־הלילה של ירושלים. כשנפתח מחדש מועדון בית האמנים, בבניין בצלאל. שני ירושלמים, המכירים את חיי־הלילה של הבירה לפני ולפנים — **ראיף אלייאס**, שיודעי דבר אומרים כי עין־השמש לא שזפתהו מזה למעלה מעשרים שנה, שכן הוא הולך לישון עם הזריחה, והפנתר השחור **סעדיה מרציאנו** — חברו יחדיו כדי „לעורר מחדש את העיר,״ לדבריהם. ראיף, שהוא יליד הכפר הגלילי ג׳יש (גוש־חלב), וסעדיה, בן למישפחה של יוצאי־מרוקו, הנהיגו במועדונם מיבחר עשיר של מאכלי המיזרח ושיפצו את אחת החצרות הפנימיות בעזרת ציפחייה מגוונת. במסיבת הפתיחה נכחה מישלחת גדולה של חברי־כנסת: ח״כי מחנה שלי, לובה אליאב ומאיר פעיל, שהיו מוזמניו של סעדיה, ח״כ חד״ש **תאופיק זיאד**, שהיה מוזמן של ראיף, וח״כ **צ׳אר־לי ביטון**, שהוא בן־בית במקום.

■ מה שלא הצליחו לעשות במשך שלוש שנים אמרגנים, תחנות רדיו ותחנות טלוויזיה גדולות בעולם, הצליח לעשות חייל ישראלי בן 20. **יואב קוטנר**, עורך תוכניות מוסיקליות בגלי צה״ל, הצליח לשכנע את **פול סיימון**, הזמר האמריקאי הנודע, לאפשר לקליט ולשדר בשידור־חי את אחד הקונצרטים שנתן ביישראל. ומעשה שהיה כך היה: קוטנר בא למסיבת־העיתונאים, שנערכה לסיימון. הוא הפתיע את האמן, כשגילה בקיאות וידע בלתי־רגילים במוסיקה ובקאריירה שלו. בתום המסיבה הסכים סיימון להיפגש עימו בכל עת שיחפוץ. קוטנר הלך לקונצרט, שנערך בבנייני האומה בירושלים. אחרי הקונצרט ניגש אל סיימון ואמר לו: „אני מכיר אלפי חיילים שמתים לראות אותך, ואין להם כסף לשלם עבור כרטיס. למה שלא נשדר להם הופעה חיה שלך?״ סיימון הסכים בו במקום, וכך עשתה התחנה הצבאית את מה שלא

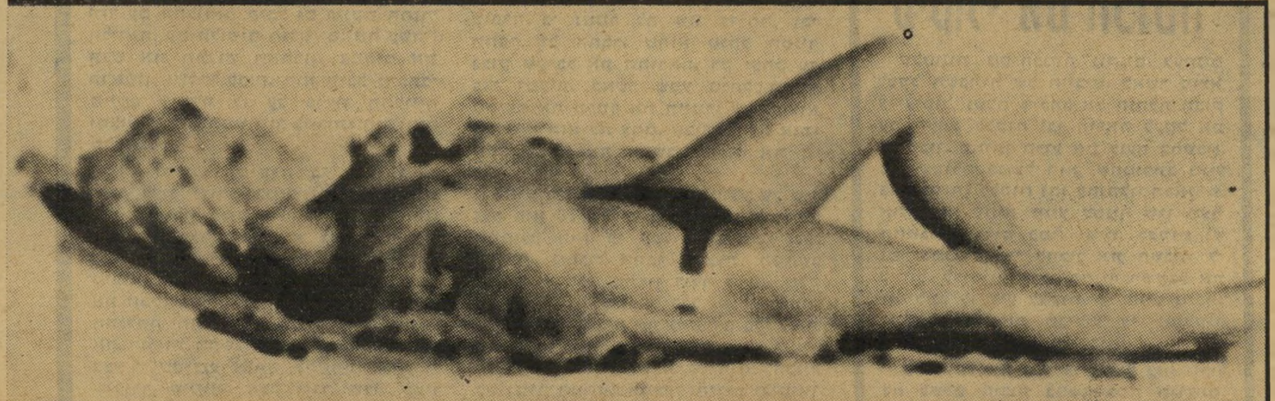
סופייה לורן סמל הנשיות של הקולנוע הבינלאומי, צולמה בעירום באיים הקאריביים, שם היא משתתפת בסרט שבו היא מגלמת את דמותה של ג׳יימס בונד ממין נקבה. לצורך צילומי הסרט נדרשה סופיה לורן, בת ה־44, להעלות שני קילוגרמים על מישקלה. היא עשתה זאת בעזרת מאה קילוגרם של ספאגטי, שלקחה איתה לאתר הצילומים באיים.

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

הצליחו לעשות תחנות רדיו ידועות ומפורסמות בעולם.

■ בתום הקונצרט שלו ב־היכל התרבות נלקח סיימון עם חברי תיזמורתו למועדון לילה. חברי תיזמורתו של סיימון ניגנו עד לשעות הקטנות של הלילה אך למרות ההפצרות סירב סיימון לקחת את המיק־רופון ולשיר.

■ אחת הפגישות המבי־

במיסמך שהיה בידו. סיימון הנבוך לא ידע אם לשבת או לעמוד. מרוב מבוכה לקח איתו צמח גם את המתנה שהביא הזמר לראש־הממשלה.

■ הפתעה נגרמה לעי־תונאית **עדה הון**, שהיא דו־ברת מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב, **אשר בן־נתן**. („ארתור") כאשר יצאה מחדרה במטה־הבחירות

מני פאר

הגיע למסיבה בחברת אשתו, קרני, הנמצאת בחודש התשיעי להריונה. מני וקרני עברו השנה לדירת־גג בנאות־אפקה, ולהם שני ילדים, עופר ואייל. לכל מי ששאל, ענה מני כי אין לו ספק כי גם השלישי יהיה בן. כשבירכו אותו על הנחייתו את „עלי כותרת", אמר, כשהוא מצביע על בטנה של אשתו: „זה הבייבי האמיתי שלי. לא „עלי כותרת".

כות ביותר של סיימון בישׂ־ראל היתה עם ראש־הממשלה, **מנחם בגין**. הזמר הובא ל־מיזנון הכנסת. אמרגנו, **שמוּ־אל צמח**, נשא בידו מתנה לראש־הממשלה, שפול היה אמור למסור לו. בגין, שלא ידע במי ובמה מדובר, לחץ את ידי הזמר המהולל, מילמל כמה מילות־ברכה וחזר לעיין

שבבית ארלוזורוב נתקלה ב־פירסמאים **אורי סלע** ו־**אריה גלבזום**, המנהלים את מסע־הבחירות של ראש־העי־ריה **שלמה להט**. („צ'יצ'") גלבלום התווכח עימה מי משני המועמדים טוב יותר לתל־אביב, כשהוא מסכם: „לא זה ולא זה יעזרו לעיר הזאת. רק אלוהים יעזור לה!"

אדריאן שורץ

שזכה בתואר אלוף ישראל בשש־בש, בתחרות שנערכה מטעם „העו־לם הזה", היה השבוע אורח חברת־התעופה „אולימפיק" בטיסתו למונטה־קרלו, כדי להשתתף שם בנציג ישראל בתחרות הבינלאומית בשש־בש שתיפתח שם. הפרס הראשון בתחרות: 150 אלף דולר.

פאמלה מרווין

רעייתו השנייה של כוכב־הקולנוע לי מרווין, הגיעה איתו לישראל, יחד עם אחת מארבעת ילדיה. גברת מרווין סיפרה כי היא מתגוררת עם בעלה בחווה ענקית בטוסון שבאריזונה, וכי יחד איתם חיים שמונה ילדיהם — ארבעה מנישואיו הקודמים של מרווין, וארבעה מנישואיה הקודמים. כשצילם צלם „העולם הזה" את לי ואשתו אמר לו הכוכב: „צלם רק תמונה אחת! אם תצלם שתיים, אני רוצה שתשלם לי חצי ממה שתקבל עבור התמונות." מרווין סיפר כי אשתו היא דייגת מיקצועית, ושאחרי צילומי הסרט הם ייצאו למסע צייד.

■ מה מידת האמון שנותן הציבור בהצהרת רופאו האי־שי של מנחם בגין, שראש־הממשלה בריא ומתפקד כר־אוי? לדעת מזכיר הממשלה, **אריה נאור**, רוב הציבור מאמין בכך. בכל אופן, זאת היתה דעתו לפני שהמראיין **יעקב אגמון** הציע לו: „ת־ביא לי חמש אמהות שיהיו מוכנות לומר, אני רוצה שה־ילד שלי יהיה בריא כמו בגין." ואז נדע שאומנם זה כך." נאור חכך בדעתו וחזר בו: „יכול להיות שההודעה הרפואית היתה צריכה להינתן יותר מוק־דם."

■ רופאי מחלקת היול־דות בבית־החולים אסף הרו־פא, שם ילדה **אנט פלאטו־שרון** את בנה בכורה לבעלה הח"כ, טוענים כי שני מחזות, שהיו קשורים בלידה, לא נראו מעולם קודם לכן באותה מח־לקה. מייד אחרי הלידה הוצף חדרה של אנט בזרי־פרחים ענקיים, שהגיעו מכל רחבי ה־ארץ. „כל־כך הרבה פרחים לא ראינו אף פעם במחלקה," אמרו הרופאים. אבל ביום שבו עזבה אנט את בית־החולים הגיעו נהגו ועוזרו של ח"כ **שמואל פלאטו־שרון** אל בית־החו־לים ואספו את כל זרי־הפרחים. „גם דבר כזה לא ראינו אף פעם," אמרו הרופאים.

■ הזמרת **יפה ירקוני** החליטה להילחם בתדמית „זמ־רת המילחמות" שדבקה בה. כשפנו אליה מארגני מרתון־השלום, שמתכננת תנועת שלום עכשיו בהיכל התרבות בתל־אביב ביום השלישי הקרוב, הס־כימה להשתתף בערב שמטרתו לאסוף כספים למען התנועה.

■ מי שקנה את פירסומו בסרט מילחמת הכוכבים, ה־שחקן יפה־התואר **מארק המיל**, נמצא בישראל ומשת־תף לצידו של **לי מרווין** ב־סרט המצולם כאן. המיל מכונה על־ידי מרווין בשם „סופר־סטאר", ואילו המיל בן ה־24, שזהו לו תפקידו הגדול השני בסרטים, מכנה את מרווין ה־וותיק בשם „שועל־קרבות זקן".

■ המפיק **מיכה שרפ־שטיין** נוהג כמפיק הוליבודי באנשים, העובדים עימו על ה־סרט אלוף הברירות סיפורו של **נחמן פרקש**. הוא שלח את העיתונאי **עמוס קינן** ואת הבמאי **יהודה** („ג'אד") **נאמן** לאי איוס שביוון, שם ישבו

השניים שבוע ימים, ובין אוזו לאוזו סיימו את כתיבת ה־תסריט. כשחזרו לישראל הסת־בר להם כי חלו שינויים בהרכב ההפקה. **צדוק קראוס**, ש־היה אמור להפיק את הסרט עם שרפשטיין יצא ממנה. המועמד הראשי לגילום דמותו של פר־קש הוא השחקן **חיים טופול**, האמור לחתום בימים אלו על חוזה עם שרפשטיין.

■ הצייר **אורי ליפשיץ** טען לפני ידידים כי הפורטרט העצמי שלו, המוצג בתערוכתו

המתקיימת ביפו, הוא הציור האחרון שלו. לשאלתו מה יע־שה אם יפסיק לצייר, השיב אורי כי הוא עומד לפתוח מיס־עדה מול ביתו שברחוב הדול־פין ביפו. האדריכלית **אילנה שרון**, אשתו של האדריכל **אדר שרון**, ממונה על תיכ־נון פנים המיסעדה. אורי, ש־הוא אב לחמישה ילדים — שלושה מנישואיו הקודמים, ו־שניים מנישואיו הנוכחיים — עומד להיות לאב בפעם השי־שית. אשתו, **עדה**, נמצאת ב־חודשי הריון מוקדמים.

אופריה שטראל

השחקנית שקנתה את עולמה בתפקיד „סטלה המגמרת", ב־סרט „אסקימו לימון", והמגלמת את אחת המסדרות בסרט „ישר־אלים מצחיקים", פגשה במפיק־בפועל של הסרט, דני דימבורט, בעת ההצגה המיוחדת לחברים ולעיתונאים, וחיבקה אותו בעוז. דני לא יכול היה להתאפק, ואמר לה: „אני מיגמר! אני מיגמר!"

שמע בקול אבבא.
קנה נשיונל.

שמע בקול להקת אבבא.
שמע בקולם של ביורן, אנה, בני ואינפריד משוודיה,
חברי להקת הפופ המצליחה ביותר בעולם,
אשר מכירות תקליטיה שברו את כל השיאים מימי
החיפושיות ועד היום.

חברי להקת אבבא יודעים להגיע לאיכות מוסיקלית
מושלמת. הם רכשו לעצמם מערכות סטריאו
ורדיו טייפים מתוצרת "נשיונל" לשימוש מקצועי,
להנאה מושלמת בבית ולהאזנה למצעדי הפזמונים
מכל העולם.

שמע בקול חברי להקת אבבא.
הם יכולים להרשות לעצמם לרכוש את הטוב ביותר בעולם –
והם ממליצים בכל פה על "נשיונל".

אחרי הכל, הקול של אבבא קובע הכל.

National

צעד קדימה אל המחר.

Technics are the brandnames of Matsushita Electric ...tric
©Polar Music International A.B.

מטס של כפירים מעל לביירות - זאת היתה התגובה הישראלית

מחול הזוועות

פתע פיתאום, שוב התלקח זה־משבר.

הצמרת הביטחונית של ישראל התכנסה לישיבות־חירום. מטס של מטוסי־כפיר ישראליים ערך הפגנת־כוח בשמי ביירות, שבר את מחסום־הקול בשאגה רועמת מעל לראשי הנוצרים הנצורים.

שוב נשמעו הקולות המזהירים מפני מזימה אפלה נגד הנוצרים הנרדפים. הפעם מצד הסורים.

שוב הזעיק מישרד ראש־הממשלה את העולם („הממשלות והפרלמנטים") נגד רצח העם הנוצרי בלבנון. שוב התייצבה ישראל בראש מסע־צלב מילולי נגד צבאות האיסלאם.

שוב מלאו כלי־התקשורת של ישראל ציטוטים מרדיו הפאלאנגות, סיפורים מפי דוברים נוצריים, דיווחים מפי מפקדים נוצריים, בלי זכר לדיברי הצד השני, תוך נסיון מודע ומחושב לתת לציבור הישראלי (והעולמי) רק את הצד הנוצרי של התמונה.

התוצאה: דעת־הקהל הישראלית קיבלה מישג מעוות עוד יותר על הנעשה בלבנון, במרחק של כמה עשרות קילומטרים מגבול ישראל. דעת־הקהל משפיעה על הממשלה. הממשלה, הגורמת לשטיפת־מוח זאת, מושפעת ממנה בהיזון־חוזר, ופועלת על פי הסילופים של עצמה.

הטרגדיה הלבנונית מתקדמת בצעד נוסף, וישראל שוקעת בה עוד יותר.

תסבוכת משוגעת

פי התמונה המעוותת, המצב בלבנון פשוט בהחלט, וכל תינוק יכול להבינו: המוסלמים שוחטים את הנוצרים. הנוצרים הגיבורים מתגוננים מפני המוסלמים. המוסלמים הם סורים ו„מחבלים". הנוצרים הם לבנונים. ישראל תומכת בלבנונים, שהם נוצרים, נגד הסורים וה„מחבלים", שהם מוסלמים וזרים.

מה שקורה עכשיו הוא התקפה נוספת

מאת

אורי אבנרי

של הרעים (הסורים, ה„מחבלים") על הטובים (הנוצרים, הלבנונים). ישראל שוקלת איך להציל את הטובים מידי הרעים, ותוך כדי כך להגן על ביטחונה.

למרבה הצער, אין לתמונה זו שום קשר עם המציאות.

הסיבוב האחרון בטרגדיה הלבנונית נובע ממאורעות הרבה יותר מורכבים, ומשקף תהליכים הרבה יותר מסובכים.

המאורעות העיקריים:

בצפון לבנון פרצה מילחמת־אחים מקומית. לא מילחמה בין נוצרים ובין מוסלמים, או בין לבנונים ופלסטינים, או בין לבנונים וסורים, אלא בין הנוצרים לבין עצמם.

הנוצרים בלבנון מפולגים בין עדות שונות (מארונים, קאתולים אחרים, אורתודוכסים, יוונים־קאתולים וכו'), בין מיפלגות (הפאלאנגות, הליברלים־לאומיים, שומרי־הארזים וכו'), בין חמולות. זוהי תיסבוכת משוגעת, שרק מומחים מעולים ביותר מתמצאים בה.

המילחמה החדשה בצפון לבנון פרצה בין החמולה של סוריימאן פראנג'יה ובין הפאלאנגות. שני הצדדים הם מארונים, והמאבק ביניהם אינו נטוש על שום עניין הקשור בלאומיות, במוצא, בדת או בעדה.

פראנג'יה הוא ראש־חמולה, השולטת על עיירה חשובה בצפון לבנון (זוע'תה) ו־סביבתה. זוהי ממלכה פיאודלית מובהקת, מן הסוג ששלט באירופה בימי־הביניים: מושל מקומי ומישפחתו (הפראנג'ים), הי־עומדים בראש האוכלוסיה של מחוז, ו־המקיימים צבא פרטי מקומי.

הפאלאנגות (שמם הערבי: אל־כתא'ב, הגדודים) הן מיפלגה מזויינת בהנהגת מישפחת ג'מייל — האבא, פיאר, הוא ה־מנהיג ובנו, באשיר, הוא המפקד של הכוח המזויין.

גם בפאלאנגות יש יסוד פיאודלי חזק — מישפחה מרכזית שולטת, וחמולות מסויי־מות תומכות בה. אבל היא חרגה ממיסגרת פיאודלית צרה, הפכה למעין מיפלגה. זוהי המיפלגה המארונית הראשית. יש לה צבא פרטי מגוייס, והיא חולשת על שטחים.

קיימת ברית־נוחיות בין הפאלאנגות של מישפחת ג'מייל ובין „המיפלגה הליברלית הלאומית" של מישפחת שמעון, שגם היא אינה אלא תערובת בין גוף פיאודלי מקו־מי־חמולתי ובין מעין־מיפלגה. גם מיפ־לגה זו היא מארונית, ובראשה עומד כמיל שמעון הזקן, מי שהיה נשיא־המדינה ב־מילחמת־האזרחים הקודמת, בסוף שנות ה־50'.

זוועה בלילה

איש לא ברור מה גרם להתלקחות המילחמה בין שני הפיאודלים — פרנ־ג'יה וג'מייל.

לפי גירסה אחת, הרגו אנשי פראנג'יה שני מפקדים של הפלאנגות, ועל כן היה צורך במעשה־תגמול.

בריחה מהגיהינום: אשה נוצריה וילדיה בורחים מהעיר הבוערת

(המשך מעמוד 23)

לפי גירסה אחרת, זוהי מילחמת־שילטון פשוטה בין שני האישים הזקנים, כאשר פראנג׳יה, החלש יותר, מגן על הטרי־טוריה שלו מפני חדירת הפאלאנגות של ג׳מייל, שהן גורם חזק הרבה יותר.

לפי גירסה שלישית, המשלימה את שתי הקודמות, קשור המאבק גם ביחס לסורים. פראנג׳יה היה נשיא לבנון בימי מילחמת־האזרחים האחרונה (ולפי דעת הפלסטינים, הוא היה האשם העיקרי בפרוץ המילחמה. לדבריהם הוא פיאודל מקומי, צרי־אופק וטיפש, והוא גרם למילחמה מתוך רצונו הקנאי לשמור על המישטר הפיאודלי ב־ארצו).

בשיא המיבחמה, כאשר הקוא־ליציה הלבנונית־שמאלית־מוסלי־מית־פלסטינית עמדה לגבור על ה־קואליציה הנגדית, הלבנונית־נוצ־ריתימנית, קרא פראנג׳יה לסורים להתערב ולפרוש ללבנון. הסורים נענו והזמינה ברצון, פתחו במיל־חמת־השמדה נגד אש״ף והציפו את הנוצרים.

מאז יש יחסים ידידותיים בין פראנג׳יה והסורים. ג׳מייל ושמעון הסכימו אף הם להתערבות הסורים ובירכו עליה, אך יחסיהם עם הסורים פחות טובים.

ראשון־במעלה. במישטר הפיאודלי, רצח של ממשיך־השושלת הוא פשע פוליטי שאין חמור ממנו.

ואכן, פראנג׳יה הזקן הגיב באולטימטום. הוא נתן לאנשי הפאלאנגות במחוז את הברירה: לפרוש מן הפאלאנגות ולמסור את נשקם לצבא הפרטי שלו, או לנטוש את האיזור, או להרצח.

הרוב נכנע ומסר את נשקו. האחרים ברחו לבירות המיזרחית, מעוז הפאלאנ־גות. איזורו של פראנג׳יה נשאר בשליטתו הבילעדית.

מוות בחורשה

ב זה נגמרה הסצנה הראשונה במע־ערכה זו. השניה לא היתה פחות זוועתית.

באחד הלילות, הלילה שבו נסתיים ה־אולטימטום של פראנג׳יה בצפון, אירע מעשה נורא במיזרח.

במחנו בעלבך בבקעה, המקום שבו שרדו העתיקות הנחרדות מ־ימי הרומאים, בקירבת הגבול ה־סורי, בוצע מעשה־זוועה נוסף.

אנשים בלתי־מזוהים פקדו את הבתים בכמה כפרים. על פי רשימות ערוכות שהיו בידיהם, הם אספו כ־70 גברים. 38 מהם — בדיוק כמיספר בני־האדם שנרצחו בליל מותו של טוני פראנג׳יה — נמצאו למחרת היום מוטלים בחורשה סמוכה. הם הוצאו להורג. כולם היו נוצרים, בני העדה ה־אורתודוכסית.

הזוועה השניה הדחימה את ה־ארץ כמו הראשונה. איש לא ידע בדיוק מי ביצע אותה.

כלי־התיקשורת הישראליים הזדרזו להר־דיע, כדבר מובן מאליו, שהמעשה בוצע בידי „המחבלים". מנהיגי הנוצרים רמזו, כימעט בגלוי, שהרצח בוצע בידי הצבא הסורי, או שרותי־הביטחון הסוריים. כמיל שמעון אמר, בזהירות, שהרוצחים „אינם לבנונים ואינם אזרחים". הסורים עצמם טענו שהרוצחים הם נוצרים. כתבים זרים ניחשו שהרוצחים היו אנשי אל־צעיקה, האיר־גון הפלסטיני הפועל מטעם הסורים ובחסותם.

החידה נשארה בעינה. ההנחה היא כי הרצח היווה, איכשהו, גאולת־דם ונקמה על רצח טוני פראנג׳יה ואנשיו.

ביניהם קרה בצפון דבר נוסף. בטענה שעליהם למנוע התלקחות מילחמת־אחים נרחבת בין אנשי פראנג׳יה והפאלאנגות, פלשו יחידות „צבא־ההרתעה הערבי" (כוח־השלום, הפועל בחסות הליגה הערבית, אך המורכב כימעט כולו מיחידות הצבא הסורי) לצפון המדינה.

עד כה היו האיזורים הנוצריים בצפון המדינה חופשיים, פחות או יותר, מכיבוש סורי ישיר. כאשר חדרו הסורים ללבנון ושמו קץ למילחמת־האזרחים, סירבו ה־נוצרים למסור את נשקם או להניח לצבא הסורי לתפוס את איזוריהם. הצבאות ה־פרטיים הנוצריים התבצרו במעוזיהם, ב־עיקר בהר־הלבנון, חשם ריכזו גם את נשקם הכבד — ארטילריה כבדה, רכב משוריין ועוד.

ברור כי הסורים ניצלו את מיל־חמת־האחים בצפון כדי לתפוס לי־פחות חלק מן השטחים הנוצריים האלה. שהרי נעשה בהסכמה איל־מת של דעת־הקהל הלבנונית והן כלפי־ערבית, כי הכל הבינו שרק ה־סורים מסוגלים למנוע שפיכת־דמים נוראה בין הנוצרים לבין עצמם.

ברכה ישראלית

ל פתע עברה העלילה מן הצפון וה־מיזרח אל ביירות עצמה.

לא ברור איך קרה הדבר. גם כאן זה נפתח בפרובוקציה קטנטנה. הסורים טענו כי הנוצרים ירו והרגו שניים מחייליהם. הם גם טענו שהם נעלבו מדברי הפא־לאנגות, כאילו הסורים ביצעו את הרצח באיזור בשלבך.

כך או אחרת — לפתע החלו ה־סורים בהתקפת־מחץ כללית על ה־רובעים הנוצריים בעיר־הבירה.

רעה זו עדיפה על רעה נוראה יותר — טבח הדדי של רבבות ומאות־אלפים.

הפלישה הסורית אורגנה על־ידי האמ־ריקאים. הנרי קיסינג׳ר ראה בה הזדמנות מצויינת למשוך בעזרתה את הסורים מן המתנה הסובייטי אל האמריקאי. למעשה הוא מכר את לבנון לסוריה, תמורת כינון ברית סורית־אמריקאית.

ממשלת ישראל, בהנהגת יצחק רבין, נתנה את ברכתה לפלישה הסורית ושיתפה עימה פעולה. ה־מניע העיקרי היה נעוץ בעובדה כי הסורים לחמו בכוחות אש״ף. רבין פעל על פי העיקרון המקודש על ממשלות ישראל: מה שרע ל־אש״ף, מוכרח להיות טוב לישראל.

רבין עצמו סבר כי כדאי להניח לסורים להגיע עד לגבול ישראל, ובכך לחסל את עצמאות אש״ף בלבנון אחת ולתמיד. אולם רבין חשש להגיד זאת לדעת־הקהל ה־ישראלית, מה גם שאז עמד במאבק מר נגד שימעון פרס, שיכול היה לנצל את העניין נגדו. לכן הומצא „הקו האדום", והסורים נשארו מצפון ללידאני. בדרום הושלט, בעזרת ישראל, הכוח הנוצרי ה־פועל בחסות צה״ל, שגם בו קיימות כל הדיבויות הפנים־נוצריות הקיימות בצפון.

נסיכים חשמונאים

ה פעולה הסורית בביירות אינה מהווה, איפוא, התפתחות חדשה. היא רק מהווה צעד אחד נוסף לקראת ההש־תלטות המוחלטת של הסורים על לבנון.

המצב דומה, במידת־מה, לפלישת ה־רומאים לארץ־ישראל בימי הבית השני. אז התחרו ביניהם שני נסיכים חשמונאיים. אחד מהם קרא לרומאים לבוא ארצה, כדי להיעזר בהם נגד השני. הרומאים באו, השליטו סדר, תיווכו. לאחר מכן הקימו בארץ מישטר של חסות, בהנהגת מנהיגים מקומיים שהיו מקובלים עליהם (בית הורדוס). לבסוף הדיחו גם את אלה, והפכו את הארץ למושבה רומאית. ה־תהליך הסתיים בחורבן הבית.

הסורים נקראו ללבנון על־ידי מנהיגות נוצרית־ימנית קיצרת־ראיה, שרצתה לה־עזר בהם כדי לחסל את שותרי־הרפורמה המקומיים (שהיו ברובם מוסלמים) ואת אש״ף. כיום קמים הסורים על מזמיניהם, כשמנוי עימם להשמיד כל גורם־כוח הע־לול להפריע להם לשלוט בלבנון לצמיתות.

המנהיגים הנוצריים קוצרים את הפורענות שהם זרעו בעצמם.

מובן מאליו שאין לנוצרים כל אפשרות להתנגד לאורך־ימים. איש לא יחוש לעז־רתם. מבחינה מוסרית, הם איבדו מזמן כל שמץ של אהדה, ביגלל מעשי־הזוועה הרבים שלהם. מבחינה לאומית, רואה בהם העולם הערבי כולו בוגדים, סוכני ישראל. מבחינה מעשית, מביניהם הכל — וגם איבי סוריה בעולם הערבי — כי פשוט אין תחליף לשילטון הסורי. אין אף גורם לבנוני אחד המסוגל למנוע שפיכת־דמים נוראה והתפוררות הארץ לרסיסים, אם יסתלקו הסורים.

בניגוד לסיפורים המתפרסמים מדי יום בכלי־התיקשורת הישראליים, אין אש״ף מעוניין במישחק כלל. אמנם, הסורים פל־שו ללבנון כדי לחסל, בין השאר, את העצמאות של אש״ף. הם לא הצליחו בכך, הן בשל התנגדות הפלסטינים, הן בשל ההתערבות הפוליטית של סעודיה, שכפתה על סוריה פשרה סורית־אש״פית.

פשרה זו מחזיקה מעמד. מילחמת־חלי־טאני החזירה את יאסר עראפאת לגדולה בעולם ביכלל, ובעולם הערבי בפרט. יוק־רתו עלתה, והוא פועל עתה במתינות מחו־שבת, כשהוא מקובל על כל הגורמים ה־ערביים והבינלאומיים כגורם ממתן ואח־ראי. אין לאש״ף כל חשק לחזור על טעותו משנת 1976, כאשר נגרף למילחמת־האחים הלבנונית בעל כורחו, ומבלי שהיה לו עניין בכך.

אש״ף מקיים כיום יחסים חיו־ביים וקרירים עם הסורים, בכחינת „בכחו וחשדהו". אין הוא פועל נגד סוריה, אך גם אין הוא מוותר על עצמאותו המדינית. הסורים, מצידם, אינם פועלים — לפחות לפי שעה — נגד אש״ף. במאבק הנוי כחי, אש״ף שומר על ניטרליות.

הפח והפחת

א יך כך זה משפיע על ישראל? אם ישברו הסורים את הפאלאנגות,

(המשך בעמוד 31)

„כוח הארתעה": מאנקים סוריים מול ע״ירה בלבנון

כיום מתייחסים ג׳מייל ושמעון לסורים כשינאה ובחשד, בניגוד ל־פראנג׳יה הנעזר בהם, וזהו רקע נוסף לסיכסוך.

(מנהיג נוצרי חשוב אחר, רייימונד אדה, התנגד מלכתחילה להזמנת הסורים. הוא קרא לעמיתיו הנוצריים להסתדר עם ה־מוסלמים והפלסטינים כדי לשמור על לב־נון העצמאית, ולמנוע את פלישת הסו־רים. כתוצאה מכך התנקשו בחייו, והוא חי עכשיו בפאריס, שם פירסם השבוע קול־קורא בגנות המנהיגות הנוצרית ב־מולדתו).

יתכן מאד כי הפאלאנגות רצו לנצל את הריגת שני מפקדיהם כדי לשים קץ לשיטטון המקומי של פראנג׳יה. על כך פנים, כאחד ה־יזות ביצעו מעשה־זוועה: הם תקפו את העיירה שבה שכן בני־אחוכו של פראנג׳יה, טוני. הם רצי־חו את טוני פראנג׳יה, את אשתו ואת ילדיו, יחד עם למעלה מ־30 מבני המקום, גברים, נשים וילדים.

לולא היה מעורב בחבר בנו של מנהיג, היה זה מעשה־זוועה שיגרתי. מזה כמה שנים עורכים כל הצדדים בלבנון — וב־ראשם הנוצרים־המארונים — מעשי־טבח כאלה. הדיווח על מעשי־השחיטה ההמו־ניים שערכו הנוצרים בשכניהם המוסל־מים, שזכו בדיווח נרחב מאד בעולם (אך לא בישראל) גרמו לסלידה רבה באירופה, ותרמו לכך ששום גורם אירופי מכובד אינו מוכן לחוש לעזרת הנוצרים הלב־נוניים.

רצח טוני פראנג׳יה הפך מעשה־זוועה שיגרתי זה למאורע פוליטי

בידיהם, הם אספו כ־70 גברים. 38 מהם — בדיוק כמיספר בני־האדם שנרצחו בליל מותו של טוני פראנג׳יה — נמצאו למחרת היום מוטלים בחורשה סמוכה. הם הוצאו להורג. כולם היו נוצרים, בני העדה ה־אורתודוכסית.

הזוועה השניה הדחימה את ה־ארץ כמו הראשונה. איש לא ידע בדיוק מי ביצע אותה.

כלי־התיקשורת הישראליים הזדרזו להר־דיע, כדבר מובן מאליו, שהמעשה בוצע בידי „המחבלים". מנהיגי הנוצרים רמזו, כימעט בגלוי, שהרצח בוצע בידי הצבא הסורי, או שרותי־הביטחון הסוריים. כמיל שמעון אמר, בזהירות, שהרוצחים „אינם לבנונים ואינם אזרחים". הסורים עצמם טענו שהרוצחים הם נוצרים. כתבים זרים ניחשו שהרוצחים היו אנשי אל־צעיקה, האיר־גון הפלסטיני הפועל מטעם הסורים ובחסותם.

החידה נשארה בעינה. ההנחה היא כי הרצח היווה, איכשהו, גאולת־דם ונקמה על רצח טוני פראנג׳יה ואנשיו.

ביניהם קרה בצפון דבר נוסף. בטענה שעליהם למנוע התלקחות מילחמת־אחים נרחבת בין אנשי פראנג׳יה והפאלאנגות, פלשו יחידות „צבא־ההרתעה הערבי" (כוח־השלום, הפועל בחסות הליגה הערבית, אך המורכב כימעט כולו מיחידות הצבא הסורי) לצפון המדינה.

עד כה היו האיזורים הנוצריים בצפון המדינה חופשיים, פחות או יותר, מכיבוש סורי ישיר. כאשר חדרו הסורים ללבנון ושמו קץ למילחמת־האזרחים, סירבו ה־נוצרים למסור את נשקם או להניח לצבא הסורי לתפוס את איזוריהם. הצבאות ה־פרטיים הנוצריים התבצרו במעוזיהם, ב־עיקר בהר־הלבנון, חשם ריכזו גם את נשקם הכבד — ארטילריה כבדה, רכב משוריין ועוד.

ברור כי הסורים ניצלו את מיל־חמת־האחים בצפון כדי לתפוס לי־פחות חלק מן השטחים הנוצריים האלה. שהרי נעשה בהסכמה איל־מת של דעת־הקהל הלבנונית והן כלפי־ערבית, כי הכל הבינו שרק ה־סורים מסוגלים למנוע שפיכת־דמים נוראה בין הנוצרים לבין עצמם.

ברכה ישראלית

ל פתע עברה העלילה מן הצפון וה־מיזרח אל ביירות עצמה.

לא ברור איך קרה הדבר. גם כאן זה נפתח בפרובוקציה קטנטנה. הסורים טענו כי הנוצרים ירו והרגו שניים מחייליהם. הם גם טענו שהם נעלבו מדברי הפא־לאנגות, כאילו הסורים ביצעו את הרצח באיזור בשלבך.

כך או אחרת — לפתע החלו ה־סורים בהתקפת־מחץ כללית על ה־רובעים הנוצריים בעיר־הבירה.

רעה זו עדיפה על רעה נוראה יותר — טבח הדדי של רבבות ומאות־אלפים.

הפלישה הסורית אורגנה על־ידי האמ־ריקאים. הנרי קיסינג׳ר ראה בה הזדמנות מצויינת למשוך בעזרתה את הסורים מן המתנה הסובייטי אל האמריקאי. למעשה הוא מכר את לבנון לסוריה, תמורת כינון ברית סורית־אמריקאית.

ממשלת ישראל, בהנהגת יצחק רבין, נתנה את ברכתה לפלישה הסורית ושיתפה עימה פעולה. ה־מניע העיקרי היה נעוץ בעובדה כי הסורים לחמו בכוחות אש״ף. רבין פעל על פי העיקרון המקודש על ממשלות ישראל: מה שרע ל־אש״ף, מוכרח להיות טוב לישראל.

רבין עצמו סבר כי כדאי להניח לסורים להגיע עד לגבול ישראל, ובכך לחסל את עצמאות אש״ף בלבנון אחת ולתמיד. אולם רבין חשש להגיד זאת לדעת־הקהל ה־ישראלית, מה גם שאז עמד במאבק מר נגד שימעון פרס, שיכול היה לנצל את העניין נגדו. לכן הומצא „הקו האדום", והסורים נשארו מצפון ללידאני. בדרום הושלט, בעזרת ישראל, הכוח הנוצרי ה־פועל בחסות צה״ל, שגם בו קיימות כל הדיבויות הפנים־נוצריות הקיימות בצפון.

נסיכים חשמונאים

ה פעולה הסורית בביירות אינה מהווה, איפוא, התפתחות חדשה. היא רק מהווה צעד אחד נוסף לקראת ההש־תלטות המוחלטת של הסורים על לבנון.

המצב דומה, במידת־מה, לפלישת ה־רומאים לארץ־ישראל בימי הבית השני. אז התחרו ביניהם שני נסיכים חשמונאיים. אחד מהם קרא לרומאים לבוא ארצה, כדי להיעזר בהם נגד השני. הרומאים באו, השליטו סדר, תיווכו. לאחר מכן הקימו בארץ מישטר של חסות, בהנהגת מנהיגים מקומיים שהיו מקובלים עליהם (בית הורדוס). לבסוף הדיחו גם את אלה, והפכו את הארץ למושבה רומאית. ה־תהליך הסתיים בחורבן הבית.

הסורים נקראו ללבנון על־ידי מנהיגות נוצרית־ימנית קיצרת־ראיה, שרצתה לה־עזר בהם כדי לחסל את שותרי־הרפורמה המקומיים (שהיו ברובם מוסלמים) ואת אש״ף. כיום קמים הסורים על מזמיניהם, כשמנוי עימם להשמיד כל גורם־כוח הע־לול להפריע להם לשלוט בלבנון לצמיתות.

המנהיגים הנוצריים קוצרים את הפורענות שהם זרעו בעצמם.

מובן מאליו שאין לנוצרים כל אפשרות להתנגד לאורך־ימים. איש לא יחוש לעז־רתם. מבחינה מוסרית, הם איבדו מזמן כל שמץ של אהדה, ביגלל מעשי־הזוועה הרבים שלהם. מבחינה לאומית, רואה בהם העולם הערבי כולו בוגדים, סוכני ישראל. מבחינה מעשית, מביניהם הכל — וגם איבי סוריה בעולם הערבי — כי פשוט אין תחליף לשילטון הסורי. אין אף גורם לבנוני אחד המסוגל למנוע שפיכת־דמים נוראה והתפוררות הארץ לרסיסים, אם יסתלקו הסורים.

בניגוד לסיפורים המתפרסמים מדי יום בכלי־התיקשורת הישראליים, אין אש״ף מעוניין במישחק כלל. אמנם, הסורים פל־שו ללבנון כדי לחסל, בין השאר, את העצמאות של אש״ף. הם לא הצליחו בכך, הן בשל התנגדות הפלסטינים, הן בשל ההתערבות הפוליטית של סעודיה, שכפתה על סוריה פשרה סורית־אש״פית.

פשרה זו מחזיקה מעמד. מילחמת־חלי־טאני החזירה את יאסר עראפאת לגדולה בעולם ביכלל, ובעולם הערבי בפרט. יוק־רתו עלתה, והוא פועל עתה במתינות מחו־שבת, כשהוא מקובל על כל הגורמים ה־ערביים והבינלאומיים כגורם ממתן ואח־ראי. אין לאש״ף כל חשק לחזור על טעותו משנת 1976, כאשר נגרף למילחמת־האחים הלבנונית בעל כורחו, ומבלי שהיה לו עניין בכך.

אש״ף מקיים כיום יחסים חיו־ביים וקרירים עם הסורים, בכחינת „בכחו וחשדהו". אין הוא פועל נגד סוריה, אך גם אין הוא מוותר על עצמאותו המדינית. הסורים, מצידם, אינם פועלים — לפחות לפי שעה — נגד אש״ף. במאבק הנוי כחי, אש״ף שומר על ניטרליות.

הפח והפחת

א יך כך זה משפיע על ישראל? אם ישברו הסורים את הפאלאנגות,

(המשך בעמוד 31)

ניתן להשיג

THE HONORABLE SCHOOLBOY

John Le Carre (Pan)

הפצה בלעדית
סטימצקי

אמא!

המתנה החיונית ביותר שהינך צריכה לתת לבתך הינם הקורסאים הבאים:

* **עידן נשי**
מקנה לה:
יציבה טובה, חן, נימוסין ובטחון עצמי.
* **דוגמנות אופנה — מקצוע**
נועד לבנות תמירות ונאות בלבד.
אין קורסים בקיץ.
* **תרבות הגוף**
מקנה לך יציבה טובה, גמישות, חיזוק שרירים, הרזיה מובטחת.

לקביעת ראיון:

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל-אביב
טל. 267682

שלושה ימים בלבד!

בזר

יבוא מיוחד מהודו ותאילנד.
קפטנים, שמלות, סרפנים, חצאיות מעטפת, סנדלים הודים, כיסויי מיטה, עבודות קרושה, רקמות, סארים, כריות, חולצות גברים, נשים וילדים ועוד...

אהילים עבודת יד

יום שישי 14.7.78 מ־1500־2300
יום שבת 15.7.78 מ־1100־2300
יום ראשון 16.7.78 מ־1800־2300

הבזר מתקיים באדם-הכהן 10
תל-אביב

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

רובקס
המתנה היפה ביותר

אחה רוצה בים מהחפוח?

רק 899 ל"י

שבוע באירופה!

„חוגי שמש ובריאות" מציעים לך לבלות חופשה ניפלאה באירופה — במחיר שהוא זול יותר מחופשה בביתך הפרטי!

שבוע ימים בכפרי הנופש הניפלאים של „איי.אנ.אף" — במחיר־מתנה של 899 לירות בלבד! רק אצלנו תוכל לקבל חופשה ניפלאה כזו —

חופשה נפלאה בעירום!

שלח ל„חוגי שמש ובריאות", ת.ד. 31318, תל־אביב, סך של 70 לירות ותקבל את העתון צבעוני שלנו „ש.ב." — וכרטיס־חבר לתקופת־ניסיון של שלושה חודשים. בדואר החוזר תוכל להירשם לחופשת החווייה שלך באירופה — במחיר־מתנה!

מספר המקומות מצומצם. כל הקודם — זוכה!

לכבוד „חוגי שמש ובריאות"
ת.ד. 31318, תל-אביב.

הנני מבקש לקבל את עתון־החופשה הצבעוני שלכם „ש.ב."
הנני מבקש להצטרף — לתקופת־ניסיון של שלושה חודשים — ל„חוגי שמש ובריאות".
הנני מצרף סך של 70 ל"י.
הנני מצהיר בזה כי הנני בוגר מעל לגיל 18.

שם מלא: .....

כתובת: .....

פרטים השבוע ב„בול"

I.T.I. שאוב־לורנץ

יבוא אישי של טלוויזיה צבעונית יחסוך לך

12.000 - 8.000 ל"י

(ראה עמוד 67)

מבצע מיוחד לרוכשים עד 31 ביולי 1978

מהסס...
צבע או שחור-לבן?
רכוש היום טלוויזיה מץ שחור-לבן ותקבל את מלוא המחיר ששלמת כשתעבור למץ-צבע.

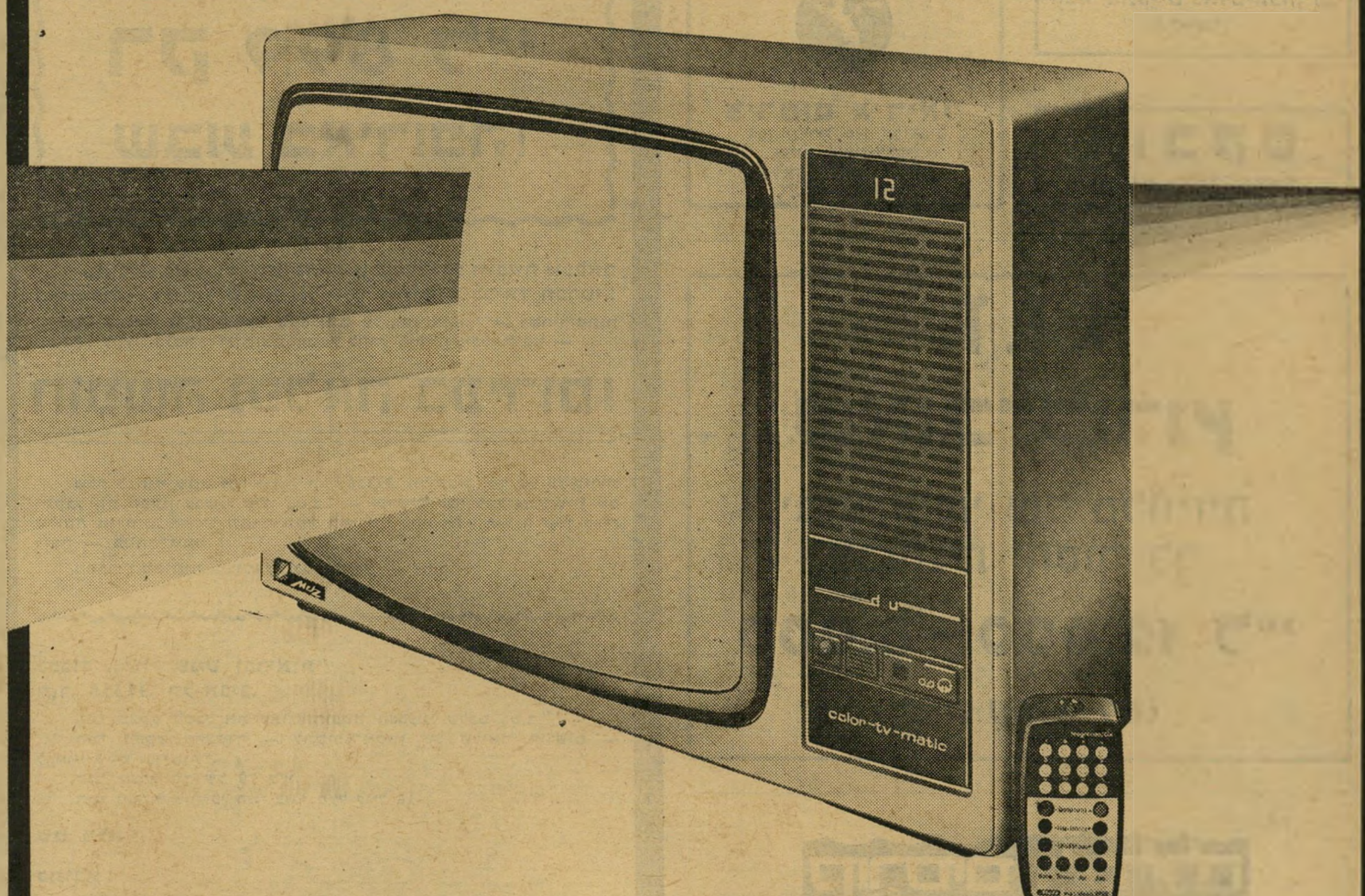
אתה מהסס באם לרכוש היום טלוויזיה צבעונית או שחור-לבן? למץ יש פתרון עבורך!
מץ מציעה לך לרכוש היום טלוויזיה שחור-לבן. כשתחליט לעבור למץ-צבע, מתחייבת חברת מץ להחליף לך את הטלוויזיה שחור-לבן שרכשת, במץ-צבע ולזכות אותך במלוא הסכום ששלמת עבור מכשיר טלוויזיה שחור-לבן. זאת לתקופה של שנתיים.
מץ הינה היחידה המציעה לך תנאים מצויינים אלה כי היא מעוניינת שתהנה ממץ-צבע המעולה שלה.

פרטים – אצל הסוכנים הנורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רחוב מודיעין 19 רמת־גן – בני־ברק.

להוכחת זכאותו לתנאי המבצע, על הקונה בתקופת המבצע, להמציא עותק הקבלה על הקניה, לחב' מץ, רחוב מודיעין 19, בני־ברק

אמץ את

metz צבע

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית.

הממשלה מינתה כראש מישלחת ישראל באו"ם אדם שאינו יודע לנאום, והמפורסם בשל אי־יכולתו לקיים יחסי־אנוש תקינים עם זרים ואף עם בני־מישפחתו

חתול רטוב באו"ם

פרופסור יהודה בלום
כמעט לא מדבר עם אמא

ראש מישלחת ישראל באו"ם," אמר. „לפני שנה, בערך, פניתי ביוזמתי לעיתונאים בעניין הפודל. חשבתי שיש בזה עניין ציבורי, שכלב נושך והבעלים שלו מתגעגרים מאחריות. אבל אף עיתון אחד לא היה מוכן לפרסם שום דבר. היום, פיתאום הכל נזכרו ונותנים לזה כותרות!"

אולם פרשת הפודלים נתנה את האות לסידרה של סיפורים, שאת אמיתותם אי־אפשר לוודא, בגלל סירובו של הפרופסור בלום להתייחס לכל עניין אישי שלו.

סיפר השבוע מי שהיה סטודנט של בלום, אדם התופס כיום עמדה בכירה ביותר במימשל הישראלי: „האיש הוא נוורוטי לגמרי, צועק, רב עם כל אחד, עצבני כמו חתול רטוב."

אחר ידע לספר כי בלום היה תופס עצמו כשהוא מרים יד על סטודנטים שלו, כאשר לא הבינו את החומר או כאשר הפריעו לו בעת הרצאתו, מה שגרם לו תמיד שיתבלבל. אולם ברגע האחרון היה מצליח להשתלט על עצמו, למרות שפרצופו היה מאדים, והיה מנחית מעין טפיחת־נזיפה ידידותית של הסטודנט המפריע.

אנשים הקרובים אל בלום ואל מישפחתו יודעים לספר אף על קשיי־תיקשורת בין הפרופסור הנכבד לבין בני־מישפחתו הקרובים ביותר. עם אמו כמעט אין הוא מדבר, על־פי השמועה, שאי־אפשר היה לקבל עליה תגובה, בגלל אי־רצונו של אישיים לגמרי, ואינם קשורים כלל בתפקיד!"

בכך טועה הפרופסור, המיועד להיות ראש־מישלחת, טעות חמורה ביותר. ראש־המישלחת אינו פקיד הצריך לבוא למישרד, לבלות שם שמונה שעות ביום, למלא אחר מיכסת־עבודה מסויימת, ללכת הביתה ולקבל את משכורתו בסוף החודש.

כל שגריר עוסק ביחסי־ציבור ובקשר עם בני־אדם, נוסף על עיסוקיו הפוליטיים האחרים. נכון ההדבר על אחת כמה וכמה לגבי ראש־המישלחת באו"ם. תפקידו — כל־כולו תפקיד של תעמולה ויחסי־ציבור. ההופעות באו"ם משמשים לנציגי ישראל, בראש וראשונה, להשפעה על דעת־הקהל האמריקאית, באמצעות כלי־התיקשורת האמריקאיים, המסקרים את המתרחש בבניין־הזכוכית שעל גדת הנהר הימיזרחי בניו־יורק. התפקיד הפוליטי מורכב כולו מרכישת ידידים ויצירת יחסים אישיים עם נציגי המדינות האחרות, דבר המחייב נטייה חברותית, חן אישי וכישרון ליצירת מגעי־אנוש.

בחירת אדם המשולל דווקא כישורים אלה — תהיינה מעלותיו כאשר תהיינה — לתפקיד זה, דווקא, הוא שיא חדש ב־מדיניות־המינויים המוזרה של ממשלת בגין.

מינויו של פרופסור אחר, הפרופסור יצחק שווה, כנשיא החמישי של מדינת־ישראל, היה אף הוא חתום, אומנם לא רישמית אך על־ידי ממליכי־הנשיאים. גם אישי־הציבור והעיתונאים, שיצאו אז נגד מינויו של שווה, חשבו, בשלבים מסויימים של המאבק, כי מילחמתם אבודה. אולם הם לא הירפו, בגלל החשיבות הייצוגית של תפקיד נשיא־המדינה.

הדבר בוודאי נכון לא פחות לגבי התפקיד של נציג ישראל באו"ם.

ראש־מישלחת מוחיך הרצוג
העיקר: יחסי־ציבור ויחסי־אנוש

ת חייה היתה הדאגה נחלתם של פקידים בכירים במישרדי החוץ ו־ראש־הממשלה בילבד.

הפרופסור יהודה בלום, מי שמונה ל־תפקיד ראש מישלחת ישראל באומות־המאוחדות, במקומו של חיים („ויוויאן") הרצוג, הוא — לדעתם — הדמות הפחות־מתאימה לתפקיד זה.

תחילה הושמע הנימוק שבלום נטול כושר־נאום. אך לכך נמצאה תשובה: „גם יצחק רבין לא ידע לנאום, אבל במשך הזמן הוא למד," אמרו על מי שהיה שגריר ישראל בוואשינגטון. בלום עצמו הכחיש טענות אלה השבוע. באוזני כתב העולם הזה, באומרו: „זה לא נכון שאני מגמגם בנאום. אני אף פעם לא קורא נאומים מהכתב. אני נואם בסדר גמור."

על קביעה זו של בלום, חולקים רבים ששמעו אותו נואם, ביניהם סטודנטים שלו בפקולטה למישפטים באוניברסיטה העיברית בירושלים. אולם היו שהתנחמו בתיקווה שבלום יתגבר על התרגשותו בעת נאומיו, כאשר יצטרך לנאום הרבה, וכי במשך הזמן יוכל לנאום בצורה סבירה.

אולם אחר־כך החלו מגיעים סיפורים, שלא היו עוד נחלת בודדים בצמרת, על התנהגותו של בלום כלפי אנשים, ביניהם הקרובים אליו ביותר, התנהגות שאפשר לכנותה, על דרך ההמעטה, מוזרה.

עניין של פודל

ה טלוויזיה שידרה קטע בתוכנית כימעט חצות על הפגנת בעלי כלבים מסוג פודל מול ביתו של בלום ברחוב מנדלי בירושלים. בעלי הפודלים הזדעזעו מכך שלדיבריהם, רודף השגריר המיועד כלב פודל, של אחד משכניו, ואת בעלי הכלב, רק משום שלפני שנתיים נשך הכלב את בנו של בלום. במשך השנתיים ש־עברו מאז, לא לקח הילד בכלבת או בכל מחלה אחרת כתוצאה מהנשיכה, אולם בלום ואשתו, מוריה, הגישו בשם הבן תביעת־נזיקין כנגד בעלי הפודל, על־סך 15 אלף לירות. כן נטען נגדו שהלך אל מעבידו של בעל־הפודל ותבע את פיטוריו.

השבוע ביקש בלום להפריך כמה מן הטענות ולהסביר את התנהגותו. לא היו אלה הסברים משכנעים ביותר. „אולי היו צריכים למנות אותו תופס־הכלבים העירוני הראשי, — במקום שגריר!" רתח אחד משכניו. הדבר הזכיר את האימרה האמריקאית: „את האיש הזה הייתי ממנה, לכל היותר, כתופס־כלבים!"

לבלום עצמו היתה טענה נגד הטלוויזיה והעיתונאי גידעון רייכר מידיעות אחרונות, שפוצץ את פרשת הפודלים: „הם מפרסמים את זה רק מפני שהתמניתי כ־

מצב עדין מאד

ל פרופסור בלום עצמו יש תשובה לכל שאלה, הגולשת מתחום השאלות הציבוריות: „אני עכשיו במצב עדין, שאני לא יכול להגיב על דברים כאלה בעיתונות. המינוי שלי אומנם חתום ומסוכם, אבל עוד לא התחלתי בתפקידי. אם אגיב על שאלות אישיות הנשאלות על־ידי עיתונאים, לא יהיה לזה סוף, משום שאצטרך להקדיש את כל זמני לתשובות על שאלות אישיות ולא אוכל למלא את תפקידי כהלכה. מילבד זאת, הדברים האלה הם בלום לענות על שאלות אישיות. המצב עם הורי אשתו מתוח עוד יותר.

במדינה

העם

המפקד מתפקד!

מצב ראש־הממשלה טוב, יותר טוב, מצויין — ועכשיו חד שיפור

הידיעה פורסמה בעמוד הראשון של הארץ, במיסגרת שנועדה להבליט את חשיבותה הסנסציונית.
וזו לשונה:

שיפור בתפקודו של בגין

חברי הממשלה ציינו אתמול את השיפור הבריר שחל במצבו של ראש הממשלה ובכושר תיפקודו. השרים התרשמו אתמול מחיוניותו של מר בגין שהתבטאה בדרך הבטוחה והנינוחה שבה ניהל את ישיבת הממשלה.

אילו קדמו לכך ימים של מחלה קשה של ראש־הממשלה, היתה ידיעה זו מובנת. אילו נתפרסם לפני כן כי ראש־הממשלה „אינו מתפקד," בצירוף הודעות רפואיות על מצבו החמור של מנחם בגין, היתה ידיעה זו טבעית בהחלט.

אולם שום דבר כזה לא קדם לפירסום. להיפך: כלי־התיקשורת, והארץ ביניהם, העלו על נס את מצב־בריאותו המצויין של ראש־הממשלה. רופאו של בגין הודיע בטלוויזיה כי מצבו „תקין" לגמרי. מחלת־הלב שלו נרפאה כליל, והסכרת הקלה שלו אינה מפריעה אף היא.

רק העולם הזה המרושע פירסם ידיעות על כך שראש־הממשלה אינו „מתפקד". עיתונים בבריטניה ובארצות־הברית הסתמכו על כך, ופירסמו ידיעות שונות על מצב־בריאותו הלקוי, שהוכחשו מייד ומכל־וכל על־ידי מישרד ראש־הממשלה ורופאיו.

אם כן, מדוע ראו חברי הממשלה צורך לציין במיוחד כי „חל שיפור" בכושר־תיפקודו? מדוע הופתעו על־ידי ראש־הממשלה, כאשר ניהל את הישיבה השבועית „בדרך בטוחה ונינוחה"?

מובן היה כי ה„הן" כולל את ה„לאו". המצב הרגיל של ראש־הממשלה הוא כיום, לדעתם החשאית של השרים ושל העיתונאים, מצב של אי־תיפקוד. משום כך, כאשר נראה כי הוא מתפקד בישיבה אחת, נראה הדבר כחריג, הראוי לציון מיוחד, במיסגרת ובעמוד הראשון.

פרשות

הבטחה של הקג"ב

האם טורפד שיחרורו של אנאטולי שצ'ראנסקי ביוזמ פירסום חסר־אחריות?

האם ניתן היה למנוע את העמדתו לדין משפט של אנאטולי שצ'ראנסקי?

השבוע, כאשר הציבור בעולם ובישראל עקב בחרדה גוברת אחרי מישפטו של הצעיר היהודי במוסקבה, שהואשם בבגידה חמורה, הושמעה שאלה זו בחדרי־חדרים בחריפות.

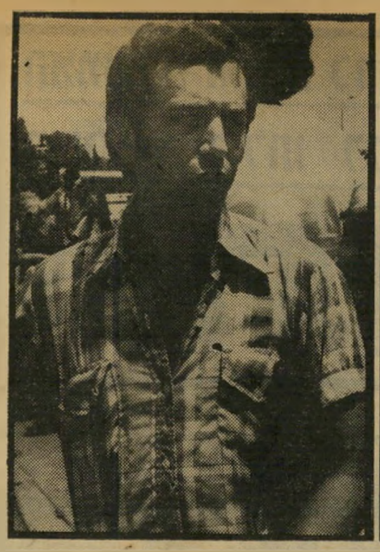
פסוק במיכתב. במשך כמה חודשים לפני מאסרו, כבר עמד שצ'ראנסקי במרכז ההתעניינות.

הוא קיבל עיתונאים מערביים, העניק להם ראיונות, דיווח על מזימות השילטון הסובייטי המבקש להתנכל לו. כל אותו זמן היה עדיין חופשי. גם אחרי שנעצרו כמה משותפיו הליברליים, ונודע ברבים כי לוחצים עליהם להעיד נגדו, עדיין היה שצ'ראנסקי חופשי ודיבר עם זרים.

לבסוף, אחרי מישחק ממושך ומוזר, נאסר ונודע על הכוונה להעמידו לדין.

גם אז היתה קיימת תיקווה רבה שישוחרר. במהלך המשא־ומתן החשאי על חילופי אסירים בין המערב והמיזרח, שבו השתתף גם נציגו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון, הוזכר שמו.

בצד הסובייטי השתתף במשא־ומתן זה עורך־הדין המיזרח־גרמני וולפגאנג פוגל. בשיא המשא־ומתן כתב פוגל מיכתב, היכול להיחשב כהבטחה בלתי־רשמית.

מפגינים ניצה בן־שלמה, יזהר בן־שלמה ויאיר בינה

„זאת אשתי! לא לקחת אותה למילואים!"

במיכתב זה כתב הפרקליט הקומוניסטי: אם חילופי־האסירים (של ישראלי במוזאמביק, סטודנט אמריקאי בגרמניה המיזרחית, ומרגל סובייטי בארצות־הברית) ייצאו־לפועל בצורה משביעה־רצון, קיים סיכוי לספל גם בעניין שצ'ראנסקי (ראה גלופה).

לא היתה זו התחייבות. אך הפרקליט הגרמני ידוע כאדם זהיר ואחראי, המדבר בשם השילטון הסובייטי, על דעת הקג"ב, מוסד־הביטחון הסובייטי הכל־יכול. לפסוק זה במיכתבו היתה משמעות רבה, וכל הגורמים האחראיים גם התייחסו אליו כך.

פירסומת עצמית. אולם כאשר יצאו אותם חילופי־אסירים לפועל, קרה משהו בלתי־צפוי. בעיתוני העולם פורסם בהרחבה כי מתנהל משא־ומתן דומה גם לגבי שצ'ראנסקי.

פירסום זה נגד את כללי המישחק, ואין ספק שהוא הרגיז את הסובייטים. עורך־הדין פוגל אף העיר על כך במיכתב ששלח לשמואל פלאטו־שרון, שבו ציין כי „ידוע ברבים כי יש להרחיק את פעילותי מכל טיפול פומבי, עד כמה שאפשר, כי אחרת לא אוכל להשיג דבר" (העולם הזה 2131).

הרמז היה ברור: פוגל רמז בעדינות כי פלאטו־שרון הוא שגרם את הפירסום. מתוך יצר־הפירסומת חסר־המעצורים שלו, ושבכך טירפד עיסקה שהיתה אפשרית.

הסובל היחידי מכך היה אנאטולי שצ'ראנסקי.

עניין של יוקרה. השבוע התגייסה ממשלת ישראל והפעילה את המכונה העולמית של תעמולה יהודית. הדבר היה דרוש, כדי להעניק לשצ'ראנסקי כל הגנה אפשרית. אך ברור כי מוטב היה למנוע את המישפט ולהשיג אל שיחרורו, לפני שהממשלה הסובייטית עירבבה את יוקרתה בפרשה זו, עד כי קשה לה להיסוג.

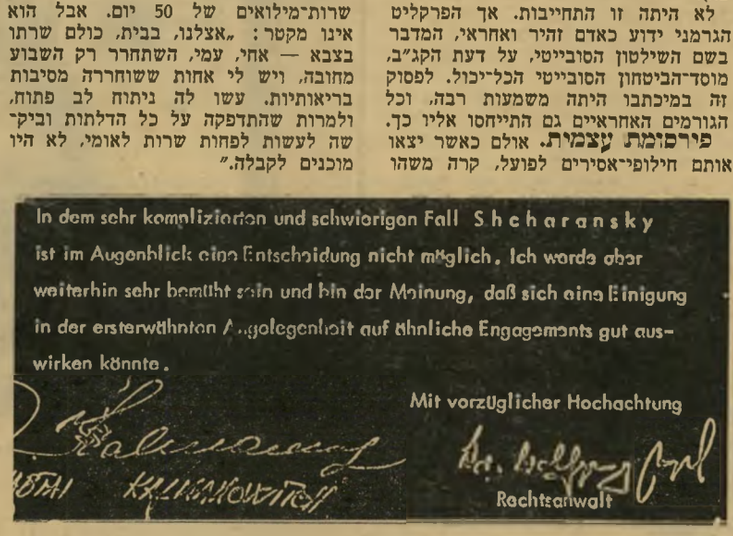
ביטחון

מי הן הזונות?

„תתביישו מה שבני 18 וכמה חברים יכולים לעשות כמדינה!" אומרת ניצה בת ה־25

„אמי היא בתו של רב. אבל גם היא בעד גיוס כל הדתיות!" אמר תני פירסט (26), בן למישפחה מסורתית, שבא ב־לוויית אשתו, ענת, להפגנת השמיניסטיות, שנערכה ביום השישי בשערי בקו"ם (בסיס קליטה ומיון).

תני הוא סטודנט, שנה ב', להנדסה כימית וטכסטיל בתל־אביב. זה עתה היו לו שלוש בחינות, שאותן פיספס בשל שרות־מילואים של 50 יום. אבל הוא אינו מקטר: „אצלנו, בבית, כולם שרתו בצבא — אחי, עמי, השתחרר רק השבוע מחובה, ויש לי אחות ששוחררה מסיבות בריאותיות. עשו לה ניתוח לב פתוח, ולמרות שהתדפקה על כל הדלתות וביקשה לעשות לפחות שרות לאומי, לא היו מוכנים לקבלה."

הקטע במיכתב פוגל על שצ'ראנסקי*

עניין מסובך ורקשה..."

„באתי להפגנה," אומר תני, „כי אני חושב שלכל מי שיש לו זכויות יש לו גם חובות. אינני מסכים שענת, אשתי, תלך למילואים, ומישהי אחרת תלמד על חשבונה."

ג'ינג'ית כשימרת כטיק. אשתו, ענת, שבלטה בקומתה הגבוהה ושערה הג'ינג'י, שוחררה לפני שנה ממילואים. להפגנה באה „בתור אזרחית שאיכפת לה."

„הייתי בין הוגי־הרעיון," היא מספרת. „אחרי ששמענו על החוק החדש ברדיו התארגנו, אני ועוד כמה סטודנטים. נוספו אלינו שמיניסטיות ואזרחים, שרצו להצטרף למאבק. בשבוע שעבר התכנסנו והחלטנו, שבמקום שיהיו כל מיני קבוצות שנאבקות, יהיה גוף אחד. מישהו זרק פיתאום את השם אל"ף („אזרחים לוחמים בפטור") ואז הצבנו לעצמנו כמה עקרונות."

שלושת העקרונות:

- חיוב כל מחוייבות־הגיוס לשרת שנתיים.
- הקמת ועדות־הסמכה מיוחדות, שיבדקו מי באמת דתיה ומי מתחזה, והדתיות תחוייבנה ללכת לשרות לאומי.
- עד ששני דברים אלה לא יקויימו, ידאגו חברי הקבוצה שהמשתמטות לא תתקבלנה למוסדות עבודה ולאוניברסיטות.

ענת בת ה־24 עושה את המ"א במינהל שרותי רווחה, ובתור שכזו, היא מכירה היטב את בעיית חוסר הידיים־העובדות. „הנה, רק אתמול, למשל, דיברתי עם מנהלת מעון ויצו בכפר־שלם, שאמרה שאילו היו באות אליה בנות לשנתיים, ולא רק סטודנטיות מתנדבות, היתה זו הקלה עצומה."

מילבד הלימודים והעליה על הבריקאדות אוהבת ענת גם פיסול ועבודות־יד. להפגנה באה בשימלת בטיק, שעשתה בעצמה. „אבל עכשיו אין לי אפילו זמן לגשת לבחינות באוניברסיטה, ואני רק מקווה שהמרצים יבינו את חשיבות המאבק, ולא יכעסו."

„לא הייתי זונה." בין הבולטות שבמפגינות היתה דווקא סבתא, שהגיפה שלט גדול, שחיברה בעצמה: „סבתא! התנדבי גם את למילואים. לפקודה תמיד אנחנו. מה עם המשתמטות?"

„כן. אני באמת סבתא לחמישה, אבל גם אני שירתתי בצבא," אמרה ריבקה דוויץ', בת ה־57, שבאה עם בתה, אורנה, להפגנה.

„אני חושבת שאי־אפשר רק לקבל, צריך גם לתת. ומה שקורה עכשיו זה, שקר לפי יכולתך', כשהבנות המצהירות פושטות אחר־כך את בגדיהן ועולות על החוף בביקיני."

ריבקה נולדה בזיכרון־יעקב. „אצלנו בבית היו כולם בהגנה. בגיל 15 עברתי עם מישפחתי למושב בן־שמן, ואצלנו בחצר היתה הגנודה של ההגנה. הבחורים היו באים לשמור שם, וכך גם הכרתי את בעלי. אחר־כך שירתתי בצבא הבריטי, במצריים, עם עזר וייצמן, ולא הייתי זונה שם. בתי הגדולה נולדה במילחמת־העצמאות. לכן קראנו לה עתי־ה. כלומר — הזמן שבו נתן לנו אלוהים את המדינה."

להפגנה באה ריבקה לבושה כאחת הצעירות, בחצאית־מידי מודרנית ומיטפחת אדומה. גם רוחה צעירה: „אני מוכנה היום ללכת למילואים במקום הבת שלי. למה שהיא תהרוס את כל החיים שלה בצבא? היא עוד צריכה להקים לה בית וללמוד!"

„למה לי להתגייס?" את בני המין הגברי ייצג יאיר בינה (34), נשוי ואב לשניים. יאיר, בן קבוצת חולדה, הסתובב בין המפגינות בחולצה משובצת ובמכנסיים קצרים, וניסה לעזור, כמיטב יכולתו, הן בהחתמות והן בהתרמות.

„אני מורה לחשמל ומחנך בכיתות ט', י' וי"א באורט רמת־גן. „כמורה, שמחנך לאזרחות טובה, אני גאה בבנות שלנו. הן עוד תגענה רחוק.

„נכון," אומר יאיר, „שיש מקום להתחשבות בבנות הדתיות. אבל במיקרה הייתי נוכח בשיחה בין שתי בנות דתיות, כשהאחת אמרה: 'מה את אומרת, כדאי לי להתגייס לצבא בשבוע הבא?' והשניה ענתה לה: 'למה לי להתגייס, כשאני יכולה לעבוד ולהרוויח כסף?' זה הגדיש את הסאה, והחלטתי לבוא להפגנה ולומר דברים."

„זונות" כרכבות הראשית. למרבית הפלא היתה בהפגנה גם אחת שבאה למחות על שיחרורה ממילואים. ניצה בן־שלמה, בת 25, שירתה בצבא ככתבת של במחנה גדנ"ע. היא שוחררה ממילואים

(המשך בעמוד 32)

* הקטע אומר: „בעניינו המסובך והקשה מאד של שצ'ראנסקי, אין ברגע זה אפשרות להחלטה. אולם גם להבא אפעל בעניין זה הרבה, ודעתי היא שהסכם ב־עניין הראשון (חילופי האסירים) יוכל להשפיע לטובה על הסכמים דומים."

רפי איתן, מראשי המבצעים של המוסד לשעבר,

נכנס לשדה־המוקשים של תיאום הגופים החשאיים

הפלמ"חניק מחפש את הטרור

תמונות שפורסמו השבוע בעיתוני ישראל, הציגו בפני הציבור לראשונה את רפי איתן, מי שהוגדר כיועצו החדש של ראש־הממשלה למילחמה בטרור. זו־ ידיעה היתה קצת מוקדמת מדי. כפי שגילה העולם הזה לראשונה בשבוע שעבר, אומנם החליט מנחם בגין למנות את רפי איתן כיועצו למילחמה בטרור, אלא שהמינוי טרם קיבל תוקף. כדי לעשות זאת חייב ראש־הממשלה להודיע על המינוי בישיבת הממשלה. הוא אינו זקוק לאישורה על המינוי אלא להודעה בלבד. ההודעה מעין זו היתה אמורה אומנם להימסר לשרים בישיבת הממשלה ביום הראשון השבוע, אולם היא לא נמסרה.

אף־על־פי־כן יהיה רפי איתן יועץ ראש־הממשלה למילחמה בטרור. ההחייה בהודעה לממשלה היתה פורי־ מאלית בלבד. יעברו עוד כמה שבועות עד שהיועץ החדש ייכנס לתפקידו. כאשר יעשה זאת, כך מקווים רבים, עשויה להיפתח תקופה חדשה במילחמה בטרור. כי היועץ החדש שונה לחלוטין בריקנו, באישיותו, בתפיסתו וב־ אורח־מחשבתו, מכל אלה שקדמו לו בתפקיד. הוא גם האלמוני שבהם. שמו כמעט שאינו אומר דבר למרבית הציבור. במידה שהתפרסם עד כה היה זה בתחום שונה לחלוטין — בעולם העסקים.

אולם מאחרי השם האלמוני מסתתרת אחת הדמויות המרתקות ביותר במדינה. דמות של אי שמיסתורין, שמסך כבד של סודיות וחשאיות פרוש עד היום הזה על מרבית מיבצעיו ופעילויותיו. בניגוד לקודמיו בתפקיד, האלופים אהרון יריב, רחבעם („גאנדי") זאבי ויהושפט הרכבי, או קצין־המיבצעים של האצ"ל לשעבר, עמיחי („גידי") פגלין המנוח, לא הגיע רפי איתן אל התפקיד הבכיר משורות צה"ל או המחתרת. הוא בא אליו מהמוסד למודיעין, החשאי שבזרועות קהיליית המודיעין הישרי־ אלית.

רפי איתן הוא איש המוסד הרביעי במיספר התופס עמדה בכירה בשילטון החדש. קדמו לו שר־התחבורה־ והתיקשורת מאיר עמית, שהיה בשעתו ראש המוסד, יו"ר הכנסת יצחק שמיר ומנכ"ל מישרד ראש־הממשלה אליהו בן־אלישר, שמילאו בעבר תפקידים חשובים במוסד. אולם רפי איתן שונה גם מהם. הוא אדם שצמח וגדל במוסד, עשה בו את הקאריירה שלו כאיש־ביון עטור הילה של מבצעים מתוחכמים ונועזים. כאשר יגיע היום ויניתן יהיה לספר את כל מעלליו, יוכלו אלה להתחרות בשקט בהיקפם ובתוכנם עם סדרות בידיוניות כמו זו של ג'יימס בונד, למשל.

בצורתו החיצונית של רפי איתן אין דבר שיכול להזכיר את ג'יימס בונד. להיפך, הוא הטיפוס המובהק של האנטי־גיבור. נמוך קומה, ממושקף, כבד־שמיעה ומרושל מעט. הוא דומה יותר לאיש־מדע מפוזר מאשר לאדם שהוגדר בשעתו כ„אשף של ביון." אולם מי שינסה לשפוט אותו לפי מראהו יעשה עוול קודם כל לעצמו. מאחרי הדמות הבלתי־מתבלטת — שאי־התבלטותה היא התכונה היותר בולטת שבה — מסתתר אחד המוחות המבריקים ביותר שהיו אי־פעם בקהיליית המודיעין הי־ שראלית.

התכונה הבולטת - אי ההתבלטות

במהלך הקאריירה החשאית שלו בשירותי־הביטחון ובמוסד התגלה רפי איתן בתפקידיו המגוונים כאיש מיבצעים מובהק, כאישיות בעלת תנופה בלתי־ רגילה, עם חשיבה נועזת ובעיקר עם זווית־ראייה ותפיסה בלתי קונוונציונלית. את הנושא השיגרתי והבנאלי ביותר הוא תוקף מזוויות מקוריות שאיש לא היה מעלה בדעתו. מלבד היותו טיפוס דינאמי הדוחף ולוחץ לעשייה, הוא ביסודו איש יוצר שתחום היצירה העיקרי שלו הוא בנושא המודיעין.

■ ■ ■

ב אופן פרדוכסאלי כמעט, הגיע רפי איתן למעמד הבכיר בממשלת הליכוד לא מהמישפחה הלוחמת של האצ"ל אלא דווקא מהפלמ"ח.

הוא נולד בעין־חרוד לפני 51 שנה. הוריו, נוח ויהודית הנטמן, היו ממייסדי הקיבוץ הוותיק שבעמק יזרעאל. שניהם היו חברי הכשרת „מסילה חדשה" שהתארגנה בחצי־האי קרים, עלו לארץ מרוסיה ב־1923 בדרך ארוכה.

מאין בא „רפי המסריח"?

ל־23 שנה, תחילה בש.ב. ואחר־כך במוסד, טיפס בסולם הדרגות והפך אחד מראשי אנשי־הביצוע של המוסד.

יחד עם זאת, למרות שחי שנים רבות מאחרי מסך של מיסתורין, הוא נשאר איש שופע הומור, אוהב חיים, פתוח ומתקדם בדעותיו. מאות המבצעים שהיה לו חלק בתיכ־ ננום ובביצועם לא ניתן כיום לפרסם אפילו מיבצע אחד.

ב־1955 הוא נטל חופשה לארבע שנים כדי ללמוד לימודים אקדמאיים בלונדון, למד כלכלה ומינהל ציבורי. אחר־כך המשיך בשירות עד לשנת 1972, כאשר החליט לפרוש מהמוסד.

הוא פנה לשוק הפרטי וניסה מזלו בעסקים. במשך כשלוש שנים היה מנהל עסקיו של המיליונר היהודי־ אמריקאי, אמנון ברנס, בארץ. באופן רשמי פרש משירות המדינה רק ביולי 1976, כאשר אריק שרון מונה על ידי יצחק רבין כיועצו לענייני־ביטחון ונטל אותו אליו למשרד ראש־הממשלה כדי לשמש כעוזרו.

■ ■ ■

כ כר אז, חתר אריק שרון בעצמו לתפקיד יועץ ראש־הממשלה למלחמה בטרור. הוא ניסה לא פעם לשכנע את רבין למנות אותו לתפקיד זה במקומו של גאנדי. רבין סרב. כאשר פרש אריק עוב רפי איתן יחד עמו. הוא לא מצא את מקומו בעולם העסקים. למרות שהיה לו רכוש רב, שקיבל בירושה ממשפחתו, ולמרות שיום ופיתח עסק עצמאי של יצוא דגי־נוי משארם א־שייך לארצות־הברית, ביקש רפי לחזור לעיסוק לו הקדיש את מרבית שנות חייו. אלא שבינתיים תפסו אנשים חדשים את המקומות שהתפנו עם פרישת הוותיקים. רפי מצא את הדרך חזרה חסומה.

בלית ברירה כמעט פנה רפי לפעילות פוליטית. היה זה כאשר אריק שרון הקים את תנועת שלומציון, ערב הבחירות האחרונות. היתה זו הפעם הראשונה שבה הצטרף רפי לתנועה או מפלגה כלשהי. זהות הדיעות ביגו ובין אריק שרון היתה בעיקר בתחום השינויים שיש לערוך בכל המערכת הפוליטית במדינה.

שלומציון נחלה כישלון בבחירות ואריק הצטרף עם אנשיו לתנועת החרות. רפי איתן מייצג מאז את התנועה

(המשך בעמוד 36)

עד לתורכיה עשו את דרכם בספינה. את הדרך מתורכיה עשו במשך שלושה חודשים ברכבת, ברגל או על־גבי חמור.

האב, חייל לשעבר בצבא האדום, שאחיו היה מזכיר המיפלגה הקומוניסטית בביילורוסיה והוצא אחר־כך להורג, היה מורה במיקצועו, ואילו האם היתה בעלת הכרה מעמדית סוציאליסטית עמוקה. היא שימשה שנים רבות כפעילת תנועת העבודה, פירסמה מאמרים בהפועל הצעיר, וזאת למרות שהיתה בתו של אהרון וולובלסקי, מגדולי הסוחרים היהודים ברוסיה. כאשר עלה אביה כשבור כמה שנים לארץ, יחד עם רכושו, הוא נחשב אחד מעשירי ארץ־ישראל. את הונו חילק בין בני־ מישפחתו. בין השאר הקים עבור אחד מבניו את מרכז וולובלסקי, מרכז הגגרות הגדול הקיים עד היום בדרום תל־אביב. ליהודית ולבעלה העניק פרדסים במושבה רמת־ השרון, שהיתה באותם ימים ישוב קטן ומבודד, מוקף ערבים, בו התגוררו כמה עשרות מישפחות בלבד.

נוח ויהודית הנטמן עזבו את עין־חרוד ועברו להיות חקלאים ברמת־השרון. שניים מששת ילדיהם מתו מ־ מחלות, האחד בעין־חרוד והשני בתל־אביב, אחרי שלקה בדלקת־ריאות בעת מנוסה מרמת־השרון עקב התקפה של ערבים.

לרפי, שהיה ילד צנום ונמוך־קומה, יעדה האם חינוך בבית־ספר חקלאי. אחרי שסיים את לימודיו בבית־ הספר העממי למד שנה בתיכון חדש בתל־אביב ואחר־ כך החליט, על דעת עצמו, להצטרף לפנימיה שבקיבוץ גבעת־השלושה. שם גם הצטרף, בשנת 1944, לפלמ"ח. הוא היה בפלוגה אל"ף המפורסמת, עבר קורס מ"כים ומ"מים, השתתף בשורה של מיבצעים, שבאחד מהם פקד על פיצוץ תחנת־הראדאר של הצבא הבריטי על הכרמל.

אז גם נולדו כינויי־החיבה שלו, כמינהג הימים ההם, שבהם התפרסם הרבה יותר מאשר בשמו המקורי. תחילה דבק בו התואר „המקק". אחר־כך הכיר אותו כל הפלמ"ח בכינוי „רפי המסריח". עד היום מהלכות גירסות שונות בקרב ותיקי הפלמ"ח באשר למקורו של השם. האחת מהן אומרת שבליל פיצוץ הראדאר הסתתר רפי בתעלת־ ביוב, וכשיצא ממנה נדף ריחה ממנו למרחוק. גירסה אחרת מספרת כי נהג להשליך את בגדיו המשומשים לקיטבג. כאשר היה הקיטבג מתמלא היה הופך אותו, ומתחיל ללבוש את הבגדים מחדש. אחרים מוכנים להישבע כי השם דבק בו עוד בגיבעת־השלושה, כשהיה מדשדש יחף בבוץ ואחר־כך הולך לישון ברגליים מכוסות בוץ. שנים רבות לא הצליח להיפטר מן הכינוי הזה, ועד היום מזהים אותו רבים בו, ככינוי־חיבה ולא ככינוי־ גנאי.

בעת שירותו בפלמ"ח נפצע רפי פעמיים. פעם אחת נפצע בעת פירוק מוקש במיבצע שיחרור מעפילים ממחנה המעצר בעתלית ב־1945. כתוצאה מכך נפגעה שמיעתו. בפעם השנייה נפצע במילחמת־העצמאות בעת ששירת בגדוד הראשון בחטיבת יפתח, בקרב על מלכיה. הוא היה אז סגנו של אסף שימחוני, שהפך לימים אלוף פיקוד הדרום ונהרג במיבצע קדש בתאונת מטוס.

שימחוני נטל את רפי עימו ומינה אותו קצין־המודיעין של הגדוד הראשון של הפלמ"ח. אחר־כך הפך רפי קצין המודיעין החטיבתי. אבל בתום מילחמת־העצמאות הש־ תחרר מהצבא בדרגת סרן — שהיא דרגתו הצבאית עד היום — החליט להיות לחקלאי. הוא קיבל אז ממינהל־ מקרקעי־ישראל שטח של 900 דונאם בנגב, שם ניסה לגדל במשך שנה סוגרום וישעורה. זהו אותו שטח עצמו שעליו משתרעת היום החווה החקלאית של שר־החקלאות אריאל שרון, שרפי הפך שותפו הפוליטי.

אריק ורפי נפגשו לראשונה בעת שאריק היה מפקד יחידת הקומנדו 101, ורפי היה כבר מאנשי שירות־ הביטחון (הש.ב.). אל שירות הביטחון הגיע רפי באופן מיקרי. היה זה כאשר פגש יום אחד באיסר הראל, שהוא קרוב־מישפחה שלו (סבתו של רפי מצד אמו היא אחות אביו של איסר). איסר הציע לו אז להצטרף לש.ב., ורפי נטש את החלומות החקלאיים שלו והפך איש השירות החשאי. מאז שירת בקהיליית המודיעין קרוב

לופו בשיחוף מירי זכרוני ורפי זכרוני מציגים את נשפי

מלכת המים 1978

מטעם
העולם הזה

טקס בחירת

נסיכת הים התיכון

ייערך במוצ"ש 29.7.78, בשעה 9.00 בערב

באשקלון

על שפת הבריכה של מלון

גני שולמית

מכירת כרטיסים מוקדמת: לישכת התיירות (אפרידר), בקבלה של מלון „גני שולמית", ובערב הנשף בקופת הבריכה.

הנחות לוועדי עובדים.

בחסות
דובק

טקס בחירת

נסיכת הצפון

ייערך ביום ששי 4.8.78, בשעה 9.00 בערב

בעכו

בבריכה (במשטחי הקאנטרי קלאב) של מלון

חוף התמרים

מכירת כרטיסים מוקדמת: חיפה: קופת חיפה, קופת כרמל. נהריה: שרותי דוד. עכו: שרותי שמעוני. בקבלה של מלון „חוף התמרים" ובערב הנשף בקופת הבריכה.

הנחות לוועדי עובדים.

טקס בחירת

נסיכת הים הכנרת

ייערך במוצ"ש 5.8.78, בשעה 9.00 בערב

בטבריה

באולם האירועים הממוזג של

החוף השקט

מכירת כרטיסים מוקדמת: במשרדי „החוף השקט", אצל אלחדיף ובערב הנשף בקופת „החוף השקט".

הנחות לוועדי עובדים.

טקס בחירת

נסיכת הים סוף

ייערך ביום ששי 11.8.78, בשעה 9.00 בערב

באילת

על שפת הבריכה המחודשת של מלון

מלכת שבא

מכירת כרטיסים מוקדמת: עוזי בית־הלחמי, בקבלה של מלון „מלכת שבא", בכל בתי־המלון בעיר (בקבלה) ובערב הנשף בקופת בריכת מלון „מלכת שבא".

הנחות לוועדי עובדים.

בתוכנית האמנותית

- **מני פאר** ינחה, יבדר וישעשע
- **ג'ימי לויד** משירי המיוסיקולים
- **האחים והאחיות**
- **טוביה צפיר** בקטעי חיקוי ובידור
- **שלישיית ימים טובים** יוצאי להקת חיל הים

המועמדות תגענה לנשפים באוטובוסים הממוזגים של

אגד תיור EGGED TOURS

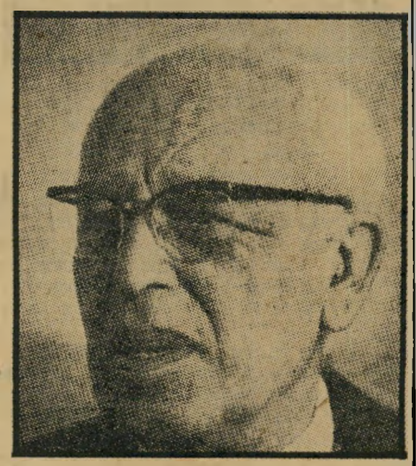
(המשך מעמוד 24)

עלולה להיות לכך השפעה ישירה בדרום. במיסגרת האולטימטום, שהגישו הסורים לנוצרים, הציגו גם את הדרישה להדיח מן הצבא הלבנוני (שלמעשה אינו קיים) את הסוכנים הישראליים בדרום, רבי־הסרנים חדאד וישידיאק. אם אין בכוחם של הסורים לחסל כיום את המובלעת הדרומית, הקשורה בישראל, הרי לפחות הם יכולים לשלול ממנה כל לגיטימיות, ולהכניעה לשילטון האו"ם.

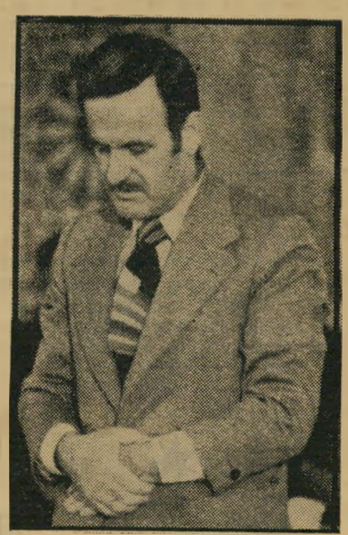
מה יכולה ישראל לעשות כדי למנוע השתלטות מוחלטת של סוריה על שאר חלקי לבנון?

ישראל מדברת. ישראל מפגינה באוויר. ישראל מתריעה, מזהירה, מאיימת. מה היא יכולה לעשות?

התשובה הסבירה היא: שום דבר זה, אם אין היא רוצה להיכנס

סוריימאן פראנג'יה
ניקמת־דם

נשיא־סוריה אל־אסד
ניצול הזדמנות

להרפתקה רחבת־ממדים, שאת סופה מי ישור.

מילבד התערבות ישראלית מאסיבית בצפון, בממדים של מילחמה גדולה, אין כוח בעולם היכול למנוע מן הסורים להשתלט, בהדרגה או במכה אחת, על לבנון כולה. מבחינה מעשית, יש להתייחס עתה אל לבנון כאל חלק מסוריה.

מיבד ישראל, יש רק גורם אחד שיש לו אינטרס מובהק למנוע זאת: אש"ף. אבל בעיני ממשלת ישראל, אש"ף גרוע מן הסורים.

כאשר הסכימה ממשלת ישראל, ביוני 1976, לפלישת סוריה ללבנון, היא חרצה את דינה של עצמאות לבנון למוות. אין עירעור מעשי על פסק־דין זה.

למעשה עודדה ממשלת ישראל את התנגדות הפיאודלית מוכת־הסנוורים של הנוצרים בלבנון להיכנס להרפתקה, שאינה יכולה אלא להסתיים בטרגדיה לעדה הנוצרית בלבנון *.

גם האמריקאים, שקראו לסורים לפלוש ללבנון, בוודאי לא ייכנסו עתה לעימות עימם. הברית הסורית־אמריקאית, שנוצרה או, מחזיקה מעמד. האמריקאים לא יניחו לישראל לעשות יותר מאשר הפגנות־סרק נגד הסורים.

הנוצרים נמצאים במיכודת סגורה.

מה חשבו הנוצרים, שהציצו השבוע מן מיקלטיהם, וראו את מטוסי הכפיר הישראליים עורכים את מסע־ההפגנה בשמי ביירות?

הטיפשים שביניהם בוודאי קיוו כי זוהי הקדמה לפלישה ישראלית גדולה, למילחמה ישראלית־סורית הלכיבוש לבנון בידי הישראלים, שימסרו את הארץ לנוצרים.

רק כמה מטורפים בישראל יכלו לחשוב על כך. אפילו אנשי ארץ־ישראל השלמה לא הציעו אלא לנצל את ההזדמנות כדי לספח את רמת־הגולן לישראל. לא ברור במה יעזור הדבר לנוצרים בביירות.

הנוצרים החכמים יותר בוודאי מבינים כי יחיו מעתה בצל הסורים, ותחת שילטונם המעשי. יתכן שיש בליבם מרירות

פייר ג'מאייל
הזמנה לאולייב

כאמיל שמעון
תיקוות־שווא

לא־מעטה כלפי ישראל, שעזרה להעבירם מן הפח הקטן של אש"ף אל הפחת הגדולה של הסורים.

„הקשר הישראלי" של הפאלאנגות ובעלי־בריתן לא הביא להם ברכה.

---

* כפי שהזהיר העולם הזה מייד ומאז, בעשרות מאמרים.

טקס בחירת

מלכת המים 1978

בשיתוף חברת

„בניני אברהם גינדי"

ייערך ביום ראשון 13.8.78

ב„היכל התרבות"

בתל־אביב, בשעה 8.00 בערב בדיוק

יפהפיות ✶ הגרלות ✶ תצוגות אופנה

קבקבי וסנדלי Gali-גלי®

GOTTEX בגדי־ים וחוף

מיטב דגמי אופנת MB

Anva אנוה אופנת בגדי גברים

בתוכנית האמנותית:

✶ להקת הכל עובר חביבי
לראשונה בארץ קטעים מתוכניתה החדשה

✶ מני פאר ינחה, יבדר וישעשע

✶ טוביה צפיר בקטעי חיקוי

✶ ג'ימי לויד בשירי מיוסיקולים

✶ להקת הכושים מדימונה

✶ שלישיית ימים טובים
יוצאי להקת חיל הים

הגרלות לקהל:

תכשירי איפור MARY QUANT

WELLA תכשירי שיער

בגדי ים וחוף GOTTEX

מכירת כרטיסים מוקדמת:

הפצה ראשית „הדרן", טל. 248844, ובמשרדי „רוקוקו", „לאן", „קסטל" וביתר המשרדים בעיר. בערב המופע בקופת „היכל התרבות".

הנחות לוועדי עובדים.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

„ביגלל שחשבו שאני מיותרת. נורא נפגעתי מזה!"

אחרי השיחרור למדה ניצה ספרות כל־לית והפסיקה. „כי היה לי קשה ללמוד ולעבוד." היא עומדת להצטרף בקרוב ל־קיבוץ, ובינתיים היא עובדת כמזכירה באוניברסיטה וגרה בגיבעתיים.

„אני לא רוצה לחזור על דברים של אחרים," היא אומרת. „אבל אמר מי ש־אמר, שאלה שמשרתות בצבא הן זונות ומופקרות, אז במחילה מכבודו, יביט ויר־אה מה מתחולל במישרדים של הרבנות הראשית. שם משרתות 'זונות ומופקרות', שמגישות תה לרב הראשי ומתקתקות שם על המכונה."

ומה, לדעתה, תביא ההפגנה בעיקבו־תיה?

„זה אולי יעורר קצת דעת־קהל. אני תושבת שהעם הזה הוא קצת רדום או עם אדיש, ועובדה שאני לא רואה כאן המו־נים זורמים."

בעלה הטרי של ניצה, יזהר, בא, דווקא, להפגין נגד הארכת המילואים: „זאת אשתי!" הוא מתפרץ, „לא לקחת לי אותה למילואים!"

יזהר (27) הוא סטודנט לרפואה בתל־אביב. הוא מפגין כי „אשתי עלולה עכ־שיו לקבל צו למילואים, או שיקראו לי במקומה לעבודות־פקידות, וזה בכלל לא מוצא חן בעיני.

„אתם משלמים מס הכנסה?" הוא מת־רעם, „אז עולה בדעתכם שאני לא אשלם? זה אותו הדבר!"

„מיחמת דון־קישוט." בהפגנה שהתחילה בדיוק בשעה 10 וחצי נכחו כמה עשרות איש ואשה. „זה לא מה שציפינו לו," אומרת ענת, „אבל אולי זה בגלל החום הכבד. אולי בגלל שביום ראשון יש בחינת־בגרות קשה בספרות, או סתם בגלל אדישות."

במקום הוצבו דוכני החתמה והתרמה, ובתום ההפגנה נאספו כ־600 חתימות. נס־תבר שלמעשה הפגינו 600 איש, שהתחלפו כל הזמן.

נאספו גם 1500 לירות, „להוצאות דפוס, פירסום ודלק," כדברי אחת האמהות.

„הבנות האלה הוציאו את כל הכסף על מודעות בעיתונים ונסיעות, ועכשיו אנהנו מתכננות הפגנה לאורך החופים, עם התרמות ומכירה פומבית באולם בית־ספר תיכון. המנהלים כולם איתנו. הבנות תע־שינה את המכירות. כל הציירים מוכנים לתת. ואחר־כך נארגן באותו אולם ערב של אמנים. כבר קיבלנו הצעות מיותר מ־50 אמנים הרוצים להופיע."

„זה בעצם רק ההתחלה, אבל זה כדור שלג," אומרת ניצה. „אני יודעת שכל העניין הוא מילחמת דון־קישוט, אבל תת־פלאו מה שבני 18 וכמה חברים יכולים לעורר במדינה!"

מדיניות

פגישה בווינה

ברונו קרייסקי מעריך את שימעון פרס, ועל כן פעל כדי להרים את קרנו

ברונו קרייסקי אוהב את שימעון פרס. יחסו החיובי של ראש ממשלת־אוסטריה למנהיג מיפלגת־העבודה קדם בהרבה ל־

ראש־ממשלה קרייסקי
פרס טוב מרבין

מהפך בישראל. כראש המיפלגה הסוציא־ליסטית באוסטריה חש קרייסקי מחוייבות רבה למיפלגת־האחות בישראל. אולם הוא מתעב את גולדה מאיר, שפגעה בו קשה ובלי־הצדקה בפרשת מעבר יהודי ברית־המועצות בווינה, ערב מילחמת יום־הכי־פורים.

כאשר הגיע יצחק רבין לשילטון, המ־שיך בקו של גולדה כלפי קרייסקי. תחת לקרבו ולהיעזר בו, התייחס אליו בקרי־רות מופגנת ובצורה פוגעת. קרייסקי, מצידו, החליט כי לרבין „חסרות תכונות של ראש־ממשלה".

פרס, לעומת זאת, הרשים את קרייסקי בכישרונו הדיפלומטי. הקאנצלר האוסט־רי לא הסתיר את דעתו כי פרס מתאים יותר מאשר רבין להנהיג את המיפלגה.

ואם ויאני. היה זה קרייסקי שהש־תמש, בראשית השנה, בהשפעתו האי־שית על אנוואר אל־סאדאת כדי לשכנעו להיפגש עם שימעון פרס בזאלצבורג. באי־תה פגישה שוב התרשם קרייסקי לטובה מהופעתו ומדבריו השקולים של פרס. הוא ראה בפגישה אמצעי לשיפור מעמדה של מיפלגת־העבודה, לקראת שיבתה לשיל־טון בישראל.

גם הפגישות שנערכו השבוע בווינה היו תוצאה של יוזמתו האישית של קרייסקי. מכיוון שאינו יכול לפעול בעניין זה כ־ראש־ממשלה, השתמש באינטרנציונל ה־סוציאליסטי, שבו הוא אחראי לענייני ה־מרחב, כדי ליזום פגישה נוספת, שתעלה את קרנו של פרס.

כצפוי, לא היו תוצאות ממשיות לפגי־שות סאדאת־פרס. פרס החלקלק נזהר מאד מלעשות משהו העלול להתפרש בארץ כפעולה נגד ממשלת־בגין. אל־סאדאת, מצדו, לא מצא בגישתו של פרס פיתרון לבעיותיו. כמו בוואלס וינאי, אחזו השניים זה בזה והסתובבו במעגל, מבלי להגיע ליעד מסויים.

גם אש"ף. אולם מוחו הפורה של קרייסקי מצא את הדרך להעניק לפגישה משמעות ממשית ופירות חיוביים. הדבר נעשה בצורה שלא חייבה את שימעון פרס ואת הנשיא אל־סאדאת במישרין. יחד עם וילי בראנד הגרמני, יו"ר האינ־טרנציונל וידידו של קרייסקי עוד מימי מילחמת־העולם השנייה, כששניהם היו בסקנדינוויה וחלמו על אירופה סוציא־ליסטית. פירסם קרייסקי מעין תוכנית־שלום משלו. היא היתה מנוסחת כך, ש־היוותה מעין פשרה בין העמדות המוצה־רות של ממשלת מצריים ושל מיפלגת־העבודה בישראל. עיקריה:

- שלום מלא.
- נסיגה ישראלית בכל המיגזרים (ה־כוונה: גם בגדה המערבית) לגבולות בטו־חים, לפי החלטות 242 ו־338. (לדידי ה־מצרים, פירוש הדבר חזרה לגבולות ה־4 ביוני. לדידי מיפלגת־העבודה, יש לק־בוע גבולות חדשים, בצורה של „פשרה טריטוריאלית").
- מתן הזכות לפלסטינים להשתתף ב־קביעת גורלם, על־ידי כך שהם יבחרו בנציגיהם במשא־ומתן. (נוסח זה מתאים ל־„נוסח אסואן" של הנשיא ג'ימי קארטר, שנתקבל על־ידי אנוואר אל־סאדאת, ונופל מן הדרישה ל„הגדרה עצמית". אך למע־שה סולל גם נוסח זה את הדרך להופעת אש"ף כנציג הפלסטינים.)

וינה אינה תל־אביב. בסך הכל היה זה ניצחון לפרס, שנתאפשר כל כולו תודות לברונו קרייסקי. פרס הופיע בכלי־התיקשורת העולמיים והישראליים כמדינאי המנהל „דו־שיח" עצמאי עם נשיא מצריים, והמייצג גישה מדינית אל־טרנטיבית לזו של מנחם בגין.

אילו רצה פרס לנהל בארץ מאבק או־פוזיציוני עיקבי, יכול היה הישג זה להוות נקודת־זינוק טובה.

אך שימעון פרס בתל־אביב אינו שימ־עון פרס בווינה.

פגישה בלונדון

המיפגש המשוש נכשל עוד יפני שהתחיל
אך זכך אחד מן השלושה יש כוונות

ממשלת מצריים פירסמה תוכנית, החוז־רת במדוייק על כל העמדות שהשמיע אנוואר אל־סאדאת בנאומו ההיסטורי ב־כנסת.

ממשלת ישראל לא זזה אף במילימטר אחד מתוכנית־השלום שלה, שגרמה לפי־צוץ בפגישת איסמאעיליה.

אם כן, לשם מה עומדים שרי־החוץ של שתי המדינות להיפגש בלונדון?

תמיד כדאי. אין אדם סביר בעולם התולה תיקווה כלשהי במיפגש זה, שנערך ביוזמת שר־החוץ השלישי — סיירוס ואנס האמריקאי.

אולם לכל אחד משלושה הצדדים יש אינטרס משלו בפגישה, שאינו קשור כלל בשלום ישראלי־ערבי:

- **לממשלת ישראל** כדאי להוכיח כי תהליך המשא־ומתן נמשך, כדי לפרוק את הנשק מן התנועות העממיות, מסוג „שלום עכשיו", המאשימות את הממשלה בהכשלת השלום. אמנם יש בצמרת ישר־אל הסוברים כי מיפגש־לונדון הוא מלכו־דת אמריקאית, וכדאי היה שלא להיכנס לתוכה — אך אין איש מעלה על דעתו ברצינות שממשלת ישראל יכולה לסרב להזמנה אמריקאית.
- **לממשלת מצריים** כדאי לעשות משהו שיוכיח כי יוזמת אנוואר אל־סאדאת לא מתה, כפי שטוענים אויביו בעולם הערבי, התובעים מן הנשיא המצרי לקום ולהודות בפומבי בכישלונו. חוץ מזה מא־מין אל־סאדאת כי כל פגישה כזאת מחזי־קת את תדמיתה של מצריים כמדינה ה־מוכנה לשלום, לעומת ישראל הנוקשה, המכשילה אותו.
- **לממשלת ארצות־הברית** יש עניין רב בפגישה שהיא כולה פרי יוזמתו של הנשיא ג'ימי קארטר, כדי להוכיח שהנשיא מתפקד, פעיל ומצליח. תדמיתו של הנשיא דהתה לאחרונה מאד, בשל כישלונות בשטחים רבים, והוא זקוק להפ־גנה כלשהי של פעילות.

חוץ מזה מאמינים הכל שאם פגישה כזאת לא תעזור, היא גם לא תזיק. הדבר תואם את הפילוסופיה של ברונו קרייסקי, ראש־ממשלת אוסטריה (ראה לעיל): „כדאי תמיד לנהל משא־ומתן, גם אם לא יוצא מזה כלום במשך זמן רב. כל זמן שמנהלים משא־ומתן, אין יורים. ובסוף יש תמיד סיכוי שיחול לפתע מיפנה חיובי."

דוגמנית חנני
מיקרופון על גוף חטוב

שבת כ־12 בצהריים בדיוק נכ־נס ללובי של מלון השרון בהרצליה צבי פאר, המוח המתכנן של מיבצעי־ההונאה הגדולים של יהודי דרום־אמרי־קה, וההונאות הבנקאיות באירופה.

עם היכנסו קם ממושבו אדם נמוך־קומה, מקריח, שזוף־שמש, ועימו צעיר נאה.

האיש היה קוקו מנדוזה, מיליונר דרום־אפריקאי, שהיה שותף לחבורת הכרם של רחמים אהרוני וטוביה אושרי בהונאות הדרום־אפריקאיות. הצעיר היה בנו, יר־ג'ין, בעלה של ישראלית ובעל דירה נאה בכפר־סבא, שבה הוא גר כשאינו משוטט בעולם, במיסגרת עסקיו הכספיים של אביו.

מנדוזה ידוע היטב למישטרת־הביטחון בדרום־אפריקה. הוא עשה את כספו במר־זמביק ונמלט משם אחרי עליית השמאל לשילטון. בדרום־אפריקה השתלב יפה ב־עסקים, הקים רשת מאורגנת־היטב להב־רחות כספים ויהלומים. כאשר פעלה הר־שת הישראלית, שהונתה את יהודי דרום־אפריקה, סיפק מנדוזה את האנשים ה־מקומיים, ונציגיו, ובראשם סם ראנד, ני־דונו לחמש שנות מאסר על חלקם בעיס־קות אלה.

במישפטים הועלה שמו של מנדוזה כ־מנהיג החבורה המקומית, לצידם של יש־ראלים כפתחיה שצ'לצ'ינסקי, צבי פאר, רחמים אהרוני וכן איש־העסקים הישרא־לי דן מוניץ, שניהל בנק ישראלי בדרום־אפריקה ושעבר לשרת את הנוכלים. ב־ימים אלה שוחרר מוניץ, בתום מאסר של שנה וחצי בדרום־אפריקה על עיס־קות אלה, והגיע ארצה.

הבנקאי נעצר

שיחה בין מנדוזה לצבי פאר תוכ־ננה שבועות קודם לכן. אותה עת הגיע לחיפה ישראלי אחר, אלברט ליאני.

ליאני ריכז בשעתו את רשת העברות־הסמים מישראל לארצות־הברית דרך מר־סיי, שבה הוא מתגורר. ליאני עבד בצי"ם וקשר קשרים עם מלחים רבים. הוא הקים את הצינור שבאמצעותו העבירו אנשי חבורת־הכרם את מישלוחי החשיש מישראל לארצות־הברית. הפרשה נחשפה כשהתגלה מיטען חשיש מובהק באניית צי"ם בניו־יורק, ובו 350 קילו.

בארצות־הברית הוזכר ליאני כמתכנן ההברחות. אחרי התפיסה רבו ליאני, אה־רוני ואושרי, על רקע תביעת ליאני להחז־זרת הוצאותיו במימון ההעברה שנתפסה. הם לא השלימו עד היום, וקשרי הסמים ביניהם נפסקו. ליאני הקים מערכת עצמ־אית להעברות, המקבלת חשיש מתורכיה ולבנון ועבר לעסוק גם במימון הונאות בנקאיות. הודות לקשריו עם מנהל בנק במרסיי, המשתף עימו פעולה.

כאשר שאלתי את ליאני מדוע בא ארצה, אמר כי בא לקחת את אשתו וילדיו ולע־זוב את הארץ. לדבריו, אחרי הפירסומים עליו בעיתונים (העולם הזה 2107, 2108) החליט שאין לו עוד מקום כאן. ייתכן. אולם ייתכן כי הסיבה היא ניתוק־הקש־רים עם חבורת־הכרם.

הבורסה וכסים ובנקים

עם ירידת ההשקעות בהנפקות הגדולות של הבנקים, שים־לב למניות טובות העומדות נמוך. מניות כמו „ישפרו" או „אזורים", למשל. גם בתעשיה יש מניות טובות שערכן נמוך להפליא, כמו „אתא". בין הבנקים שוב מומלץ „בנק כללי", וכן המניות הרגילות של „בנק הפועלים". מניות אלה כדאי לרכוש עתה, לפני שהכספים החמים יחזרו לבורסה. כספים אלה יבואו גם מהפסקת הנהירה לתוכניות החיסכון של הבנקים, שהציעו תנאים מפתים ביותר לחוסכים חדשים.

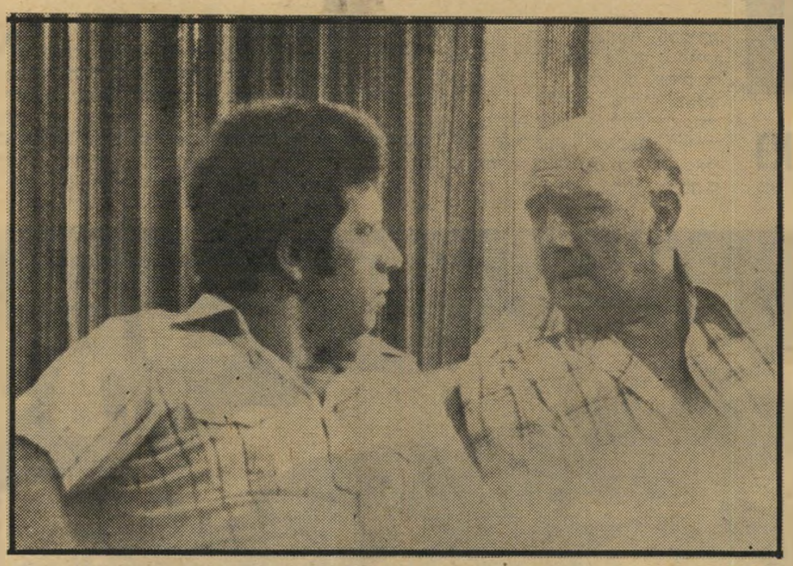
על כמות הכסף שנוקזה מן השוק תעיד העובדה שלמניות „בנק הפועלים" היתה התחמה של 7 מיליארד לירות! חלק מכסף זה בא ממכירת תיקי מניות קיימים, דבר שגרם אף הוא לשפל האחרון. אולם עתה נגמרו כל ההנפקות והחסכונות, וגם הצמודים לא יהיו מושכים בגלל העליה המתונה של המדד. הכל פתוח לחזרה למניות, אם המשקיעים לא יסעו לחו"ל, ומובטחת התעוררות מחודשת בבורסה.

מדרום־אפריקה ומאיטל'יה הגיעו ארצה דמויות המוכרות למ'ישטרה, כדי לתכנן עם אנשי חבורת הכרם מ'יבצעים מספים

חבורת הכרם פושטת בעולם

דוגמנית שוורץ
אירוח שלֹ נערות סכסיות

מנדוזה ופאר במלון „השרון"*
פגישה בלובי

דוזה, מיד עם בואו לישראל, היה לשולי חנני. שולי חזרה זה עתה מדרום־אפריקה, אחרי שגורשה משם ונעצרה לחקירה בלוד עם בואה ארצה.

שיחרור על תנאי

שוויי נסעה ליוהנסבורג בשליחות הח־חבורה, ותפקידה היה להעביר ארצה את כספי החבורה בצורת יהלומים מלוטשים. לשם כך היה עליה לקבל את היהלומים מאלמנה דרום־אפריקאית בשם גנט ברגין. אולם גירושה הפתאומי סיכל את ההעברה. שולי עצמה אמרה לי כי התנתה את ההעברה בשיבוץ היהלומים בטבעות, שתישא אותן על אצבעותיה.

היתה זו הנסיעה השנייה של שולי לדרום־אפריקה בשליחות חבורת־הכרם ומימונה. קודם לכן פעלה כשנה בשליחותו של אריה פרום, חיתה עמו כחודש בביתו במיאמי. פרום נתן לה שעון יקר (פתק־פיליפ, שעלה 10 אלפים דולר) וכן כמה אלפי דולר שהכניסה בחשבון־בנק. חשבון זה גרם למעצרה, שכן היא נשאה על גופה את אישור ההפקדות בסכום מעל 3000 דולר, ובכך עברה על החוק.

שולי עזבה את פרום אחרי שביזבז את כל הכספים שגנב, ולאחרונה נשאר חייב לחבורה של הפשע המאורגן במיאמי כמה מאות אלפי דולר. אחרי שהוציאו עליו פסק־דין מוות, פנה לידידיו ורעיו להונ־אות לשעבר, בבקשת עזרה. זוג ישרא־לים בלוס־אנג'לס, הילווה לו 50 אלף דולר. רוני בושמי מלונדון הילווה לו 200 אלף דולר, שאותם לווה משימעון („סיי־מון") יפת.

שולי עזבה את פרום כשנגמר כספו, ועברה לסייע לחבורת־הכרם יחד עם בר־כה שוורץ. ברכה תלוייה בהם בצריכת הסמים שלה, בעוד שולי רוצה רק כסף. החבורה מייעדת להם תפקידי אירוח של אנשים שאותם צריך לקנות, או להביא לכך שישתפו פעולה. שתיהן נאות וסכסיות, ומסייעות לחבורה בעסקים שונים, אם גם בלא יודעין.

כאשר הקרה המישטרה את שולי, היא סיפרה כי היא צריכה לצאת למילנו להיפ־גש עם פאר. המישטרה הציעה שתשא על גופה מיקרופון, ובו תקליט את פאר בפגי־שות התעידות עם רחמים. לשם כך הח־זירו לה את דרכונה, וקבעו עימה מועד להשתלת המיקרופון.

שולי מיהרה אל רחמים וסיפרה לו הכל, וזה ביטל מייד את נסיעתה למילנו. כאשר נודע הדבר למישטרה, לקחו את דרכונה ועצרו אותה שוב על החזקת מטבע. רח־מים שלח את בעל־קפה השוקת בכרם־התימנים, שימעון גינדי, ששיחרר אותה בערבות.

הפגישות בין מנדוזה לפאר, ובין רח־מים לאושרי (זה קנה בינתיים בניו־יורק מכונית אלדוראדו חדשה) יקבעו את ה־פעולות החדשות של החבורה. הפירסומים עליהם כאן, והמעצרים שנעשו לאחרונה, שיבשו את הפעולות. אולם המוחות המז־הירים של החבורה יתגברו גם על תקלות אלו.

יגאל יביב

אהרוני ואושרי בבית־המישפט
פגישה במכסיקו

על מה שוחחו פאר ומנדוזה? יש לה־ניח כי תיכננו עיסקות חדשות, שבסופן יוצאים בעלי ממון חסרים אותו. נראה כי דובר באפשרות גיוס ערבויות בנקא־יות חדשות.

מנדוזה טען שיש לו בנק באסיה, שיוציא לו ערבויות בנקאיות, אשר בהגיע מועד הפירעון יתברר שהן מזוייפות. אולם כאשר יישאל הבנק, בעת הוצאת הערבות ללקוח, אם היא כשרה, התשובה תהיה חיובית. באמצעות ערבויות כאלה עבדה חבורת־הכרם קודם לכן באירופה, הוציאה במירמה זהב בחצי מיליון דולר מבנק במילנו, באמצעות ערבויות מזוייפות של בנקים גרמניים בפרנקפורט ובדיסלדורף.

בהוצאת ערבויות אלה נעזר פאר ועמו ליאני בבנקים של ד"ר קורט ולרשטיינר (העולם הזה 2107, 2108), שפעל קודם באנגליה ועבר לגרמניה. הוא הקים שם את הבנק הכללי של המיזרח התיכון ואת הבנק של אירופה. הוא היה קשור עם פאר וגרט שטיינקה, שישב שנים רבות במאסר על שדידות והונאות, ואחרי שיצא הקים חברה כלכלית, שבאמצעותה נעשו הונאות גדולות עם חבורת הכרם.

אולם ב־25 באפריל עצרה ממשלת מע־רב־גרמניה את ולרשטיינר על חלקו בהר־נאות שונות, והחקירה היא בעיצומה. ולרשטיינר הצליח להכניס את הבנקים שלו למדריך הידוע לאמברוז בנק, והו־ציא במירמה מיליוני דולר מקרוב ל־300 נפגעים. הוא סייע לחבורת־הכרם ולפאר בעסקי הערבויות הפיקטיביות, ובהמצאת המחאות מזוייפות לעסקי הונאה שונים.

מעצר בנמל־התעופה

מעצרו יצר חלל ריק בעסקי החבו־רה. מייד כשנודע על מעצרו, בסוף אפריל, יצאו רחמים אהרוני וצבי פאר למילנו, לפעול לחיסול העקבות שיובילו אליהם מן הבנק של ולרשטיינר. במקביל לנסיעה זו יצא טוביה אושרי לניו־יורק, לטפל בעסקים המשותפים של החבורה (אהרוני אינו יכול להיכנס לאמריקה).

אחת הסיבות לנסיעת השניים היא המח־סור בכסף בישראל. מזה חצי שנה הם מצויים תחת שבע עיניים, אינם מעזים לעשות כל פעולה או להוציא הוצאה ש־לא יוכלו להסבירה למס־ההכנסה.

המחסור במזומנים הגיע לכך שרחמים אהרוני מכר את מכונית האאודי שלו, כדי להסביר מהיכן קנה כרטיס־נסיעה. אולם ברגע שהגיע רחמים למילנו, הרים טלפון ותוך שעה הביאו לחדרו 60 אלף דולר. הוא הפסיד את רובם בהימורים באותו לילה, אולם למחרת הביאו לו סכומים נוספים. בכל מקום שבו הוא נמצא, מבי־אים אליו סכומים בלתי־מוגבלים, בעק־בות טלפון אחד.

חבורת־הכרם ידועה היטב ברחבי־העו־לם. ממילנו ופרנקפורט, דרך ציריך וניו־יורק, הם ידועים כשווים 40 מיליון דולר. שתי חנויות־התכשיטים שלהם, המנוהלות על־ידי שלום צירי באמסטרדם, הם בסיס לעסקי היהלומים שלהם, המתוכננים ב־אמריקה. הם מנסים עתה לתווך בעיסקת־נפט גדולה באינדונזיה.

אחרי שרחמים ופאר שהו שבוע במילנו, הם יצאו לציריך — פאר עם דרכון אי־טלקי מזוייף. בציריך שהו כמה ימים ו־אירגנו עיסקת־נכל חדשה, וב־23 ביוני יצא רחמים בטיסה למכסיקו, לפגוש בה את טוביה אושרי, שהגיע מניו־יורק, ופאר חזר למילנו להשלים את העיסקה. בנמל־התעופה קלוטן בשוויץ הוא נעצר על־סמך מידע פנימי והואשם בשימוש בדרכון מזוייף. מישטרת הקנטון ציריך שאלה את פאר על אריה פרום (הנוכל הישראלי, שהוציא במירמה מגרמניה 70 מיליון מרק) ועל אהרון ורדי, שהיה קשור בהונאה ה־דרום־אפריקאית (על שניהם — העולם הזה 2108, 2107). כן שאלה אותו על אחד דניאל בלקינד, שאינו ידוע כאן. אחר־כך הועבר לקנטון ז'נבה, שם אולץ לשלם חוב למלון אינטרקונטיננטל משנת 1971, שהשאיר עת שהה שם עם היהלומן הבל־גי־ישראלי, צבי בורשטיין, שנידון עתה למאסר־עולם על רציחות היהלומנים היהו־דיים בבלגיה.

אחרי תשלום החוב שוחרר והועלה על מטוס לישראל, מבלי שאיפשרו לו להיכ־נס לאיטליה ולהשלים את העיסקה, וכך לא יצאה לפועל. רחמים המשיך למכסיקו בלי לדעת כי פאר נעצר.

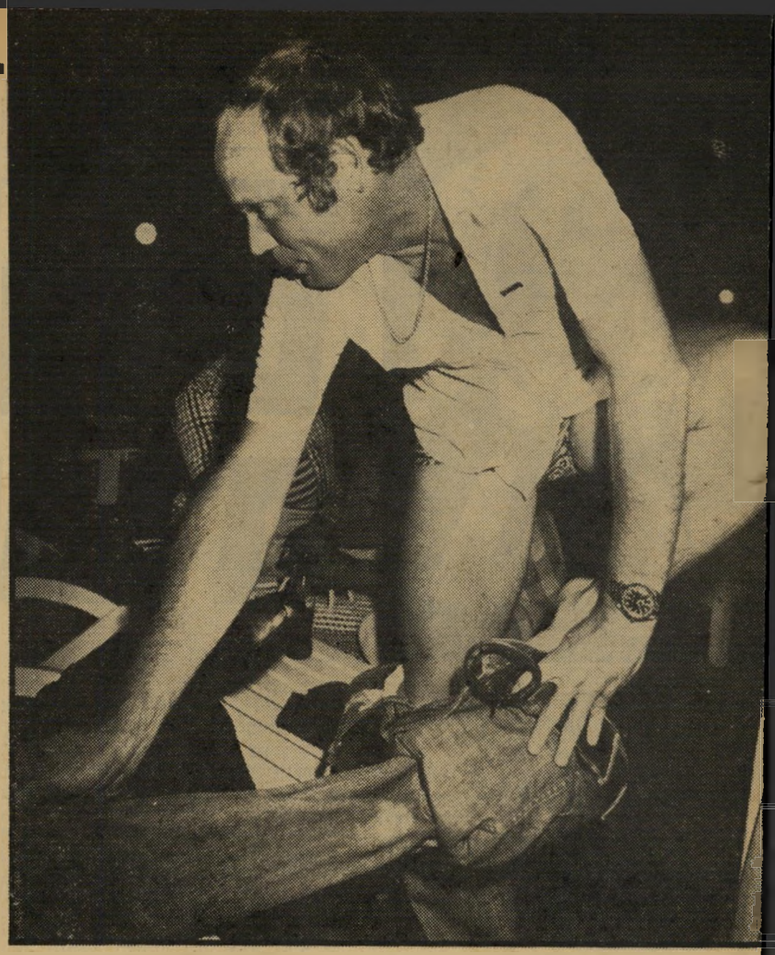
כאשר הגיע פאר ארצה, ראה כי הלחץ עליו גובר והולך, וכל מישטרות אירופה הוזהרו מפניו. בואו של מנדוזה יכול היה ליצור תחליף למעצרו של ולרשטיי־נר שגרם את חיסול מקור הערבויות ה־בנקאיות.

אחד הטלפונים הראשונים של קוקו מנ־

* תמונה שצולמה בחשאי, בעזרת מצ־למה מיוחדת.

סיגנון הוליוודי חדר למסיבות השחקנים בת"א: הן נערכות בבריכות בתי־המלון

מסיבה רטובה

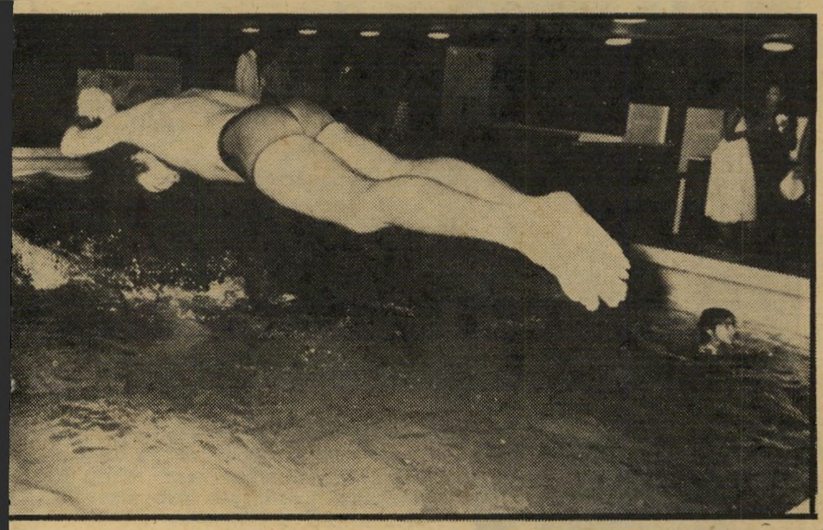
אין מה לדבר. האמרגנית והמפיקה הגדולת־הממדים מרים עציוני, חוגגת בסטייל. היא זו שהכניסה לחייהם האפורים של שחקני התיאטרון בארץ צבע ורגון, היא שנותנת להם להרגיש מידי פעם כאילו תל־אביב של מטה דומה, ולו במשהו, להוליווד של מעלה.

מה גם שבכל פעם שהיא מארגנת מסיבה כלשהי לשחקניה, מתמזל מזלה ונופל לה, ממש מהשמיים, איזה כוכב אמיתי שגונב את ההצגה לכל הפסודו־כוכבים הישראליים, המקשטים את מסיבות־השיעמום שהן נחלתה של השחקונה התל־אביבית בימים כתיקונם.

בפעם הקודמת חגגה מרים, יחד עם צוות שחקני ההצגה כולם אח כולם, את נסיעתה של השחקנית שנית כתר לארצות־הברית. שנית זו סיפרה ניסים ונפלאות על מעשיה בארצות־הברית לפני בואה לישראל, ובין השמות שהזכירה בנשימה אחת עם שמה שלה, פלטה גם את שמו של כוכב־הקולנוע רוברט דהניירו. איש לא התייחס ברצינות גדולה מדי לסיפור האהבה של שנית ודה־נירו הנ"ל, עד שהאיש הופיע במסיבה שהתקיימה באחד מאולמות הפאר של מלון רמאדה קונטיננטל בתל־אביב.

והנה, לא חלפו הימים ומרים אירגנה שוב מסיבה, הפעם לכבוד בובות העץ של אריק סמית, תיאטרון הבובות שאת הצגותיו היא מפיקה, הנוסע לגרמניה עם מפעיליו כדי להיות מצולם שם לטלוויזיה. את הבובות לא ראה איש עד סוף הערב, אך עוד לפני הסוף גנבה בובה חיה אחת, מונה זילברשטיין, את ההצגה יחד עם החבר שלה, שחקן הבימה שרגא הרפז.

מי לא היה במסיבה קשה לדעת. כי היו שם רבים. החל משחקן שלמה ברשביט ואשתו דיטה, דרך שושיק שני בתסרוקת מתולתלת ובלי בעלה אריק לביא, ששכב כתוצאה מתאונת־הדרכים שאירעה זו לפני שבועות אחדים, כאשר אוטובוס אגד גילח אותו מהכביש. אך שושיק לא נותרה בודדה זמן רב. לא חלפו אלא שעתיים ואריק נראה יורד לשטח בריכת־מלון דיפלומט, שם התקיימה המסיבה. „שאני אשאיר אותך לבד? הרי מייקל קיין יקח לי אותך," אמר לה אריק והצביע על הכוכב הבריטי, שהגיע באותו רגע כשהוא מלווה באשתו היפה שאקירה באקאש, בת פאקיסטאן, שזכתה בקיתות של קינאה מצד הנשים שנכחו. „אני יכולה להראות לך אלף כמוה ברמלה!"

וישינסקי מתפשט

שחקן התיאטרון **הקאמרי** שלמה וישינסקי, הידוע כספורטאי נלהב והמחזיק בכמה תארי ספורט, לא חיכה הרבה, הסיר את בגדיו ללא בעיות ונכנס ראשון לתוך הבריכה.

קפיצה נחשונית

מבצע שלמה וישינסקי, שהיה הראשון שהעז להוריד את בגדיו ולהיכנס למימיה הנעימים של בריכת־השחייה החדשה של המלון. האמרגנית מרים עציו להיכנס למים, אך עד העז איש ללכת בעק

האזרח קיין

מייקל קיין (למטה) סופרסטאר הובא למסיבה על־ידי העיתונאי ג. עיטור, שנהג בו כברכושו הבילעדי, סרב לאפשר לצלמו, טען שהבטיח לו כי לא ייערכו צילומים. למעלה: שושיק שני ואחת הבובות.

יומולדת

לאורי בנאי בן ה־9 בנו־בכורו ש הגשש גברי. לכבוד האירוע ריל

חבים במים

מונה זילברשטיין ושחקן תיאטרון **הבימה** שרגא הרפז, גנבו את ההצגה ממייקל קיין ומבובות־העץ. הם היו הכוכבים האמיתיים בסיבה הרטובה. שרגא הביא עימו בקבוק רום פרטי, הניח אותו בבאר וחילק ממנו לחברים.

בנאי, יסמין המכונה „יאסו" ואורי, זינקו אל מי הבריכה. הם היו הילדים היחידים במסיבת השחקנים, ואורי סיפר כי הוא חוגג את היומולדת שלו ולכן הוא מבלה עם המישפחה שלו בחגיגות כבר מהבוקר.

כשנוכחה מרים שאף אחד לא יתפשט עוד, נזכרה שהמסיבה מתקיימת בעצם לכבוד הבובות. הן הוצאו מהמיזוודות, וטיילו בין האורחים. אריק סמית, יוצר הבובות, הציגן בגאווה ואילו ידידו, ה־שחקן יוסי גרבר, המביים את הצגות ה־בובות, מיהר לכנס את כל השחקנים ש־יצטלמו עימן.

אשת הכוכב

שאקירה באקאש, אשתו ממוצא פאקיסטני של מייקל קיין ואם שני ילדיו הגיעה לישראל והצטרפה אל בעלה. היא סיפרה כי השאירה את הילדים עם אומנת, ושוחחה ארוכות עם מנדי ריים־דיימונס.

טרחה שעות ארוכות בשיכנוע השחקנים שוויישינסקי ביצע את הקפיצה הנחשונית, לא תיו. אחריו נכנסו אחדים מהאורחים למים.

אמרה שחקנית מפורסמת אחת, שאפשר להראות כמוה עשרת אלפים ברעננה. ציפי שביט אלילת הילדים, הופיעה רזה־רזה כשפרח נעוץ בשערותיה וסנדלים דקיקים מפאריס לרגליה, כשהיא מלווה בבעלה, איש הטלוויזיה אבישי דקל. ציפי לא התפעלה ממייקל קיין, טענה שהוא נראה כמו רומני ואמרה: „דיברתי אליו רומנית כשעיטור הכיר לי אותו, אבל הוא לא ענה לי. מעניין למה." עיטור, הלא הוא ה־עתונאי ג. עיטור, הביא למסיבה את ה־כוכב ואת אשתו, ונהג בהם כאילו היו רכושו הבילעדי. הוא טרב לאפשר ל־צלמי־העתונות שנכחו במסיבה, כולל צלמי־שלו, לצלם את הכוכב. כשנדרש להסביר את התנהגותו, אמר כי הבטיח לקיין כי המסיבה היא פרטית, וכי לא יוטרד על־ידי צלמים.

אך מייקל קיין, ששבועיים קודם־לכן הסביר כי כאשר הוא עובד על סרט הוא עומד לרשות העיתונות כיוון שזהו חלק מהעבודה, לא זו בלבד שניאות להצטלם אלא הוא ואשתו שיתפו פעולה עם ה־צלמים.

אבל מרים עציוני, שלדעת יודעי־דבר מסוגלת להזיז הרים, לא הצליחה להזיז את השחקנים מתוך הבגדים שלהם. ה־נחשון שבחבורה, שניאות לבסוף להת־פשט, היה שלמה וישינסקי, שזינק למים בקפיצת־ראש מרהיבה. מייד אחריו הת־פשטו גם שרגא הרפז ומונה זילברשטיין, שלבשה ביקיני זערער שהסתיר טפח ו־גילה טפחיים. כשנשאלה מונה מדוע אינה מתרחצת בבריכה בעירום, אמרה ששרגא לא מרשה לה.

אחרי מונה ושרגא מיהר להתפשט גם

לקפוץ

או לא לקפוץ שואל את עצמו הבמאי פיטר פריי למטה. בתמונה למעלה: חווה אלברשטיין.

בובה חיה

לעומת בובות־העץ של אריק היתה מונה זילברשטיין, שמייקל קיין אמר עליה שהיא נראית כמו כוכבת־קולנוע. מונה רזתה

המתמודדות בתחרויות האזוריות של
מלכת המים 1978

תגענה לנשפים שיתקיימו

- ב־29.7.78 במלון „גני שולמית" באשקלון
- ב־4.8.78 במלון „חוף התמרים" בעכו
- ב־5.8.78 באולם „החוף השקט" בטבריה
- ב־11.8.78 במלון „מלכת שבא" באילת

באוטובוסים הממוזגים של

כי „אגד תיור" הוא מוביל התיירים והמטיילים הגדול בישראל. ל„אגד תיור" אוטובוסים חדישים ומשוכללים, עם סידורי נוחות מיוחדים.

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים

לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!

ר"ג, מזדיעין 18, טל. 6-790114-5 * אילת: טל. 059-3012

היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

I.T.T.
שאוב־לורנץ

יבוא אישי של טלוויזיה צבעונית יחסוך לך

12.000 – 8.000 ל"י

(ראה עמוד 67)

הפלמ"חניק והטרור

(המשך מעמוד 29)

במרכז חרות, בהנהלת התנועה וגם בהנהלה המצומצמת שלה. משני התפקידים הפעילים האחרונים יהיה עליו לפרוש עתה, כאשר יכנס לתפקידו כיועץ ראש־הממשלה למלחמה בטרור. כנראה שלא יצטער על כך. שכן הוא מעולם לא ראה את יעודו ועתידו בתחום הפוליטי וגם לא בתחום הכלכלי.

מיד אחרי שהוקמה ממשלת הליכוד הציע רפי את עצמו לתפקיד היועץ בתמיכתו של אריק שרון. היה זה אחרי שאריק שרון ביקש קודם לכן להפקיד בידיו תפקיד של שר ללא תיק במשרד ראש־הממשלה, שירכז בידיו את הפיקוח על כל השירותים החשאיים במדינה. אם היה קם משרד כזה, היה רפי איתן ממלא בו ודאי תפקיד בכיר. אבל בגלל התנגדותו של עזר וייצמן לא יצאה תוכניתו של שרון אל הפועל. בלית ברירה ביקש רפי להסתפק בתפקיד היועץ לבגין.

אלא שהתפקיד נראה כנראה חשוב מדי כדי להפקידו בידי נאמנו של אריק. היו שחששו ממינוי זה והתנגדו לו. בגין בחר לבסוף בעמיחי פגלין, שלא הצליח, בחודשי כהונתו הספורים בתפקיד, לזכות בשיתוף־פעולה מצד כל הגורמים שתפקידו העיקרי היה לתאמם. פגלין איים בהתפטרות פעמיים בשבוע ואז צצה ועלתה שוב אפשרות החלפתו ברפי איתן, אם יתפטר. כאשר נפטר פגלין אחרי שנפצע בתאונת־דרכים, שוב הועלתה מועמדותו של רפי לתפקיד. אולם נראה שבגלל היריבות ששררה באותם ימים בין עזר וייצמן לאריק, נמנע בגין ממינויו של רפי.

למרות שאין עוררין על תכונותיו וכשרונותיו של רפי איתן בתחום המודיעין קיימת מחלוקת לגבי סיכויי הצלחתו בתפקיד העדין והרגיש. יש הסבורים כי אישיותו, חריפותו וגישתו הבלתי־קונבנציונאלית מכשירים אותו לא רק לצד של הייעוץ־המקצועי בתפקיד אלא גם להיבטים הארגוניים והמבצעיים שלו. אלה מאמינים כי מינויו של רפי יתרום תנופה בלתי רגילה לתחום המילחמה בטרור. יש המקווים שהוא לא יגביל את עצמו רק לתחומי התיאום והאבטחה, יהפוך את תפקיד היועץ למוקד של יוזמה שתגיע את כל הזרועות העוסקות בלוחמה בטרור.

אחרים, הבקיאים בנושא, הם ספקניים יותר לגבי סיכויי ההצלחה.

תפקיד היועץ למילחמה בטרור מחייב כושר תימרון בין השירותים השונים, כמו אמ"ן, המוסד, השב"כ, המישטרה ומשמר־הגבול, שכל אחד מהם לוחם על עצמאותו. אף אחד מראשי ארגונים אלה אינו מתלהב מהרעיון שמישהו מבחוץ יפרוץ לתחומו, יבדוק ויבקר את הנעשה בממלכתו.

כיום חייבים ראשי המוסד, למשל, בדיווח ישיר לראש־הממשלה בלבד. לראש־הממשלה אין מושג וכושר התמצאות בתחומים אלה ואין לו גם את הכלים לבדוק את המתרחש בהם. היועץ חייב להיות למעשה קצין־המטה שלו לבדיקת המידע והתוכניות הנמסרים לו ולביקורת עליהם. מטבע הדברים הוא שעצם התפקיד יוצר חיכוך בין היועץ לבין ראשי זרועות קהיליית המודיעין. היכולת להתגבר על כך תלויה בסמכותו ואישיותו של היועץ.

העובדה שרפי איתן צמח במיסגרת שב"כ והמוסד — טוענים הספקנים — ושעסק כל חייו במיבצעי־מודיעין באותם נושאים אינה מעניקה לו את הידע וההבנה הדרושים בנושאים צבאיים ומישטרתיים, הכלולים במיסגרת התפקיד. עד כמה שלא יתעלה בתפקידו יקשה עליו להוות אוטוריטה לגבי גופים כמו צה"ל, המישטרה או משמר־הגבול. הוא בעל רעיונות מבריקים, אך אינו אמון על עבודת־מטה, שמחייב התפקיד.

מצד שני, ממשיכים בעלי דיעה זו, דווקא העובדה שיצא משורות המוסד עלולה לקומם את ראשי המוסד נגדו. אלה שחסמו בפניו את הדרך חזרה יצטרכו עתה לקבל אותו כממונה למעשה עליהם וספק אם ישלימו עם כך. אנשי אמ"ן, המחזיקים בקו של מערכת־הביטחון הנמצאת בשליטתו של וייצמן, עלולים אף הם לא להשלים עם מינויו.

אלה גם אלה מסכימים שתפקידו של רפי איתן לא יהיה פשוט וקל. הוא נכנס לשדה־מוקשים שיהיו בו הרבה התפוצצויות. הוא יכול להפגע. אך הוא יכול גם לפרק את המוקשים, לחולל מהפכה בכל קהיליית המודיעין הישראלית, הזקוקה לדעת רבים לניעור רציני.

אלי תבור

בשבוע שבו יצא תקליטו „מדינת ישראל נגד קראוס שמואל"

נכנס המלחין לכלא

בעוון מעשיו מלפני חודשים

„מה בעצם יש לי לומר? היה לי כמעט הכל, ורציתי להתנסות במה שצריך להיות לפעמים... היה לי כמעט הכל ורציתי גם את קראון צינוק, ובשביל להיות בצינוק צריך להיות רע ביותר, בין הגרועים. למשל, מה יכול להיות יותר גרוע מאשר במאורה של נחשים? או עקרבים? או סרטנים? אף פעם לא האמנתי באלוהים אבל אף פעם גם לא התנסיתי בהתדודות, וישם אתה באמת יכול. אני מאמין גדול של אמא טבע, וגם בעצמי... אני אוהב לתאר את שמואל גם עם כמה ברגים חסרים. חוץ מזה תמיד אהבתי את הקיץ יותר מאשר את החורף, וכל פעם שהמפה בבית היתה מקושטת בשבעי נרות ידעתי שהיום יום שישי (חם... חם... חם...) עד שיום אחד אתה מתעורר בבוקר וחושב על מישהו או מישהו, ואתה אומר לעצמך: חבל שאנחנו לא בראש ואז אתה אומר שלום גם לאבשלום וישוב היה נעים יום אחד, אולי יהיה."

זה מה שכתב שמוליק קראוס, בכתב מסודר וברור להפליא, על גב תקליטו החדש שיצא בימים אלה לשוק ושלו קרא, באופן סימבולי: „מדינת ישראל נגד קראוס שמואל."

שמו של התקליט לא עלה במוחו של שמוליק במיקרה. הוא גם לא בא לגלות במלחין הכישרוני סימני פאראנויה מדאיגים. שמו של התקליט נגזר מעשרות התלונות, התביעות ופקודות־המאסר שנרשמו בנוסח זה נגד שמוליק קראוס. עשרות ניירות שהוא אוסף אחד לאחד, ושנוסח הפתיחה בכולם זהה: „מדינת ישראל נגד קראוס שמואל."

אולם, דומה כי מסכת התלאות של האיש, שאישיותו כה שנוייה־במחלוקת, עדיין לא תמה.

חצי שנה מאסר בפועל

שמוליק קראוס נידון על־ידי בית־המחוזי בתל־אביב, בשבוע שעבר, לשישה חודשי מאסר בפועל, וזאת אחרי שפרקליטות המדינה עירערה על העונש שהטיל עליו השופט ד"ר מנחם בוכוויץ, שלפניו נשפט לנפי חודשים אחדים.

ד"ר בוכוויץ, הידוע כמחמיר במיוחד וכשופט שעבריינים־סמים יוצאים מלפניו בשן־ועין, נהג לפנים משורת הדין ב־שמוליק קראוס, אולי מפני שהבין כי הוא אדם יוצא־דופן, שונה מן העבריינים המוב־אים לפניו מדי יום ביומו. בהתחשב בנסי־

הימים האחרונים של שמוליק קראוס

במדרגות למעצר שמוליק קראוס, כשמאחוריו ידידו ושותפו אבי גיבעון, עולה במדרגות בית־המישפט־המחוזי כדי למסור עצמו בידי שילטונות בית־הסוהר. אחרי שהועבר לשרות בתי־הסוהר לא הוכנס קראוס למחנה המיון — שהוא הגיהנום של השרות — אלא הוכנס ישר לכלא מעשיהו ב'. ידידיו מקווים כי את החודשים שיהיה עליו לרצות, יעברו עליו באופן סביר.

בות גזר השופט בוכוויץ על שמוליק קראוס ושנתיים מאסר על תנאי, וקנס בסך חמשת אלפים לירות. אולם התובע, עורך־הדין אברהם זייטל, טען כי למרות שבימי חייו הורשע שמוליק 15 פעמים, מעולם לא נשלח למאסר.

בית־המשפט קיבל את עירעור התביעה על דעתם של שני שופטים, וקבע לקראוס חצי־שנה מאסר בפועל. תגובתו של הזמר, שבאיתו יום שבו נשלח לבית הכלא חגג את יום הולדתו ה־44: „אכלתי אותה."

נבי־סמואל ונווה־צדק

ד זמה ששמוליק קראוס אוכל אותה לאורך כל הדרך. דווקא עתה, באחת התקופות השקטות ביותר שידע מימיו, כשהוא מנהל את אחד הפאבים הפופולאריים בתל־אביב, חי שוב עם אשתו הזמרת ג'וזי כץ ועם ילדיהם בן ושם; דווקא באותו שבוע יצא תקליטו לשוק; באותו שבוע שבו זכה סירטו, סוסעק, בשני פרסים בפסטיבלים חשובים ברחבי העולם; באותו יום שבו חגג את יום־הולדתו ושבוע אחרי שחגג את יום־הולדתם המשותף של בן ושם, הוא נשלח לבית־הסוהר.

ספק אם הכלא הוא הפתרון האידיאלי לאדם כמו שמוליק קראוס. בראיון שהעניק להעולם הזה לפני כחצי שנה, אמר: „זה קורה לי אחת לשבע שנים. פעם זה היה נבי־סמואל, היום זה נווה־צדק, ומי יודע מה יהיה בעוד שבע שנים. אני לא מבין איך זה בא לי. אני לא מתכוון לרע. תמיד לטוב, וזה מסתיים ברע."

בכך הסביר שמוליק את המצב הנפשי המיוחד שבו הוא שרוי כאשר באים עליו התקפי האלימות. לפני שבע שנים עצרה אותו המשטרה בכפר הערבי נבי־סמואל, האשימה אותו בפלישה לרכוש לא־לו וב־אחזקת סמים ונשק ללא רישיון. שמוליק בא אז להתיישב במיבנה נטוש יחד עם אשתו וכמה מידידיו. לדבריו, לסבו היתה חלקת־אדמה בכפר וכל רצונו היה רק לגור במקום ולכתוב מוסיקה. המעצר גרם הידרדרות חמורה במצבו הנפשי. הוא ניסה לשים קץ לחייו, נמצא על־ידי ג'וזי ברגע האחרון וחייו ניצלו בנס. רק כעבור שנתיים שב לחיים תקינים פחות או יותר.

אז, לפני שבע שנים, כשישב במעצר ונדמה היה כי אין קץ להסתבכויותיו עם המישטרה, כתב את השירים שבתקליטו „מדינת ישראל נגד קראוס שמואל". באנגלית נקרא התקליט „אלבומו של פושע". אחד השירים המוצלחים הוא „קראוס צינוק", שאותו כתב שמוליק כשישב בצינוק באחד ממעצריו:

קוראים לי קראוס צינוק / צינוק צמוק / צינוק מחוק / ויש לי כמה סורגים מהם דקים מהם עבים / אני הוא איש הציפורים / ואין לי כרם ענבים / ויש לי כמה ידידים / מהם טובים מהם רעים / קוראים לי קראוס צינוק / צינוק אכזר / צינוק כה מר / ויש לי כמה חברים שחורים / שחורים החברים.

„אינו מתקיף סתם"

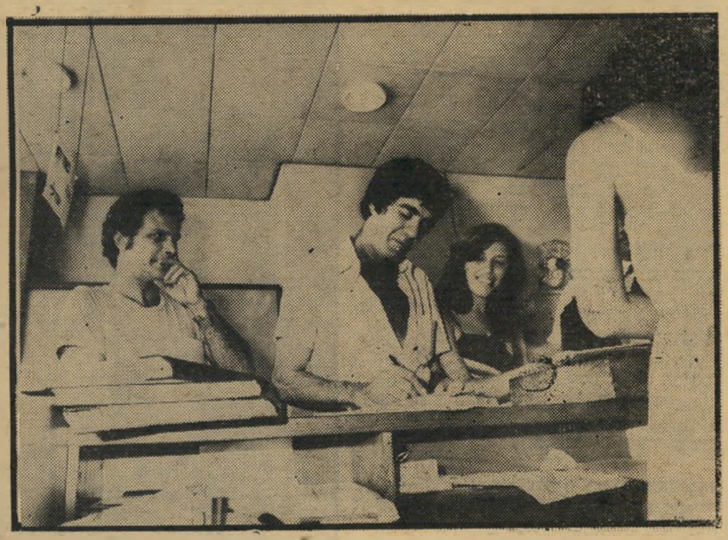
כ מו בנבי סמואל, כך גם בנווה־צדק. שמוליק נידון על־ידי בית־המישפט, בין השאר, על כך שב־4 ביולי 77' פלש לבית־ספר נטוש בנווה־צדק, וסרב לפנות את המקום. בראיון שנתן להעולם הזה סיפר: „צילמנו את סוסעק בשכונת נווה־צדק, בבית בן 11 חדרים. המיבנה היה מרווח מאד. חשבתי לעבור אליו, להקים שם סדנה לשחקנים ולאנשי־קולנוע. העיפו אותי משם בכוח, עם מישטרה וצוות־מעצר. המיבנה שייך לעירייה, ומישהו לא אהב את הרעיון שבאתי להתיישב שם. כך התחילו הצרות. ברגע שהמישטרה עצרה אותי התחלתי להסתבך באינסוף דברים."

שמוליק קראוס יכול להסביר כל אחד מהתקפי האלימות שבאים עליו. ידידיו הקרובים טוענים כי כששמוליק מתקיף מישהו, יש לו סיבה טובה לכך. „שמוליק," הם אומרים, „אינו מתקיף סתם."

למרות שהוא יודע להסביר את ההתקפים, אין קראוס מבין אותם. הוא אינו יודע מדוע זה קורה לו, ומאחר שהוא מאמין באלוהים הוא נוהג לומר שהדבר נשגב מבינתו. טוען אחד מידידיו הקרובים, המכיר אותו היטב: „כעת הוא נמצא במצב נפשי בסדר גמור. הוא שקט, הוא כותב, הוא זכה בביקורות מצויינות בעיקר בשל הופעתו בסרט הישראלי החדש „מבצע יונתן", שבו הוא מגלם את דמותו של יוסי הראל, מפקד הכוח שפשט על שדה־התעופה באוגנדה. הוא מתכונן לצאת לסיבוב הופעות בחו"ל, ואני מאמין שהוא יצליח."

מבט לחופש שולח שמוליק, שנמנע מלהביע את דיעותיו, את ה־הימים האחרונים לפני המעצר בילה בביתו.

אוטוגרף אחרון לפקידת בית־המישפט, שלא הסתירה את התרגשותה למראה האסיר מן המפורסמים ביותר שעברו לפניה מאז החלה את עבודתה בבית־המישפט, חותם שמוליק קראוס. הוא לקח איתו לבית הכלא חפצים הכרחיים, הביע תיקווה כי יאשרו את בקשתו לקבל לבית־הסוהר את הגיטארה שלו וספרים שברצונו לקרוא. בתקופת מעצרו הקודם נתפס שמוליק לתורתו של ניטשה.

(המשך בעמוד 40)

קטעים מחוך העדויות במישפט מיזרחי נגד „הארץ"

נרדף בבלא

שבוע נוסף של עדויות חקף, במישפטו של בצלאל מיזרחי נגד העיתון „הארץ" וכתבו, אבי ולנטין. בזה אחר זה עלו העדים על הדוכן: קציני־מישטרה, אנשים החיים בשולי העולם התחתון, פרוי־פסיר, נערת־זוהר מפורסמת.

העדויות לא הוסיפו פרטים סנסציוניים, אלא חיזקו את התמונה שנכבר התגבשה במישפט עד כה — תמונה שהשופטת שולמית ולנ־שטיין תצטרך לקבוע את משמעותה מבחינה מישפטית.

פרקליטיו של מיזרחי, רם כספי וגבריאל כהן, הוסיפו למחות תכופות נגד ניהול המישפט וטענו כי מרבית העדויות כלל אינן נוגעות לתובע, ואינן רלוואנטיות. פרקליט התתבעים, שלמה ליבליך, לעומת זאת, הוסיף להבטיח לשופטת כי הקשר שבין העדויות לבין נושא־התביעה יתברר בהמשך המישפט.

אולם תוך כדי כך נתגלו כמה וכמה פרטים פיקנטיים. למשל:

● סמל־מישטרה העיד כי ביקר פעמים אחדות במטה־הבחירות של שמואל פראטי־שרון, כדי לחפש שם פושעים ואנשי העולם־התחתון. הוא טען כי ראה שם גם את בצלאל מיזרחי, דבר שפרקליטיו של מיזרחי הכחישו בתוקף.

● אותו סמל־מישטרה סיפר, כי אחרי שיחותיו עם אבי ולנטין נהג להצניח את תוכן השיחות בזיכרונות־דברים, ולחגישם לממונים עליו. לשאלתו של ליבליך, אישר העד כי זהו הנוהג במישטרה לגבי שיחות עם עיתונאים.

לגבי חלק מן העדויות שמיספרן מתקרב עתה ל־70 — אסרה השופטת את פירסום השמות והזהות של העדים. הדבר גרם לכך כי חלק מן העדויות אינו מובן כלל לציבור, מאחר שבהעדר ציון שם העד מאבדת העדות כוחה את משמעותה ופירסומה אף עלול לעורר רושם מוטעה. כך קרה לפחות לעדותה של עדה אחת, השבוע, שזהותה נאסרה לפירסום — וכתוצאה מכך פורסמה עדותה בצורה שאינה מובנת, ושהיא למעשה מסולפת.

■ ■ ■

אירוע אחר, הקשור במישפט, אירע השבוע מחוץ לאולמה של השופטת ולנשטיין, כאולם אחר של בית־המישפט.

קצין־מישטרה ביקש לעצור אדם החשוד ברצח בעל־מיסעדה, על רקע של חיסול־חשבונות. תוך כדי כך טען הקצין כי בצלאל מיזרחי נכח במסיבה בביתו של החשוד, שבה הוחלט, להתבצע עיסקה גדולה בסמים. הדבר פורסם, כמובן, בהרחבה בעיתונות.

פרקליטו של מיזרחי, גבריאל כהן, פנה השבוע אל מפקד מישטרת תל־אביב, משה טיומקין (שהוא עצמו הופיע השבוע כעד במישפט מיזרחי — „הארץ") ומחה בחריפות על הופעה זו. הוא טען כי דברי קצין־המישטרה נועדו להשפיע על מישפט־הדיבה ולספק חומר לעיתונות, ואינם לפתוח בהליכים מישפטיים נגד הקצין. הפרק־ליט הוסיף כי מיזרחי מוכן לעבור בדיקה במכונת־אמת, כדי להוכיח שהוא נכח במסיבה האמורה.

■ ■ ■

מכל העדויות שהושמעו באותו שבוע, מעניינת ביותר עדות הנוגעת רק בעקיפין לנושא־המישפט. זוהי עדותו של הפרופסור צבי תמיר, קצין־המודיעין של שירותי־בתי־הסוהר ומרצה באוניברסיטה, העד מס' 66 במישפט. הוא גוזר, בעדותו, תמונה מרתקת — ומחרידה למדי — של הנעשה בבתי־הסוהר.

עדות זו נוגעת במישפט מפני שבמרכזה עמדה שוב דמותו של פפה רוקנשטיין („העולם הזה" 2128), האיש המרצה עתה עונש־מאסר ארוך בעיקבות ניסיונו לסחוט מיליון לירות מבצלאל מיזרחי.

פפה אישר בעדותו לפני שישה שבועות, כי ניסו כמה פעמים להתנקם בחייו בבלא. עורך־הדין ליבליך ניסה אז לחוציא מפיו כי ההתנקשות אורגנה לדעתו, על־ידי בצלאל מיזרחי או חבריו. פפה הכחיש זאת בתוקף, אך גם לא סיפק גירסה אחרת. הוא טען שזהו עניינו הפרטי.

תמיר הובא על־ידי ליבליך כדי לאשר או לחזק את הגירסה שזו, בעזר שפרקליטיו של מיזרחי ביקשו להיעזר בתמיר כדי להפריך אותה.

אולם מעבר לעניינו של פפה עצמו, מרתקת עדותו של תמיר כיוון שהיא שופכת אור על המתרחש בבית־הסוהר — עולם סגור, שבו מופקר האסיר לחסדיהם של פושעים מועדים בתנאים תת־אנושיים, כשמפקדי הבלא מודים במעט בגלוי כי אין בכוחם להגן על האסירים. עדות זו חייבת לעורר מועקה עמוקה בליבם של שופטים ומחוקקים, ולהעניק חיזוק־יתר לדרישה, שהושמעה השבוע בהקשר אחר דנמרי, שתקום ועדה ממלכתית לחקירת התנאים בבלא.

המצב בבתי־הסוהר, כפי שהוא מתואר על־ידי תמיר, מחווה כתם בלייסוחה על יומרתה של ישראל להיות מדינת־תרבות ומדינת־חוק.

להלן עדותו של תמיר, כמעט במלואה:

(חקירה ראשית של עורך־הדין שלמה ליבליך:)

ליבליך: מר תמיר, אתה קצין־המודיעין הראשי של שירות־בתי־הסוהר, נכון?

תמיר: כן.

ליבליך: תאמר לי, בבקשה, בקשר לשתי התקופות שהיו על פפה, מיכה רוקנשטיין. היו שתי תקיפות, שהוא נפצע בבית־הסוהר, נכון?

תמיר: היו שתיים, כן.

ליבליך: איפה הן היו?

תמיר: אחת היתה בבלא דמון והשניה בבלא שאטה.

השופטת: על־ידי אסירים אחרים?

תמיר: כן.

השופטת: בנשק או...

תמיר: בקלישה, סכינים יכול להיות, דוקרן.

ליבליך: אתה אומר שהיו שתי בולטות. למעשה היו ארבע פעמים שהוא הותקף.

תמיר: אינני זוכר בדיוק את המיספר. אבל פפה רוקנשטיין הוא אסיר קשה, הוא היה מתקיף וגם נתקף.

השופטת: אתה יודע את הסיבות במיקרים האלה, למה הוא הותקף?

תמיר: אנחנו בבלא.

השופטת: אתם בודקים, לא? עושים חקירה?

תמיר: אנחנו עושים בדיקה מאד־מאד שיטחית, האני אסביר למה. לנו לא מעניין, אנחנו אין לנו צורך בראיות מסויימות למה נדקר. מספיק לנו, לצרכים שלנו, שהוא זקוק להגנה בתוך הבלא. אבל אנחנו לא יורדים לסיבות, כי זה קשה מאד להגיע לזה.

השופטת: אז אתם אינכם יודעים בשני המיקרים האלה למה הוא הותקף?

תמיר: אנחנו יודעים שלפפה רוקנשטיין יש הרבה חשבונות, גם בבלא וגם בחוץ. אני לא יכול להצביע בדיוק על חשבונות, אבל מפני שזה אין לנו צורך לדעת את זה.

השופטת: שואלים אם יש אצלך הידיעה, המידע.

תמיר: ידיעה כללית כן, שהוא פשוט זקוק להגנה, יש לו הרבה מאד חשבונות.

השופטת: יש לו הרבה חשבונות, אבל אתה לא יודע עם מי יש לו חשבונות. כשאתה אומר „יש לו חשבונות" עם אנשים בתוך הבלא, על זה אתה כן יודע? מה שיש בתוך הבלא, איזה חשבונות יש לו עם אנשים בתוך הבלא.

תמיר: החשבונות שישנם בבלא זה חשבונות של הבאים מהחוץ. כל מיני סיכסוכים בחוץ, שנמשכים בתוך הבלא. וזה עיקר החשבונות, שיש לנו בתוך הבלא. וישנם חשבונות שמתעוררים בתוך הבלא, וגם זה גורם לסיכסוכים.

חחכים בפנים

השופטת: טוב, אתה נותן לי הרצאה תיאורטית. אני חשבתי שאתה יודע משהו על המיקרה המיוחד הזה של פפה. מי תקף אותו? למה?

תמיר: לא, זה אינני יודע. אנחנו גם לא חוקרים את זה עד הסוף.

השופטת: אבל מי, אתם כן יודעים?

תמיר: מי תקף? לא.

השופטת: מי תקף אותו בתוך הבלא?

תמיר: לא, אנחנו לא יודעים עד היום.

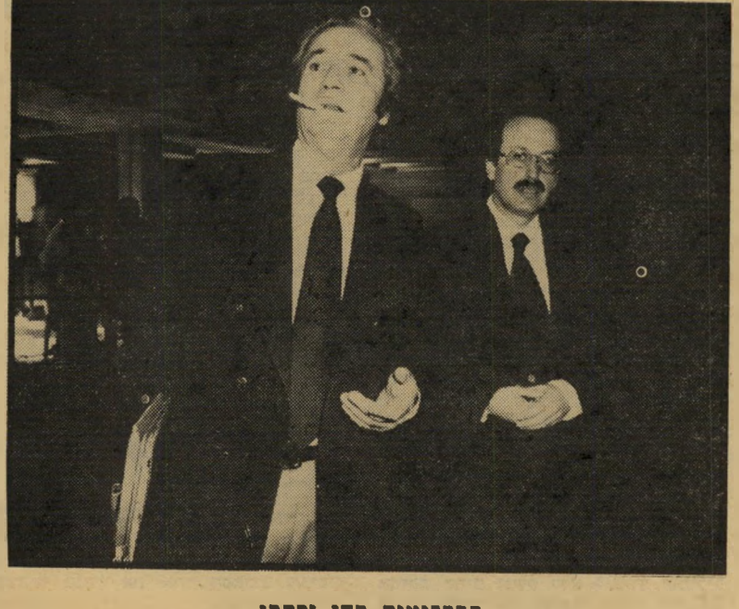
ליבליך: הוא הגיש תלונות?

תמיר: לא. הוא לא הגיש תלונות. ולא התלונן.

השופטת: אז איך אתם יודעים בכלל

פרופסור תמיר
ארבע דקירות

פרקליטים כהן וכספי
„יש בוסים, יש חיילים..."

שהוא הותקף?

תמיר: אנחנו מצאנו אותו פצוע, עם סכינים.

השופטת: אבל הוא לא התלונן?

תמיר: לא. גם כשהזמנו את המישטרה לחקירה, הוא גם שם לא התלונן.

השופטת: איך הוא הסביר את זה?

תמיר: הוא לא מסביר, הוא פשוט לא מתלונן. הוא אומר: זה לא עניין של אף אחד, זה עניין שלי. בזה נגמר העניין.

ליבליך: עכשיו תאמר לי, בבקשה, הפציעה שלו בכלא דאמון היתה מייד לאחר שהוא הובא, לאחר המישפט שלו?

תמיר: הוא היה במעבר מכלא באר־שבע לכלא שאטה, עם חניית־לילה ויום בדאמון, שם הוא נפגע.

ליבליך: זה היה מייד לאחר המישפט? במעבר מבית־המישפט?

תמיר: לילה אחד הוא עבר.

ליבליך: מתי זה היה, אתה זוכר?

תמיר: אני חושב שזה היה בסביבות אוגוסט 77.

■ ■ ■

ליבליך: אולי אתה יכול להגיד לנו באיזה יום הוא נפצע, אם זה היה לאחר הכתבות, אשר בהן היה ברור שהוא דיבר?

תמיר: אתה מתכוון לפציעה של שאטה או של דמון?

ליבליך: דמון. הראשונה, שאתה אומר שהיתה באוגוסט 77. אני אומר לך ש־הפציעה הזאת, שהתקפה עליו, היתה מייד לאחר הכתבות, או תוך כדי הכתבות.

תמיר: אני לא רוצה לקבל, המיסמכים אינם אצלי פה, זה צריך להיות בסביבות 12-14 לאוגוסט, נדמה לי, או משהו כזה.

ליבליך: הכתבות התחילו ב־5. תאמר לי בבקשה, הוא נחתך בפנים?

תמיר: בכלא שאטה הוא נחתך בפנים.

ליבליך: בין האסירים, חתך בפנים יש לו איזה משמעות?

תמיר: כן. באופן כללי, החתך בפנים זה לגביהם אדם שמשתף פעולה עם ה־מישטרה, או שהוא נשבר בחקירה, או שהוא נשבר בבית־המישפט וגורם להפ־ללה של אנשים, וכו'.

השופטת: מלשין, זאת אומרת, ב־קיצור?

תמיר: כן.

■ ■ ■

ליבליך: תאמר לי, בבקשה, בקשר לנושא הכללי של הפשע המאורגן, נעזוב עכשיו את פפה. אתה, מניסיונך כקציך־המודיעין של שרותי בתי־הסוהר, יכול לומר לנו שיש פשע מאורגן, שתוצאותיו ניכרות בבית־הכלא?

תמיר: מה אתה מתכוון, פשע מאור־גן? אנחנו לא עוסקים מחוץ לכלא, אנחנו עוסקים...

ליבליך: האם ניסיונך כקצין...?

השופטת: אולי נישאר במה שאמרת בסוף. הפציעה המסויימת הזאת מסמלת משהו מסויים. או אפשר מזה להסיק שלמי שבחוץ נפגע, יש לו אפשרות לפגוע בפנים, בבית־הכלא. נניח בבית־המישפט הוא הלשין על מישהו.

תמיר: ודאי, קיימת אפשרות כזאת.

השופטת: זה קורה מעשית?

ליבליך: זה קורה, שמישהו בחוץ נותן פקודות, ואתה רואה את התוצאות מבפ־נים?

תמיר: אני אומר, תיאורטית, ישנה זיקה בין החוץ ופנים הכלא, בקשות עוב־רות לשם וחזרה, בהחלט יכולה להיות בקשה מבחוץ, כמו שמכלא אחד לכלא שני, לפגוע בשלישי.

בוסים בכלא

ליבליך: בבית־הכלא עצמו, כאשר מופיעים שם אנשים שהם מראשי הפשע, ראשי כנופיות האנשים בעלי מעמד, בבית־הסוהר זה ניכר מייד?

תמיר: ודאי, אנשים שיש להם מעמד חזק יותר בחוץ זה ניכר גם בתוך הכלא. המעמד נשמר בתוך הכלא.

ליבליך: אתה אמרת שבכלא עצמו ה־אנשים האלה זוכים במשרתים אישיים?

תמיר: אתה מתכוון לבוסים בכלא?

ליבליך: כן.

תמיר: התופעה קיימת.

ליבליך: המעמד הזה של בוס, האיש בא איתו אל הכלא. כשהוא בא, והוא איש מכובד מבחוץ, דהיינו ראש כנופיה או איש רציני, או הוא מייד, כשהוא בא, זה ברור לגמרי שהוא לא מהקטנים, והוא מקבל את המכסימום?

תמיר: בדרך־כלל זה כך, אם כי ישנם בוסים שגם גדלים בתוך הכלא.

ליבליך: הבוסים האלה, הם יכולים לתת הוראות ולהפעיל ואליהם אתם לא יכולים להגיע. זאת אומרת, לא ניתן להור־כיח שזה הם?

תמיר: זו דיעה מקובלת שישנם אנ־שים, בוסים, שיכולים להפעיל אחרים, ושהם מתנהגים בצורה נורמלית ושקטה בכלא. זו תופעה שקיימת.

ליבליך: תאמר לי, מר תמיר, יש גם הדבר שלא הצלחתם להקים חיץ בין האסירים בפנים לבין החוץ, זאת אומרת הוראות מהחוץ עוברות באופן קל מאד, על־ידי מבקרים, לבתי־הסוהר.

תמיר: אין סגירה הרמטית.

■ ■ ■

(חקירה נגדית של עורך־הדין גבריאל כהן:)

כהן: בהרצאה שנתת באוניברסיטה, כאשר אתה אומר שיש בוסים וחיילים וכו', אני מתאר לעצמי שאת הדברים האלה יכולתם לשאוב מהאסירים עצמם?

תמיר: ודאי.

השופטת: זה גם מראיה. זה לא שהם אמרו לו אני הבוס, והוא החייל. הוא רואה את זה.

כהן: זה מה שמעניין אותי.

תמיר: אתה רואה את זה. אתה רואה מי מסדר לו את המיטה, אתה רואה את זה באוכל, דברים מוחשיים.

כהן: נכון יהיה לומר שהדברים האלה נוצרים הנולדים בין כותלי בית־הסוהר?

השופטת: הוא אמר יש ויש.

תמיר: כשאמרתי יש ויש מדובר על אנשים שהם בוסים בפנים שהם גוררים את זה מהחוץ.

השופטת: אבל לפעמים הם גם נע־שים בוסים במשך הזמן?

תמיר: בתוך הכלא, כן.

כהן: אותו דבר גם בקשר לחיילים?

תמיר: כן.

השופטת: ופפה, איפה היית מסווג אותו? בין הבוסים או החיילים?

כהן: זו השאלה הבאה: האם אפשר בכלל לסווג את פפה?

תמיר: האמת היא שאני באתי לשירות כשפפה כבר היה אסיר, ואסיר די קשה. אני רק יודע שהוא היה אסיר קשה מאד.

השופטת: קשה באיזה מובן?

תמיר: קשה מבחינה זו שגם היה אלים, שיכול להתקיף, וגם שאנחנו צרי־כים לשמור עליו, שלא יתקיפו אותו.

השופטת: הוא היה קשה מהבחינה שלך?

תמיר: הוא תמיד היה אסיר פרוב־למטי, שצריך היה לשמור, והוא היה תמיד בודד כזה בתוך הכלא.

כהן: זה נכון גם שהוא היה מעורב בהרבה מאד קטטות בבית־הכלא?

תמיר: מה זה הרבה מאד?

כהן: אתם ראיתם בו טיפוס אלים?

תמיר: אנחנו ראינו בו אסיר קשה, פרובלמטי.

כהן: בתחילה זה נכון שהוא גם היה בטיפול פסיכיאטרי בתוך כותלי בית־ה־סוהר?

תמיר: אני לא יודע.

„בכלא אתה מיסכן"

כהן: תאמר לי, בבקשה, שני המיקרים שחברי שאל אותך, בדמון ובשאטה, פצי־עתו של פפה — היית מייחס את זה או לא לאותה מיסגרת שדיברת עליה ב־הרצאתך באוניברסיטה?

תמיר: אני הייתי מייחס את זה לסוג האסיר הנרדף בכלא.

כהן: הנרדף על־ידי מי?

תמיר: על־ידי אסירים. יש אסירים שעליהם יצא שם שהוא או מלשין או משתף־פעולה, או שהפליל חברים. בכלא אתה מיסכן, כי לא צריך שלמישהו יהיה חשבון איתו כדי לפגוע בו, אבל שמנ הוריך לפניו וכל אחד עלול לפגוע בו. יככזה הכרתי אותו.

כהן: וככזה, אתה תסכים אתי שהסיבה העיקרית לתופעות שהיו לו זה בגלל היותו טיפוס קשה ואלים?

תמיר: אני אומר ככה, שישנם טיפו־סים בכלא, ופפה אחד מהם, שיש לו השם הרע בתוך עולם האסירים, כאדם שאו שמשתף פעולה, או הפליל מישהו בחוץ.

השופטת: ידוע לך מה היה השם שלו שם, למה היה לו שם כזה?

תמיר: לא, אנחנו... ופה ניסיתי להס־ביר, אותנו, שירות בתי־הכלא, ואותי ב־אופן מיוחד, ביגלל העדיפות של הרחסים בפנים עם האסירים, אני במודע לא חודר לבעיות עד תומן למטה. לי, לצורך ה־עבודה שלנו, ולצורך זה שנוכל לאחוז אותו בהפרדה או לאחוז אותו בהגנה, מספיק לי רק הטיפול באופן כללי, והלך־הרוח סביבו. מה הסיבות המדוייקות...

השופטת: זה לא מעניין אותך, ואינך יודע במה...

תמיר: זה לא מעניין אותי, ואני ב־מודע לא מתעניין בזה.

כהן: בהמשך לתשובתך, מר תמיר, אתה אמרת קודם, פפה הוא טיפוס קשה, מתקיף ומותקף.

תמיר: כן.

כהן: העובדה שהוא מתקיף, האם אין מישקל מכריע בכל זה שאתם מסווגים אותו כאדם פרובלמטי בכלא, שהסתכסך עם האסירים האחרים?

תמיר: אדם מתקיף, בדרך־כלל, זוכה לענישה, ונכנס להפרדה או לצינוק, אם אנחנו רואים אותו מתקיף. אדם מותקף, אנחנו חייבים להגן עליו, זאת אומרת

אסיר מיכה („פפה") רוזנשטיין
„גם מתקיף, גם מותקף..."

תובע מיזרחי
האם הזכיר השם?

חייבים לשמור אותו בנפרד, בלי כל קשר עם הצד האחר. יש לנו דרגות שונות של כאלה. פפה הוא אחד המיקרים החמורים, שהוא מתקיף והוא מותקף.

מאז שאני זוכר את הפרשות שלו בכלא, זה...

כהן: אולי זכורה לך הפרשיה, ה־התקפה הספציפית, שהיתה בכלא דמון?

תמיר: כן.

כהן: שם הוא נחתך בפניו?

תמיר: בדמון, לא. בדמון הוא נדקר בכמה מקומות.

כהן: זכור לך שזה היה, זה התחיל בקטטה שפפה התחיל בה?

תמיר: לא, עד כמה שאני זוכר היום, ברגע זה...

כהן: אתה זוכר איך זה התחיל?

תמיר: אני לא רוצה להיות מאה אחוז אחראי למה שאני אומר ברגע זה, כי אני מוכרח לראות. אבל הוא היה במעבר, ונדמה לי שהוא הובא לאיזה חדר לשתות כוס תה או כוס קפה, ושם כבה האור והוא נדקר.

כהן: מר תמיר, אולי אתה מוכן להיז־כר, ימים ספורים, זמן קצר מאד לפני שהותקף, הוא התקיף התקפה רצינית מאד אסירים אחרים?

תמיר: הוא היה אז בבאר־שבע.

כהן: אני יודע. אני שואל אותך אם ידוע לך על קטטה רצינית שפרצה ביוז־מתו.

תמיר: לא זכור לי, אבל אני מוכן לבדוק את זה.

כהן: עכשיו, בכלא שאטה, זכור לך שקדמה להתקפה על פפה התקפה שלו על אסירים אחרים?

תמיר: לא, במיקרה הזה שהוזכר עכ־שיו...

כהן: נגבתה ממנו איזו שהיא הודעה בנושא הזה?

תמיר: המישטרה הוזמנה לחקירה, זה אנחנו עושים בדרך־כלל, מזמינים את ה־מישטרה במיקרים כאלה, והוא לא הגיש

(המשך בעמוד 40)

מלכת המים 1978

תטוס לאחונה ומשם ללונדון במטוסי חברת

OLYMPIC AIRWAYS

בלונדון המלכה תהיה אורחת חברת

MARY QUANT

משפט דיבה

(המשך מעמוד 39)

תלונה. המישטרה עשתה את עבודתה. אנחנו לא מעורבים בזה.

כהן: האם הוגשו נגדו תלונות על־ידי אסירים אחרים?

תמיר: לא. לא מקובל שאסירים יגישו.

כהן: תאמר לי בבקשה, כשענית ל־שאלתו של אדון ליבליך, הסברת באופן כללי את עניין החשבונות בין האסירים.

תמיר: כן.

כהן: דיברת על התחשבנות בין אסי־רים. אני אומר שהמיקרה הספציפי של פפה, פציעתו, איננו יכול לייחס אותה לסוג ההתחשבנות הזה.

תמיר: לגבי דידי, חשוב לי שפפה אדם שצריך להגן עליו, ואם נוציא אותו החוצה הוא יקבל את הדקירה, והוא יקבל את המכה. אני אמרתי את זה קודם, ואני חוזר על זה. אנחנו נמצאים במצב מאד עדין עם האסירים, וחיים איתם יום־יום, ואין לנו שום עניין להתחיל לחקור אחר־רנית, ולדעת בדיוק את הסיבות כדי להפליל אותם וכו'. זה לא תפקידנו, זה תפקיד המישטרה. תפקידנו הוא לשמור בתוך הכל על איזה־שהוא סדר מינימלי, הגנה על אסירים. ואם יש לנו ידיעות על אדם, כמו פפה, שהוא עלול להיתקף בכל מקום שהוא יהיה, עלינו לשמור עליו.

כהן: אמרת שלא התלונן, אחרים ב־דרך כלל לא מתלוננים. זה די מקובל בין אסירים, שהם מסרבים להתלונן?

תמיר: ודאי.

השופטת: אחרת הם יכולים לקבל עוד תקיפה. מה קורה אם מלשין חותכים לו את הפנים, אז הוא מתלונן על מישהו מסויים?

שילטון של טרור

תמיר: כאשר אנחנו רואים אדם שהוא נדקר או מוכה קשה, ושואלים אותו מה קרה, או הוא תמיד נפל מהמיטה. ואני יכול לספר לכם סיפור, שאדם שדקרו אותו ארבע פעמים בגב, ושאלנו אותו מה קרה, הוא אמר שנפל על מסמר. נו, הם לא מתלוננים.

השופטת: זאת אומרת שיש איזה שילטון של טרור שם?

תמיר: בהחלט יש שם שילטון. לא שילטון, אבל יש שם שליטה של מוסכמות שלהם, ומי שלא הולך לפי המוסכמות, עלול להיענש.

כהן: זה מעניין לדעת. שילטונות בתי־הסוהר או מישרד־המישטרה מנסים להת־גבר על התופעות האלה? נעשה משהו בנושא הזה?

תמיר: אני יודע שהנציב הנוכחי, על כל פנים, שרק איתו עבדתי, עושה מאמצים עצומים לשיפור התנאים. הוא אפילו הודיע על תוכניות־אב, שרוצה להגיע לבתי־סוהר ייעודיים.

כהן: אתה אומר שיפור התנאים, מפני שלדעתך התנאים גרמו לתופעות האלה?

תמיר: אני אומר שיפור התנאים, חשבתי שאתה מתכוון גם לחלוקת אסירים לפי סוגים בבתי־סוהר שונים, באופן כללי.

כהן: כן, באופן כללי.

תמיר: אני יודע שנעשים מאמצים גדולים מאד, אבל זה, כמובן, מתנהל עם תקציבים וכוח־אדם, וכל מה שכרוך בזה.

השופטת: אבל למנוע שמישהו יקבל ארבע דקירות בגב, אני חושבת שזה...

תמיר: אנחנו עושים הרבה, וזה עיקר העבודה שלנו בכלא, שלי למשל, לדעת את הדברים האלה, מי עלול או מי עשוי לקבל את המכה. וזה עיקר העבודה. ב־שטח הפלילי, וכמובן ביטחוני. אבל לא תמיד עונים בכל מאת האחוזים על זה. במידה שאנחנו עולים על אפשרויות, אנחנו מייד משתדלים להרחיק אותם אחד מ־

■ ■ ■

כהן: לידיעתך האישית, היו מיקרים של אסירים שגרמו לעצמם במתכוון איזו־שהיא חבלה, אפילו דקירה, כדי לעבור לבית־סוהר אחר, שתנאיו טובים יותר?

תמיר: יש הרבה מיקרים. אבל חבלה שהם גורמים לעצמם, זה חתכים על גב היד, לכיוון זה או לכיוון זה. זה לא דקירות־סכין ארוכות.

כהן: זה חתכים.

תמיר: גם חתכים עמוקים. היה לנו, עכשיו, באחרונה, בקשר לחגיגה, בכלא שאטה, ששם חתכו כשמונים אסירים, חתכו את עצמם והיו חתכים עמוקים.

כהן: למיטב זיכרוני, היו שם דקירות־סכין ממש.

תמיר: לא, לא. היו רק חתכים.

הימים האחרונים

(המשך מעמוד 37)

בתת סוסעץ ובשבחים על התקליט. אז עכשיו מכניסים אותו לבית־סוהר? כדי ששם הוא ייהרס, וכשייצא החוצה שוב יהיה במצב קשה?"

שבת עם המישפחה

עד הרגע האחרון ממש לא האמין שמוליק כי יישלח לבית־הסוהר. מאז הגישה התביעה את העירעור רפו ידיו, אך הוא לא נטה לגלות את צפונות ליבו ברבים. הוא המשיך לנהל את הפאב יחד עם ידידו, אבי גיבעון, גיסו של בעל הפאב. גיבעון היה זה שהציע לשמוליק לנהל את הפאב בשותפות. הוציא אותו מן ה־אפאטיה שבה שקע אחרי הסתבכויותיו עם החוק.

נראה ששמוליק התאושש. באחרונה כתב תסריט על חייו של יוסף טרומפלדור והחל לעניין משקיעים בהפקת הסרט שבו רצונו לגלם את התפקיד הראשי. נוסף על תקליטו הנוכחי החדש עמד להוציא עוד אחד. אחרי תקופת שפל ביחסיו עם אשתו חזר הביתה. הוא וג'וזי חיפשו בית באיזור כפרי עבורם ועבור שני ילדיהם. נראה היה כי שמוליק חזר לחיים נורמליים, ואז נפלה עליו מהלומת המאסר בפועל.

אחרי שהורשה על־ידי בית־המישפט לב־לות את סוף השבוע כאדם חופשי, נפרד שמוליק מידידיו המעטים שבאו עימו לאולם בית־המישפט, וביקש להתבודד.

בבני מישפחת קראוס: אשתו ג'וזי, שני אחיו יגאל וצדוק ואחותו רבקה, לא באו לבית־המישפט. שמוליק לא רצה לצער את המשפחה וביקש מהם להימנע מלהילוות אליו, והם כיבדו את רצונו. את שעות אחר־הצהריים של יום החמישי בילה בגפו. איש איננו יודע היכן היה ומה עשה. שמר־ליך היה זקוק לכמה שעות כדי לעכל את הגזירה שניתתה עליו. בערב בא הביתה, בילה עם ג'וזי והילדים ולמחרת, ביום השישי, בילה אצל אחותו רבקה, הנשואה לרואה־חשבון ומתגוררת בהרצליה.

לידידיו הרבים שביקשו להיפרד ממנו לא גילה את תוכניותיו, ואיש לא הצליח לאתרו. את יום השבת בילה עם אחיו, איש־הקולנוע יגאל, אחרי הצהריים לקח את בנו בן, ויחד עם יגאל ובתו מילי בילו בלונה־פארק. במוצאי־שבת שוב בילה ב־ביתו, ולא השיב על טלפונים. לבן ולשם סיפר שמוליק כי הוא נוסע לחוצלארץ וכשיחזור יביא להם המון מתנות.

„אלוהים הוא גדול"

ג'וזי לא נכנסה אליו לבית־המישפט המחוזי, כשבא להתייצב שם. הוא נפרד ממנה בביתו של אבי גבעון. רק פרקליטו, משולם שפרן, וידידו אבי היו איתו. שמוליק, בתספורת קצוצה ובחולצה ספורטיבית, הגיע למזכירות בדיוק בשעה הנקובה. גם כאן נהגו בו לא כבעבריין אלא כבאדם שהסתבך עם החוק ושלא בטובתו. הותר לו לבלות במיזנון בית־המשפט עד לצאת הניידת האחרונה, בשעה 12.00 בצהריים. אחרי שחתם על המיס־מכים ירד שמוליק עם אבי למיזנון בית־המישפט ללא ליווי מישטרתי, למרות שהיה בעצם עציר. שם, במיזנון, ניגשו אליו עשרות אנשים, לחצו את ידו והביעו את צערם על מעצרו.

לפני שירד במעלית אל תאי־המעצר של בית־המישפט, אמר לאבי גבעון: „תשמור על הילדים שלי."

שמוליק קראוס מאמין כי יד עליונה מכוונת את מישיו, הטובים והלא־טובים. כך כתב באחד משיריו: מה אנחנו, מי אנחנו, באלוהים התשובה /מה חמאנו / מה פשענו / באלוהים התשובה / אלוהים הוא גדול / אלוהים הוא הכל.

בשיר אחר הוא מספר את סיפורו האישי, סיפורו של אדם שאין לו שליטה על מעשיו, אדם המתכוון לטוב אך תמיד מסיים ברע: יום אחד איש בדד / סתם הלך לחפש קצת צדק / בשבילי אינסוף צעד / את הצדק לא מצא / איך אפשר לספר סיפורים / אגדות על אדם שלחם / איך אפשר לתאר תיאורים / אגדות על אדם שתמיד תמיד בדד.

שרית ישי ■

בתיאטרון העירוני באר שבע

הרולד ומוד

יוסי פז תיאטרון: ויניאל הנדלזלץ • "הארץ"

בתיאטרון עירוני חיפה
יום א' 23.7
יום ג' 25.7
יום ד' 26.7
יום א' 30.7

הצגה נוספת בירושלים
יום ד' 23.8

בבית־החייל תל־אביב
מוצ"ש 26.8
יום א' 27.8
יום ב' 28.8

מבוקשים!
4 נועזים
המחיר: סיכון חיים
המטרה: להנצל מן התופת.

סרטו של הבמאי וויליאם פרידקין עם רוי שיידר ברנו קרמר פרנסיסקו ראבאל אמידו

בכורה ארצית
„אלנבי" תל־אביב
9.30 — 7.15 — 4.30

I. T. T.
שאוב־לורנץ
יבוא אישי של טלוויזיה צבעונית
יחסון לך
8000 – 12000 ל"י
(ראה עמוד 67)

רובקס
המתנה השימושית ביותר

מורלה
השמטים המצוצבים פיצירת אומנות

במדינה

תל־אביב

מוות - ביגלל מה?

ראש־העיר ציווה לעצור אזרח שקרא לו „שקרן", ובינתיים טבע איש

ראש עיריית תל־אביב שלמה („צ'יצ'") להט, כסוף־שלורית, בחולצה ספורטיבית וחיוך מאוזן אל אוזן, טייל על חוף הים ברחוב בוגרשוב ולחץ ידיים, זה היה בבוקר השבת האחרונה. באותה שעה בדיוק, במרחק של מאה מטר בלבד, בחוף טרומפלדור, טבע אדם באין מצילים.

ראש העיר היה עסוק בבעייה בוערת יותר: הוא ציווה על שוטר לעצור אדם שקרא לו שקרן.

חיים הוא בדם. נדמה כי הבעייה הבוערת ביותר של העיר תל־אביב בימים אלה של קיץ וחום בלתי־נסבל כימעט היא שביתת־המצילים. החופש הגדול החל. אלפי ילדים גוררים את אמותיהם לשפת־הים. אזהרותיו החוזרות ונשנות של מישרד־הבריאות, כי סרטן העור יפגע בכל מי שישתזף בין השעות עשר לארבע עוזרות כמו כוסות־רוח למת. איש אינו מתחשב בהן, וחופי־הים של תל־אביב הרי־מים מתרחצים.

מאז החלה שביתת המצילים נרשמו במגן־דויד־אדום 11 מיקרי־טביעה, שבהם קיפחו את חייהם שניים, ותישעה ניצלו. פינחס („פינייה") להב, ראש מחלקת הישירותים של העירייה, טוען כי אותו מעניין לדעת רק שמתוך ה־11 ניצלו תישעה, כתוצאה מנוכחותם של המצילים.

אברהם לוי, המציל מחוף גורדון, נמצא 19 שנים במיקצוע. בגרון ניחר הוא מספר כיצד הציל ביום השישי האחרון את שושונה ביצרון, אשה בת 60, בשעה 1.30: „היה מזל לאשה הזאת, שטבעה באחת וחצי. חצי שעה אחרי זה, כבר לא היה מציל, והיא כבר לא היתה חיה, ואני לא הייתי ישן בלילה כמו שאני לא ישן בגלל התייר המיסכן הזה, שבא לבקר בארץ־הקודש עם ארבעת הילדים שלו, ירד מבית־המלון שרתון כדי לשחות בים, וטבע. למה? כי לא היה מציל. אם היה מציל, הוא לא היה מת!

מציל לוי
„זה על הנשמה שלי!"

„חוף הים של תל־אביב הוא חוף מסוכן. מי שלא מכיר את הים, אסור לו להיכנס למים. יש אזורים בחוף הזה שבן־אדם יכול לעמוד, והמים מגיעים לו עד הברכיים. מטר הצידה המים עמוקים, ובן־אדם שלא יודע לשחות — אחת דינו לטבוע. אנשים לא מבינים את זה, לוקחים על עצמם סיכון, חושבים: לי לא יכול לקרות דבר כזה.

„הנה, עכשיו אני מרים דגל שחור והולך הביתה. אני שולח את העוזרים שלי להוציא את האנשים מהים. אני מכריז ברמקול. הפקחים של העיריה מכריזים ברמקול שהמצילים עוזבים את החוף. חמש דקות אחרי שכולם יוצאים, הם חוזרים לים. לא מתחשבים בדגל השחור. לא שמים פס. ואני, זה יושב על המצפון שלי, זה הורג אותי.

„אבל מה אני יכול לעשות? לא מבינים אותנו לא מבינים את המיקצוע הזה. שיבעה ימים בשבוע אני מנוטרל מהמישפחה שלי. כל יום — שתים־עשרה שעות. ביום השישי אחרי־הצהריים, כשסוגרים את העיריה ובאים לים, אני עובד פי מאה. ביום שבת, כשכולם נחים אני עובד הכי קשה, וכל הזמן העיניים על הים והראש עובד. אם זה לא עבודה קשה, אז מה כן?"

„הם אחראים לחיות!" מיקצוע המצילים הוא מיקצוע ישראלי מובהק. ברחבי העולם אין מצילים בחופים הציבוריים. אדם שנכנס לים יודע כי הוא לוקח על עצמו את האחריות לחייו. בתי־מלון ובעלי־חופים פרטיים מרשים לעצמם את הלוכסוס של החזקת מצילים בשכר. בישראל מקובל כי בחופי הרחצה הציבוריים אסור להתרחץ ללא מציל.

שלטים מזהירים את המתרחצים. דגלים שחורים אמורים להפחיד אותם. אך דבר לא עוזר — כשלעם ישראל חם, הוא הולך אל הים.

מה בעצם רוצים המצילים? מסביר יענקלה יוסלבסקי, המציל הוותיק של חוף שרתון ודובר ועד־המצילים: „בתחילת העונה הגשנו תביעות־שכר. כשלא הכירו בתביעות שלנו, הכרזנו על סיכסוך עבודה. במדינת־ישראל חוגגים את האחד ב־מאי. צריך לזכור כי באחד במאי הוכרז יום־עבודה בן שמונה שעות. אנחנו עובדי עיריה. בעיריה עובדים שבע שעות. ואילו אנחנו עובדים שיבעה ימים בשבוע, 12 שעות ביום. המשכורת שלי, שהיא הגבוהה שבענף, היא בערך 15 אלף ברוטו, וזה כולל שעות נוספות, הטבות מיקצועיות, ארוחת־צהריים ושתייה. הנטו יוצא בסביבות שמונה, ובשביל זה שיבעה חודשים בשנה אני חי רק את הים. אני 24 שנים בים, וזה מה שאני מביא הביתה למישפחה כל חודש. שלא לדבר על מצילים זוטרים, המביאים חמש, ולפעמים גם ארבע נקי, ומפרנסים אשה וילדים.

„מה אנחנו דורשים: לעדכן את תוספת־ההצלה, לקבל תוספת־מאמץ־מיוחד, לקבל תוספת סיכון, ביטוח לתאונות, הבראה כמו במחלקת התברואה, שם מקבלים 17 יום במקום 14, לקבל תוספת של חמישה בקי־בוקי־שתייה ביום, על העשרה שאנחנו מקבלים.

„הגשנו את התביעות לעיריה. ישבה ועדה עם ועד־המצילים ואירגון־העובדים. היא החליטה להעביר את הנושא לוועדה פריתטית עליונה של ראש־העיריה ומזכיר מועצת פועלי תל־אביב. זו אישרה את התביעות. ואז הסתבר לנו כי למרות שוועדה פריתטית עליונה היא בדרך כלל הגורם המכריע האחרון, יש גורם חדש, ו־הוא מישרד הפנים. זאת אומרת, מי שנותן את המאה, הוא גם הנותר את הדיעה, **וברגע** שמישרד־הפנים לא אישר את **התביעות** שלנו, ולא נתן לסיכסוך־העבודה להסתיים, אני רואה בו אחראי ישיר לטיבעתם של 11 איש, ולמותם של שני אנשים."

„מדברים עד חיי־אדם!" מציל אחר מטיל את האחריות הישירה על כתפיו של שר־הפנים יוסף בורג: „האיש הזה, בורג, מדבר יותר מדי על קדושת חיי־האדם. אני מטיל עליו אחריות מינימום־טראגית למותם של שני הנטבעים, ולמותם של אלה שלבטח יטבעו."

מנהל שירות העיריה, פנחס („פינייה") להב, טוען לעומתו: הוועדה הפריתטית סירבה לאשר את הדרישות. וכשאני אומר סירבה אני מתכוון לחצי אחד של הוועדה — ראש העיריה. הוא טען כי להחלטה כזו תהיינה השלכות הן על העיריה והן על מדינת־ישראל. אי־אפשר לתת לציבור אחד, בלי שציבורי עובדים נוספים ייגררו גם הם לתביעות. התייעצנו עם מישרד־הפנים, ו־הגענו למסקנה שאי־אפשר לקבל את תביעות המצילים."

בינתיים, בעיצומו של מסע־ההבחירות, בין לחיצת־ידיים אחת לשניה, מיצעד יפהפיות ופרחים, מתגלגל לו הכדור בין מישרד־הפנים, עיריית תל־אביב וועד ה־מצילים, ועד שאחד הגורמים יפתור את הבעייה, יטבעו כמה משלמי־מסים.

אונס החוזנת

שוטרי מישטרת כפר־סבא לא ידעו אם להזדעזע או לצחוק. בשעת בוקר מוקדמת של היום הרביעי שעבר ניצבה מולם אשה ממוצא תימני, ובצגה תימנית מיוחדת, הקשה להבנה, סיפרה להם סיפור, אשר עורר אצלם תחילה חוסר־אמון.

האשה התימניה, בת 50 לערך, רזה, לבושה בפשטות, אחת מעיניה סומא, טענה לפניהם כי חתנה, בעל בתה הצעירה, בא אליה בלילה ואנס אותה. כשנשאלה מי הוא הבעל של בתה, נקבה בשמו של גבר בן 33 אף הוא ממוצא תימני, דמות המוכרת היטב בשכונתו בכפר־סבא.

עוד השוטרים אינם יודעים אם להאמין או לצחוק, והאשה הציגה לפניהם סימני־חבלה, ששיכנעו אותם כי זהו עניין רציני. הם גבו ממנה עדות, ואחר־כך מיהרו עימה לבית־החולים מאיר בכפר־סבא כדי לאשפז אותה, וכדי שרופא יקבע אם יתכן שהחבלות הם תוצאה של מיקרה אונס.

„לא להעיר את הילדים"

ב עדותה סיפרה האשה סיפור מרתק.

לדבריה, היא חיה כבר חודשים אחדים עם בתה היחידה, בעלה וחמשת ילדיהם הקטנים, „כדי לעזור לבת שלי בבית, וגם בגלל זה שרבתי עם בעלי, האבא של הבת שלי."

כל אותו הזמן היו היחסים בין החותנת לבין החתן תקינים, כפי שהיו לפני שהאם עברה להתגורר אצלם בבית. „אני הייתי מבשלת, והוא אהב את האוכל שלי והכל היה בסדר," היא סיפרה השבוע לכתב העולם הזה שביקר בביתה.

לדבריה, בלילה הקודם להגשת התלונה, בשעה אחת בלילה, בא לפתע הבן של בתה בשקט אליה לחדר. החדר שהוקצה לאם הוא חדר קיצוני בבית הבודד של הבת שלה ובעלה. „הוא איים עלי בסכין, אחר כך הרביץ לי ואנס אותי," סיפרה האם, הנראית קשישה בהרבה מגילה, על מעשיו של חתנה. כל אותה עת היתה הבת, אשתו של החשוד־באונס, בחדר אחר בבית. היא אמנם לא ישנה עם בעלה באותו חדר, מאחר ובשבועיים שלפני המיקרה היו היחסים ביניהם מתוחים, אולם הבית אינו גדול, ואילו היתה האם צועקת, היתה הבת בוודאי שומעת ונחלצת לעזרתה.

אולם האם לא צעקה. לכתב העולם הזה היא אמרה: „לא רציתי להעיר את הילדים הקטנים, שלא יראו את הבושה." לשכנים שלה סיפרה כי הבת בכלל לא היתה בבית.

„לא אונס, אלא מרצון"

א חרי שאישפזו השוטרים את האם בבית־החולים, הם מיהרו למקום עבודתו של החתן ועצרו אותו. בחקירתו הודה בעל הבת, בן ה־33, הנשוי כבר 15 שנה, כי שכב עם אם־אשתו.

„זה נכון שאני שכבתי איתה. אבל זה לא היה אונס, זה היה מרצונה. היא מחפשת גבר מאז שהיא רבה עם בעלה," הוא אמר למישטרה (כפי שסיפרה חמתו לכתב).

היה לו גם הסבר מדוע שכב עם אם־אשתו. גם הסבר זה לקוח מדברי חמתו, שטענה השבוע בפני כתב העולם הזה כי אלה היו דבריו במישטרה: „אשתי ואני לא כל־כך בסדר בשבועיים האחרונים, וכבר שבועיים שהיא לא נותנת לי לשכב איתה. לפני שבוע הלכתי לאחד שאומר עתידות ברמת־גן. הוא אמר לי שאני אסתבך עם החותנת שלי בעניין של מיטה ומין, והוא צדק. אני לא אנסתי אותה, אלא שכבתי איתה בהסכמתה, בדיוק כמו שמגיד־העתידות ניבא שיהיה."

אשתו של החשוד באונס, בתה של מי שטוענת כי נאנסה, כועסת על בעלה, אולם כלפי חוץ היא מגנה להגן עליו. „הוא לא עשה שום דבר, סתם עושים לי צרות עם השכנים. כל העניין הזה יכול לגרום לנו לצרות."

אולם האם אומרת: „הוא עשה לי דברים של משוגע. גם אני וגם הבת שלי, שהיא בת יחידה, כועסים עליו מאד. רק הבעל שלי לא כועס עליו. הוא עכשיו בריב איתי."

שופטת־השלום בכפר־סבא, חנה שרון, ששמעה גירסות אחדות למיקרה, ושתהתה בעיקר מדוע לא זעקה האם לעזרה, הוציאה צו לאיסור פירסום שמו של החשוד באונס, עד שתסתיים החקירה ויתברר אם הוא אמנם אנס או לא.

הבת, צעירה בת 31, הדומה דמיון מפתיע לאמה, בעלת חזות

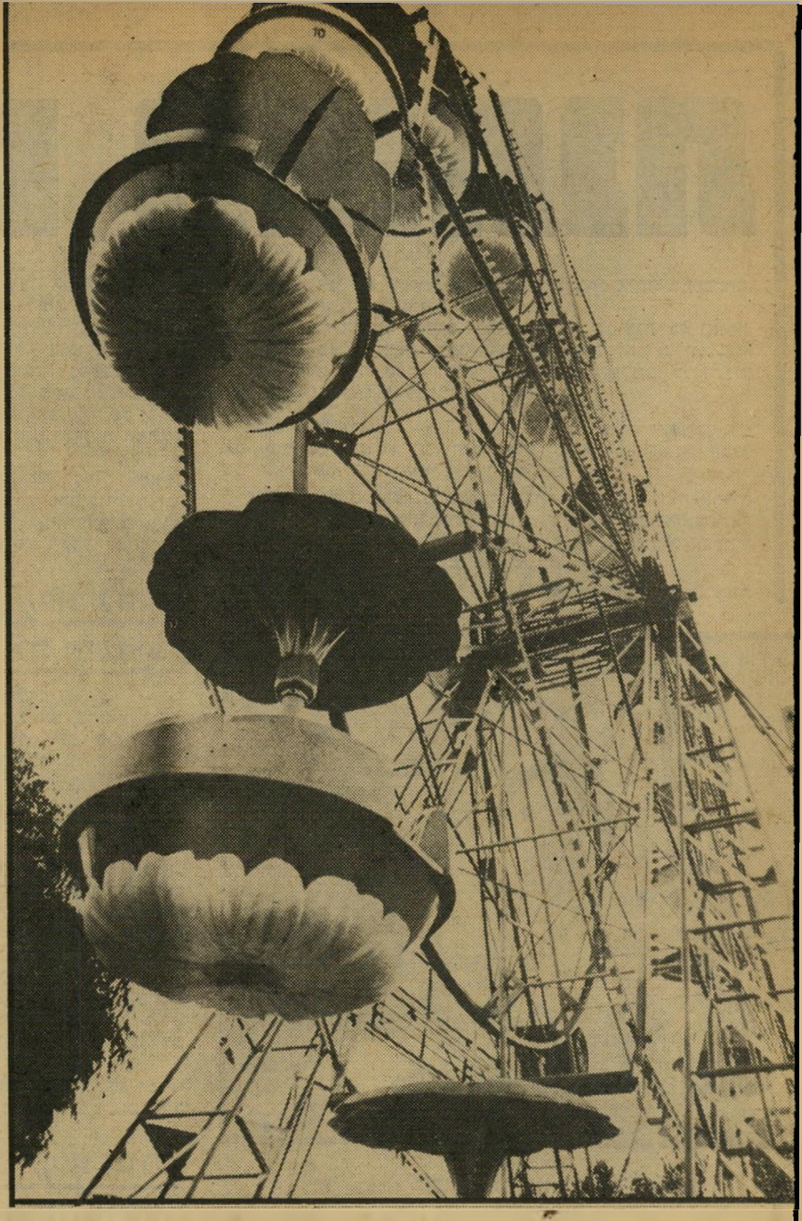
מפקח אריכא
„אני שונא עיתונאים!"

תימנית טיפוסית, שער מקורזל אסוף, רזה ונמוכת־קומה, מבלה את מרבית שעות היום בתחנת־המישטרה בכפר־סבא, כשהיא מנסה לפגוש את בעלה ומבקשת מהקצינים להקל על מעצרו.

ראש ענף החקירות במישטרת כפר־סבא, הממונה על החקירה, מפקח אריכא, ממלא פיו מים. „אני שונא עיתונאים, ובעיקר את העולם הזה, משום שהם כתבו עלי פעם שאני מחפה על מעשים לא־טובים של השוטרים שלי!"

מאוחר יותר, לאחר שכתב העולם הזה הוזמן על־ידי אם העציר, הנאנסת לדבריה, לתוך הבית, כדי לספר לו על המיקרה, התפרצה בתה שהגיעה במרוצה לבית, על־פי עצת אריכא, בצעקות: על האם המבוהלת: „למה סיפרת לו? בשביל צריך שיהיה לנו עוד בושה מהשכנים?"

הנפילה מן הגלגל

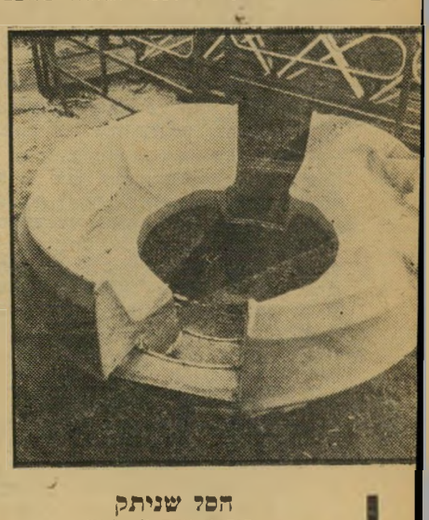
גלגל־הענק כ„יריד־המיזרח"
„בדיקה כמעט מדי־יום"

ה חבורה העזיזה — יהודית שם־טוב וטובה קורן בנות 16, ושני חבריהן דני חלבי ויצחק אלבזי בני ה־17, כולם מפרדס־כץ — רכשה כרטיסים בקופת יריד השעשועים שבגני־התערוכה בתל־אביב, ו־נכנסה פנימה כדי לבלות ערב במיתקנים השונים המוצבים במקום. הזמן חלף עליהם בנעימים, כשהם עוברים ממיתקן למיתקן ומשתעשעים להנאתם. בסביבות השעה 11, במוצאי השבת האחרונה, הם הגיעו אל התור שהשתרך ליד גלגל־הענק.

משהגיע תורם טיפסו אל תוך הסל ו־התיישבו. ה„סל" הוא אותו תא בגלגל־הענק שבו מתיישבים כדי לצאת בסיבוב בגובה רב. כל המושבים נתפסו, והמפעיל החל מסובב את הגלגל, שעשה שלושה סי־בובים מלאים ונעצר. שלושה סיבובים תמורת כרטיס. משנעצר הגלגל, מסובב אותו מפעילו באיטיות כדי להביא אל נקודת הירידה ממנו סל אחר בכל פעם.

ואז, כשעמד סלם של הארבעה להגיע לשלב שלפני העצירה, אירע הדבר. הסל ניתק ממקומו בפיתאומיות, בגובה של כ־ארבעה מטרים מעל הקרקע, ונחת בחבטה. ההמון הרב שהתקהל סביב כלא נשימתו בחרדה. מוט־הברזל שעליו היה הסל תלוי נותר מיותם.

„פיתאום הרגשנו שהסל משתחרר ונופל. אני וטובה התעלפנו מייד. לא הרגשנו כלום. רק אחר־כך התעוררנו, כשבא ה־אמולנס," מספרת יהודית.

הסל שניתק
„מיקרה אחד למיליון"

הסל לא נפגע כלל. הארבעה טופלו בידי אנשים שנמצאו אותה עת ליד הגלגל, ו־כעבור זמן־מה, כשהגיע האמבולנס למקום, פונו לבית־החולים בילינסון. למחרת היום שוחררו הנערות כשהן סובלות מחבטות ונקעים בכל גופן. לשני הנערים לא אירע דבר, בדרך־נס.

יהודית שוכבת בביתה שבפרדס־כץ, חבו־לה כל־כולה ואינה מסוגלת לנוע. נוסף לכל היא סובלת גם מנקע ברגלה. גם חברתה, טובה, רתוקה למיטתה בשל ה־חבלות והכאבים העזים. שתיהן אינן זוכ־רות דבר ממה שאירע.

בגני־התערוכה סובב גלגל־ענק נוסף. יום אחרי המיקרה ניראו אנשים אחדים שעשועים בע"מ המשמש בתפקידו זה כחמש שנים, ואשר חברתו אחראית על המיתקנים השונים שבמקום, אינו יודע מה מקור התקלה. „מקרה כזה קורה אחד ל־מיליון, אם בכלל," אמר השבוע. „עד היום לא קרה לנו דבר כזה. הגלגל הזה הובא לכאן לפני חודש מאיטליה. זהו גלגל מחודש, שנבדק היטב עם הגיעו לכאן. מהנדסים בודקים אותו כמעט מדי יום, והוא נבדק היטב גם ביום שישי, היום ש־קדם לתאונה. לפני־כן הוא עבד חודש ימים בלי בעיות. איננו יודע מה הסיבה, אמתין לחוות־דעת של המהנדסים."

אורי עצמו שהה בתחומי היריד בשעה שבה אירעה התאונה. הנערות הפצועות הובאו אליו, והוא הזעיק את העזרה ה־ראשונה שבמקום ואחר־כך את האמבולנס שיסיען לבית־החולים. בבוקר המחרת התי־קשר לבית־החולים לברר בדבר מצבן, ו־נשם לרווחה כשדווח לו כי השתיים שוח־ררו לבתיהן.

אולם, סביר להניח שעצם הנפילה יעשה את שלו. אורי מודע לכך שיש בכך משום פגיעה באמינות מיתקניו וסיכוי סביר ל־פגיעה בעסקים, אך אומר: „אני משוכנע שהגלגל היה תקין ובטוח. אנחנו בודקים את המיתקנים בקפדנות, ופשוט איננו מבין איך זה קרה."

שתי הנערות שבו לבתיהן, והמישפחות אינן חדלות להודות לגורל על שמנע אסון כבד. „זה נס גדול, יכלו גם להירג בעצמם וגם להרוג אנשים אחרים. מזל שלא היו אנשים למטה," אמרה אימה של יהודית.

חדריהן של שתי הנערות הומים אדם. קרובים וחברים לכיתה השישית מבית־הספר הדתי אורט בני־ברק, שבו הן לומ־דות, והן מספרות שוב ושוב, כל אחת ב־ביתה, את אירועי אותו הלילה.

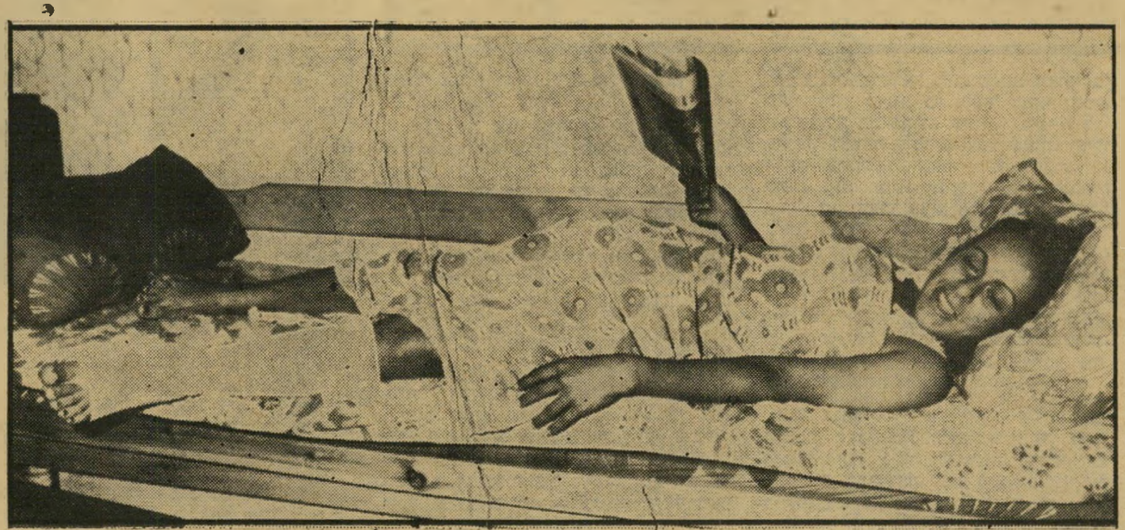
מפעיל גלגל־הענק ובעל הלונה־פארק במקום, נעצרו לחקירה על־ידי מישטרת רמת־גן עוד בליל המיקרה. הם שוחררו אחרי מסירת עדותם והמישטרה ממשיכה לחקור, יחד עם אנשי מכון־התקנים, אפ־שרויות שונות שהיו עלולות לגרום את הינתקותו של הסל. אך עד שייוודעו תוצאות הבדיקה מוסיפים גלגל־הענק השני ממתינים לתורם לידו. הפירסומים על ה־תקרית החמורה לא הרתיעו, כנראה.

הגלגל שממנו ניצחו הארבעה הושבת. הוא ממתין עתה למהנדסים שיבדקו את פשר התקלה.

יעקב אורי, שהוא מנכ"ל חברת עיר ה־

בעל הגלגל אורי
„אינני מבין איך"

פצועה שם־טוב
„פעם אחת בחיים מספיקה!"

ושאר המיתקנים בלונה־פארק לפעול כרי־גיל, כשהמוני ילדים מתחננים להוריהם ש־יניחו להם להשתעשע.

העסקים נמשכים כרגיל, ויעקב אורי מקווה שהמיקרה המצער שאירע השבוע יישאר בגדר ה„אחד למיליון."

קולנוע

כוכבים

מי אתה, הארוי קייטל?

דור הכוכבים החדש של הקולנוע האמריקאי הוא דור קפוץ־גבות וזעום־מבט. מלאכתו היא עניין חשוב כל־כך והכניסה לכל תפקיד היא תהליך כה מכאיב, עד שאינו מוכן להתחלק בחווייה אפילו עם העיתונות הסקרנית. ולעיתים, הרצינות של דור שחקנים זה גדולה עד כדי כך שהיא מרתיעה אנשים ומפריעה את התקדמותם.

דוגמה אופיינית יכול לשמש שחקן בשם הארווי קייטל. זהו האיש שהופיע בתפקיד הראשי ברחובות זועמים של מרטין סקורסזה, אבל בתפקידים מישניים בסרטיו המאוחרים יותר, אלים אינה גרה כאן יותר (גבר אלים עד טירוף שבו נתקלת אליס במסעותיה) ובנהג מונית (הסרסור של היצאנית הקטינה).

למרות שהכל הסכימו כי הוא כישרוני באורה בלתי־רגיל, תפקידיו הראשיים היו מעטים ונדירים (למשל, בדואליסטים). זאת, משום שהוא מקרין סביבו תחושת מתח וחרדה עמוקות המטרידות את מנוחת הצופה הרבה מעבר לעניינו של סרט מיסחרי נורמלי. ואם מזלו השתנה בשנה האחרונה והוא קיבל לפתע, בזה אחר זה, שני תפקידים ראשיים, הרי זה אולי משום שמיספר הסרטים הנורמליים המופקים בעולם פוחת והולך והאנומליים תופסים את מקומם.

בשני סרטיו החדשים מודרך קייטל על־ידי תסריטאים שהפכו במאים, וזה להם סרטם הראשון בתפקיד החדש. סרט אחד, צווארון כחול הוא של פול שראדר, תסריטאי נהג מונית. סרט שני, שנמצא כבר

קייטל ב„אצבעות"
כישרון בלתי־רגיל

הארווי קייטל ומייקל ו. גאזי
צריך לדעת הכל, מתי ואיך

בישראל ויוצג כנראה בקרוב נקרא אצבעות, ועשה אותו ג׳יימס טובאק, מי שכתב את האיש שהימר על חייו.

למלא בבשר. כאשר מסכים קייטל לפצות את פיו ולספר משהו על עבודתו, מסתבר, כי זהו אחד השחקנים השכלתנים ביותר שאפשר להעלות על הדעת. במאים אומרים עליו שהוא בא לבימת הצילומים כשהוא מוכן ופירוש הדבר, לגבי קייטל, הוא ש„אני צריך לדעת איך חיו הוריו של האיש שאני מגלם, איך עברה עליו ילדותו, כמה שנים למד, אם סיים את לימודיו. בקיצור, הרבה מאד דברים שאינם בתסריט ואותם צריך השחקן עצמו ליצור מתוך הבנתו את הדמות." ואין זה חשוב כלל, לגבי קייטל, אם הסרט אינו מזכיר אפילו במילה אחת את נעורי הדמות או את היחסים שלה עם ההורים. המידע נחוץ לו לגיבוש התפקיד. „זהו חלק מן השיטה שבה מלמדים אנשים כמו לי שטראסברג או סטלה אדלר למלא דמות בבשר," הוא אומר.

באצבעות הוא מגלם צעיר המחלק את זמנו בין פריטה על פסנתר (הוא חולם על קאריירה באולם הקונצרטים) לבין גביית חובות עבור אביו, דמות מוכרת בעולם התחתון הניו־יורקי. תעוזתו זו של שכלתנות ואלימות, שהעסיקה את הבמאי טובאק גם כשהיה עדיין תסריטאי בילבד (גיבור סירטו הקודם הירצה על דוסטוייבסקי והיה מכור להימורים), הפכה אצל קייטל תרגיל־מישחק מורכב, שכל אחד מפריטיו מחושב בקפדנות מראש.

להתגרד באזן. באחת הסצנות, שעה שהוא מדבר עם אביו על גביות־תשלום אלימות, פורטות אצבעותיו בעצבנות על השולחן. זוהי אחת מאותן תרומות שהוא מביא מדי בוקר לבימת ההסרטה, ללא אזהרה מוקדמת, מציע אותן לבמאי בחזרה שלפני הצילום ומקווה שהבמאי אכן יקבל את הרעיון. כוותיק בעולם הסרטים הוא אינו שוכח, כשהוא מתכנן את פריטי המישחק שלו, גם את זווית המצלמה. „אם עליך לשחק ברגש מוזנח, והמצלמה מאחוריך, מוטב שתתגרד באוזן ולא באף. כדי שהמצלמה תוכל לראות מה שאתה עושה," הוא אמר.

ואם מה שהוא תיכנן עוד בבית נראה לו חשוב למדי, הוא יהיה מוכן אפילו להתווכח עם הבמאי כדי לשכנע אותו שישנה את זווית הצילום, כדי שהתנועה שהוא עושה תהיה בתחום הראיה של המצלמה ולא תלך לאיבוד.

(המשך בעמוד 44)

נותיחות נמותחות

ישראלים מצחיקים (אורלי, תל־אביב, ישראל) — הבעייה ה־עיקרית עם סירטם של צבי שיסל ובועז דוויידסון היא, בראש ובראשונה, עצם העובדה ש־פורסם יותר מדי. מרבית הבדיחות, כמו חיטוט בין הרגליים של צופים הנכנסים לקולנוע, או נערה עירומה נעולה בתא־המיטען של מכונית, או „המגמרת" המפתה שליחים, מילאו את דפי העיתונות זמן רב לפני שהסרט יצא לאור, ובכתב היו מצחיקות הרבה יותר מאשר על הבד.

בעייה אחרת היא שמרבית המתיחות שייכות לסוג הפשטני ביותר, ולא פעם מתקבל הרושם שעושי הסרט לא רצו להמציא משהו מחוכם ולבדוק באיזו מידה „בולע" עובר־אורח המצאה זו, אלא פשוט שמו לעצמם מטרה להרגיז אנשים ומשהצליחו במשימתם, לצעוק להם באוזניים בקולי־קולות: „חייך, אתה מצולם במצלמה נסתרת!"

ועוד בעייה: התגובה של הישראלי המצוי על מתיחות אינה משעשעת ביותר. הבעות הפנים קפואות במקרים רבים, והקורבן נראה בעיקר בלתי־מתעניין בנעשה סביבו. יש גם לומר שהתיחכום של חלק מן ההמצאות מוגבל מאד וה־מצבים חוזרים על עצמם, במקום להתפתח — למשל, כאשר לקוחות באים לשכור דירה ומוצאים באמצע הסלון אסלת בית־שימוש, או כשפועלים צריכים לארוז ביצים החולפות מול אפם בסרט־ענ קאפריזי.

אלבלק וקורבן — סוג פשטני

הרעיון המוצלח ביותר בסרט כולו הוא השמעת הקלטה של רכבת עוברת בהצטלבות כביש עם פסי רכבת, וצילום הבעות־הפנים הנדהמות של הנהגים שאינם מבינים מניין בוקעים צלילי רכבת הרפאים.

השאלה, בסופו של דבר, היא, כמובן: האם כל זה מצחיק, או לאו? במיקרה הנוכחי תלויה התשובה בצופה יותר מאשר בסרט עצמו.

נקמת השטן

האימה ושכרה (אלנבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — סרט זה מתיימר להציג גירסה חדשה לשכר האימה. אבל אם סירטו של הנרי־ג׳ורג׳ קלוזו היה מוצלח, היה זה בעיקר משום שהוא נצמד לגרעין העלילתי הפשוט — ארבעה נהגים מובילים שתי משאיות עמוסות ניטרוגליצירין בדרכי־עפר מחרידות של מדינה דרום־אמריקאית דימיונית — ועצם ההיצמדות הזאת העניק לסיפור ממד כלל־אנושי, ולדמויות עומק ומשמעות.

ויליאם פרידקין, „נער הפלא" שעשה את הקשר הצרפתי ומגרש השדים, סבר שזה דל מדי עבורו. לכן החליט להעשיר את הרעיון המקורי בכל מיני קישקושים אופנתיים מעולם הפוליטיקה, מעולם הפשע ומעולם הכספים. ארבעת הנהגים אמורים להוות מיקרו־קוסמוס של כישלונות בכל אחד מן השטחים הללו (אם הוזכרו רק שלושה שטחים, הרי זה משום שהסרט אינו מספיק לספר את הרקע לנהג הרביעי). הארץ שבה מתרחש הסיפור עדיין אלמונית, אבל ברור שמדובר ברפובליקת־בננות הנאנקת תחת רודנות צבאית ו־משום כך, חובה קדושה להכניס לסרט גם לוחמי־מחתרת. כמה בעיטות מעודנות לעבר חברות־הנפט הגדולות (הסיפור מתנהל סביב בארי־נפט) ולעבר הניצול המחפיר של העניים על־ידי העשירים, אינן מעלות את יוקרת היוצרים בעיני עצמם.

הצרה היא שכל הדברים הללו סתמיים לגמרי ואפילו

רוי שיידר במשאית — האימה הידלדלה

נוכחות חזקה של רוי שיידר איננה הצלה ראוייה. לפרידקין אין מה לומר על אף אחד מן העניינים שבהם הוא דן, אבל עצם ההתעסקות בהם מבלבלת את כל יוצרות הסרט והופכת מה שצריכה היתה להיות העלילה המרכזית — העברת הניטרו־גליצרין — פרשה בלתי־מצחיקה. עצם הי־עובדה שהסרט, כפי שהוא מוצג היום, קצר ביותר מחצי־שעה מגירסתו המקורית, כשהקיצוצים נעשו בידו של עורך עצבני, אינה מוסיפה להבהרת המצב.

קולנוע

(המשך מעמוד 43)

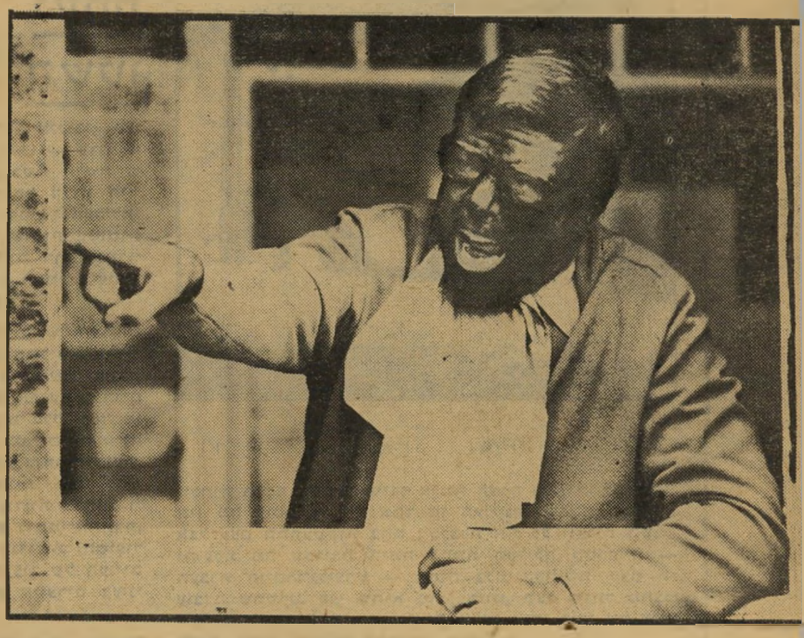
פצצת זמן. ההכנה שלו לתפקיד יכולה להימשך לפעמים זמן רב מאד, והוא שואל את התכונות לדמויות שהוא מגלם מכל המקורות האפשריים. לפני דואליסטים קרא כל מה שמצא על תקופת נפוליאון בסיפרם של הצמד ויל ואריאל דורנט עידן נפוליאון, ועד לעיון חוזר במילחמה ושלום כולל צפיה מהתחלה ועד הסוף בסרט הרוסי בן שמונה השעות, שהוקרן עבורו במיוחד. ואילו לפני שגילם את הפסנתרן האלים באצבעות עקב בתשומת־אחר צורת הנגינה של גלן גולד, ולמד להתנועע כמוהו ולהמהם כמוהו תוך כדי נגינה.

קייטל, הנראה באצבעות כתערובת מוזרה בין צעיר מופנם ורגשני, הפורץ ב־אחת הסצנות בבכי של ייאוש, לבין פצצת־זמן אלימה העומדת להתפוצץ בכל רגע (והיא אכן מתפוצצת בסוף הסרט), ניסה כמיטב יכולתו להציג את שני צידי הדמות אמינים באותה המידה. „לכל דמות יש יותר מצד אחד" הוא מתעקש, ואם אכן קיימים בכל סרט טיפוסים חד־ממדיים, „איני מעוניין לגלם אותם." וכדוגמה הוא מציג את תפקידי־המישנה שעשה אצל סקורסזה, אולי קצרים אבל עשירי־גוונים.

משום כך, למרות שהיום הוא מעוניין בתפקידים גדולים וחשובים יותר, הוא טוען שהוא מוכן לקבל בכל רגע על עצמו דמויות כמו אלה שגילם בנהג מו־

חיים אשל, אוליבר ריד ודייוויד קראדין בפסטיבל קאן*
להתגבר על כל המיכשולים עם שמפניה

אוליבר ריד ב„הכתה של גב' מקמייקל"
השיגעון הוליד שיגעון

נית או אלים אינה גרה כאן יותר. עם במאים כמו סקורסזה, או כמו איליה קאזאן וג'ון קאסאוטס, שלדבריו היו שתי ה־השפעות הגדולות ביותר על הקאריירה שלו, למרות שעדיין לא עבד איתם.

בכל אופן, אחד הדברים שקייטל אינו מוכן לוותר עליו הוא במאי שישוחח עימו ארוכות על תפקידו ויגתח אותו מכל זווית. ומוטב לו, לבמאי שרוצה להשתמש בשחקן הזה, שיכין תשובות לכל השאלות ה־אפשריות, כי קייטל בוודאי ישאל את כולן.

סרטים

מה קרה לגב' מקמייקל

בכל הפירסומים שקדמו לפסטיבל קאן, הופיע בהבלטה שמו של סרט שצריך היה להציג את בריטניה הגדולה. הוא נקרא הכיתה של הגב' מקמייקל, הבמאי החתום עליו הוא סילוויו נריזאנו (ג'ורג'), ובתפקידים הראשיים — גלנדה ג'קסון, אוליבר ריד ומייקל מורפי. בהחלט רשימה מכובדת.

אלא שלמרבה ההפתעה, כאשר הגיעו האורחים לפסטיבל ועיינו שוב ברשימת הסרטים המוצגים בו, לא היה בה זכר ל־כיתה של הגב' מקמייקל. אומנם אפשר היה לפגוש את הבמאי נאריזנו במסיבה שערכה המישלחת הישראלית באחד הערבים, ואוליבר ריד הופיע, במצב רוח מרומם שהשמפניה ודאי היתה שותפת לו, במסיבה אחרת, והצטלם עם דייוויד קאראדין וחיים אשל, (מנהל ההפקה של חב־רת ברוס שהפיקה את הסרט), אבל הסרט עצמו פשוט לא היה.

מה קרה? ובכן, פרשת הסרט הזה יכולה ללמד איך עושים היום סרטים בעולם או ליתר דיוק, איך מתאימים אותם לאופנות ולדרישות השוק. כאשר החלה הפקת הסרט, נועד זה להיות סיפור על בית־ספר לעבריינים צעירים, על מנהל קשוח ואטום־מוחין המאמין רק באלימות כאמצעי לחינוך הצעירים הנמסרים לידיו, ועל מאבקיה הבלתי־פוסקים של מורה מסורה, מצד אחד עם התלמידים פורקי העול, ומצד שני עם המנהל המסרב לזוז מעמדתו.

אוסף התלמידים בבית־הספר כולל נערה שהיא קשוחה מן הבנים, דון ז'ואן שאינו מניח לשום חצאית לעבור לידו בשלום, פורץ המכניע כל מנעול שבעולם, קלפטומנים, חולי־עצבים ועוד מיגוון רחב של נפגעי גורל, כולם קטינים וכולם שונאים את מרותם של הבוגרים מהם.

האיש הרע בכל המעשיה הזאת הוא אוליבר ריד, המגלם את מנהל בית־הספר ואילו גלנדה ג'קסון היא העלמה מקמייקל.

* מאחורי אשל נראה אבשלום אבילאה מן המרכז לעידוד הסרט הישראלי.

המורה הרוכשת את הערצת צאן מרעיתה העבריינית והנלחמת ללא־הרף בממונה עליה המנסה להצר את צעדיה.

השיגעון החדש. הכל היה מוכן ו־מזומן להצגת־הבכורה של הסרט, העריכה מוכנה, המוסיקה כתובה, מסע־הפירסום מתוכנן, ואז, לפתע, כפצצה ביום בהיר, יצא לשוק שיגעון המוסיקה **והביא עמו** מושגים חדשים של להיטי־קופה. חיים אשל החליט לעצור ברגע האחרון את הגלגלים המשומנים שעמדו להתחיל ב־פעולה. הוא התנצל בפני פסטיבל קאן על שהסרט לא יוכל להשתתף בתחרות. עם כל הסיכונים שבסיכסוך עם אירוע בעל חשיבות גדולה כל־כך, וההליט שיש צורך בשינוי קיצוני. כאשר, לפני יותר מ־25 שנים, היה אשל עובד של חברת מ־ג־מ בישראל, הוא טיפל בסרט דומה לכיתת של העלמה מקמייקל. **באנגלית קראו** לאותו סרט ג'ונגל הלוחות, בעיברית הציע חיים לשנות את השם לזרע הפורענות. הסרט, כידוע לכל, היה להיט בארץ תחת שם זה, ואחת התכונות האופייניות שנשאו שמו ברבים היתה שיר של ביל הייליי ולהקתו בשם רוק מסביב לשעון.

זיכרונות זרע הפורענות **מצד אחד ו־**

הצלחת שיגעון המוסיקה מצד שני, יכלו להביל למקסנה אחת בילבד: לכיתה של העלמה מקמייקל **חסר רק מרכיב** אחד שיהפוך אותה הצלחה בטוחה: פיזמונים שישרו את האווירה של התקופה ויחדירו לסרט את קיצביותם. הסרט נארז, נשלח לארצות־הברית, להקת מנהאטן טראנספר הוזמנה להתמודד עם אתגר דומה לזה של הבי־ג'יס בסרט של טראוולטה, ובעוד זמן קצר אפשר יהיה לראות את הסרט, כש־הוא מעודכן ומתואם לרוח התקופה (ו־כבר נרכש להפצה בישראל).

מה אמור התרגיל הזה להוכיח? שבקצת תושית אפשר להתגבר, לעיתים, גם על המיגבלה הרצינית ביותר של הקולנוע המיסחרי. הבעייה הגדולה בקולנוע זה הוא שמתחילים לעשות סרט לפי האופנה של היום, אבל עד שהסרט נעשה חולפת שנה, ועימה גם האופנה. במיקרה זה, לפחות נמנע התקר.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — פרובידנס, גריליה, מיפגשים מן הסוג השלישי, הטפיל.

ירושלים — פנטסיה, אודיסיאה בכלל, מיפגשים מן הסוג השלישי.

חיפה — פנטסיה, ג'וליה.

תל אביב

★★★★ **פרובידנס** (מוזיאון, צרפת) — סופר ישיש מתמודד — בדימיון ובמציאות — עם אימת המוות, ריגשי־האשם המישפחתיים, יכולת היצירה שלו ומחלה ממארת, במשך לילי־סיוטים ארוך והבוקר שלאחריו. סרט מורכב ומרתק של אלן רנה, עם מישחק מזהיר של ג'ון גיל־גוד, דירק בוגארד, דייוויד וורנר, אלן בורסטיין ואיליין סטריץ'.

★★★ **הטפיל** (פריז, איטליה) — סאטירה פרועה ושלוחת־רסן על המימסד הי־איטלקי, האצולה האיטלקית והכנסיה הי־קאתולית. סרט ארסי שאינו מיועד לעדי־ניגנפש, אשר ייעלבו מן המראות הבוטים יותר שבו.

★★★ **מיפגשים מן הסוג השלישי** (דקל, ארצות־הברית) — מיפגש אפשרי בין בני־אדם ליצורים מן החלל הי־חיצון, בסרט מרהיב־עין של סטיבן שפיל־ברג המנצל את כל האפשרויות הטכניות של האמנות השביעית.

ג'ינרה ג'קסון ורוזאלינד קאש ב„מקמייקל"
המורה היתה טובה

★★★ **ג'וליה** (סטודיו, ארצות־הברית) — פרק מזיכרונותיה של הסופרת ליליאן הלמן, המתרכז בידידת־נעורים ש־הפכה מבת־טובים מפונקת ללוחמת אנטי־נאצית באוסטריה שלפני מילחמת־העולם השנייה. עם ג'יין פונדה וואנסה רדגרייב.

ירושלים

★★★★ **אודיסיאה בחלל** (בניני האומה, ארצות־הברית) — המרשים והי־רציני שבכל סירטי המדע־המידיוני של השנים האחרונות. הירהור על אפשרות קיומו של כוח עליון ועל עתיד הולדתו של אדם מסוג חדש שיוכל להתמודד עם עולם מסוג חדש. חווייה חזותית נדירה ואחת מהצלחותיו הגדולות של סטאנלי קובריק.

חיפה

★★★ **פנטסיה** (פאר, ארצות־הברית) — הנפשת מוסיקה קלאסית נוסח ואלט דיסני, נעה בין אבסטרקט מושלם (טוקאטה ופוגה של י. ס. באך) עד לשמאלץ מושלם (פסטורליה של בטהובן) דרך הר־מור ובדיחות־הדעת (לילה על הר קר, שוליית הקוסם).

מדוע את חושבת ש"היום שלך" איננו היום שלך?

עם טמפוני או־בֶּה ה"ימים שלך" בכל חודש, יכולים להיות כמו כל יום אחר בחודש; חפשיים, משוחררים ומאושרים. טמפון או־בֶּה, הטמפון הקטן, הנוח והבטוח ביותר בעולם, נותן לך הרגשה חופשית ומשוחררת 365 ימים בשנה.

אפשר... לשחות אתו... לרקוד אתו... לרכב אתו...
להתעמל אתו... לרחוץ אתו... לרוץ אתו...

טמפוני או־בֶּה, בעלי כושר ספיגה עונק הטוב בעולם.
להשיג ב־3 גדלים: **נורמל:** למרבית הנשים.
אקסטרה: לנשים עם זימום רב.
ומיני לנערות, לבתולות,
ולנשים עם זימום מועט.

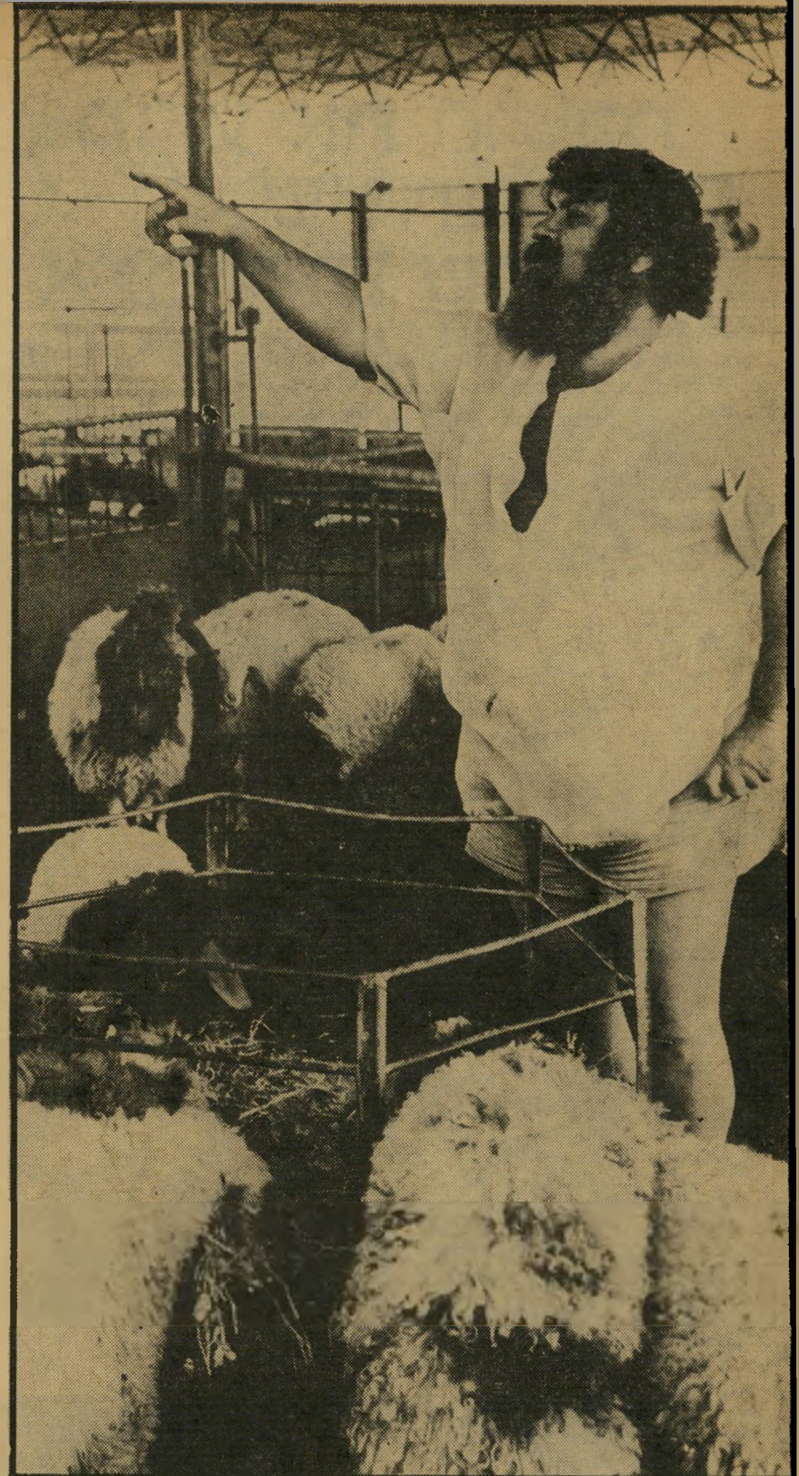
אלעזר ושות' פרסומאים בע"מ / יקי הלפרין

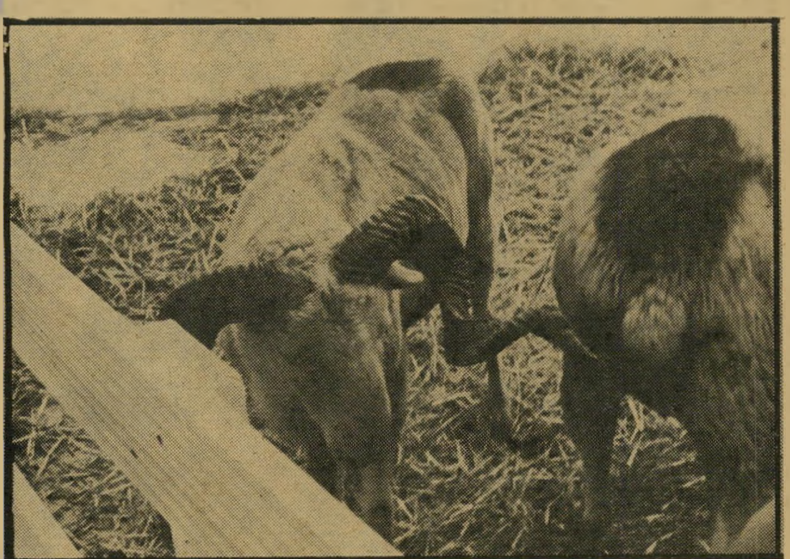
הסנסציה של הביאנלה בוונציה

מנשקה קדישמן מציג:

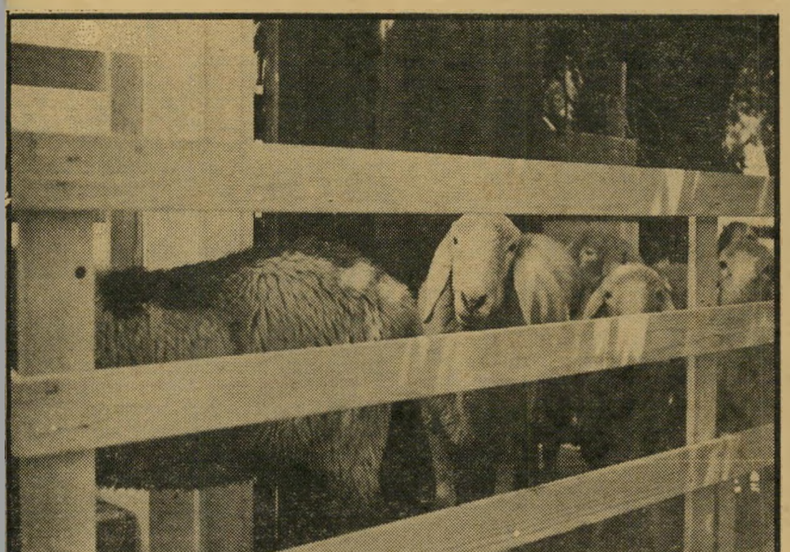
עדר כבשים

הרועה מנשקה קדישמן, הפסל הישראלי שנבחר השנה לייצג את ישראל בתערוכת האמנות הבינלאומית הדו־שנתית בוונציה, המוקדשת לנושא „מהטבע לאמנות — מהאמנות לטבע", בחר להציג בביתן הישראלי עדר כבשים הכולל 17 כבשים ואיל אחד. „מה שעשיתי לפני 25 שנה כרועה, אני עושה היום כאמן," מסביר קדישמן, בתמונה הוא נראה בעת בחירת הכבשים לחצוגה, בארץ, שנשלחו לאחר מכן לאיטליה.

„הכבש המרבה" כך מכונה האיל בעל הקרניים המפותלות, הבולט בעדר הכבשים שמציג קדישמן בביתן הישראלי בביאנלה שבוונציה. קדישמן טוען כי אינו מנסה להתחרות בטבע אלא לקיים אותו.

המוצג האמנותי הכבשים של קדישמן מעבר לגדר של ביתן ה־חצוגות הישראלי בוונציה. קדישמן בחר לחצוגה כבשים מגזע ונציאני, צבע אותן בכיתמי־זיהוי גדולים במיקצת מאלה המקובלים כרגיל.

למלון זול יותר עכשיו הוא מנסה להיפטר מהפשפשים. הכל — התערוכה, כולל הקטלוג, ההובלה, סידור הביתן, הקמת הגדרות למיכלאת הצאן, והמגורים שלו ושל הקומיסר — נעשו כמעט ללא פרוטה, בעזרת הבטחות וקשרים.

אבל כאשר נפתחה הביאנלה היה הביתן הישראלי מוכן. והתצוגה של קדישמן הפכה לסנסציה.

מנשה קדישמן הביא את הטבע לבינאלה כמו שהוא — 17 כבשים ואיל אחד עם הרועה פפה וילדיו, המסייעים לו ב־

ימים לפני הפתיחה עדיין לא היה ברור אם הביתן הישראלי יהיה מוכן בזמן. כמו לפני שנתיים, בעת שדני קאר־וואן הציג בביאנלה של ונציה את היצי־רות הסביבתיות שלו, שהפכו את הביתן הישראלי למוקד ההתעניינות העיקרי ב־מיפגן האמנותי החשוב ביותר של אירופה, כך גם השנה — בעיות של תקציב הע־מידו בסימן שאלה את הצלחת התצוגה של הביתן הישראלי שהמציג בו הפעם הוא הפסל מנשה („מנשקה") קדישמן.

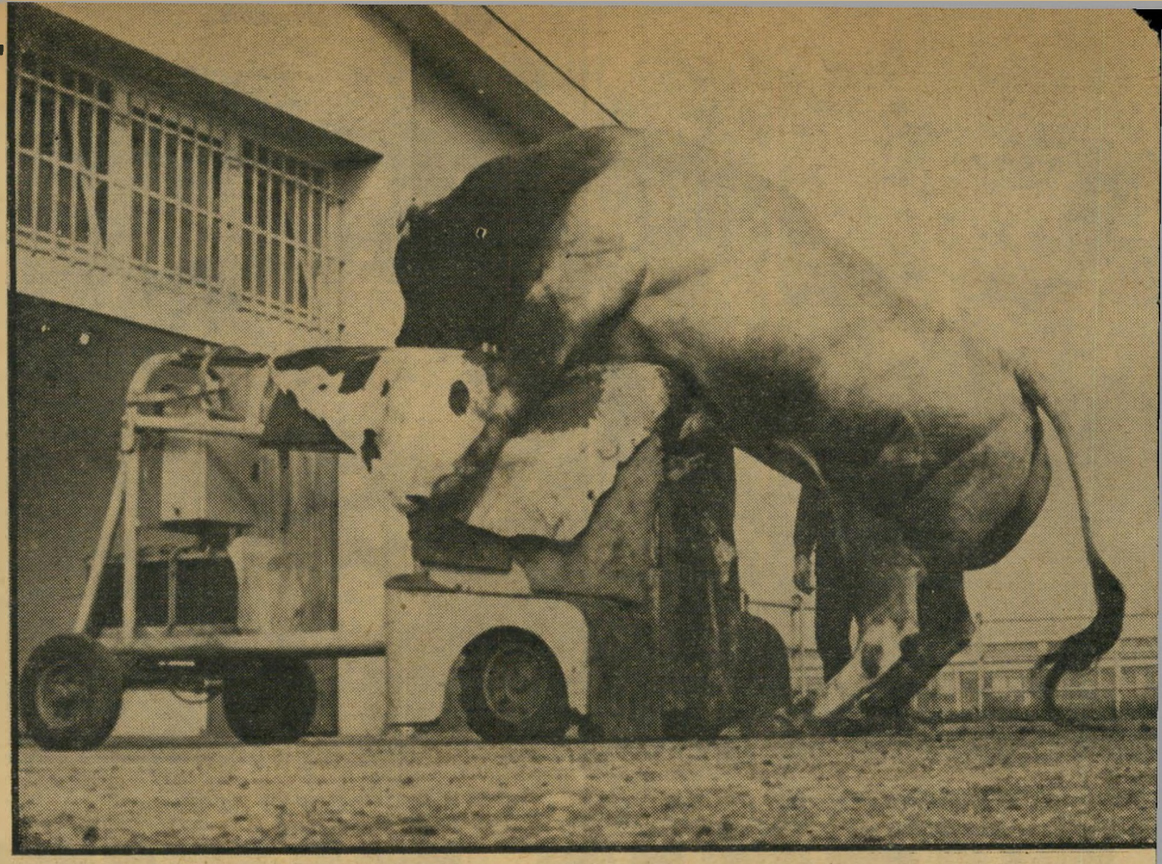
יומיים לפני הפתיחה הרשמית עדיין עוסקים הנגרים בבניית גדרות־העץ בתוך הביתן ובחצרו, הצבעים עוסקים בצביעה והקומיסרים נותנים הוראות של הרגע האחרון. היצירה עצמה עדיין לא הגיעה. אומנם בכניסה לאיזור הביאנלה ניצב כבר „היער" של קדישמן — עשוי משבעה לוחות מתכת ובתוכם חללים דמויי עצים. אבל המוצג העיקרי שלו, זה שיוצג בפני קהל המבקרים בביתן, עדיין לא הגיע.

17 כבשים ורועה

חצי מהתקציב בסך חצי מיליון ל"י, שהקציבה המועצה לתרבות ולאמנות ו־ להשתתפות ישראל בביאנלה, מצא את הד־רך הארוכה ביותר האפשרית לוונציה, הגיע רק שלושה ימים לפני פתיחת התע־רוכה. האשראי כבר אזל ואיש אינו מא־מין שיחרת הכסף אומנם תגיע. גם מכו־נת־ההקרנה, שהוזמנה כדי להקרין בביתן את הסרט שהכין מבקר האמנות הישרא־לי, אמנון ברזל, על מנשקה קדישמן, לא תגיע בזמן, אם תגיע בכלל. לוליא הצליח קדישמן לגייס ברגע האחרון אלפיים דו־לר מידיד ישראלי בשוויץ לא היה מגיע גם המוצג הישראלי לתערוכה — עדר של כבשים.

„התעללו בנו עם הכסף," אומר קדיש־מן, „יכולנו לגמור הכל לפני שבוע. פשוט לא הבינו את הצורך ההדחיפות." וזאת למרות שהתקציב לביתן הישראלי הוא אחד הקטנים בביאנלה ואין שום צוות ש־יסייע לקדישמן בהכנת התצוגה. „יש מזל," אומר קדישמן, „שהנהלת הביאנלה מכבדת אותנו ומתייחסת לכל הבעיות שלנו באהדה. עשיתי כבר עשרות טלפונים לארץ והוצאנו כסף שלא היה לנו."

קדישמן ואמנון ברזל, שעל פי הצעתו הוקדשה הביאנלה הפעם לנושא „מהטבע לאמנות ומהאמנות לטבע," לא ויתרו. הם שילמו מכספם לנגרים. קדישמן כבר החליף שלושה בתי־מלון. בכל פעם ירד

„שור דופק פרה מכאנית"

המוצג המזעזע

ביותר, ולטענת המבקרים גם המשפיל ביותר, בביאנלה של ונציה, מוצג בביתן האיטלקי. האמן האיטלקי פרש עור־פרה על גבי מיסגרת מתכת הנעה על ארבעה גלגלים, אותה כינה בשם „הפרה המיכאנית". לידה הציב פר־הרבעה, שעל־פי הדרכת הרפתן הניצב לידו עולה על הפרה המיכאנית ומרביע אותה. בתמונה למטה משמאל נראה הפר בעת מיבצע הרבעתה של הפרה המכאנית.

להיות. כאילו אמר קדישמן: אין דבר כזה „מהטבע לאמנות ומהאמנות לטבע." הטבע הוא האמנות והמעבר ביניהם הוא מיותר.

לדעת רבים הצליח קדישמן למצות בכך את רעיון הביאנלה ואף סגר רעיון בתת־פתחותו כאמן. מה שחסר בתערוכה הוא הסרט, שבאמצעותו עמדו להציג בפני המבקר את התהליך כולו של בחירת הכבשים, הבאתם לתערוכה וצביעתם, כדי להעמיק את החוויה. מה שנשאר הוא שה־צופה רואה רק את התוצאה ומשום כך אינו חווה את תהליך העשייה האמנותית.

צילומים בלי סוף

למרות זאת הפך קדישמן לאחת הדמויות המבוקשות ביותר בביאנלה. כל רשתות הטלוויזיה החשובות כבר סיקרו את תערוכתו. בעתונים היומיים באיטליה האפילו התמונות של קדישמן והכבשים שלו על כל שאר המציגים. אורסולה פראנס, מהמוזיאון לאמנות מודרנית בברלין, הפכה את הביתן הישראלי למרכז. הד"ר שנקנבורגר, מנהל תערוכת הדוקומנטה האחרונה מסתובב בביתן הישראלי ללא הרף כאילו רצה להצהיר: אני סומך את ידי על זה. מנהלי הגדולים והמפורסמים שבמוזיאוני העולם ועורכי עתוני־האמנות הנודעים, ביקרו בביתן ולא חסכו את שבחיהם. מייקל קומפטון, אשר פיתח את התיאוריה של ריצ'ארד לונג ו„אמנות האדמה", הסתובב ארוכות בביתן כאילו לא בא לו ללכת. הטלוויזיה היפאנית, למשל, הקדישה במחצית מתוך שעת השידור שלה על הביאנלה לביתן הישראלי. את קדישמן מלאכת האחזקה של הביתן והטיפול בכבשים. מה שהוא מציג — כבשים במיכלאה על גבי ערימות תבן — הוא פרוייקט טהור, קיצוני בתפיסתנו את האמנות והטבע ועשוי בצורה נקיה, ללא ליקוקים וללא סיבוכים ותיחכומים לשמם.

הטבע הוא האמנות

מ הרגע בו הגיעה, דרך אחת מתעלות ונציה. הסירה עם הכבשים של קדישמן, הקש ופפה הרועה, כבר התדפקו על פתח הביתן צלמי רשת הטלוויזיה של המבורג. „רוצים לצלם," הפצירו. כל התהליך של הבאת הכבשים ופריקתם מהסירה והכנסתם לביתן ריתק אותם. שורקים להן, מהייכים אליהן, דוחפים אותן ומצלמים אותן מכל זווית. אלה הן כבשים נהדרות מהגזע הוונציאני, חיה עדינה ואלגנטית. „בחרתי את הכבשים הכי יפות בעדר," אומר קדישמן.

הכבשים מתמקמות בין הגדרות המוצבות בתוך הביתן שתיכנן בזמנו האדריכל יעקב רכטר. אחת מהן מתנהגת בצורה מוזרה. „היא מרגישה לא טוב," אומר קדישמן, „כנראה שהיא מיוחמת. אבל היא תהיה בסדר."

צלמי הטלוויזיה מסתערים מכל עבר. אבל אין ביניהם אף נציג של הטלוויזיה הישראלית. טוב, מה זה? תחרות כדורגל? מה פתאום שהטלוויזיה הישראלית תתעניין בזה?

הביאנלה של ונציה היא צומת החשיבה והעשייה האמנותית בעולם. כאן מבשלים מושגים באמנות. כאן אולי מגדירים מחדש אמנות. זהו המיפגש האקסקלוסיבי של מועדון־הצמרת הקטן של עולם האמנות הבינלאומי.

לפני שנפתחה התערוכה רשמית הספיק עוד קדישמן לסמן את הכבשים שלו בצבע כחול. „מה שעשיתי לפני 25 שנים כרועה אני עושה היום כאמן," מעיד קדישמן עב־הכרס ומציין בסיפוק, „אני נהנה ומרגיש בצויין. מקובל אצל הרועים לסמן את הכבשים שלהם בכל מיני צבעים כפי שעשה אחד מראשוני הרועים — יעקב אבינו. את אותו הדבר אני עושה עכשיו בתור אקט אמנותי. ההתערבות היחידה שלי כאמן בטבע היא במובן זה שאני מצייר על הטבע."

יער המחכת

בכניסה לתערוכת הביאנלה בוונציה מוצב מוצג נוסף של האמן הישראלי מנשה קדישמן. הוא נושא את השם: „היער". היער של קדישמן מורכב משיבעה לוחות־מתכת גדולים שמתוכם נגזרו צלליות דמויות עצים. על רקע החורשה הטבעית מתמזגים פסלי היער של קדישמן עם הנוף.

קדישמן, בניגוד לאמני מדינות אחרות שהציגו את תערוכותיהם על פי נושא הביאנלה, לא ניסה להתחרות בטבע. לא עשה כל מיני מאינפולציות ולא הפעיל פרשנות מסובכת. הוא לא כפה את עצמו כפייה רעיונית על דבר שלא יצר בעצמו. הוא התאמץ ליצור תנאים פשוטים ונוחים לטבע כדי שיוכל להתקיים ללא יומרה וללא אמצעים מלאכותיים.

חבלה בטבע

עם מיתו האיטלקי של קדישמן, ערך הפגנה כמעט־פאשיסטית באמצעות כפייה ערכית של רעיון האנטי־טכנולוגיה בחברה המודרנית — על שור אמיתי ועל המבקר תם־הלב. התצוגה שלו „שור דופק פרה מיכאנית" חיבלה, לדעת המבקרים, בטבע וגם לא עשתה צדק לחברה.

לעומת זאת דווקא תצוגת הכבשים של קדישמן היא, לדעת הבקרים, התרומה החשובה ביותר לביאנלה. האימפאקט הוא מיידי. ההרגשה שמקבל המבקר בביתן הישראלי היא שככה בדיוק זה צריך להיות. כאילו אמר קדישמן: אין דבר כזה „מהטבע לאמנות ומהאמנות לטבע." הטבע הוא האמנות והמעבר ביניהם הוא מיותר.

לדעת רבים הצליח קדישמן למצות בכך את רעיון הביאנלה ואף סגר רעיון בתת־פתחותו כאמן. מה שחסר בתערוכה הוא הסרט, שבאמצעותו עמדו להציג בפני המבקר את התהליך כולו של בחירת הכבשים, הבאתם לתערוכה וצביעתם, כדי להעמיק את החוויה. מה שנשאר הוא שה־צופה רואה רק את התוצאה ומשום כך אינו חווה את תהליך העשייה האמנותית.

צילומים בלי סוף

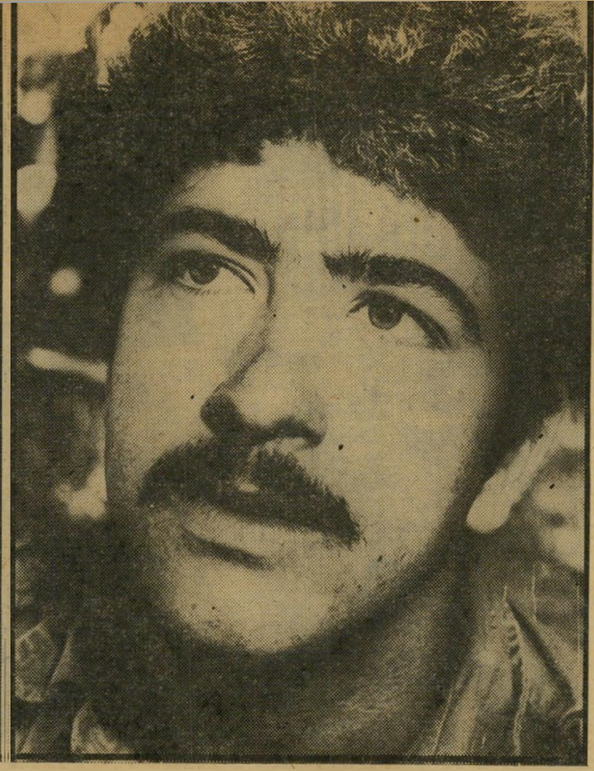
למרות זאת הפך קדישמן לאחת הדמויות המבוקשות ביותר בביאנלה. כל רשתות הטלוויזיה החשובות כבר סיקרו את תערוכתו. בעתונים היומיים באיטליה האפילו התמונות של קדישמן והכבשים שלו על כל שאר המציגים. אורסולה פראנס, מהמוזיאון לאמנות מודרנית בברלין, הפכה את הביתן הישראלי למרכז. הד"ר שנקנבורגר, מנהל תערוכת הדוקומנטה האחרונה מסתובב בביתן הישראלי ללא הרף כאילו רצה להצהיר: אני סומך את ידי על זה. מנהלי הגדולים והמפורסמים שבמוזיאוני העולם ועורכי עתוני־האמנות הנודעים, ביקרו בביתן ולא חסכו את שבחיהם. מייקל קומפטון, אשר פיתח את התיאוריה של ריצ'ארד לונג ו„אמנות האדמה", הסתובב ארוכות בביתן כאילו לא בא לו ללכת. הטלוויזיה היפאנית, למשל, הקדישה במחצית מתוך שעת השידור שלה על הביאנלה לביתן הישראלי. את קדישמן מצלמים בלי סוף אולי גם בזכות ממדיו. צילמו אותו אפילו כשהוא מנמנם.

לבד מן האירוע האמנותי בתור שכזה, נערכו בשלושת ימי הפתיחה החגיגית של הביאנלה קוקטיילים אינספור. קרוב לחמשת אלפים עתונים ומבקרים באו להגיגות. האמריקאים ערכו מסיבה על ספינה בגראנד־קאנאל, האוסטרים הגישו במסיבה שלהם חסילונים וקאוויאר, השוויצים והגרמנים ערכו קבלות־פנים בשגרירויות שלהם. רק בקבלת־הפנים הישראלית, שנערכה בביתן הישראלי, כמעט ולא היתה נציגות ישראלית. היא נערכה בסיגנון כפרי והגישו בה גבינות עזים ויין מחביות על גבי עגלות־קש. הישראלים המעטים שנכחו בה יכלו רק להשוותה בעצם לקבלות־הפנים האחרות. מילא, שלא היו שם חתיכות ישראליות. אבל איפה כל הקוראטורים לאמנות? איפה הטלוויזיה הישראלית? איפה אנשי העתונות והרדיו מהארץ?

אלה יגלו כנראה את קדישמן ואת תערוכת הכבשים שלו בביאנלה רק אחרי שיגיעו הדיווחים הנלהבים בעתונות הזרה.

נעמי גבעון ■

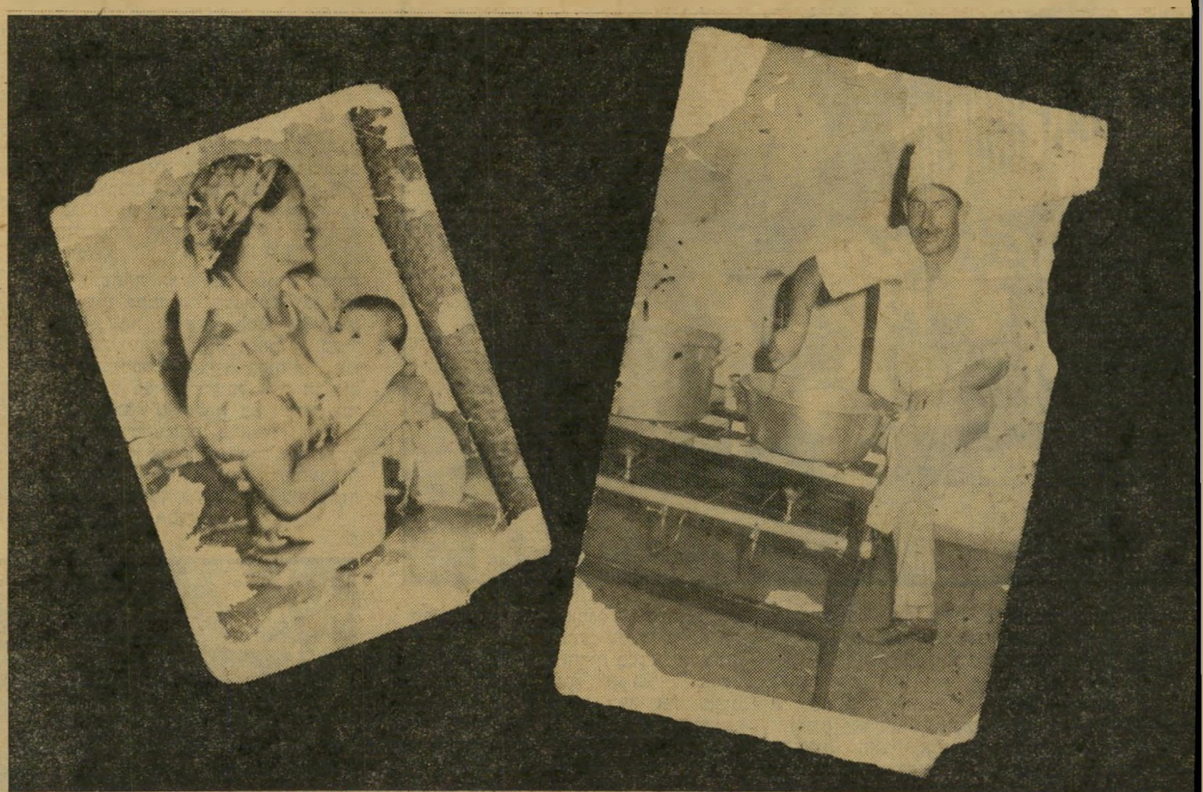

האם נפטרה, האב הוכנס בכוח לבית־חולים לחולי־רוח, הבית הוחרם, שני ילדים מתו מרעב, שאר ששת הילדים חיים במפוזר ולנים באוטובוסים

שלמה פרץ, 20 | גבי פרץ, 18

קן הקוקיה בנהריה

אלבום משפחתי בתמונה מימין, האב שמעון פרץ כאשר עבד כטבח ראשי במלון דן־קיסריה. שמעון פרץ, המאושפז בשש השנים האחרונות בבתי חולים למחלות נפש, היה טבח מצליח ודייג, פידנס את מישפחתו, עד שבאה המישטרה והכניסה אותו בכוח לבית החולים. בתמונה משמאל האם תמר, אשר נפטרה מסרטן, יחד עם בתה רחל פרץ בת 9 החודשים. הבת רחל מתה, סמוך לצילום תמונה זו, לאחר שמתוך אפיסת כוחות שבאה מרעב, נפלה משולחן.

בתחילה היתה זו משפחה ככל המשפחות מעוטות־יכולת. לעיתים מלאת טרוניות למשרדי הממשלה וללשכת הסעד, לעיתים שמחה ומאושרת בחלקה. אבי המשפחה, שמעון פרץ, הצליח לפרנס את משפחתו במרבית הזמן בכבוד. הוא היה טבח במלון דן־קיסריה. לעיתים עשה עבודות נוספות בבית־הנופש שבעכו, ולעיתים היה יוצא בלילות לדיג. שמעון פרץ אהב דיג, וגם אהב להביא לאשתו תמר, מדי פעם בפעם דגים גדולים. „אותם," כך מספר הבן הבכור של משפחת פרץ, שלמה, „ידעה אמא לבשל נהדר."

המשפחה התגוררה בתנאי דיור אותם אפשר למצוא רק בכפרים הערביים המפגרים ביותר. צריף, אשר מחיצה הפכה אותו לחדר וחצי, אשר כל אורכו היה 6 מטרים ורוחבו ארבעה. שמונה הילדים, אבא שמעון ואמא תמר התגוררו בצריף זה, אשר שכן בקריית־חוף, במחצית הדרך מנהריה לאכזיב.

הצרות החלו כאשר עיריית נהריה החליטה להפוך את קריית־חוף, האיזור בו שכן הצריף, לאיזור של תעשייה קלה. העיריה ידעה כי אף בית משפט לא יוציא צו פינוי למשפחה בת שמונה ילדים, והיא החליטה להיות בית משפט לעצמה. המים והחשמל, אותם מספקת עיריית נהריה לתושביה, ואשר חיבורם או הסרתם נמצאים בידיה, הופסקו. תחילה החשמל. משך 10 חודשים היתה משפחת פרץ ללא חשמל, כשהם חיים לאור נרות בלבד. אחר כך המים. משך ששה חודשים היו בני המשפחה סוחבים מים בדליים כדי לשתות מהם, להתרחץ, לרחוץ את הכלים הספורים שהיו להם, ולשטוף את בית השימוש המאולתר שהיה בחצר הקטנה של הצריף.

באותה עת נולדה הבת השמינית במשפחת פרץ, רחל. הבת נולדה במזל רע. הצריף הרעוע, נטול המים והחשמל, חוסר עבודה זמני למפרנס היחיד של המשפחה, שמעון, הביאו אותו לפנות שוב למשרד הסעד. הפעם הוא לא ביקש תמיכה מוגדלת, על פני 227 הלירות שהוא היה מקבל כל חודש, וגם לא חזר על בקשתו לשיכון הולם ל־10 נפשות. הוא ביקש מיטה ועגלה לילדה שזה עתה נולדה.

הבקשה נדחתה. לשכת־הסעד בנהריה

אבא שמעון פרץ יחד עם בנו ראובן, עוד לפני שאושפז האב. בניו של פרץ סוענים כי האב מאושפז ללא צו.

מזל פרץ, 14

בוריה פרץ, 12

ראובן פרץ, 10

החייל שלמה פרץ פוצץ את פרשת אחיו, הילד שמת ברעב במוסד „בית תינה" בנתניה. קורות המישפחה מאז מזעזעות עוד יותר

ריה עובדת בשיתוף פעולה מלא עם ה־עיריה, וכדי להוציא את משפחת פרץ מהצריף שלהם, היה צורך בשיתוף פעולה בין העיריה ללשכת הסעד.

כבר לא צריך עגלה

מר וישמעון פרץ החליטו לגדל את הילדים ללא עזרת לשכת הסעד, אולם נראה כי לא הצליחו בכך.

התינוקת, שסבלה מתת־תזונה, הונחה יום אחד על השולחן היחיד שבחדר. עוד אמה פונה כה וכה כדי לטפל באחד הילדים האחרים, נפלה רחל, שהיתה כבר במצב של אפיסת כוחות בגלל רעב, ארצה. היא נפטרה במקום.

מותה השפיע באופן קשה ביותר על אמה, תמר, שראתה עצמה אשמה. האם חלתה, ורק מאוחר יותר, הבינו בני המש־פחה כי אין זו מחלת צער בלבד אלא מחלה אנושה. הרופאים שבדקו אותה מצ־או אצלה סרטן־שד מתקדם, והודיעו שגם ניתוח כבר לא יעזור. שוב פנה שמעון פרץ לעזרת לשכת הסעד. מיטה ועגלה הוא כבר לא היה צריך, התינוקת נפטרה. הוא ביקש מטפלת לשבעת ילדיו, משום שאשתו חולה ואינה מסוגלת לטפל בהם.

הוא שוב נדחה. עובדי לשכת־הסעד אפילו לא סיימו לשמוע את בקשתו והו־דיעו לו כי אינה מתקבלת. היה מי שרמז לו כי אם הוא יסכים לנטוש את הצריף, לטפל בשבעת הילדים הקטנים, בנוסף לעבודתו כטבח ובנוסף למסעות הדיג שלו, אשר רק בזכותם, היו הילדים מצליחים לאכול יותר מאשר לחם וירקות. שופטי ישראל הם רחמנים בני רחמנים. בית־המשפט הטיל על שמעון פרץ רק חודשיים מאסר בפועל. העובדה, שכאשר הוא ישב במעשיהו, היו שבעת ילדיו מופקרים ורע־בים, לא השפיעה על בית־המשפט שקבע כי חוק הוא חוק ואסור לסטות ממנו.

„התרגיל" של המישטרה

כשהשתחרר שמעון פרץ מהכלא, הוא מיהר לביתו. הוא לא מצא בו אף אחד מילדיו. שכנים סיפרו לו כי המשטרה, יחד עם לשכת הסעד, באו, לקחו את הילדים ופיזרו אותם במוסדות שונים ובמשפחות אומנות בכל רחבי ה־ארץ. אולם לא רק את ילדיו לא מצא שמעון פרץ. הצריף היה פרוץ, כל מה שהיה בו נשדד. אפילו המסמכים הברי־אותיים שלו, של בני משפחתו ושל אשתו המנוחה נעלמו מהמקום.

תוך כדי שהוא מנסה לאתר את ילדיו, פנה שמעון פרץ אל משטרת נהריה והגיש תלונה על הפריצה. בינתיים גבר הלחץ של עיריית נהריה על שמעון פרץ לוותר על הצריף שלו. העיריה כבר הבטיחה את המגרש לאחד מוותיקי נהריה, המסגר זאב קרניק, כדי שיקים במקום מסגריה מפוארת, ועיריית נהריה אוהבת לעמוד בהבטחותיה לתושבים הוותיקים שלה. אי־לם שמעון פרץ סרב לעזוב את ביתו.

10 חודשים לאחר שהגיש את התלונה למשטרה על הפריצה, חזר ערב אחד שמעון מדיג ומצא פתק הזמנה ממשטרת נהריה. בפתק נכתב כי הדברים עליהם התלונן שנגנבו ממנו נמצאו, וכי הוא מתבקש לבוא לתחנת המשטרה, לזהות אותם ולקבלם. פרץ מיהר לתחנת המשטרה בשמחה רבה. היתה זו הפעם הראשונה שמגיעו עם מוסד ממשלתי או ציבורי

(המשך בעמוד 50)

שרידי הבית

המקום בו היה הצריף של משפחת פרץ, לפני שהפכה משפחה זו להיות משפחת־איוב. 10 נפשות התגוררו בצריף אשר רוחבו היה ששה מטר, אולם גם בתנאים אלה היתה עינה של עירית נהריה צרה.

הכניסה הראשית

בני משפחת פרץ, המפוזרים אצל משפחות אומנות ובמוסדות, כאשר שני האחים הבוגרים משרתים בצה"ל ולנים על חוף הים ובאוטובוסים, באים לעיתים לבקר את הצריף ההרוס שלהם.

(המשך מעמוד 49)

היו חיוביים. אולם שמחתו היתה מוקדמת מדי.

שלוש דקות לאחר שנכנס לתחנת המשטרה הגיעה למקום חוליה בת 10 שוטרים. ללא אומר דם התנפלו על שמעון פרץ, כבלו אותו, הפליאו בו את מכותיהם והעבירו אותו לבית־החולים לחולי־רוח מזרע, לא הרחק מנהריה.

סיפר על כך שמעון פרץ: „נכנסתי לבית חולים זה בריא ושלם. באו אלי 8 אחים, תפסו אותי וקשרו אותי. בא הרופא הראשי של בית החולים מזרע, ד"ר לני גבריאל, ועשה לי זריקה מורכבת משלושה חומרים. לפני שהזריק לי את הזריקה אמרתי לו שאני אב ל־7 ילדים קטנים ואני מבקש ממנו לא להרוס לי את חיי. תשובתו היתה תסתום את הפה, והזריק לי את הזריקה."

מאז ממשיך שמעון פרץ לטעון כי הוא בריא ולא „משוגע". הוא הצליח לברוח מספר פעמים מבית החולים, ובכל פעם נשלחה המשטרה לחפש אותו, ותוך כדי שימוש בכוח ובגז מדמיע, היתה מחזירה אותו לבית החולים. ממזרע הועבר לכל רוח. שלמה פרץ, כיום בן 20, חייל, נהג של סגן־אלוף בחיל־הים, נשלח למשפחה אומנת, ואחר כך לבית הספר לדיג מבואות ים. „אין לי בית. הצבא זה המקום היחיד שאני יכול לישון בו, אבל אי־אפשר לישון כל לילה במחנה. בעיקר קשה לי בשבתות ובחגים, כשכולם נוסעים הביתה. המקום היחיד שאני יכול לנסוע אליו, זה החוברות של הצריף שהיה לנו. אני לא יכול לישון כל לילה בבסיס, אז אני ישן בקיץ על שפת הים ובחורף בתוך אוטובוסים בתחנה המרכזית בחיפה."

גבי פרץ, בן 18.5 אף הוא חייל, משרת ביחידת חיל־התותחנים בצפון הארץ. גם לגבי אין בית. לעיתים הוא לן במחנה, לעיתים הוא מצטרף אל אחיו בשפת־הים או מתחלק עימו במושבי האוטובוסים החונים בחניון התחנה המרכזית בחיפה. שניהם, גם שלמה וגם גבי מודים לצה"ל על שגייס אותם ומודים למפקדיהם ה־ישירים על היחס המיוחד לו הם זוכים. „לפעמים קורה משהו אצל האחים שלנו, ואנחנו צריכים לרוץ אליהם, אז המפקדים עוזרים לנו ונותנים לנו חופשות."

האח השלישי ישכור, אינו כבר בין

האח שמת ברעב

תעצור את בעלי המוסד לילדים באשמת גרימת מותם של הילדים, הוא רק אחד משמונת האחים שסבלו רעב ונרדפו על ידי המוסדות, לאחר שאימם נפטרה ואביהם אושפז.

ישכור פרץ, אשר פרשת מותו ב„בית תינה" הסעירה את הארץ כולה וגרמה לכך שהמשטרה שמעון פרץ לבית־חולים פרטי לחולי רוח, גבעת נאה בפרדס חנה, ומשם לבית החולים לחולי רוח בעכו.

אבא כמו לכל אחד

כ יום אין ספק כי שמעון פרץ אינו בריא. לאחר שש שנים בבתי חולים לחולי רוח, כאשר מדי יום ביומו מזריקים לו זריקות מזריקות שונות, הוא נמצא רוב הזמן בהזיות ונטול הכרה. בנו הבכור שלמה, המקפיד לבקר אותו כמעט בכל יום מספר: „היום אבא כבר לא בסדר, אי־אפשר להכיר אותו. אבל אני בטוח, שאם יוציאו אותו מבית־החולים ויתנו לו טיפול טוב, ויפסיקו עם הזרקות והכדורים, אני אקבל בחזרה אבא, כמו שיש לכל אחד."

בבית־החולים מזרע אין מסמכים שמהם אפשר להבין על פי איזה צו ועל דעת מי, הסכים בית־החולים לאשפז את שמעון פרץ. „כל המסמכים הועברו לבית החולים גבעת־נאה, כאשר החולה עבר לשם." הסבירו לכתב העולם הזה בבית־החולים. גם בגבעת־נאה לא יודעים היכן המסמכים של שמעון פרץ, ועל פי איזה צו הוא אושפז: „כל המסמכים הועברו לבית־החולים בעכו."

בעכו אמנם יש תיק רפואי של שמעון פרץ. תיק רפואי חסוי על פי החוק, אולם אחד מעובדי בית־החולים הסכים לגלות כי בתיק אין כל צו אישפוז. „אנחנו קיבלנו אותו לאחר שהוא היה בבתי־חולים אחרים. יש לנו רק טופס קבלת חולה. צו האישפוז המקורי, אם הוא בכלל קיים, נמצא בבית־החולים הראשון."

שבעת בניו של שמעון פרץ נפוצו החיים. לפני כחצי שנה קיבל בכור האחים שלמה, הודעה ממעון הילדים בית־תינה, אליו נשלח ישכור לאחר שהאב אושפז בבית חולי רוח, כי אחיו נפטר. שלמה לא הסכים להסתפק בהודעה הרשמית, כי אחיו נפטר ממחלה. הוא זכר את ביקוריו אצל אחיו במוסד בית־תינה. „מביקור לביקור לא היכרתי אותו. הוא הפך להיות רזה, כמו בתמונות מהשואה. הכל היה רק עור ועצמות. הם שיגעו אותו שם במוסד בגלל שלא נתנו לו לאכול ולשתות. הלכתי לברר את העניין."

„שום דבר לא משנה"

ך אמנם הבירורים של שלמה פרץ הם שגרמו לכך כי פרשת בית־תינה תסעיר את הארץ כולה. דרישותיו החוזרות ונשנות של שלמה פרץ, לחקור ממה באמת נפטר אחיו ישכור, הביאו למסקנות רופאים, שאמנם חקרו בפרשה, כי ישכור נפטר מחוסר נוזלים ומתת־תזונה. המשטרה התערבה בעניין, בעלי בית־תינה נעצרו וממתינים עתה למשפט. מקרים רבים הדומים למקרה של ישכור פרץ התגלו בעת החקירה.

התעקשותו של שלמה פרץ בעניין אחיו ישכור הביאה גם לשינוי במצבו של אביו. באותה עת היה שמעון פרץ מאושפז בבית החולים הפרטי לחולי רוח, גבעת נאה בפרדס חנה. בעלי בית החולים נבהלו מהחקירה, שערך בנו של שמעון בפרשת מותו של בנו האחר, והחליטו כי אין הם צריכים אצלם חולה, אשר יש לו בן חטטן. שמעון פרץ הועבר במהירות מגבעת נאה, לבית החולים הממשלתי במבצר עכו.

מזל פרץ, בת ה־14, צעירה מלאת חיוניות ומפותחת הרבה מכפי גילה, שוהה, מאז פורזה המשפחה, אצל משפחה־אומנת בגבעת־אולגה. למזל אין טענות למשפחת הירקן יעקב חלפון המטפלת בה: „היחס אלי הוא יחס מצויין, אבל זה בוודאי לא כמו אצל ילדים אחרים שיש להם הורים, או לפחות אבא. בעוד כחודשיים עומדים להעביר את מזל פרץ לפנימיית אומן, ליד עפולה, השייכת למשרד הסעד, שם היא תשהה עד שהיא תתגייס לצה"ל, כמו שני אחיה.

ז'קלין פרץ, בת ה־13, שוהה אף היא בפנימיית אומן. נראה כי פנימיה זו הפכה להיות בית לחלק ניכר ממשפחת פרץ. ברוריה בת ה־12, ילדה יפהפיה, נבונה, בעלת עיניים שחורות גדולות ועצובות מבלה את השנים האחרונות בפנימיה אחרת של משרד הסעד, נווה מיכאל, ב־פרדס־חנה, ליד בית החולים שבו היה אב המשפחה מאושפז. אולם בשנה הבאה, על פי בקשתה של ברוריה, יעבירו אותה לפנימיית אומן, שם תוכל להיות עם אחותה. ברוריה פוחדת לספר מדוע ביקשה לעבור, פן לא יעבירו אותה. אולם אחיה יודעים לספר בשמה כי „היחס בנווה מיכאל הוא כמעט כמו היחס שהיה לישש־כר בבית־תינה."

בנווה מיכאל ישאר אח אחד, ראובן בן ה־10. נראה כי מכות האיוב שנחתו על המשפחה פגעו יותר מכל בראובן. הוא נער סגור, כמעט ואינו מדבר, ומקבל כל דבר בהשלמה פאטאלית. כששואלים את ראובן אם הוא רוצה להישאר בנווה מיכאל או לעבור לאומן, או למשפחה אומנת, הוא עונה: „לא אכפת לי. זה בין כה וכה לא משנה. שום דבר בחיים לא משנה." נאום ילד בן 10.

„לא הצליחו לשגע אותי!"

אחר שהצליח במאבקו נגד בית תינה, נראה היה לשלמה פרץ כי קיים שביב תקווה לשחרר את אביו מבית החולים לחולי נפש, לשקם אותו, ולנסות ולקבץ את המשפחה כולה ולשקם גם אותה.

פרץ התחיל להפגיז את המוסדות השונים במכתבים מנוסחי כראוי, שבהם הוא מתחה על העוול שנגרם למשפחתו ומבקש לשחרר את אביו. שמעון פרץ הצליח להבריח מבית החולים, בעזרת בנו, מכתב מזעזע שבו הוא קורא לעזרה. לאחר שהוא מגולל במכתב את כל תולדות ההתנכלויות לו ולמשפחתו הוא כותב: „אני בטוח כי טיפלו בי בדיוק כמו בסרט קן הקוקיה. אני הגעתי למדינת ישראל הבאתי 7 חיילים ופה הרסו לי את חיי. אבל לא הצליחו לשגע אותי. מי שיקרא את הפרשה של חיי, יבכה בדמעות מרות, על מה שנגרם לי ולשבעת ילדי הקטנים. על כן אני פונה אליך, על מנת לעזור לי להשתחרר ממצוקתי ולנסות ולבנות את חיי מחדש."

המכתב שוכפל על ידי שלמה פרץ ונשלח לאישים רבים במדינה. מאף אחד מהם לא קיבלו שמעון או שלמה תשובה, אולם נראה כי בכל זאת מתחיל דבר מה לזוז. עיריית נהריה, אשר אף אליה הגיע המכתב, ולראש העיר נודע על פעילותו של שלמה פרץ בפרשת בית תינה, נבהלה. דרך מפקדיו בצה"ל החלו אנשי העיריה לנסות ולשאת־ולתת עם שלמה פרץ בדבר פיצוי אישי על הרס הבית. טיעון שלמה פרץ: „הבית היה שלנו משך 21 שנה. כאשר היו צריכים את השטח כדי לבנות מפעל בקירבתו, הרסו את הבית, שרפו את החפצים, וכל זאת כאשר אני והאחים שלי ילדים קטנים. אבא שלי בבית־החולים ואפילו לא טרחו להחתים אותו על פתק שהוא מסכים לכל זה.

„כל האסונות שקרו לנו קרו בגלל העיריה. הפסיקו את המים והחשמל, גרמו לכך שאחותי הקטנה תמות, שאמא שלי תמות משברון לב ומה הם רוצים עכשיו: לתת איזה דירה בשיכון בשבילי, כשהם שוכחים את האחים שלי ושוכחים כי אבא שלי נמצא בבית־חולים, מבלי שהוא חולה? אני לא אסתפק בכך. אני לא רוצה נקמה. אני רוצה שישחררו את אבא, שיתנו לנו פיצוי על הסבל שגרמו לנו, ויעזרו לנו לבנות את המשפחה מחדש.

„אין לי שום דבר נגד המדינה. אני משרת בצה"ל, גם האח שלי ככה, וכל אחד מהאחים והאחיות שלי ישרתו בצה"ל כאשר הם יגיעו לגיל 18. אבל יש גם במדינה הזאת אנשים רעים, ואני רוצה שאלה ישלמו בשביל מה שהם עשו לנו."

במדינה

דרכי חיים

עיקוב ההליכים

הנתבע עז שוחר נבחר כיו"ר המועצה

הישיבה של מועצת כפר קלנסאווה היתה מתוחה. ראש המועצה לשעבר, חאלד סלאמה וחבר המועצה בעת הישיבה, ביקש הצבעת אי־אמון בראש המועצה אחמד תאיה. שלושה קולות היו בעד תאיה, אר־בעה נגדו. בהצבעה שנייה נבחר סלאמה ליו"ר.

הכל היה שיגרתי לולא העובדה ש־בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב הוגש נגד סלאמה כתב־אישום על־ידי מדינת ישראל, על קבלת שוחד בעת שכיהן כ־ראש המועצה, וכי הודח מכהונתו בעקבות הגשת כתב האישום. סלאמה סיפר לחברי המועצה, כי ביקש עיכוב ההליכים מן היועץ המישפטי לממשלה, ולכן הוא כשר להיבחר שנית. פרקליטו של תאיה, עורך־דין אהרון ברקאי, הריץ מייד מיכתב ל־יועץ המישפטי לממשלה ובו בקשה להחיש את ההליכים הפליליים נגד סלאמה כדי שלא יכהן כראש המועצה. אדם שהורשע, אינו זכאי לשרת במועצה מקומית.

כאשר נבחר אחמד תאיה כראש ה־מועצה, באפריל השנה, היה מעשהו הראשון לקחת רואה חשבון שהכין דו"ח על ניהול המועצה בתקופת סלאמה. הדו"ח הוגש גם לממונה על המחוז. רואי החשבון, מישרד משה ברי, קבע כי מאזני המועצה מזוייפים, כי הוצאו כספים במירמה, כי זוייפו קבלות, כי נעשה שימוש ברכוש המועצה וכספיה לצרכים פרטיים של סלאמה. הם המליצו על חקירה נרחבת והעברת החומר למישטרה. חלק ממימצאי רואי החשבון משמש בסיס לכתב האישום שהוגש נגד סלאמה.

כתב האישום מספר כי סלאמה לקח מתושב הכפר 12 אלף לירות כדי להכניסם, כביכול, לקופת המועצה, על מנת שתאשר לו אישור בנייה ומכירה של נכס. אולם הכסף שולשל לכיסו ולא הגיע למועצה.

כאשר ראה סלאמה כי יורשו תאיה עומד לפנות למישטרה, עם מימצאי רואה החשבון, החליט כי הדבר מסוכן מדי, פנה ליועץ־המישפטי בבקשה לעיכוב ההליכים, ובמקביל השתלט מחדש על המועצה.

הממונה על המחוז, אלברט חיון, שותק מסיבות השמורות עימו.

מישפט

רק משוגע יסרב

מה לעשות כאשר כבוד השופט משתגע?

במדינת־חוק נוסח ישראל, שופט מתמנה לכל החיים. אי־אפשר לפטר אותו. בניגוד לנשיא, לראש־הממשלה, לחברי־כנסת ולרב ראשי, אין הוא צריך להיבחר שנית. הדבר בא כדי להבטיח לשופט אי־תלות מוחלטת.

אין בכך ביטחון מוחלט. קידומו של השופט, מתפקיד שופט־שלום זוטר ועד לשופט בית־המישפט העליון, תלוי בוועדת־המינויים. אך המצב עדיף על פני זה הקיים במדינות ארצות־הברית, שבהן השופט צריך להיבחר מדי פעם מחדש, ועל כן הוא נאלץ להתאים את עצמו לדרישות הקהל.

לסיכום, פה אחד. אולם המצב הקיים בישראל טומן בחובו בעייה בלתי־פתורה: מה לעשות בשופט המשתגע?

מיקרים כאלה כבר קרו, אף כי טופל בהם בסוד כמוס. היו שופטים תימהוניים. שופט מסויים גילה מעל הכס סימנים מובהקים של מופרעות נפשית קשה. עורכי־הדין ידעו זאת, שר־המישפטים ידע זאת, לפחות חבר־כנסת אחד ויועצו המישפטי פעלו לשם הרחקתו. אך לא היה כל אמצעי לכך. ניסו לדבר אל ליבו של האיש ולהניעו להתפטר מרצון. אך הוא סירב בעקשנות, במשך תקופה ארוכה.

את המצב הזה בא לתקן תיקון בחוק.

(המשך בעמוד 55)

אבי אנג'ל חגג על יאכטה את יום העצמאות של אמריקה * כרמית גיא נסעה להונגריה *

שיסל זרק על דוידזון אבקת עיטוש

● מלחורס

שלושה חזרו, אחד נסע ואחד עומד לנסוע — זהו הקציר השבועי של נסיעות מחלקת החדשות. **אלכס גילעדי** חזר מאירופה ומדרום־אמריקה. לאחר שסיים את עבודתו באליפות העולם בארגנטינה, הצטרף גילעדי אל מישלחת הטלוויזיה, שנסעה לבקר באתרי האירוויזיון בחמש השנים האחרונות, בראשותו של **יצחק** („צחי") **שמעוני**.

אחר שחזר הוא הכתב הכלכלי של הטלוויזיה **אבי אנג'ל**. הוא יצא למסע־תענוגות פרטי באיטליה שכלל, בין השאר, מסיבה בת כמה ימים על יאכטה של זוג אמריקאים. שבאו לחגוג דווקא באיטליה את יום העצמאות ה־202 של ארצות־הברית. אנג'ל לקח עימו למסע־תענוגות זה את אחת מידידיותיו, עובדת הטלוויזיה.

מטיול פרטי באירופה חזרה גם הקריינית מספר אחד של הטלוויזיה, **כרמית גיא**. כרמית, שהיא ממוצא הונגרי, היתה בביקור אצל ידידי מישפחה בהונגריה, ואחר כך המשיכה למערב־אירופה.

עמוס ארבר, הכתב לענייני תרבות ואמנות של הטלוויזיה, נסע עם אשתו לטיול בן למעלה מחודש בארצות־הברית. הורי אשתו, המתגוררים בארצות־הברית, רצו לבוא ולבקר את בתם. עמוס הצליח לשכנעם, שמחיר הכרטיס מארצות־הברית לישראל וחזרה, זהה למחיר הכרטיס מישראל לארצות־הברית וחזרה, וכי עדיף שהם ישלחו לו כרטיסים, כדי שהוא יבוא לבקר אותם. בינתיים ממלאת את מקומו של ארבל בארץ כתבת קלעים, **דיטה גרי**.

מי שעומד לצאת בקרוב לטיול הוא **מנשה רז**, שייצא עם אשתו ענת לירח דבש מאוחר. לאחר שיסיים את צילומי בית־הכלא שלו. רז מכין כתבה לחבט שני על בתי־הסוהר בארץ.

● אבקת העיטוש ומני פאר

צופי התוכנית הראשונה של **מני פאר** בעלי כותרת, לא יכלו שלא לשים־לב לרעשים האדירים שהוציא אחד מיוצרי הסרט ישראלים מצחיקים, **בועז דוידזון**, בכל פעם שקינח את אפו. והוא עשה זאת פעמים רבות במשך הראיון עימו ועם **צבי שיסל**.

הרושם היה כי דוידזון אינו יודע להתנהג, או שהוא מפגין בכוונה התנהגות בלתי־אסתטית ו־דוחה. אולם האמת היתה לגמרי אחרת. שיסל הביא עימו לתוכנית אבקת עיטוש, אותה רצה להשליך במשך הראיון לכיוון של פאר, ואז לצעוק לעברו: „מצלמים אותך," כפי שנהוג בסרטי הקנדיד קמרה, שעליהם מבוסס הסרט ישראלים מצחיקים. אולם מרוב התרגשות שפך שיסל את האבקה על דוידזון, וזה נאלץ לשפשף את אפו בזרועו ולהתעטש.

● הכרזה נשארה תלויה

שכניו של מני פאר בביתו ברמת־אביב גרמו לו להפתעה נעימה. כשחזר עם אשתו **קרני** מירושלים, לאחר השידור הראשון של עלי כותרת בהנחייתו, מצא על דלת דירתו שלט: „מני, עשית את זה, היית נפלא!" מני השאיר את הכרזה על הדלת למשך שבוע שלם.

● מי שבא בא

אחד המיבצעים המסובכים ביותר של הטלוויזיה היה הכנת מסיבת העישור שהתקיימה ביום השלישי השבוע, על שפת בריכת־השחייה החדשה של קיבוץ מעלה־החמישה. למעלה ממחצית עובדי הטלוויזיה עסקו בהכנת מסיבת היוקרה, שרק חלקה הקטן שודר בשידור החי. **דן בירון, מאיר שלו ודודו** „ראש־העיר" היו מראשי המארגנים.

תחילה חשבו לערוך את המסיבה בתיאטרון ירושלים. אולם במהרה התברר כי הוא לא יצליח לאכלס את כל מי שחשבו שירצה לרכוש כרטיסים למסיבה.

אז נחלץ דודו „ראש־העיר", ערך סיורים בירושלים ובסביבתה ומצא את בריכת־השחייה של מעלה־החמישה. הוא גם הצליח לקבל מהמשק, במחיר אפסי, את הזכות להשתמש בבריכה ובדשא בשביל המסיבה.

בירון, האחראי על מכירת הכרטיסים, גבה 100 לירות מכל זוג, ונתן תמורתם, מלבד השתתפות במסיבה עצמה, גם אפשרות לזכות בהגרלת כרטיס טיסה זוגי לארצות־הברית וחזרה.

מאיר שלו קנה ספר זכרונות גדול, החתים בו עובדים שונים, שגילו כישרון כתיבה כשראו את היומן. אחר־כך הפך את ספר הזכרונות למוצג הראשי במכירה הפומבית שנערכה באותו הערב.

● ארבע וחצי לעומת חצי

כאשר נברו מארגני מסיבת העישור לטלוויזיה בחומר הארכיוני, הם גילו ראיון אותו ערך מי שמשמש היום ככתב הטלוויזיה בניו־יורק, **איי ניסן**, עם מי שהיה שר־החוץ, ח"כ **אבא אבן**.

נסע ארבר | חוזר אנג'ל | חוזרת גיא | חוזר גילעדי | נוסע רז

מי נישאר לעבוד?

שאלה אחת בראיון זה היא דוגמה איך לא לראיין. אורכה של השאלה של ניסן היה 4 וחצי דקות. בעוד שתשובתו של אבן ארכה חצי דקה בלבד.

● ירון קומיסאר הרדין

כשיצא הפרופסור **ראובן ירון** מישיבת ועדת־החינוך של הכנסת, בה השתתל ללא מעצורים ובייש את שמה של רשות־השידור, ניגש אליו כתב חדש של הרדיו, **רמי גוברניק** וביקש לראיין אותו על מה שאירע בישיבה.

ירון, קומיסאר־לכל־דבר, סירב להתראיין והורה לכתב הנפחד שלא לדווח כלל לרדיו על קיום הישיבה. וכך אמנם היה.

● מעל'בים את לונדון

מגיש עלי כותרת לשעבר, **ירון לונדון**, נושא בימים אלה הרצאות במיסגרת בית־הספר לעיתונאות של עיתונאי ידיעות אחרונות **גדעון ריי־כר**. שמו של לונדון מתנוסס על גבי המודעות הקוראות לצעירי ירושלים לבוא ולהירשם לקורס, בו מרצה גם מי שהיה עורכו של שר־המישפטים עורך־הדין **יחיאל** („חיליק") **גוטמן**.

בין היתר נתלו מודעות בשטח הקמפוס של האוניברסיטה העברית בירושלים. ליצני האוניברסיטה הוסיפו ליד שמו של לונדון הערות, בחלקן הומוריסטיות ובחלקן מעליבות, והנהלת בית־הספר מיהרה להסיר את כל המודעות שניתלו באוניברסיטה.

● הנשיא ברך את יבין

הפתעה נעימה נגרמה בשבוע שעבר למנהל מחלקת החדשות **חיים יבין** ולאשתו **יוספה**. לאחר שפורסם כי ליבין נולד בן, הגיע לביתו מיכתב ברכה, כתוב בכתב־יד, מנשיא המדינה **יצחק נבון**.

12. 7

יום רביעי

● **מאחורי הקלעים (6.32).** שוב, בגלל שיבושים בלוח התוכניות, אפשר יהיה לצפות הערב, בלי נדר, בתוכנית שהיתה צריכה להיות משודרת כבר לפני שבועיים. במיסגרת הסידרה מאחורי הקלעים יספר גיון וינטרס מי הם האנשים העושים את הקיר־קס, איך הם חיים שלא בזירה, מה יחסם לחיות ומה יחסם זה אל זה.

● **האחים (8.00).** הדמות החדשה, טרוולין, מנהל המכירות של החברה שפשטה את הרגל, אשר הופיע לראשונה בשבוע שעבר, הוא הכוכב של הפרק הנוכחי. אדווארד, שאינו רוצה בטרוולין מגיע לעימות חריף עם ג'ניפר, כשמרוני ברקע, כמו תמיד.

● **מוקד (9.30).** במוקד של השבוע שעבר הופיעו ח"כ

ח"כ שחל שבר שן

מהמפד"ל, יהודה בן־מאיר, מול ח"כ מהמערך, אורה נמיר. הם התמודדו באלגנטיות־טלוויזיונית בנושא החוק החדש לאי־גיוס בנות לצה"ל. יושב־ראש סיעת המערך בכנסת, ח"כ משה שחל, ניסה להשפיע על נחמן שי, הכתב הפרלמנטרי, שהיה גם מנחה מוקד, לקחת מישהו אחר מהמערך, משום שלדעתו של שחל אורה נמיר

13. 7

יום חמישי

● **פוטי (6.32).** לאח רונה יצא לאור ירחון טלוויזיה מיוחד לילדים, המביא בציורים סיפורי סרטים המוקרנים בטלוויזיה (בסיגנון הקומיקס). הוא מוציאים לאור הזמינו מחקר כדי לדעת מה הסדרות האהובות ביותר על הילדים, וסולטי זכה במקום השני בהערצת הילדים, מייד לאחר האיש השווה מיליונים. הסולטי של השבוע מספר על חבר חדש המופיע במעגן והפוחד מהמים ומזכיר לקלנסי את טום בהגיעו לראשונה למעגן.

● **בין האזרח ורשות (7.00).** מטפלת במחסור במים בסקטור הערבי. על־פי מפיק התוכנית, זוהיר בהלול, מסתבר כי בבית־הספר התיכון בתמרה אין מי שתייה ואותו מצב שורר גם ביישוב הבידואי זרזיר.

● **תעודה — טיבט (9.30).** אחד מסרטי התעודה המעולים שהוקרנו בטלוויזיה. צוות טלוויזיה בריטי מתאר את אמנות ותרבות העם הטיבטי, ובעיקר את השינוי שחל בו מאז כניסת הסינים לטיבט. כל אלה בקולו של הקריין גד בן־ארי.

● **פולדארק (10.30).** כוכב נשות ישראל בגיל ה־

פולדארק מאוכזב מפולדארק

עמידה, רובין אליס, המגלם את רוס פולדארק, אינו מרוצה

מסע יתוך האפילה: סינגר וינין

יום רביעי, שעה 10.00

כלל וכלל מהחלק השני של הסידרה פולדארק. אליס מספר כי הוא היה עסוק בגילום תפקיד קטן במחזה של מולייר על הבימה האנגלית, כאשר באו אליו עם ההצעה לחדש את פולדארק וליצור את הסידרה השנייה. „התאכזבתי מהחלק השני של הסידרה, העניין כולו הוחמץ," הוא אמר בראיון עיתונאי. גם מחבר פולדארק, הסופר וינסטון גראהם, מחזיק בדעה זו.

● **עלי כותרת (11.20).** אנשי מיקצוע טוענים כי למרות התרגשותו של יעקוב („יענקלה") אגמון בתוכניות הראשונות שלו, הוא מראה סימנים כי הוא עשוי להיות המנחה הטוב ביותר של עלי כותרת. לא כך חושב, כמובן, חבר הוועד המנהל, עורך־הדין אהרון פאפו, שכבר החל במסע טיפטופים כנגד הנחייתו של אגמון, שהוא שמאלני לדבריו.

חלשה מדי. אך שי רצה דווקא בנמיר. אגב, בדיון שנערך בכנסת היה שחל הרגשני ביותר מבין אנשי המערך, בעוד אורה נמיר היתה שקטה. הוא התרגז בעת סידרת קריאות ביניים עם ח"כ משה שמיר, ותוך כדי צעקות וחריקת שיניים שבר שחל את אחת משיניו.

● **מסע מתוך האפילה (10.00).** מהסידרה עני ועשיר זכורה לטובה השחקנית קיי לנג, מי ששיחקה את אלמנתו של טום, אחיו של ג'ודי ג'ורדאש. לנג חוזרת למסך בסרט השבועי, והפעם היא מגלמת תפקיד של סטודנטית המאוהבת בצעיר עיוור ועוזרת לו להיות רופא. מפיקי הסרט טוענים כי זה סיפור מהחיים, סיפור אמיתי. הסרט הוא מהדורה אנגלית של סרטי הסרטים הערביים ביום הששי אחר־הצהריים.

14. 7

יום שישי

● **האיש השווה מיליונים (3.00).** הפתעות רבות בפרק זה של הסידרה. ההפתעה הראשונה: אפילו סטיב אוסטין מגלה כי יש במקומות מסויימים בעולם הפרות של מגילת האו"ם. הפתעה שניה: לצד ל' מייג'רס משחק גרג מוריס, מי שזכור מהסידרה משימה בלתי אפשרית. מוריס מגלם טייס שנפצע באפריקה, כאשר השיג חומר מרשיע בעניין הפרת מגילת האו"ם. הפתעה שלישית: סטיב מצליח להרים מטוס שלם באוויר.

● **השבוע יומן אירועים (8.00).** מגיש השבוע, חיים יבין. התערב לפני חודשיים עם ידיד, כי הוא יגיש "רק מספר שבועות את השבוע, עד שימצא מגיש קבוע." אותו ידיד, יחד

חיים יבין

יפסיד בהתערבות

עם כל אנשי מחלקת החדשות, בטוח כי יבין עומד להפסיד את ההתערבות, למרות שהיום הששי יכול היה להיות הערב היחיד הפנוי של יבין.

● **ראש העיר קאסטר־ברידג' (9.20).** מה דעתו של כוכב הסידרה הטלוויזיונית הזו, אלן בייטס, על המישחק בטלוויזיה: "אני שחקן קול־נוע, כל היתר זה חלטורות. אבל בטלוויזיה אפשר להגיע למאות מיליוני צופים ובקולנוע לא. בטלוויזיה אני טכנאי ה־ממלא הוראות, בקולנוע אני שחקן." לגבי הסידרה עצמה אומר בייטס: "כשקראתי את סיפורו של תומאס הארדי, סופר ראש העיר קאסטרברידג', נראה לי הסיפור קלוש. רק לאחר שהגענו לאתר הצילומים, העיירה דורסט, עם הנוף ה־משגע והאווירה הנפלאה, התחלתי לייהנות מהסיפור."

● **מישפחת מנוחין (10.10).** חגיגה מוסיקאלית של ממש. ג'רמי מנוחין, בנו של יהודי מנוחין, מנגן, כשהאב מנצח, את הקונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מס' 415 ברשימת קכל מאת מוצארט. מלווה אותו תיזמורת תלמידי בית־הספר על־שם מנוחין בסארי, אנגליה.

● **כארנבי ג'ונס (10.35).** רוי, אשר שם השחקן אינו ידוע לאף אחד, הוא הגיבור האמיתי של הפרק קפיצת ה־מוות בסידרה עלובה זו. רוי

כארנבי ג'ונס: רוי
שעה 10.35

מבצע קפיצת התאבדות בצד אחד של הרחוב בעוד בצד האחר שודדים שניים חנות חנות תכשיטים, וכמובן שאיש אינו שם לב אליהם והכל

15. 7

שבת

● **חיים חייב לחיות (6.30).** במיסגרת התוכנית המעולה חידושים והמצאות, יוקרן סרט על זיהום הים. בסרט כמה גילויים מעניינים. הראשון שבהם: שליש מכל שטח הימים שייך למדינות, ורק שני־שלישים הם אקס־טריטוריאליים. בישראל קיימת החברה לחקר ימים ואגמים, בהנהלתו של מי שהיה מפקד חיל־הים, האלוף (מיל.) יוחאי בן־נון, לה תקציבי־ענק ומיבנה מונסטריאלי בכניסה לחיפה. אך בעולם, מסתבר, עורכים מחקרים של ממש כדי לפתור את בעיות זיהום הים. בנמלים שונים מקימים מערכות ביוב המאפשרות לאוניות לשמור את מי הביוב שלהן עד שהן מגיעות לנמל. יותר ויותר מכוני טיהור־שפכים מוקמים ליד מזחי הנמלים. דליפות הנפט מהאוניות הן אסון של ממש לים. עתה מפתחים סוג מסויים של בקטריות, הידועות כניזונות מנפט גולמי, בעזרתן מקווים לנקות כתמי נפט בים.

● **בצאת השבת (8.00).** אם הסופר אלי ויזל יגיע לארץ עד ליום צילום התוכנית, הוא יופיע בבצאת השבת, שתהיה מוקדשת לחסידות חב"ד וקשריה עם יהדות ברית־המועצות. אם ויזל לא יצליח להגיע, ימלא את מקומו עסקן העליה מרוסיה, הפרופסור ירמיהו ברנובר. חסידי חב"ד ידועים כמי ששמרו על גחלת היהדות ברוסיה, בתקופת ההתבוללות הגדולה, ועד היום הם עוסקים בפעילות שקטה, לא ראוותנית, למען העליה מארץ זו. בתוכנית יופיעו בשירה עולים מרוסיה מקרב חברי כפר חב"ד. אגב, מנהל מחלקת הדת בטלוויזיה, הרב בנימין צביאלי, היה אצל הרבי מלובאוויטש ערב הקמת הטלוויזיה בארץ, ומנהיג חסידי חב"ד התנגד להקמתה. לאחר שהוקמה, נתן הרבי מלובאוויטש הוראה לחסידיו להופיע עד כמה שיותר בטלוויזיה הישראלית.

● **להרוג שתי ציפורים (10.00).** האחים מתגנב גם לתוכניות מוצאי־שבת. השח־

בצאת השבת: ויזל
שעה 8.00

קנית גאבריאל דרייק, מי שיחקה בסידרה זו את תפקיד ג'יל, אשתו של דויד האמונד, שנחרגה בתאונת דרכים, היא אחת מכוכבות סרט המתח

האחים מחפלח

לסרט מתח

בסידרה טריילר, יחד עם סוזן המפשייר והשחקן דויד דייקר המגלם שודד בנקים שהשתחרר מהכלא ומסתבך בשנית. הסידרה מעולה ושמות השחקנים שבפרק מבטיחים כי גם אפיזודה זו תהיה טובה.

16. 7

יום ראשון

● **קרוסלה (5.30).** התוכנית החדשית של המפיקה שרה גינור. תוכנית הבידור לילדים היא הפעם במזל חודש

אשת המפקד

עושה קרוסלה

תמוז. חוה אלברשטיין, שלמה ווישנסקי, אברהם ("אברמלה") מור וחנן גולדבלט משעשעים ילדים על פי טקסטים שכתבה חנה נאור, אשתו של מפקד גלי צה"ל הפורש מרדכי נאור.

● **נועם — והגיטרה (6.15).** בפרק השני של "איך ללמוד לנגן על גיטרה" מביא המורה נועם צור את המדגים השבועי שלו, הזמר דודו זכאי.

● **הזוג המוזר (8.00).** מי שראה את הסרט התגלגל מצחוק בקטע עם האחיות פיג'ן (יונים). המעבד לטלוויזיה של הזוג המוזר מחזיר שתי דמויות אלה למסך הקטן, עם השחקניות מוניקה אוונס וקרול שלי, שכנותיהן של פליקס ואוסקאר, הבאות לאכול ארוחת ערב רומנטית, אך פליקס מתעקש דווקא לצפות בחדשות בטלוויזיה.

● **עוד יהיט (8.30).** כשצילמו את תוכניותיו הדביליות של דורי בן־זאב, לא

הזוג המוזר:
שעה 8.00

צילמו כל פרק לחוד, אלא שלל של מופעים, גרפסים והצחקות מאולצות של האמן. לפני כל שידור גוזרים ומדביקים פיל־מים ויוצרים תוכנית אחת מהמאגר. כפי שנמסר, המאגר גדול ומאיים בעוד הרבה תוכניות.

● **המרון הקודר (10.05).** הסיפור האמריקאי הקצר הפך להיות הפרשה הארוכה ביותר של הטלוויזיה הישראלית. לאחר שלוש דחיות, מגיע סוף־סוף המלון הקודר למסך. אם היה מחבר המלון הקודר סטיבן קריין, יודע מה הטלוויזיה הישראלית תעשה לסיפור הקצר שלו, הוא היה מת משבץ לב ולא מסרטן, בגיל 29, כפי שאירע במציאות. אגב, קריין, שלא הצליח למכור את ספריו, שנחשבו במאה שעברה לנועזים מדי, היה שנים מספר עיתונאי, עד שהצליח לחדור למדפי הספרים.

● **עלי כותרת (11.20).** אחת השאלות המעסיקות את צוות עלי כותרת היא אם דן מרגלית, מנחה התוכנית של יום א', ימשיך להנחות אותה גם אם וכאשר הוא ימונה לתפקיד מנהל מחלקת החדשות של הרדיו.

17. 7

יום שני

● **ההרה אך החזפש (5.00).** כשחזרה בשבוע ש־עבר מנהלת מחלקת התוכניות לילדים, אסתר סופר, מסיורה באירופה, הדבר הראשון ש־עשתה הוא סדר בנושא הסרט הארוך לילדים. עתה יש כבר תוכנית קבועה של סרטים למשך כל חודשי החופש ה־גדול. בדהרה אל החופש לוחם באריזונה אדם לבן אחד נגד שבט שלם של אינדיאנים, הרוצים להכחיד את סוסי הבר באיזור.

● **מורשה (8.30).** לפני כשנתיים הצליח צוות טלוויזיה זר לצלם בתימן, וקטעים מציורים אלה משולבים בסרט על יהדות תימן בישראל, שהופק על־ידי חברת נהורה. בתימן נותרו כמה עשרות יהודים. מסקנת הסרט לגבי היהודים שהגיעו לארץ, במיסגרת "מרבד הקסמים", עגומה ביותר. יהודי תימן שוכחים בקצב מהיר מדי את המסורת התימנית ומשתלבים במהירות בדרך החיים המערבית.

מסך גדוד קטן: אמבר, שיטרית וגודפינגר
יום שני, שעה 8.30

● **מסך גדוד מסך קטן (8.30).** פסטיבל לשוחרי מיקי מאוז. המפיק, אהרון גולדפינגר, יחד עם המנחה־מגיש, אהוד מנור, חוגגים 50 שנה למיקי מאוז, בעזרת סרטיו של וולט דיסני: שילגיה, עולם נפלא, היפהפיה והיחפן, שירת הדרום, מרי פופינס והחיפושיות ב־מונטה קרלו.

● **הבושת חוקרת (10.50).** יום חג לשוחרי סידרת־המתח הטובה ביותר ש־הוקרנה אי פעם בטלוויזיה הבולשת חוקרת. מלאי הסרטים של סטארסקי והאץ', נגמר,

סטארסקי והאץ'

יוצאים לחופש

ועד שירכשו סרטים נוספים (שוב נזכרו ברגע האחרון לבדוק את הארון), נזכה לצפות בבנימין זיגל הבריטי, ג'ק ריגן ובעוזרו הקוקני הסמל ג'ורג' קארטר, המצליחים לפצח כנופיות פשע בלי לרמות, להקליט־בסתר ולשקר. בפרק של היום מופיעה בתפקיד אורח השחקנית ג'יל סאונדס, הלא היא אליזבת וורלגן מהסידרה פול־דארק.

18. 7

יום שלישי

● **סרטים מצויירים (5.50).** עד השבוע היו מקרינים בטלוויזיה את פופאי ויתר הסרטים המצויירים אחת לשבוע ביום החמישי, משך חצי שעה. עתה החליטו במחלקת התוכניות הילדים לפצל את הסרטים המצויירים לשלושה ימים בשבוע, בימי ראשון, שלישי וחמישי יוקרנו במשך 10 דקות סרטים מצויירים, והילדים, יחד עם הוריהם, יוכלו ליהנות שלוש פעמים בשבוע.

● **כי־בו־טק (8.30).** מנחה כל־בו־טק, ומי שהתוכנית קשורה בדמותו, דניאל ("דני") פאר, אמנם לא עוזב את התוכנית, אולם היא ירדה אצלו למקום השני בסדר ה־חשיבויות. פאר הצטרף לאחרונה לצוות כמעט חצות, והוא מחליף לעיתים את יצחק רונה.

● **אדיביה ניוטון ג'ון (9.30).** תנסה להתחרות ב־תוכנית הבידור שלה עם פראנק

אליוט גולד

דוקד ומזמר

סינאטרה שהופיע לפני שבועיים. מי שרוצה לראות את השחקן אליוט גולד רוקד ושר, או את לי מייג'רס, מהאיש השווה מיליונים, מופיע כמצחיק, מוזמן לצפות בתוכנית זו, בה יופיעו מלבד שני אלה כאורחי אוליביה ניוטון ג'ון גם לינדה קרטר, טום בוסלי ורון האוורד.

● **ברטה (10.15).** הערות מדור זה על כך שאין מספקים חומר רקע לסידרה ברטה, נפלו למרבה ההפתעה על אוזניים קשובות, ומחלקת הסרטים הקנויים החלה למסור לעיתונאים את סיפורי הסרטים של ברטה. טוב־לב זה מאפשר לי־גלות כי עני ועשיר כובש השבוע את המסך הקטן. קים דארבי, מי ששיחקה בעני ועשיר את בתה של עורכת־הדין — הידידה של ג'ורדאש, שנישאה אחר־כך לבנו המאומץ של בלאס־וויגאס, משחקת בפרק של היום של ברטה את תפקיד אני, אחותו הנכה של ידידו הטוב של ברטה, סאנדי, בו חושד ברטה כי הוא מפיץ סמים. תפקיד־אורח אחר: אחיה של אני מגולם על־ידי השחקן [illegible]

נטלה רז: מוצרט, בך וכל השאר

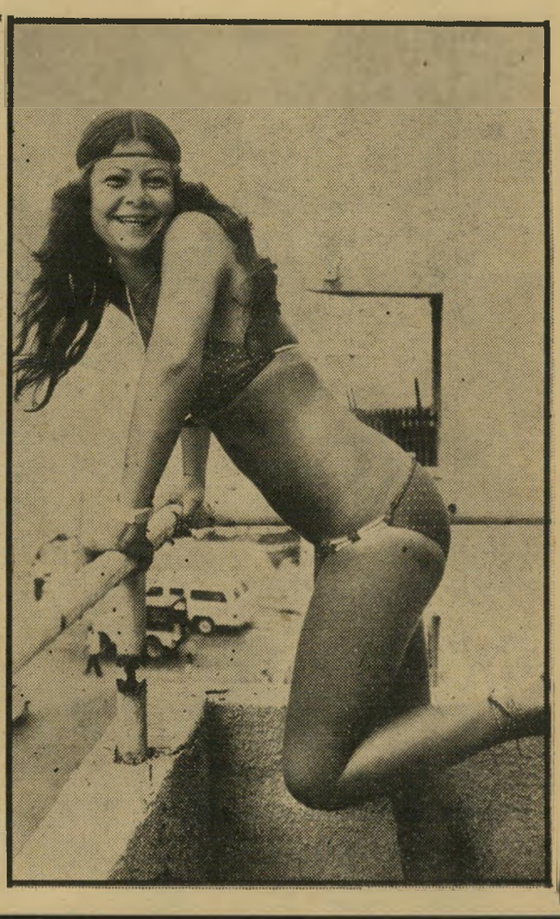
א י אכשר שלא לפעור את העיניים בתמיהה כשנטלה רז נוקבת בגילה: בת 16, שזה עתה סיימה את הכיתה ה־חמישית בתיכון. או שגיל שש־עשרה אינו כבר מה שהיה פעם או שנטלה — נתי, כפי שהיא מכונה בפי ידידיה — פשוט צמחה בתהליך מזורז. וזה לא מהיום. כבר כשהיתה בת 12, היא מעידה על עצ־מה, וסיפרה שהיא בת 15, צחקו עליה: „תפסיקי לעבוד עלינו."

רז אינו שם מישפחתה המקורי. באמיתי אפשר לשבור את השיניים: טסקווזרדזה. הוא בא לה מאביה, עובד התעשייה־האווירית הסובייטית, גרוזיני במוצאו. הוא נשאר בסבסטופול שלחוף הים־השחור, כשנטלה, אמה ואחותה עלו לארץ לפני 11 שנה. בגלל עיסוקו לא ניתן לו לע־לות.

בגן הילדים נאלצה נטלה להישאר עד גיל 7, מאחר שלא ידעה עברית. אבל מאז היא הפכה לצברית לכל דבר, בהופע־תה, בגינוניה ובאורח־חייה, אפילו במב־טאה. מארץ הולדתה היא אינה זוכרת כימ־עט דבר. כיום היא מתגוררת בנתניה ומה שמעסיק אותה, מילבד הלימודים, הוא החבר הקבוע שלה, בן ה־22, אחרי שירות צבאי, והפסנתר. במשך שמונה שנים למ־דה לפרוט על פסנתר. השנה הפסיקה ללמוד אך היא ממשיכה לנגן להנאתה, מו־צארט, באך וכל השאר, כולל קומפוזיציות ועיבודים שהיא אוהבת לחבר לבד. אבל אל תראו אותה כזאת — באותה מידה היא חסידה של שירי דמיס רוסוס, אנגל־ברט המפרדינג, סינה צ'ארלס ואפילו שי־מי תבורי.

המוסיקה אינה היעוד העיקרי שלה ב־חיים. אם כבר, היא היתה מעדיפה להיות שחקנית, לכשתתבגר. בינתיים היא עושה זאת במיסגרת החוג הדרמתי בבית־הספר ועל במת החיים.

סלי שעשוע: שגעון בית"ר י־ם

ע יני תכלת, רעמת־שיער המהודקת ב־שרוך־עור אל המצח, מכנסי ג'ינס קצרצרים, חולצת טריקו וחיוך קונדסי ש־אינו מש מהשפתיים — זהי סלי שעשוע, 18, בוגרת הכיתה השביעית בבית־הספר המיקצועי אופק, שם היא לומדת הנהלת־חשבונות. תמיד היתה המצחיקונת של ה־כיתה. זאת שמשגעת מורים, מעירה הערות הגורמות לכל הכיתה לפרוץ בצחוק, חצו־פה, מאחרת לשיעורים ועוד לא בתלבושת האחידה. כל זה לא זיכה אותה בציון הכי גבוה בהתנהגות, למרות שבשנה האחרונה, כפי שהיא טוענת, הצליחו מעט לרסן ול־אלף את הסוררת.

יש לה המון דברים בראש, ביחוד ב־קייץ. קודם כל הים. אחר־כך לרוץ, סתם כך, ריצות למרחקים ארוכים, לבד או בצוותא. לא יותר מדי, אבל שלושה קי־לומטר בממוצע זו המנה הקבועה שלה. כשאינה רצה על רגליה היא דוהרת על סוס. זה נשאר לה מחופשת־קייץ שבילתה לפני שנתיים אצל המישפחה בארצות־הברית. מאז היא מנצלת כל הזדמנות לק־פוץ למועדוני־רכיבה בסביון והרצליה ו־לדהור. וגם לרקוד, המון. לא כל כך ב־דיסקוטקים, שם הקהל המוני מדי לטעמה, אבל במועדונים שקטים יותר.

אבל האהבה האמיתית היא קבוצת ה־כדורגל של בית"ר ירושלים. למרות שהיא מפרדס־כץ, בית"ר ירושלים אצלה בדם. אוהדת שרופה, כזאת שנוסעת אחרי ה־קבוצה למישחקים בכל מקום ובמישחקים גורליים שואגת ומתפרצת, כמו הר־געש קטן. בלילות היא אוהבת לקרוא, לבלוע ספרים ולישון כמה שפחות. שלוש־ארבע שעות שינה בלילה מספיקות לה בהחלט. כשתהיה גדולה אולי תלמד מישפטים ו־תהיה עורכת־דין, כמו אביה. אם לא יבוא לה, אולי תבחר בקאריירה אחרת, שחק־נית למשל.

יהלומית בר־אוו: ניתוחי ספרות

ב בקרים יומדת יהלומית בתיכון. השנה סיימה את הכיתה השביעית בבית־הספר פינסן בתל־אביב. בשעות אחר־הצהריים היא עובדת בחנות תמרוקים. ואת חופשת הקיץ שלה היא מנצלת לצילומי דוגמנות.

פעם חלמה יהלומית בת ה־17 וחצי להיות דוגמנית. היום, אחרי שהתנסתה קצת במיקצוע, התפכחה. „בתור תחביב זה אולי נחמד, אבל לא בתור מקצוע," היא מסכמת, „זה מקצוע מפרך ומעייף, לגמרי לא דומה לכל הסיפורים הזוהרים שסובבים אותו. שמעתי על כך המון סיפורים מהדוגמניות הוותיקות שעבדתי איתם. כמה ימים בעסק הזה הספיקו לי בהחלט. נכון שהפירסום הכרוך בזה מושך קצת, אבל גם זה חולף..."

יהלומית, ילידת־הארץ המתגוררת בהרצליה, מטפחת חלומות רציניים יותר. אם יתאפשר לה להמשיך וללמוד היא היתה רוצה יותר מכל להיות מורה לספרות ולשון. זה נראה לה כעיסוק ההולם יותר את כישרונותיה ונטייתה. בבית־הספר היא מצטיינת בניתוח יצירות ספרותיות, לא רק כמיצוות אנשים מלומדה, אלא כנושא המרגש אותה וגורם לה סיפוק. היצירה האחרונה שעסקה בניתוחה היא אנטיגונה והיא מסיפה להמשיך ולנתח אותה גם מחוץ לשעות־הלימודים, בשעות־הפנאי.

הדימוי של תולעת־ספרים יעשה לה עוול. בסך הכל היא צעירה אוהבת־חיים, האוהבת לשחות המון בבריכה או בים, לרקוד הרבה בדיסקוטקים ולטייל ברחבי הארץ עם חברים, לגלות מקומות חדשים ולהתפעל מנופים.

כולם בטוחים שהשם יהלומית הוענק לה מפני שאביה עוסק ביהלומים בבורסה. אבל האמת הפשוטה היא שהשם המקורי בא לה בירושה מסבתה — לסבתא קראו דיאמנטה, שהפירוש העברי שלו יהלומית.

חנה דסה: לגדול בין כלבים

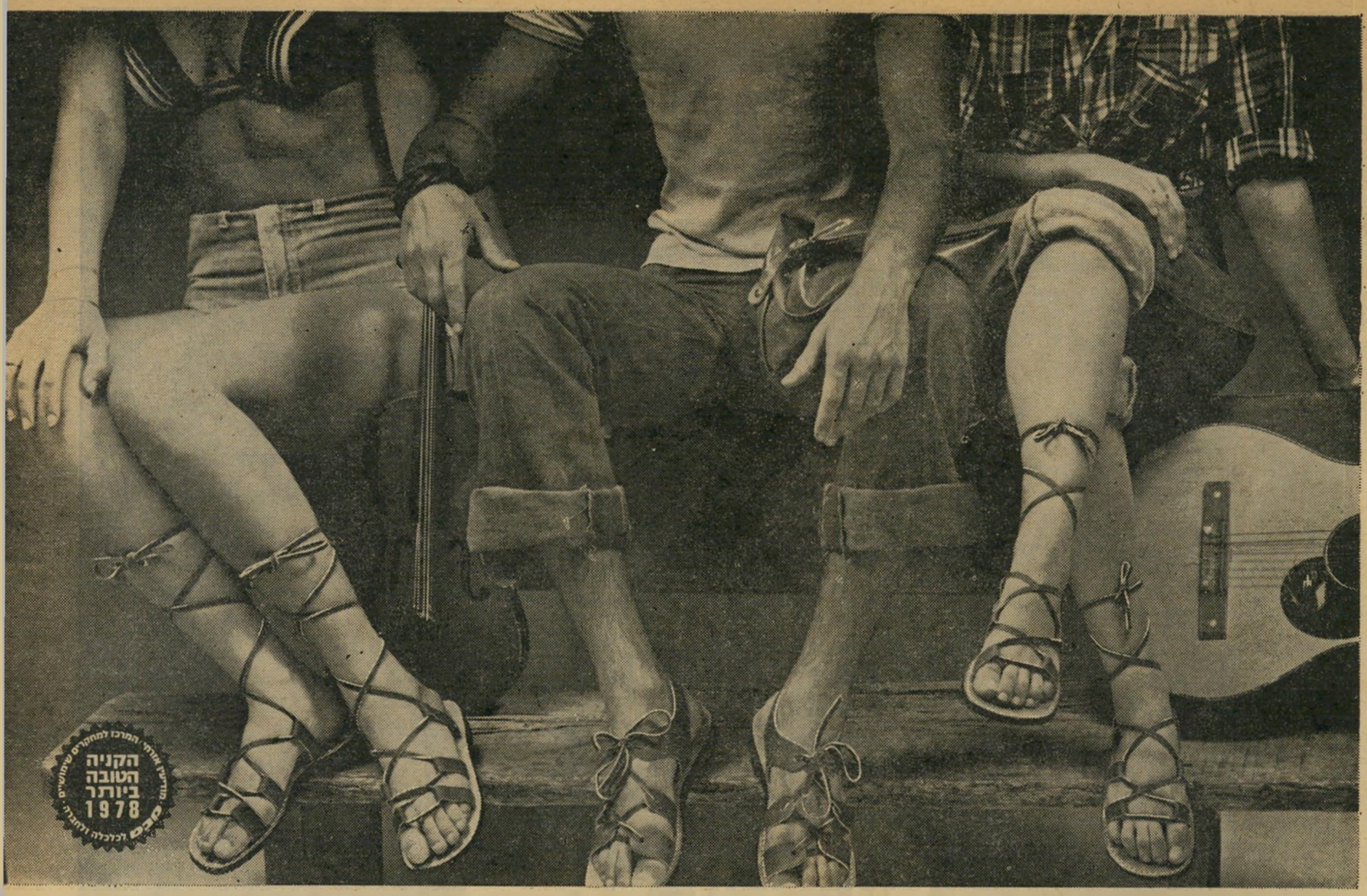

ה גראפיקה היא התחביב והמיקצוע של חנה דסה בת ה־18, העומדת בפני גיוסה לצה"ל. ברור שהיא אינה חושבת להצהיר. להיפך, השירות הצבאי נראה לה, לפי סיפוריהן של חברותיה שהתגייסו, כחוויה נעימה ומאלפת שכל בת גילה צריכה להתנסות בה. מאז ומתמיד אהבה לצייר. את אהבתה זו יישמה כאשר למדה במגמת הגראפיקה בבית־הספר ויצ"ו צרפת שבתל־אביב, ואחר־כך השתלמה ברמה יותר גבוהה במכון טכניקום.

למעשה היא בת כפר. נולדה אומנם בהרצליה, אבל כשהיתה בת עשר עברו הוריה להתגורר במושב רמות־השבים, שליד רמתיים. פעם קראו למקום „כפר קוריקו", משום שעיקר עיסקם של התושבים היה בגידול תרנגולות. המקום עדיין שמר על אופיו המיוחד, אבל הוריה של חנה עוסקים דווקא בגידול כלבים — גידול מיקצועי של כלבים גזעיים עם תעודות־יוחסין. היא רגילה כבר להסתובב בבית בין כלבים, אפילו אם אלה דוברמנים אימתניים המטילים חיתתם על אחרים. לגביה הם „יצורים נחמדים". אחת הכלבות שגדלו בביתה היא אירושקה, כלבת דוברמן שנבחרה לפני שנה ככלבה היפה ביותר בארץ וזכתה בפרס ראשון בתחרות כלבים. „זוהי הרגשה טובה לחיות בחברת כלבים," טוענת חנה, „זה מעניק ביטחון, ביחוד כשנשארים לבד בבית במקום מבודד."

למרות ריחוקה מהעיר הגדולה מרגישה חנה שלמה עם עצמה בחייה בסביבה הכפרית. היא אוהבת לבלות בהאזנה למוסיקה כבדה, פופ מתקדם, בטיולים ברחבי הארץ עם החבר הקבוע שלה וביציאות קבוצות, מדי יום כימעט, לסרטים, למועדונים, להצגות ולכל דבר שמזדמן — העיקר למצות את החיים עד כמה שאפשר.

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האוריריים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף.סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

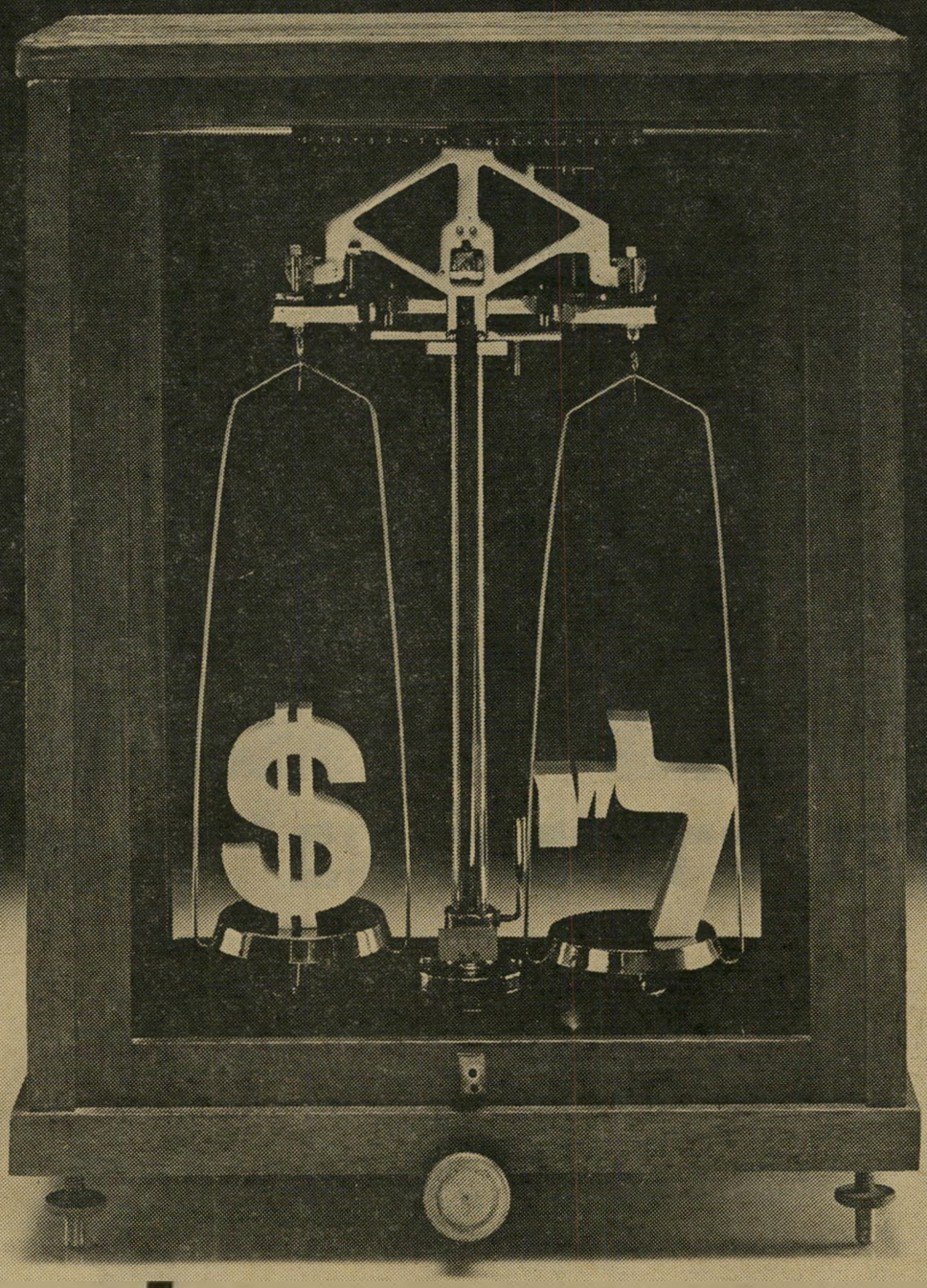

Gali-גלי®

הקיץ בא לי...בסנדלי "גלי"

פרסום מלניק|סטודיו M&M|רותם

חסוך היום-החלט מחר

ב"כח ברירה דולרית"

דולר או מדד, מדד או דולר – איזו הצמדה תשתלם יותר? מעכשיו זו אינה בעיה שלך. תוכל להפקיד כסף בתכנית יכח ברירה דולריתי של בנק לאומי ובסוף תקופת החסכון תדע איזו הצמדה השתלמה יותר. כספך יהנה מהצמדה זו. כמו כן, תהנה ממענק מיידי עד 6%*, ריבית, הפרשי הצמדה וריבית גם על המענק והכל פטור ממס. אין הקפאה על כספך. תוכל למשוך חסכונך בכל עת לאחר הודעה מראש של 30 יום. פרטים נוספים תקבל עוד היום בסניף הקרוב של בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי־ישראלי.

* בתנאי שתתמיד בחסכון עד 6 שנים.

שלב הצלחה אוהה

בנק לאומי

לישראל בע"מ

מעריב 87.7.16

חבר להקת „כרמון" שירד מן הארץ מייצר סרטים פורנוגרפיים והצליח בעזרת תעלול

יעקובי מכונאי־רכב לשעבר בחיל־הים, השיריון, שהחליט „לגרוף־כסף", כדבריו, בסרטי מין ועירום.

פארה הכוזבת

א נשי עזים הסרטים, שהגיעו לפסטיבל הקולנוע בקאן, הופתעו. הפוסטרים הענקיים שכיסו את לוחות המודעות לא הותירו מקום לספק. הכוכבת הלוהטת ביותר של עולם הבד האמריקאי, פארה פוסט־מייג'רס, מתערטלת ועושה ועושה אהבה בצורה שאינה מותירה מרחב רב לדמיון. בתחתית התמונה היה מסומן X גדול, המסביר כי זהו סרטמין באורך מלא, בכיכובה של סמל־המין החדש של אמריקה.

באי הפסטיבל, הרגילים כבר במראות שכאלה, יכלו לעבור על־יד הפוסטר באדישות, כהרגלם, אך כשמדובר בפארה פוסט, שום דבר אינו נשאר כיום אדיש, מה עוד שידוע לכל כי פארה איננה מוכנה לגלם בסרטים אפילו חצי סצנה ארוטית בעד תשלום, והיא החליטה להסיר מעליה את הדימוי של סמל מין ולהחזיר לה את תדמיתה האבודה כשחקנית דראמתית.

ואכן, מי שהתקרב למודעה יכול היה להבחין באותיות הקטנות, כי כוכבת הסרט אינה כלל פארה פוסט האמיתית, כי אם השחקנית היפהפיה רונדה ג'ו פטי, שהוגדרה על־ידי שבועון־המין האמריקאי רב־התפוצה הסלב כסכילתה של פארה המפורסמת. אך מפיקי־הסרט לא התאמצו במיוחד להדגיש את העובדה שמדובר הפעם רק בכפילתה של פארה, ודאגו כי הפיתיון יהיה מושלם.

פארה או לא?

מודעת הפירסום לסרט „המין הרך" של יעקובי, ובו ציור של נערה הנראית, במבט ראשון, כפארה פוסט־מייג'ורס, אך האמורה להיות כפילתה, רונדה ג'ו פטי. שמו של יעקובי מופיע במודעה, כמפיק, ונאמר בה שהכוכבת היא „דומה לפארה פוסט". הטריק הפירסומי הצליח.

„סכס רך"

ה איש שהסתתר מאחרי תרגיל־פירסום זה היה במאי ישראלי צעיר בשם יעקוב יעקובי, היושב מזה 11 שנה בלוס־אנג'לס ומייצר סרטי־מין עלילתיים, המופצים בעולם. השבוע הגיע לביקור בארץ, שופע חיוכים, כשבאמתחתו תוכניות להשקעה בקולנוע הישראלי.

„סוף־סוף עליתי על הגל הנכון," סיפר בשימחה. „הסרט הזה נמכר, בינתיים, בפסטיבל קאן בלבד ברבע מיליון דולר, ועדיין לא התחלתי להפיצו בארצות־הברית." הוא הודיע בסיפוק שההימור, שעלה לו כ־50 אלף דולר בילבד, הצליח מעבר למשוער ולמרות שאנשי־המיקצוע טוענים היום שהיה זה הימור־על־בטוח, הרי שבדבר אחד היו כולם תמימי דעים: לא לכל אחד משחק המזל ונופלת ליד יפהפיה שהיא מיכרה־זהב, בדיוק בזמן הנכון. וזה הדבר החשוב ביותר.

„כיום אינני משתעשע באשליות," אומר יעקובי בן ה־33, „אני מודע לכך שאינני מסוגל להתחרות ביצרני הסרטים הגדולים. אך כדי לזכות בנתח מן העוגה אני חייב לעשות מה שהם לא מעיזים לעשות — לעשות סרטי עלילה באורך מלא, משפעים בסצנות עירום ומין נועזות. סכס נישאר סכס, ומין תמיד משך אנשים.

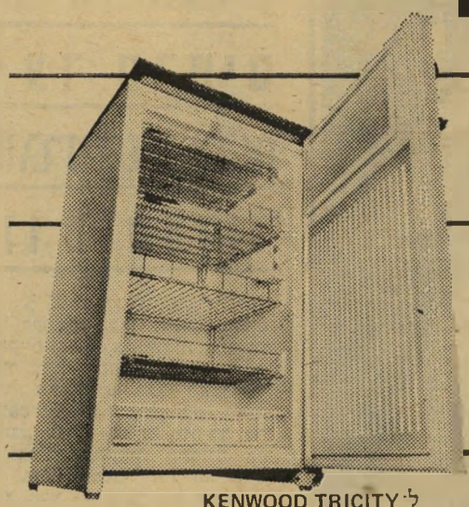
„אלא שאני יודע דבר נוסף: שאי־אפשר להעליב את האינטליגנציה של הצופה הממוצע, ולהסתפק רק בעירום ומין. הבנתי מייד שכדי להצליח צריך לספק לצרכני־המין גם סיפור עלילה טוב, ובזה

(המשך בעמוד 62)

המקור פארה פוסט־מייג'ורס, סמל המין המפורסם, שהחלה דרכה כשחקנית בסידרת טלוויזיה, החליטה להיות לשחקנית דרמאתית בעלת שיעור־קומה. משום כך היא מסרבת לאחרונה להופיע בתפקידים בעלי אופי סכסי מדי.

הכפילה רונדה ג'ו פטי בתצלום מתוך הסרט של יעקובי, בסצנה אירוטית עם מאהבה הצייר, אחרי סצנה אחת של אונס קבוצתי ולפני סצנה שנייה מאותו סוג, המסתיימת באורגיית מין ואלימות. הסרט עלה כ־50 אלף דולר.

כל שעליך לדעת על
DEEP FREEZER

למה DEEP FREEZER (מקפיא עמוק) הוא ממש חיוני לכל משפחה.
הוא מאפשר לך לבצע קניות מרוכזות במחירים נמוכים, לחסוך בריצות למכולת ו/או לקצב, ולאחסן מלאי גדול של מזון לאורך זמן.

מתי עתה הזמן לרכוש אותו.
א. הקיץ בעיצומו חיוניותו של ה־DEEP FREEZER גדולה.
ב. בהתחשב בעליות המחירים התלולות בכל העולם כדאי לרכוש DEEP FREEZER כבר עתה, כשהמחירים סבירים.

איזה מבין כל הדגמים המוצעים כיום בשוק KENWOOD TRICITY הוא הקניה הטובה ביותר. KENWOOD TRICITY הינו DEEP FREEZER אנגלי אורגינלי, וכזה הוא גם הגימור שלו (להבדיל מדגמים אירופאיים אחרים המיוצרים באיטליה).

ל־ KENWOOD TRICITY
* 6 דרגות הקפאה להתאמה לטמפרטורה הסביבתית
* תכולה – עד 35 ק"ג מזון.
* הקפאה – עד מינוס 19 מעלות
* מגרות נגררות
* פתיחה קדמית
* נעילה מגנטית
* משטח עליון עשוי פורמיקה
* עיצוב מרהיב.

היכן את ה־ KENWOOD TRICITY ניתן לרכוש בכל החנויות והסלונים המובחרים ובחנויות השק"ם.

יבואן בלעדי: ברימאג בע"מ.
רח' לבונטין 11, תל־אביב. טל: 621931

בכל החנויות והסלונים המובחרים ובחנויות השק"ם.

Kenwood
רעיון "לא רגיל"

פארה הכוזבת

(המשך מעמוד 62)

מצטיינים הסרטים שאני מפיק. הם שייכים למה שנקרא היום בסלאנג ההוליוודי „סכס רך" (Soft Sex) כך גם עלילת השלאגר הקולנועי האחרון יתומה ושמה דאסטי.

„את התסריט חיברתי כעבודת־גמר ב־קולג' לקולנוע בלוס־אנג'לס," מספר יעקובי, „אלא שחיפשתי כל הזמן שחקנית מתאימה לגילום התפקיד הראשי, עד ש־עליתי במיקרה לחלוטין על רונדה. ראיתי אותה באיזה הקרנה של סרט קצר. וכשהבחנתי בדמיון המדהים בינה לבין פארה, החלטתי שהיא תהיה כוכבת הסרט."

השחקנית בת ה־22 נתנה מייד את הסכמתה להשתתף בסרט, ועתה החל המירוץ נגד הזמן. יעקובי ידע שהבמה הראשונה חייב להיות פסטיבל קאן, ותוך שמונה שבועות היה הסרט גמור. „בשלב זה היה לי ברור שאני מוציא פוסטר שדומה לפארה פוסט, והיה ברור לי שאנשים יקנו את הסרט על פי הפוסטר בילבד, כי ידעתי שזהו חלומם של הגברים האמריקאיים — להיכנס למיטה עם פארה. ואם זה לא הולך עם פארה האוריגינלית, הם יסתפקו גם בכפילתה. ועובדה — הסרט מצליח."

כלבים, נישואין, גירושין

ס יפור חייו של יעקובי, השזוף והמשופם, נראה כאילו נלקח מתוך מלודרמה אמריקאית לכל המישפחה. את שירותו הצבאי הוא סיים כמכונאי־רכב בחיל־החימוש, ולאחר השיחרור הצטרף כרקדן ללהקת כרמון, שבמיסגרתה החל לגלות את העולם.

מייד לאחר מילחמת ששת־הימים יצא עם הלהקה לסיבוב הופעות בארצות־הברית ועם סיומו החליט להישאר בניו־יורק, למרות שנותר ללא כרטיס־טיסה ארצה, ובכיסו עשרה דולרים בילבד. „התחלתי לעבוד בלית ברירה, והגיוב הראשון שלי היה נער־שליח באחת החברות של מנהטן," נזכר יעקובי. „בעבודה זו המשכתי עד שפגשתי יום אחד ברחוב שני חברים שלי מישראל, שכיום הם מצליחים מאד, והידועים בזכות עצמם. האחד צביקה („סטיב") זילברברג, החולש על רשת מלונות ועסקים בניו־יורק, והשני צבי הוניגספלד, שהוא היום נשיא חברה לשירותי־בית בלוס־אנג'לס. השניים הגיעו גם הם לאמריקה בחוסר כל, והזמינו אותי להצטרף אליהם לטיול ללוס־אנג'לס."

כאן, בממלכת הקולנוע, החליט יעקובי לבנות את עתידו בתעשיית־הסרטים. בסיוע מישפחתי, שקיבל משתי אחיותיו המתגוררות שם, התקבל לקולג' לקולנוע, סיים את לימודי הב"א והחליט שהגיע הזמן להסריט את סרטו הראשון — מערבון באורך מלא, בתקציב של 12 אלף דולר, שגייס מהלוואות.

השלב הבא היה חיפוש אחר חברה, שתסכים להפיץ את הסרט של הבמאי ה־אלמוני. אלא שבאמריקה אפשר למצוא הכל, וגם לסרטו של יעקובי נמצאה חברת־הפצה, שכעבור שנה עמדה בפני פשיטת־רגל.

יעקובי לא אמר נואש. כאשר לא קיבל את הכספים שהגיעו לו, חתם חוזה עם מנהל־החברה ופתח ביחד איתו חברת־הפצה עצמאית. כעבור שלוש שנים רכש את חלקו של השותף, והפך בעל יחיד של החברה. עברה לה שנה, ויעקוב יעקובי הכיר צעירה יפה ממוצא רוסי בשם סווטלנה, המגדלת בביתה שני כלבים. „פשוט התחלתי עם הכלבים שלה, וככה הגעתי אליה," מספר יעקובי, „אחרי חצי שנה כבר התחתנו, ולפני חצי שנה כבר התגרשנו, אחרי שמונה שנות נישואין."

היום, כשהוא עלה על הלהיט הקולנועי הראשון שלו, הוא עדיין אינו מוותר בקלות על הקו שקבע לעצמו, כפי שהוא אומר: „החלטתי השנה לביים עוד שלושה סרטי־מין, כדי לגרוף כמה שיותר כספים, במינימום השקעה, ולאחר מכן אני מתכוון לעשות גם סרט עלילתי גרידא, על מנת להגיע לקהל רחב ככל האפשר. כשתהיה לי עצמאות כלכלית, אוכל לעשות כל מה שאני רוצה, ואולי אפילו לקבל אוסקר, למה לא? באמריקה הכל יכול להיות!"

ומדוע אינו מפיץ את סרטיו גם בארץ? „השתגעת?" הוא שואל בתמימות, „לא נעים לי מהמישפחה!"

אל תתנו להזדמנות לחמוק מידיכם
בואו ל־5 ימי כף בכפר הנופש אשקלון

„קל" שרותי נופש
„רון" נסיעות וטיולים,
מזמינים אותך להנות מכל
תענוגות כפר הנופש אשקלון

במחיר **400** ל־ליום ליחיד.

בכפר הנופש אשקלון אוירה בינלאומית, מוסיקה וריקודים יומם ולילה, אוכל צרפתי משובח, יין חופשי, בידור ומשחקי חברה, חוף ים משגע, בריכת שחיה מקסימה — וכל היפים והיפות מישראל ומצרפת.

"קל" "רון" מזמינים אותך לכל זה בחודש יולי.

הזמנת מקומות כפר הנופש 051/24195*6

חיפה — נורדאו 33
תל־אביב — פתוח מ־9.00 עד 7.00 ברציפות
גורדון 28, טל' 222042 (24 שעות ביממה)
אבן־גבירול 140 טל' 450359
אלנבי 97 טל' 287663
רמת־גן — ביאליק 56, טל' 731773
ירושלים — המלך ג'ורג' 23, טל' 228258
ראשל"צ — "גל־גפן"
רוטשילד 37 טל' 941526
רמלה, הרצל 72, טל' 965294

נסיעות וטיולים
רח' הירקון 107 ת"א·טל.227182 224120 (03)

במדינה

ספורט

אנשי רוח

ענף ספורט חדש קונה לו אחיזה בישראל: הגלישה באוויר

מעט המתרחצים, ששהו בשבת האחרונה בקצה הדרומי של חוף הים בבת־ים, קפאו לרגע על עומדם, ונשאו עיניהם לשמיים. השעה היתה 11 לפני הצהריים והשמש ניצבה כימעט ברום הרקיע. ציפור ענקית,

גלשן־אוויר בחוף בת־ים
לרכב על הרוח

מדריך גלישה אורן
כמו ציפורים

שאיש מהם לא ראה כמותה קודם לכן, התרוממה מעל הצוק הנישא, המשקיף אל הים, וריחפה באוויר.

כשקרבה אליהם, נפתרה התעלומה. לא היה זה עוף טורף ולא מיפלצת מעולמות אחרים, אלא גלשן־אוויר, שמיסגרתו עשויה ממתכת קלה וכנפיו מבד. במרכזו נראה אדם, חבוש קסדת־מגן ומחובר אל הגלשן בכבלים, כשהוא משייט להנאתו.

יותר גבוה — יותר טוב. קינאתו של האדם בעוף השמיים היא עתיקת־יומין אומנם, אך הגלישה בעזרת כנפיים מלאכותיות היא ענף ספורט חדש, שהחל לחדור לישראל בשנים האחרונות. מיתקן הדומה לגלשן המודרני מופיע כבר בשירטוטיו של ליאונרדו דה־וינצ'י, אך האנושות נאלצה להמתין, עד שסוכנות החלל האמריקאית החלה לתכנן כנפיים מיוחדות להאטת מהירותן של חלליות השבות ארצה. משלא נמצא שימוש מתאים בחלליות, הפכו הכנפיים לכלי להנאת האדם.

בישראל נתפסו לרעיון שני סוכני־ביטוח צעירים. גיורא נדל (27) ודויד חיות (28) גילו את גלשן־האוויר בסרטים ובפירסומי המשוגעים־לדבר בחו"ל. השניים זנחו את עיסקי הביטוח ונימנו וגמרו לייסד בית־ספר לגלישה אווירית בישראל.

תחילה רכשו גלשנים לעצמם — במחיר של כ־20 אלף ל"י האחד. אחר־כך קשרו קשרים עם מעט המשוגעים־לדבר בישראל, שגילו איש את רעהו במיקרה, באמצעות תוכנית טלוויזיה ששודרה בארץ. כך הוקמו, לפני כשנה וחצי, בית־ספר לגלישה באוויר ואגודה ישראלית של גלשני־אוויר.

מסביר גיורא נדל: „עיקרון הריחוף הוא פשוט. הרוח נושבת בחוזקה מכיוון הים, פוגעת בצוק ומתרוממת למעלה בזווית ישרה. היא פוגעת בכנפיים ומרימה אותן אל על." לדבריו נוהגים הגלשנים לפי הכלל: כמה שיותר גבוה — יותר טוב, והם מסוגלים לרחף בשמיים שעות ארוכות. אלוף העולם, אמריקאי, מחזיק בשיא של שהייה באוויר: 15 שעות רצופות.

?א לוקחים סיכון. בבית־ספרם של גיורא נדל ודויד חיות אפשר ללמוד היום את סודות הגלישה בקורס בן חודש ימים, המשלב לימוד תיאורטי וגלישה־של־ממש. לדבריהם הוכשרו בו מאז הקמתו — לפני שנה וחצי — למעלה מ־300 גולשים ישראליים, ביניהם 15 נשים. לשם השוואה: בעולם כולו רשומים כיום 147 אלף „ציפורים" כאלה, העוסקים בגלישה הלכה למעשה.

הגולשים הצעירים ביותר הם בני 16. הם מתקבלים לקורס רק אם בידם הסכמה בכתב מהוריהם. מבוגרים יותר יכולים לגלוש ללא הגבלת גיל, אם הם בעלי כושר מתאים. „ראיתי סרט בטלוויזיה," סיפר דויד אפרתי, גולש בן 43, „ונתפסתי לרעיון הגלישה באוויר. הריחוף באוויר משכיח את טרדות היום־יום."

יחד עימו ניצבו על הצוק אב ובנו, שעסקו בקשירת גופם לכנפיים. האב, ראובן טיבט (40), הודה כי נמשך לגלישה בעיקבות בנו בן ה־16. „ירון ראה מודעה בעיתון," מספר האב, „וביקש את רשותי. כשהתברר לי במה מדובר, החלטתי שאם הספורט הזה טוב בשבילו הוא גם טוב בשבילי. עכשיו אנו מתכוננים לרכוש גלשן משלנו, למרות שמחירו די יקר."

מדריך הגלישה שימעון אורן סובב בין הגולשים, השוקדים על ההכנות האחרונות לפני ההמראה מראש הצוק. הוא בודק בקפידה את הרתמות ואת צורת ההתחברות לגלשן. „לא לוקחים סיכון." הסביר. „הכלים בטוחים ועומדים בתקנים, ומעט הפגיעות מקורן בטעויות אנוש. במשך שנה וחצי לא נפגע איש מן הגולשים בצורה רצינית. לכל היותר נחבטים בעת הנחיתה."

„לרכב על הרוח" היא סיסמת הגולשים באוויר. הסביר אחד הטירונים: „זוהי הרגשה נהדרת לנצח את הרוח. אתה מצליח להשתלט עליה ולכוון את עצמך ללא עזרת מנוע או אמצעי־עזר אחרים, מלבד כנפי הבד הרחבות, הנתונות בתוך מיסגרת דקה של אלומיניום. אנו מרחפים ממש כציפורים. וכי יש תענוג גדול מזה?"

טיולים מאורגנים ל:
אירופה
ארצות הברית
למזרח הרחוק
צעירים
ו"קמפינג"
פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!
הטיול הטוב ביותר שלך
אירופה טורס
EUROPA TOURS
במחיר הסביר ביותר!

רובקס
המתנה השימושית ביותר

מורלה
השפתים המעוצבים ביצירת אומנות

נמר של עיר

הכירסום הדתי בחינוך החילוני ✶ „מדד יוקר המחייה"

של התיזמורת הפילהרמונית ✶ „הדס וגדעון אחים המה" ✶

הבלשן שמזלז בעיברית של יגאל ידין

מלחמת תרבויות

תפילת זבולון

אזרחיה החילוניים של מדינת ישראל, חניכי מערכת החינוך החילונית של שנות ה־'40 וה־'50, השולחים את ילדיהם אל מערכת החינוך החילונית („ממלכתית" לעומת החינוך ה„דתי־ממלכתי" כיום), אינם מודעים די הצורך לתהליך הכירסום הדתי בחינוך החילוני. מינויו של זבולון המר כשר־חינוך דתי הוא סיום תהליך החלת הדת על מערכת החינוך כולה, שבו החלו שרי־החינוך של המערך.

ב„חזון מיוחד לכל מוסדות החינוך" שהפיץ מנכ"ל מישרד־החוץ, אליעזר שמו־אלי, לרגל היערכות מערכת החינוך לשנת־הלימודים תשל"ט, מצויים כל הסימנים המעידים על הפיכת מערכת החינוך למע־רכת קלריקלית, שאינה הולמת כלל את הרבע האחרון של המאה ה־20 ואת צרכיה של ישראל כמדינה. כבר בדיברי ההקדמה ללמוד על „בר־המיצווה" יעבירו אותם לחינוך ה„ממלכתי".

„תוכנית חינוכית ליניקה". עוסקת ב־ המלצות המשרד למורים בדבר „תוכנית חינוכית ליניקה מן התנ"ך" המלצות שהן: (1) פיום שבוע הלימודים בקריאה מ,פר־ שת השבוע' או מן ההפטרה, במעמ המקרא — במידת האפשרות. רצוי כי הקריאה תהיה בשישור מחנך, השיעור האחרון ביום הששי... המלצות נוספות: בימי צום זיכרון, קריאות מן התנ"ך, במיפקדי בוקר: קריאת פסוקים מפרשת השבוע...

בעמוד הראשון של חוזר המנכ"ל, מצויה „תפילה למורה" (ראה גלופה) המעידה כאלף עדים על תהליך הכירסום הדתי בחינוך ה„חילוני". סביר להניח, שתוך שנים אחדות יורה המנכ"ל על חובת חבי־ שת כיפות לתלמידי החינוך ה„חילוני".

תפילה למורה

ולמלמדי תינוקות של עמך בית־ישראל

תיתן להם אומץ לב ובר לבב וכוח להפליא

לעשות מלאכת שמיים באמונה

שלא יכשיל כוח הסבל

ולא יהיה רפיון ידיים

והסר מהם לב רגז והקפדנות

ותן להם תלמידים הגונים מצליחים בתורתם

ואל יבוא מכשול לידם

ואל ייצא מהם תלמיד שאינו הגון

שמקדיש תבשילו ברביב.

ונהיה אנחנו וצאצאינו כולנו

יודעים את שמך ולומדי תורתך לשמה.

בחזרה לגמו

הפיכת מערכת החינוך, למערכת קלריקלית

שלו, כותב מנכ"ל מישרד־החינוך למורים: „עלינו לרכז מאמץ מיוחד כדי להעמיק ולהרחיב את ייעוד היהדות בקרב המורים והתלמידים..." דגימה ל„מאמץ מיוחד" זה ייעשה עם פתיחת שנת־הלימודים, ומבשר שמואלי: „את היממם שבין ראש־השנה לסוכות ל,פתיחה' מיוחדת, יהודית־ציונית, של שנת־הלימודים. פתיחה זו תכלול הכנה ל,ימים הנוראים', פרקים במחשבת ישראל וכתולדות ישראל, לימוד השנה היהודית והלוח העברי, פרקי פיסרות והגות עיב־רית..." ספק רב קיים בלבי, אם כוונת המנכ"ל היתה להמליץ בפני מורי הסיפ־רות, בכיתות הגבוהות, ללמד את תלמי־דיהם „תודעה יהודית" כפי שזו מופיעה במעבר לגבולין של י"ח ברנר, שם זוללים גיבוריו מזון ביום־הכיפורים עד־לא־ידע.

נושא „מרכזי" לשנת הלימודים תשל"ט שמו בישראל „נחשונים", ובין נושאיו ניתן למצוא נושאים כמו: 50 שנה לקבלת זיכיון יס־המלח, או 75 שנה ליסוד הסתד־רות המורים. מחדת לכותרת אחרת, „תוכ־ניות חינוכיות" ניתן ללמוד כי: „כיתה ז' — שנת הבר־מיצווה", והיא מהווה נכס חינוכי „חילוני" חסר־תקדים. עד כדי כך שהורים דתיים החפצים שילדיהם ילמדו כל שניתן

תורים

לעשירים בלבד!

56,600,000 (חמישים־ושישה מיליון + שש־מאות אלף ל"י) תגבה התזמורת הפילהרמונית הישראלית מ־40 אלף מנוייה בשנת הקונצרטים הבאה. מחיר המנוי יהיה 1,415 ל"י (תוך הפחתת קונצרט אחד, מ־12 ל־11 קונצרטים בסידרה). המחיר למנוי התייקר ב־58.3 אחוזים (בניגוד לשיעורי האינפלציה המקובלים על הממ־שלה ומישרד־החינוך, שאינו חוסך סיב־סודו מתיזמורת זו), מחיר, שספק אם בכוח שוחרי המוסיקה לעמוד בו, ושנועד ל־ שוחרי ה„סטאטוס" החברתי שאכסדרת היכל־התרבות הורגלה בו.

בניגוד לתיזמורות פילהרמוניות אחרות בעולם, הפועלות לחינוך קהל המאזינים למוסיקה בת־תקופתנו, מאפשרת תיזמורת זו לקהל שוחרי ה„סטאטוס" שלה לקבוע גם את הרפרטואר שלה. התוכנית לשנה הקרובה כוללת יצירות קלאסיות מאת: מנדלסון, ברוקנר, בטהובן, דה־פאייה, ראוול, ורדי, מאהלר, ו„המלחין המודרני" שלה הוא: ליאונרד ברנשטיין. ברור שמלחינים בני־זמננו כמו קארלהיינץ שטוקהאוזן, יאניס קסבאקיס, פייר בולז ולוציאנו ברו, המפארים כיום כל רפרטואר תיזמורתי ב„ארצות התרבות", צלילים לא יפגמו באריג ביגדיו של קהל שוחרי ה„סטאטוס" הפילהרמוני של היכל־התר־בות.

שוחרי המוסיקה בישראל מסתפקים בהאזנה לרפרטואר בן־זמננו מעל גלי־ האתר, עבור תשלום צנוע של אגרת רדיו. כל קשר בין התיזמורת שייסד בשנת 1936 ברוניסלב הוברמן בתל־אביב, לבין התיזמורת הנ"ל, מיקרי בהחלט.

אתיקה

„האחים"

ד"ר גדעון עפרת מקובל עלי כמבקר־ תיאטרון מכובד למדי, וספרו הדראמה הישראלית הוא המחקר המקיף, המעמיק והמרתק ביותר שנעשה בשטח זה עד כה. בכתבה שפירסם עפרת בחותם (30.6) תחת הכותרת „ירושלים של בובות", והעוסקת בהצגת האחין הירושלמי (הצגת בובות) שרה אשה עקשנית, הוא חרג מן הנורמות המקובלות על מבקרים וחוקרים והתייחס לאחיו, הדס עפרת, במידה שאינה עומדת בכל כלי של ביקורת ואתיקה מיקצועית.

בטריפ־רימום־מישפחתי בלתי־מבוקר זה, מציג גדעון עפרת את פעלו של אחיו במטבעות־לשון כמו „ואולי גם לא מיקרית העובדה, שכמה מן הרחוות החיות של הפעילות הבובתית בירושלים הן משוררים דווקא. דגים פילק והדס עפרת... (ש)

גדעון עפרת
ירושלים של אחים ובובות

הקדימו יצירה פיוטית כמשוררים לפעילתם בתיאטרון הבובות..." ואם להבין את המשמעות בקביעה העוסקת בדניס סילק שהוא משורר מכובד הכותב באנגלית, שקנה את עולמו בעשרות שנות כתיבה, הרי הניסוח מזכיר את היתוש ששאל את הפילה: האם אני מכאיב לך?

במקום אחר במאמרו קובע גדעון עפרת, שאני רואה בו יריד, כי „המשורר הדס עפרת, שהחליט לעבור מדימויים של תיאטרון־בובות הרמזים בשיריו לתיאט־רון בובות של ממש..." ניסוח זה משול לקביעה כמו: „חיים גורי, שהחליט לעבור מדימויים של חלקי תש"ח הנירמזים בשי־ריו לחלק תש"ח של ממש...". אלא, שד"ר גדעון עפרת החליט להיות לפרשן שירתו של הדס עפרת, כמאמר הפיסקה: הדס וגדעון אחים המה. חיפשתי בקובץ שיריו של הדס עפרת את „הדימויים של תיאטרון הנרמזים בשיריו..." ומצאתי חללים מתוך שיריהם של עמיתי וזך, אחרי שהדס הרגם וקברם עמוק בשורותיו.

כאמור, גדעון עפרת הוא מבקר תיאטרון יוצר ואיכותי, אלא שכוונותיו הטובות כלפי אחיו העלימו את איכויותיו. גדעון הדס אינם האחים הראשונים בתרבות הישראלית. המבקר המבריק מרדכי שליו מעודו לא ביקר את שירת אחיו יצחק שליו. המבקר מתי מגד נמנע מלבקר את הפרוזה של אהרון מגד. גם אצל האחים נתן ודויד שחם, אין סימנים שכאלה.

לשון

משמעות

מדורי הסיפרות ביומונים וכיתבי־העת לביקורת־הסיפרות, רצופים בשנים האח־רונות במונחים סמנטיקה, סמיולוגיה, סמיוטיקה וכו', תוך שהמשתמשים במונחים אלה טורחים, לרוב, לנתח רובדי־לשון של יצירות סיפרות שונות, לרוב לועזיות, תוך התבטלותה הכמעט־מכוונת של הלשון העברית וסיפרותה במאמריהם.

בימים אלה ראה אור הספר* סמנטיקה עיברית, הגואל את לשון הסיפרות ה־ עיברית לדורותיה מחרפת התבטלות־ מרצון זו, תוך שהוא מצליח לתאר ולהגיש לקורא את הפוטנציאל הלשוני הרובדי הטמון במדע הלשון העברית, וחקר משמעות המילה (הסמנטיקה היא „מדע המשמעים"). פרופ' גד בן־עמי צרפתי מצליח לפרוש את „מדע המשמעים" בסיג־ נון בהיר, קליט ולא אקדמי מדי, תוך שהוא מעניק לקורא את ממד־החיות של הלשון העיברית.

פרופ' צרפתי ממחיש, בעזרת דוגמות מיקראיות, מקורות יהודיים שונים תוך השוואת קירבה ללשון הערבית, את הלשון העברית לעומת לשונות אירופה (ראה גלופה). במהלך הצגתה של „סמנטיקה עיברית" זו אין המחבר חוסך שבט, מתה־ ליך ההתמערבות של העיברית, תוך שהוא מגיע במהירות לאבחנות פוליטיות־לשוניות כמו: „לעזמת זאת, המלה, מודלת, עשוייה לעיתר רגשות פנימיים חזקים יותר מאשר המלה, מדינה, כביטויים, למען המודלת,

ציטוטון

„תותח"

בספר סמנטיקה עיברית מציג פרופ' גד בן־עמי צרפתי, את תהליך שינוי המשמעויות של המילים בעיברית, ושורשיהם. דוגמה לתהליך זה, למלה „תותח", רצ"ב:

> גם המילה „תותח" באה רק פעם אחת במקרא, בספר איוב: (מא, כא): „ככש החשבו תותח, וישחק לרעש כידון". ברור שהכוונה לכלי נשק — אבל לאיזה כלי? רש"י כותב: „הוא כלי זיין ופתרונו לפי עניינו"; ראב"ע: „אין רע לו, וחטעם כמו נשק". אולם כבר כתב רלב"ג (1288—1344): „וה־ נכון שתותח הוא הכלי הגדול שמש־ ליכים בו האבנים הגדולות להפיל החומות והבנינים החזקים, ויהיה ה־ עניין בזה ככש נחשבו לי אבני תו־ תח"; גם פירוש זה אינו אלא „לפי עניינו", והוא מתחכם ליישב „נחשבו" בריבוי עם „תותח" ביחיד, בהמשך לפסוק זה „אבני" שבפסוק הקודם („לקש נהפכו לו אבני קלע"). ועדיין אין לדעת אם „הכלי הגדול" הזה הוא הבליסטרה או התותח במובן של היום. העדות הוודאית הראשונה לשימוש. המודרני של המילה מביא אותה ב"י מן השיר „השלום" לאליהו חלפון הלוי שנדפס בפאריס בשנת 1802 לכבוד הפסקת האש שנחתמה בין צרפת לאנגליה: „קול התותח ברוח בקול הרעם". והמלה התאזרחה בעברית כיזוע, ואתה מילים הגזורות ממנה כגון „תות־ חן", „תותחנות", וכו'.

* פרופ' גד בן־עמי צרפתי, „סמנטיקה עיברית", הוצאת א' רובינשטיין, 239 עמ' (כריכה קשה).

„למען המדינה". מצד שני, אחרי שהרי־טוריקה הלאומנית הפכה לאפשרות שחו־קים מבעים שחזו מקדם מרגשים, עשייה דווקא המלה „מדינה" להיות בעלת השפעה חזקה ייתר מאשר „מולדת"..."

סמנטיקה עברית הוא ספר הדן במילים המתפקדות כהלכה, ובאחרות ששימושן מוטעה. אין המחבר, שניחן בהומור רב, חוסך מהקורא תמונות מגוחכות, תוך שהוא מעיר הערות בנוסח: „כאשר בעוד כמה אלפי שנים יחפרו ארכיאולוגים את השכ־בות של „התרבות הישראלית החדשה" מן המאה הכ' לספירת הנוצרים, ימצאו שהשם „גברים" נכתב על גבי לוחיות מחומרים שונים בכניסת אילמות שמיתקניהם מעי־דים עליהם שהם חדרי נוחיות, ועל פי זה

יקבעו כי פירוש המלה „גברים" היה „חדר נוחיות"..."

אין פרופ' צרפתי חוסך ניתוחיו מהסיפ־רות העברית החדשה, ובצד עליבות ודלות לשונו של אפרים קישון הוא ממחיש את עושרו הלשוני־תיאורי של ש"י עגנון. הוא גם מלגלג על לשונו של סגן ראש־הממשלה, יגאל ידין, הכותב בסיפרו חצור: „חומה בעובי כזה היתה מיכשול רציני לפני המעטים שעוד נותרו אחר ההעפלה — תחת אש המטמטרת מעל..." על תיאור זה כותב צרפתי: „אש' הוא כינוי מנומק לקלישים של כלי הריסה שלנו המעפים בכוח האש של אבק השריפה, אך אין הנמקה זו יפה לגבי החיילים ואבני הכליפטראות של מגיני מגידו הקדומה..."

סיפרו של פרופ' צרפתי מרתק, ובכוחו לפתוח צוהר עבור הקוראים ניתוחי טכס־טים סמנטיים, הרואים אור חדשות לבק־רים בכיתבי־עת המתיימרים להבהיר את נושא „לשון הכתיבה" והופכים אותה ל„לשון חרטומים". זהו ספר העוסק בהע־רכת ובאהבת הלשון העברית, ובבחינת יכולת עמידתה במאה ה־20, בצד לשונות שספק אם יעמדו במיבחן העתיד.

קוואפיס: בציפיה לברברים

אנתולוגיה מודרנית

—לָמָּה אֲנַחְנוּ מְצַפִּים, לְשֵׁם מָה הִתְאַסְפּוּ בַּכִּכָּר? —
הַיּוֹם יָבוֹאוּ הַבַּרְבָּרִים.
מַה פֹּשֶׁר רְפְיוֹן שֶׁרֵר עַל אֲסִפַּת־הַמְחוֹקְקִים?
מִדּוּעַ הַנִּבְחָרִים יוֹשְׁבִים וְאֵינָם מְחוֹקְקִים דָּבָר?
כִּי הַיּוֹם יָבוֹאוּ הַבַּרְבָּרִים —
וּמָה בְּצַע בְּחֻקֵּי הַנִּבְחָרִים?
כְּשֶׁהֵם יָבוֹאוּ יְחוֹקְקוּ אֶת חֻקֵּיהֶם.
מִדּוּעַ הִשְׁלִיט הַשֹּׁכֵם לָקוּם עִם שַׁחַר?
מִדּוּעַ יָשַׁב בְּשַׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁל הָעִיר
עַל כֵּס מַלְכוּת, בֶּרֶב הֲדָר, כֶּתֶר עַל רֹאשׁוֹ?
כִּי הַיּוֹם יָבוֹאוּ הַבַּרְבָּרִים
הִשְׁלִיט מַחֲכֶה בְּשַׁעַר לְקָרֵם
בְּבִרְכָה אֶת מְנַהֲיגֵם. אֲפִלּוּ הַכִּין מְגִלַּת־קֶלַף
וּמְבַקֵּשׁ לְהַנִּיחָהּ בְּיָדוֹ שֶׁל הַמְּנַהֵיג
קוֹשֵׁר לוֹ שָׁם תֹּאֲרִים רַבִּים וְהֻתְלוֹת.

וּשְׁנֵי הַקוֹנְסוּלִים שֶׁלָּנוּ וְהַפְּרֶטוֹרִים
מִדּוּעַ יָצְאוּ, עוֹטִים שִׂלְמוֹת שֶׁל אַרְגָּמָן
עַל כְּתֵפֵיהֶם זוֹהֲרוֹת אַבְנֵי אֲכָטִים?
וּמָה פֹּשֶׁר טַבְּעוֹתֵיהֶם שֶׁל אוֹמְרְגְּדִים בּוֹהֲקִים
—מִדּוּעַ מְחַזִּיקִים בְּיָדֵיהֶם מַקְלוֹת נְהֻדָּרִים
שְׁגִלּוּתֵיהֶם מְגֻלָּפוֹת בֶּסֶף וְזָהָב?
כִּי הַיּוֹם יָבוֹאוּ הַבַּרְבָּרִים
וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים הַמַּפְלִיאִים אֶת הַבַּרְבָּרִים.

—לָמָּה אֲמָנֵי־הַנְּאוּם אֵינָם בָּאִים
כְּמוֹ תָּמִיד לָשֵׂאת דְּבָרֵיהֶם בַּכִּכָּר?
כִּי הַיּוֹם יָבוֹאוּ הַבַּרְבָּרִים
וְנֹאוּמִים יָפִים מְשַׁעֲמְמִים אֶת הַבַּרְבָּרִים.

אֲבָל מַדּוּעַ לְפֶתַע מִתְעוֹרֶרֶת בְּהָלָה
וְקָמָה הַמְּלָה (כָּל הַפָּנִים — הִרְצִינוּ)
מַדּוּעַ מִתְרוֹקְנִים פֹּה מַהֵר רְחוֹבוֹתֵינוּ, כִּכְרוֹתֵינוּ
וְהַכֹּל שָׁבִים הַבַּיְתָה נְבוֹכִים מְאֹד־מְאֹד?
כִּי עַן כִּי יָרַד הַלַּיְלָה וְהַבַּרְבָּרִים לֹא הִגִּיעוּ
וְכַמָּה אֲנָשִׁים שֶׁבָּאוּ מִן הַגְּבוּל אָמְרוּ
שֶׁשּׁוּב אֵין בַּרְבָּרִים מִסָּבִיב.

עַכְשָׁו, בְּלֹא בַּרְבָּרִים, מָה נַּעֲשֶׂה לַעֲשׂוֹת?
הָאֲנָשִׁים הַלָּלוּ הָיוּ פִּתָּרוֹן מְסֻיָּם.

נוסח עברי: יורם ברונובסקי מתוך „קונסטנטינוס קוואפיס / שירים" שראה אור בהוצאת „ספריית פועלים", 121 עמ'.

קונסטנטינוס קוואפיס
שכיית חמדה של שירה מתורגמת

קונסטנטינוס קוואפיס מחשובי המשוררים בני סוף המאה שעברה ומחצית המאה ה־20 (1863–1933), חי מרבית ימיו באלכסנדריה, שם שימש כפקיד במחלקה לעבודות ציבוריות של מצריים. במשך כ־50 שנות כתיבה הוא קיבץ 154 שי־רים, וחיבר עוד 62 שירים שקובצו רק אחרי מותו.

קוואפיס נחשב אחד מחלוצי תרבות היום־התיכון המודרנית, ה־משתתת על תיחבורי דת, אמונה ודיעות. שיריו חצויים בין שתיים מאהבותיו, האהבה הכמעט־חזקנית לדמויות שונות מתוך ההיסטוריה ההלניסטית, ואהבת הגברים שלו.

שירי קוואפיס, הנטולים נטייה להצטחצחות יתר מהכחינה הלשו־נית והמזשתתים על חסכנות מי־וזית, מתורגמים לעיברית נקיה, נטולת שומן מיזוזי. ברונובסקי, מצייה יהוזיך בתרגומו את עוזמו המפוצל של קוואפיס בלוויית הע־רות ענייניות, הצייה יהפוך ספר זה, שבו ליקט ותירגם מחצית מ־שיריו המועדפים של המשורר, אחת משכיות־החמדה של השירה המתורגמת לעיברית בשנים ה־ אחרונות.

בחטף

נתן זך: „טלפלד - לכל ילד" ✶ התערוכה הפוליטית שתהיה

במוזיאון ת"א ✶ „פרוזה" והמענק שיונק ✶ „הבימה" כתיאטרון מקורי!

● בהמשך לסידרת הדגימות השיריות הפוליטיות־חברתיות שלו, פירסם המשורר **נתן זך** שיר תחת כותרת טלפלד — לכל ילד, אותו חיבר בעיקבות קביעותיו של אלוף **בני פלד** שאמר: „אני סבור שיש מחוזים, משוררים, זמרים, ציירים, סופרים, מורים, פרופסורים — שיש מישהו שעוזר להם ודואג שיילכו בדרך הזאת (של הריסת „המירקם המוראלי של מדינת ישראל")..." בשירו מתחזה זך כסוכן סובייטי, בהתאם להגדרתו של פלד, ובין השורות ובתוכן הוא מצליח להציג את מחדלי התרבות הישראלית. החל מ**גבריאל מוקד ומנחם פרי** וכלה ב**משה שמיר** ● בין הספרים העומדים לראות אור החודש בהוצאת עם עובד, בולטים המהפכה הציונית מאת **דויד ויטה**, מחברות הזהב של **דורים לסינג**, ומיתקפתו של המחנך **אריאן איזיק'** על הרפואה המודרנית, תחת הכותרת ניקמת הרפואה. ספר נוסף העומד לראות אור הוא סיפרו השנתי של **אהרון מגד**, והפעם כותרתו עשהאל ● אוצרת אמנות ישראל במוזיאון תל־אביב, **שרה ברייטברג**, עוסקת בימים אלה בהכנות אחרונות לתערוכה „אמן — חברה — אמן שוב —" העומדת להיות מוצגת באולמי המוזיאון בחודש אוגוסט. התערוכה תעסוק באמנות ישראלית, שעסקה בהעברת מסר חברתי באמצעים אמנותיים. התערוכה מחולקת לשלושה עשורים. כאשר הראשון (שנות ה־50') עוסק באמנים שפעלו בהתאם למסורת ה„ריאליזם הסוציאליסטי" כמו **דני קרוואן, שמעון צבר, אברהם אופק, נפתלי בזם** ואחרים. העשור השלישי בתערוכה יעסוק באמנים עכשוויים, ובניהם חניכי אסכולת בצלאל החדשה ● כאשר נשאל המחזאי האמריקאי **אדוארד אלבי** בדבר הסדריו עם הוליווד, השיב: „הם מתדרכים אותי בכתיבת תסריטים, משלמים לי ביד רחבה, ואז אינם מסריטים זאת. זוהי יצירה בלתי־נראית" ● פקידי המועצה־לתרבות־ולאמנות מצאו פתרון לסבך שאליו נקלעו, כאשר ביטלו את המענק לירחון הסיפרות פרוזה בו נוהגים לפרסם, מיטב הנונ־קונפורמיסטים בסיפרות הישראלית: **פינחס שדה, עמוס קינן, יותם ראובני, יונה וולך** ואחרים. הפתרון שנמצא הוא רכישת גיליונות פרוזה בסכום של 75,000 ל"י לשנה, וחלוקתם בסיפריות בתי־הספר התיכוניים ● אחד מכינוסי הסופרים החמוהים ביותר נערך לפני כשבוע בבית־הסופר בירושלים, הביא להתנגשות מילולית חריפה חסרת־תקדים, בכינוס, שנועד ליצור מיסגרת לסופרים שמוצאם בארצות האיסלם, הגיעו לידי התנגשות גלויה נושאי דגל הלאומנות, כמו **לב חקק** (שלא הוזמן לכנס, ועורר מהומות מתוך הקהל), שנשא בהיסטריה דברים בעלי נטייה גזענית מזרחית. עיקר דבריו הופנה כלפי **אמנון שמוש**, שביטא השקפת־עולם שאותה כינה אחד מהנוכחים „סיגנון של „אוהל הדוד תום' בימי „הכוח השחור'." הדמות הבולטת בין המשתתפים היתה זו של הסופר **סמי מיכאל**, שטען כי אין מקום לכתיבה בעלת רקע עדתי, וכי על סופרים ממוצא מיזרחי להצטרף לכתיבה רצופה ב„זעקה פוליטית" כלפי המתרחש בחברה הישראלית ● התיאטרון הלאומי הבימה ומנהלו האמנותי החדש, **דויד לוין**, עומדים להציג בעונה הבאה לא פחות מ־11 מחזות מקוריים, ביניהם מצבים, מחזה־שירה בעריכת **דויד אבידן**, המחזה של סיפור פשוט מאת **ש"י עגנון**, הקומונארים מאת **שבתאי טבת** העוסק בקומונה מראשית המאה שבה חברו יחד **דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי**. בתוכנית גם טרילוגיה תיאטרונית מאת **יהושע סובול**, ימי בית קפלן. שייתכן כי תוצג במשך שלושה ערבים רצופים עבור רוכשי הכרטיסים. מחזה נוסף יהיה הלוויה חורפית מאת **חנוך לוין**. גם רפרטואר המחזות המתורגמים בולט בטעמו המעולה. אם יאשר חבר הנאמנים של התיאטרון את הרפרטואר המוצע על ידי דויד לוין, יש להניח שעידן חדש עומד להיפתח בפני הבימה והתיאטרון הישראלי כולו ● **התנצלות:** עורך המדור מתנצל בפני הוצאת מסדה על שבסיקור על סיפרי המדע הבידיוני של **אייזק אסימוב**, שכולם ראו אור בהוצאת מסדה, נשמטה רשימת הספרים ומתרגמיהם. עם ההוצאה סליחה.

מלח בן אנוש

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש 5 עמודים לכתבתו של אליעזר בר־לב, שלא היה חבר דמערכת, בהם גולל את פרשת ויקטור מיואן, שהואשם באונס וכרצח הילדה רחל לווין ונכלא ככלתי־שפוי בכית־חולים לחולי־רוח. הרשימה שופכת אור חדש על הפרשה, ומציגה שאלות מתמיהות למדי, לגבי חקירת המישטרה. כתבי המערכת סיקרו את כנס הגדוד השני של הבריגדה היהודית, שהשתתפה בקרבות מילחמת־העולם ה־2.

כתבת־תחקיר שפורסמה השבוע לפני 25 שנה, תיארה את כושר התפתחותה של נתניה כעיר־קיום, והביאה מעט מהתוכ־ניות שנועדו לפתח את חוף ימה. שער הגיליון הוקדש למשה צ'רניאק, אמן שח־מת כינלאומי, ששב ארצה לאחר 10 שנות שהות בארגנטינה, והפך למטפח רשת מועדוני שח־מת בארץ. בין השיגיו הבולטים של צ'רניאק על לוח המשבצות: תיק"ו עם אלוף־העולם לשעבר זיוסה (קאפה) קאפאבלנקה. דב בר מלכין, מבקר התרבות של השבועון, ניתח את שעוריית תיר־גום „לוטציה" של היינריך היינה לעברית ותקף, כמיהגו, את „שיטת סמאיסלבסקי" בתיאטרון העברי.

בשער הגיליון: אמן שח־מת משה צ'רניאק.

„העולם הזה" 820
תאריך: 9.7.53

גניבת תשדולי־הבגרות ✶ ר' בנימין על „העולם הזה" ✶

אריק לביא והפרד ✶ אגדה ערבית מאבו־גוש

בעיני אחדים. אבל מה אעשה, ואני יכול להגיד רק מה שעיני רואות.

ר' בנימין*

אנשים

● אחרי שח"כ **מנחם** (המרד) **בגין** סירב לרכוש את ספר הפלמ"ח (העולם הזה, 819), בא סירוב דומה גם מח"כ **אליעזר ליבנה**. טען ליבנה: אקנה את הספר רק אם ימחקו מתוכו את ההשמצה נגדי. ספר הפלמ"ח טוען כי עיתונו של אליעזר ליבנה בשנות מילחמת העולם השניה, מילחמתנו, כינה את אנשי הפלמ"ח „משתמטים".

● כבקי בהילכות עגלונות נתגלה אחד הכישרונות הצעירים של הבמה הישרא־לית. היה זה שחקן התיאטרון הקאמרי, **אריה לביא** (כיום: אריק לביא), שנחלץ לעזרת פרד מועד באחד מרחובות תל־אביב, והקימו על רגליו בעזרת דחיפה וזירוז מיקצועיים.

● סיפר **מחמוד רשיד אבו־עדי**, יו"ר המועצה המקומית של הכפר אבו־גוש: „פעם הציל ערבי מקומי את חייו של מארוקאי. כעבור זמן־מה שם לב לכך שהמארוקאי אינו מביט עוד בעיניו. שאל המקומי: יא' מארוקאי, מדוע אינך מביט בעיני? השיב המארוקאי: איני יכול להביט בעיניך, כי עשית לי טובה שאיני יכולה לגמולה לך. עברו ימים, ובסופו של דבר נטל המארוקאי רובה לידיו והרג את המקומי בשנתו. שאלוהו: יא' מארוקאי, האם כך אתה גומל לאיש שהציל את חייך? השיב המארוקאי: לא יכולתי לסבול יותר לחיות עם איש שאיני יכול להשיב לו כגמולו! מסקנת אבו־עלי כך נוהגים היהודים בערבי אבו־גוש, שהטיבו עימהם מאז באו אבותיהם ארצה".

● רקדניות שהתאספו במועדון האמנים מילגא, כדי להשתתף בוויכוח על הריקוד הישראלי, שמעו מילים כדורבנות מפי ה־רקדנית הוותיקה **יהודית אורנשטיין** (בן־דויד): הריקוד הישראלי „העממי" הוא משולל כל תוכן פנימי. „רוקדים ריקוד מסויים שני צעדים שמאלה ואחד ימינה. אך באותו הגיון בדיוק אפשר היה גם לרקוד שני צעדים ימינה, אחד שמא־לה."

● ודוי מסוג אחר השמיעה הרקדנית יליד־ת־הארץ, **שרה לוי**, יוצרת הרי־קודים התימניים. „פעם חיברתי שיר־לכת והיה נדמה לי שאני צועדת בכביש. פת־אום נוכחתי לדעת שאיני אלא רוכבת על גמל." המסקנה: אי־אפשר לבת עולים תימניים להיחלץ מהרגלי הריקוד התימני. ועוד הסבירה לוי, בעלת חיתוך־הדיבור הערבי הנעים: בשעת הריקוד אין כל דימיון בין הגברים התימניים והנשים ה־תימניות. „אלה הם שני עולמות שונים, שאין ביניהם כל מגע, אם כי אני מתארת לעצמי שישנו אישהו מגע ביניהם."

* ר' בנימין הוא יהושע תלמי (לפנים יהושע פלדמן); היה עורך כתב העת נר, שהוצא על־ידי שרידי **ברית שלום**. ר' בני־מין היה אחת הדמויות המרתקות ביישוב היהודי בארץ־ישראל. הוא היה חברו ושותפו של הסופר י.ח. ברנר, בלונדון ובארץ־ישראל, ושיתף עימו פעולה בעריכת כתבי־עת שונים.

* ערבי הכפר אבו־גוש נודעו בתמיכתם הרבה ביישוב בימי המאבק נגד הבריטים, וכמה מהם אף סייעו באורח ישיר לאנשי הלח"י.

העם

מביאליק עד טאפט

בוב טאפט אינו יודע מי זה חיים נחמן ביאליק. חיים נחמן ביאליק לא ידע מי זה הסינאטור בוב טאפט. קשה לתאר שני אנשים יותר רחוקים זה מזה. אולם יש ביניהם קשר חשוב מאוד: את הפרק האחרון בתולדות העם היהודי אפשר היה להכתיר בכותרת: „מביאליק עד טאפט".

סיבוב שלם. ביאליק, שהשבוע מלאו 19 שנים למותו, היה היהודי שחשף במילים מועזעות את קיומו העלוב של עם שחי על שנור בגיטו, בנה את ביתו על חול. איתו התחיל פרק חדש: היהודים שוזעזעו מדבריו עלו לארץ, הקימו משקים ובתי־חרושת, ופרצו אל חיי היצירה והבניין.

טאפט, הסינאטור הממושקף ממדינת אוהיו, ארצות־הברית, היה נער קטן כש־ביאליק חיבר את שירו הלוהט. בינתיים הספיק כימעט להיבחר לנשיא ארצות־הברית*, והפך למנהיג סיעת הרוב בסינאט ארצות־הברית. השבוע אמר כמה מילים המסמלות את השלמת סיבוב המעגל: המדינה החדשה מתקיימת בגיטו על שנור בינלאומי בקנה־מידה חסר־תקדים.

* כמועמד המפלגה הרפובליקאית, בב־חירות לנשיאות של שנת 1948, שהמנצח בהן היה הארי טרומן.

חינוך

בוז לשיקספיר

המישרדים של מישרד החינוך והתרבות ברחוב הנביאים בירושלים מצטיינים בדרך כלל בשקט. השבוע היה השקט עמוק מן הרגיל. העובדים הלכו על בהונות הרגליים. הסיבה: ועדת חקירה מיוחדת חקרה מיקרה חמור של „דליפה".

ביום הראשון של השבוע שעבר, פחות מ־24 שעות לפני שמאות תלמידים היו צריכים לעבור את בחינת הבגרות שלהם באנגלית, ניגשה מורה צעירה אל אחד מחברי ועדת־הבוחנים, והציגה בפניו שתים מתוך שלוש השאלות של הבחינה. שאלות אלה הומצאו לה על־ידי התלמידים, כהר־כחה לכך שהשאלות כבר הגיעו אליהם.

מישרד החינוך והתרבות הסיק את המסקנה היחידה שאפשר היה להסיק: הוא דחה את הבחינות בשבוע.

אידיאלי מאוד. מניין באה ההדלפה? הרעיון הראשון היה, כי התלמידים השתלטו על השאלות באחד מבתי־הספר, כדרכם מאז. אולם חיש מהר נתברר כי אין הדבר כך. אחד מנושאי הבחינה היה „בית־ספר אידיאלי". אולם נוסח זה, שהגיע לבתי־הספר, היה נוסח שני. ההצעה המקו־רית היתה: „בית־הספר האידיאלי". והנוסח שבידי התלמידים התאים לנוסח מקורי זה.

לא היה ספק, איפוא, שהתלמידים שידלו מישהו מפקידי המישרד למסור להם את הבחינה לפני שזו הועברה בסודיות גמורה. בידי המפקחים עצמם (שהם פקידים בכיר־רים) למנהלי בתי־הספר, שהחביאוה בכס־פות. ייתכן והדבר התרחש כאשר הפקידות העתיקו אותן, או אף בשעה שוועדת שלושת הפקידים, שקבעה את נוסח הבחי־נה, התוכחה על ניסוחה.

כוס מים באנגלית. רוב רובם של התלמידים קיללו בלבם את הגוענים, ש־גרמו רק לדחייה של שבוע ולמריטת עצבים נוספת. אולם הגנבים לא רצו כלל אמר טאפט, האיש שצריך לדעת: הרוב בסינאט לא יסבול עוד שמשלם המיסים האמריקאי יתן נדבות לזרים. בשנה הבאה יפסיק הסינאט את כל המתנות והמענקים, כולל גם מתן עזרה צבאית. המדינות היונקות את שד האמא האמריקאית יצטרכו לבקש לעצמם מקורות־יניקה חדשים, או להשתכר די למחייתם.

אחת המדינות — והמדינה היונקת את החלב הרב ביותר בהשוואה לגודל גופה — היא מדינת ישראל.

רוברטוס טאפטוס. מאז היתה מדינת ישראל הקדומה תלויה בהבל פיו של כל סינאטור רומאי, לא היתה עוד חשיבות כה מכרעת לסינאט זר על גורל העם. קל לתאר את האיש מאוהיו, ללא משקפיו, לבוש גלימה רומית לבנה, נושא את השם רוברטוס טאפטוס. וקל גם להסיק את הלקח ההיסטורי, שבהחלט לא כדאי להיות תלוי בחסדו של סינאטור זר, שקולות הבוחרים ברחובות רומא או קליבלנד חשובים לו בהרבה יותר מאשר גורל העם הקטן והטורדני בהרי ירושלים.

הרומאים אמרו: „התפלל ועבוד". לאז־רחי מדינת ישראל כדאי לשנן סיסמה מתוקנת: „עבוד יותר, התפלל פחות ל־דולרים."

בוז לשיקספיר

המישרדים של מישרד החינוך והתרבות ברחוב הנביאים בירושלים מצטיינים בדרך כלל בשקט. השבוע היה השקט עמוק מן הרגיל. העובדים הלכו על בהונות הרגליים. הסיבה: ועדת חקירה מיוחדת חקרה מיקרה חמור של „דליפה".

ביום הראשון של השבוע שעבר, פחות מ־24 שעות לפני שמאות תלמידים היו צריכים לעבור את בחינת הבגרות שלהם באנגלית, ניגשה מורה צעירה אל אחד מחברי ועדת־הבוחנים, והציגה בפניו שתים מתוך שלוש השאלות של הבחינה. שאלות אלה הומצאו לה על־ידי התלמידים, כהר־כחה לכך שהשאלות כבר הגיעו אליהם.

מישרד החינוך והתרבות הסיק את המסקנה היחידה שאפשר היה להסיק: הוא דחה את הבחינות בשבוע.

אידיאלי מאוד. מניין באה ההדלפה? הרעיון הראשון היה, כי התלמידים השתלטו על השאלות באחד מבתי־הספר, כדרכם מאז. אולם חיש מהר נתברר כי אין הדבר כך. אחד מנושאי הבחינה היה „בית־ספר אידיאלי". אולם נוסח זה, שהגיע לבתי־הספר, היה נוסח שני. ההצעה המקו־רית היתה: „בית־הספר האידיאלי". והנוסח שבידי התלמידים התאים לנוסח מקורי זה.

לא היה ספק, איפוא, שהתלמידים שידלו מישהו מפקידי המישרד למסור להם את הבחינה לפני שזו הועברה בסודיות גמורה. בידי המפקחים עצמם (שהם פקידים בכיר־רים) למנהלי בתי־הספר, שהחביאוה בכס־פות. ייתכן והדבר התרחש כאשר הפקידות העתיקו אותן, או אף בשעה שוועדת שלושת הפקידים, שקבעה את נוסח הבחי־נה, התוכחה על ניסוחה.

כוס מים באנגלית. רוב רובם של התלמידים קיללו בלבם את הגוענים, ש־גרמו רק לדחייה של שבוע ולמריטת עצבים נוספת. אולם הגנבים לא רצו כלל להקל עליהם. מטרתם היתה אחרת: להפגין הפגנה בולטת נגד הבחינות האנגליות.

טוענים התלמידים: „למה לנו ללמוד אנגלית קלאסית ולהתעמק בספרות, אם אין אנחנו יכולים אחר־כך לבקש כוס מים בשפה אנגלית שתובן על־ידי בני־אדם?"

?תלמידים היה על מה להסתמך. הסטאטיסטיקה הביאה הוכיחה כי בבחינות הבגרות באנגלית, ניכשלים יותר תלמידים מאשר בכל מיקצוע אחרי. בשנה שעברה היה הציון הממוצע של כל הניבחנים בחיבור 66, בתנ"ך 67, במתמטיקה 72, בכימיה 87, בדברי הימים 61, בספרות 74 ובתלמוד 76. באנגלית היה הציון הממוצע מביש: 58.

מישרד החינוך לא הסכים עם הטענה ששיטת הלימודים אשמה. „מה יש?" אמר אחד מפקידיו, „לצבר קשה ללמוד אנג־לית! זה עולם זר בשבילו. אולם גם בחוץ־לארץ קשה יותר ללמוד שפה זרה מאשר כל מיקצוע אחר!"

אולם נראה שגם מישרד החינוך הסיק מסקנות. ועדה מיוחדת עוסקת עתה בהכנת ריפורמה יסודית בלימוד האנגלית, והכנסת שיטות מעשיות יותר, שתשמנה את הדגש על צרכים מעשיים, ולא על שיקספיר. הדו־רות הבאים של תלמידים ייהנו מריפורמה זו.

אולם תלמידי תשי"ג נאלצו השבוע להזיע על הבחינות המתוקנות, שהוכנו בחיפזון על־פי כל הכללים של השיטה הישנה.

לדעתי

אני קורא את העולם הזה בשני „רקים". רק באקראי ורק את המאמר המדיני־החברתי. כל השאר כאילו אינו קיים בשבילי, ולא אוכל להגיד עליו מטוב ועד רע. בימי ההתגשות עם מוסקבה העירני אחד מבחירי סופרינו על המאמר על משה שרת. קראתי בעיון את המאמר ומצאתי שהוא באמת מלאכת מחשבת. ודאי, אילו נתפרסם מאמר זה חצי שנה לפני זה, היתה חשיבותו גדולה עוד יותר. כמו כן היה מוזר שלא היה כל מתן עצה להבא. אך גם כמו שהוא, היתה זאת פרפרת נאה, בשלה ובלתי רגילה. היה ברור לי, כי הוא לא נתחבר על־ידי יחיד, כי אם הוא עבודה רצינית משותפת של אחדים. יחס רציני זה הוא בלתי־תדיר, והוא שעושה את המאמרים האלה לבעלי משקל. חשוב היה גם המאמר על ישראל רוקח. לעומת זאת נדמה היה לי, כי בנוגע לגרשום שוקן קילקלה האהבה מעט את השורה.

אני מעריך את האינפורמציה בנוגע למצריים ואת היחס האנושי למיעוט ה־ערבי. בקצרה: מכיוון שבקריאת העולם הזה אני מצטמצם, מתוך הרגל והכרח, בעניינים אלו, לפיכך נוטה אני לחשוב את העיתון הזה לאחד הרציניים ביותר במדינת ישראל. אגב: דבר כזה קרני לפני שנים גם בנוגע לספרו של עורך העיתון: הצד השני של המטבע. גם בספר זה ראיתי רק את הצד הרציני שבו היה הרבה מן החיוב. עד היום לא נזדמן לידי ספר חדש שיעלה עליו מבחינה זו.

אפשר שדברי ייראו כפרדוכסאליים

במוסד לילדים

הילד אבר־מינו, בנו הקטן של ויקטור מיואן, שהוע־בר למוסד, לאחר שאביו הורשע באונס וברצח רחל לווין ונכלא כבלתי־שפוי.

יבוא אישי של טלויזיה צבעונית
כדאי מאוד לך וכדאי גם לנו

למה זה כדאי לך?

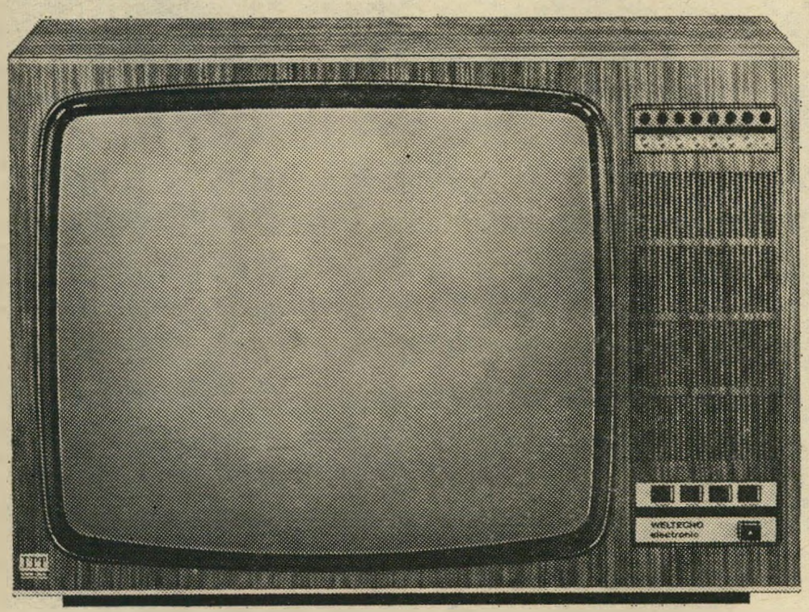
מעתה תוכל גם אתה, לרכוש כאן,
ביבוא אישי, את הטלויזיה הצבעונית
הטובה בעולם, במחיר נמוך בהרבה
מן המחיר הרגיל (ראה טבלה).
אין עוד צורך לרכוש טלויזיה בחו"ל
ולהיסחב איתה כל הדרך הביתה.
היבוא האישי יבוצע עבורך
על ידי היבואן הבלעדי (הקשור ישירות
עם בית החרושת בגרמניה)אשר ידאג
להובלה האוירית, לביטוח,
ולכל הפעולות האחרות הקשורות ביבוא.
אישור על קבלת ההזמנה על ידי היבואן
תקבל תוך שבוע מיום ההזמנה בחנות.

דגם	גודל מסך באינצ'ים	בקרה מרחוק	יבוא אישי		מחיר רגיל	הרווח ביבוא אישי
1840	17″	—	$ 1,380.-	24,700.- ל"י	31,500.- ל"י	6,800.- ל"י
1960	17″	+	$ 1,645.-	29,445.- ל"י	37,600.- ל"י	8,155.- ל"י
1842	20″	—	$ 1,630.-	29,175.- ל"י	37,300.- ל"י	8,125.- ל"י
1943	20″	+	$ 1,765.-	31,590.- ל"י	40,400.- ל"י	8,810.- ל"י
1844	26″	—	$ 2,100.-	37,590.- ל"י	48,300.- ל"י	10,710.- ל"י
1949	26″	+	$ 2,450.-	43,850.- ל"י	56,000.- ל"י	12,150.- ל"י

המחיר מבוסס על שער של 17.90 ל"י לדולר ואינו כולל מ.ע.מ.

למה זה כדאי לנו?

הליכי היבוא פשוטים וזולים יותר;
גביית התשלום מראש מבטיחה שמירה
על ערך מטבע החוץ ומחיר קבוע,
וחוסכת לנו הוצאות מימון וריבית.
האספקה הישירה מאפשרת חסכון בהובלות,
הוצאות אכסון והחזקת מלאי.
חסכון זה בכסף וזמן
מועבר כולו אליך.
כך יש ביכולתנו למכור יותר,
במחיר נמוך יותר, ולספק לך
את הטלויזיה הצבעונית
הטובה בעולם בחסכון ניכר.

מידע נוסף על יבוא אישי של טלויזיות אי.טי.טי. שאוב-לורנץ
תוכל לקבל בחנויות הנבחרות, או ישירות מאתנו באמצעות תלוש זה.

אל: כינורי בע"מ, רח' פרץ 4 תל-אביב
ברצוני לקבל מידע נוסף אודות היבוא האישי

שמי .....

כתובתי.....

ITT

שאוב - לורנץ

אי.טי.טי. קונצרן האלקטרוניקה הגדול בעולם.
שאוב לורנץ הטלויזיה הטובה בעולם.

יבואנים ומשווקים בישראל: כינורי בע"מ,
רח' פרץ 4, ת"א טל: 621984 624193

ז' תמוז תשל"ח, 12.7.78 שנה 42 המחיר: 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2132

העולם הזה

הגורל רודף אחר הזמר מלחין

שמוליק קראוס

שר ומזמר מן הכלא